

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYETİ ANA BİLİM DALI
TÜRK HALK EDEBİYATI BİLİM DALI

TELAFERLİ ÂŞİK BABAOĞLU'NUN ÂŞİK EDEBİYATI
İÇİNDEKİ YERİ VE ŞİİR SANATI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Yüksek Lisans Tezi

Sarah Shakor Hasan ALBAYATI

Danışman
Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ

Nevşehir
Ağustos, 2023

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYETİ ANA BİLİM DALI
TÜRK HALK EDEBİYATI BİLİM DALI

TELAFERLİ ÂŞIK BABAĞLU'NUN ÂŞIK EDEBİYATI
İÇİNDEKİ YERİ VE ŞİİR SANATI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Yüksek Lisans Tezi

Sarah Shakor Hasan ALBAYATI

Danışman
Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ

Nevşehir
Ağustos, 2023

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Tezi Hazırlayan

Sarah Shakor Hasan ALBAYATI

TEZ YAZIM KLAVUZUNA UYGUNLUK

“Telaferli Âşık Babaoğlu’nun Âşık Edebiyatı İçindeki Yeri ve Şiir Sanatı Üzerine Bir İnceleme” adlı Yüksek Lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Sarah Shakor Hasan ALBAYATI

Danışman

Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ

Ana Bilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. H. Abdullah ŞENGÜL

KABUL VE ONAY

Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ danışmanlığında Sarah Shakor Hasan ALBAYATI tarafından hazırlanan “Telaferli Âşık Babaoğlu’nun Âşık Edebiyatı İçindeki Yeri ve Şiir Sanatı Üzerine Bir İnceleme” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

..... / / 2023

JÜRİ

İMZA

Danışman : Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Tuğba GÖNEL SÖNMEZ

Üye : Doç. Dr. Yusuf GÖKKAPLAN

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun / / tarih ve sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

..... / / 2023

Dr. Öğr. Üyesi Volkan Recai ÇETİN

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Tez yazım sürecinin her adımında desteklerini esirgemeyen, bilgi, deneyim ve kaynaklarını benimle paylaşan kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Bayram Durbilmez'e en içten dileklerle teşekkür ederim. Aynı zamanda, bu süreçte yanımda olup beni destekleyen ve motivasyonumun temel kaynağı olan kıymetli ailem, sevdiklerime ve Türkiyede okuma fırsatı sağlayan YTB Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ailesine gönülden teşekkürlerimi sunarım.

Tezi Hazırlayan

Sarah ALBAYATI

TELAFERLİ ÂŞIK BABAOĞLU'NUN ÂŞIK EDEBİYATI İÇİNDEKİ YERİ VE ŞİİR SANATI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Sarah ALBAYATI

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili Ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, 2023

Danışman: Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ

ÖZET

Irak Türkmenlerinin halk edebiyatı ve özellikle de halk şiiri üzerine yapılan akademik çalışmalara katkıda bulunmak amacıyla hazırlanan bu çalışma, Telaferli bir Türkmen şairin yazdığı halk şiirlerinin geleneğini anlamaya yönelik bir araştırmayı kapsamaktadır. Çalışmada, Irak Türkmenlerinden Telaferli Âşık Casim Babaoğlu'nun şiir varlığından seçilen örnekler üzerinde bir inceleme yapılmıştır.

Seçilen şiir örnekleri Arap harfleriyle ve Irak Türkmen Türkçesiyle yazılmıştır. Bu şiirler ağız araştırmalarında kullanılan çeviri yazı alfabesiyle transkripsiyon yapılarak Latin harflerine aktarılmıştır.

Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Irak Türkmenleri hakkında genel bilgiler verilmekte ve âşık edebiyatı ele alınmaktadır. Âşık edebiyatı hakkında gelen bilgiler verildikten sonra Irak Türkmen âşıklarından kısaca bahsedilmiş ve eserlerinden örnekler verilmiştir. İkinci bölümde ise "Âşık Babaoğlu ve Âşık Edebiyatı Gelenekleri" başlığı altında, öncelikle âşık Babaoğlu'nun hayatı hakkında bilgi verilmiş ve Casim Babaoğlu'nun âşıklık gelenekleri içindeki yeri ele alınmıştır. Üçüncü bölümde ise şairin şiirlerindeki yapı özellikleri, nazım birimi, hane sayısı, vezin, ayak ve kafiye yapısı, nazım şekilleri ve türleri başlığı altında incelenmiştir. Dördüncü bölümde ise "Babaoğlu'nun Şiirlerinde İşlediği Konular" üzerinde ayrıntılı bir inceleme yapılmıştır. "İncelenen Metinler" başlığı altında ise Âşık Casim Babaoğlu'nun şiirlerinden örnekler verilmesi uygun görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Irak Türkmenleri, Âşık Edebiyatı, Casim Babaoğlu

**AN ANALYSIS OF THE PLACE OF TELAFERLIANS MINSTREL
BABAOĞLU IN ASHIK LITERATURE AND THE ART OF POETRY**

Sarah ALBAYATI

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences

Department of Turkish Language And Literature, 2023

Supervisor: Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ

ABSTRACT

Research was done to comprehend the tradition of folk poems written by a Turkmen poet from Telafer as part of this study, which was conducted to contribute to academic studies on Iraqi Turkmen folk literature and notably folk poetry. The poetry of Iraqi Turkmen minstrel Casim Babaolu from Telafer was analyzed in this study by using the samples selected from his poetry.

The chosen poetry samples were written in Iraqi Turkmen Turkish and Arabic script. These poems were transcribed to Latin letters using the transliteration alphabets that are frequently employed in dialectal studies.

The study consists of four chapters. The first chapter provides background information about Iraqi Turkmen and discusses ashik literature. After discussing ashik literature, samples of Iraqi Turkmen minstrels' artifacts are provided, and a brief statement is given about them. In the second chapter, under the title of "minstrel Babaoğlu and traditions of Ashik Literature", firstly, information about the life of minstrel Babaoğlu is given and Casim Babaoğlu' position within ashik traditions of folk poets is explored. The third chapter examines the poet's poems' structural elements, including unit of poems, the number of stanzas, rhyme, pillar and rhyme schemes, poetic forms, and genres. A thorough analysis of "The Subjects Babaolu dealt with in his poems" was made in the fourth chapter. It was deemed appropriate to provide examples from the poems of minstrel Casim Babaoğlu under the heading "analyzed texts".

Keywords: Iraqi Turkmens, Ashik Literature, Casim Babaoğlu

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	ii
TEZ YAZIM KLAUZUNA UYGUNLUK.....	iii
KABUL VE ONAY	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xvii
GRAFİK LİSTELERİ	xviii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

İRAK TÜRKMENLERİ VE ÂŞİK EDEBİYATI

1.1. Irak Türkmenleri.....	3
1.1.1. Irak Türkmenlerinin Yerleştikleri Bölgeler	4
1.1.2. Irak Türkmenlerinde Halk Edebiyatı	4
1.2. Âşık Edebiyatı	7
1.2.1. Abdulkadir İzzet DABBAĞOĞLU	11
1.2.2. Abdülhüseyin NACCAROĞLU	12
1.2.3. Adnan Mehmet KERKÜKLÜ	12
1.2.4. Adnan Şükür KASAPPOĞLU	13
1.2.5. Ahmet Mehmet KERKÜKLÜ	13
1.2.6. Ahmet OTRAKÇIOĞLU.....	14
1.2.7. Ekrem TUZLU.....	15
1.2.8. Hazım Şükür DAKUKLU	16
1.2.9. Rıza ÇOLAKOĞLU	17
1.2.10. Seyit Mehmet BAYRAMOĞLU	17
1.2.11. Abdülaziz Semin BAYATLI	17
1.2.12. Ali MARUFOĞLU	18
1.2.13. Ali YAĞMUROĞLU	19

1.2.14. Faruk Faik KÖPÜRLÜ	19
1.2.15. Felekoğlu	20
1.2.16. Hasan GÖREM	21
1.2.17. Mehmet İzzet HATAT	21
1.2.18. Mikdad HAVADİOĞLU	21
1.2.19. Şahin DAYIKADİR	22
1.2.20. Reşit Ali DAKUKLU	22
1.2.21. Âşık Rıza	23
1.2.22. Âşık Abbas	23
1.2.23. Sait Âşık	24
1.2.24. Sadık SAZİĞÜZEL	24

İKİNCİ BÖLÜM

CASİM BABAOĞLU VE ÂŞIK EDEBİYATI GELENEKLERİ

2.1. Casim BABAOĞLU'NUN Hayatı	26
2.1.1. Adı ve Soyadı	26
2.1.2. Doğum ve Çocukluğu	26
2.1.3. Eğitim Hayatı	26
2.1.4. Askerliği	27
2.1.5. Evliliği	27
2.1.6. Çalışma Hayatı	27
2.1.7. Edebi Hayatı	27
2.2. Âşık Edebiyatı Gelenekleri İçindeki Yeri	32
2.2.1. Mahlas Alma	32
2.2.2. Saz Çalma	34
2.2.3. Doğmaca Söyleme ve Atışma	36
2.2.4. Usta-Çırak İlişkisi	36
2.2.5. Dolu İçme ve Rüya Motifi	38
2.2.6. Hikaye Anlatma	39
2.2.7. Nazire Söyleme	40
2.2.8. Ustamalı Söyleme	41
2.2.9. Tarih Bildirme	42
2.2.10. Başka Şairlerden Bahsetme	42

2.2.11. Deyiştirme/Atıştırma	43
------------------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BABAOĞLU'NUN ŞİİR VARLIĞINDA ŞİİR SANATINI OLUŞTURAN YAPI ÖZELLİKLERİ

3.1. Nazım Birimi	44
3.1.1. İki Dizeliler (Beyit).....	44
3.1.2. Dört Dizeliler (Dörtlük)	44
3.1.3. Beş Dizeliler (Beşlik).....	45
3.2. Hane Sayısı	45
3.2.1. Dörüt Haneli	46
3.2.2. Beş Haneli.....	46
3.2.3. Altı Haneli.....	46
3.2.4. Yedi Haneli	46
3.2.5. Sekiz Haneli	46
3.2.6. Dokuz Haneli	46
3.2.7. On Haneli	46
3.2.8. On Bir Haneli.....	47
3.2.9. On İki Haneli	47
3.2.10. On Üç Haneli	47
3.2.11. On Dört Haneli.....	47
3.2.12. On Beş Haneli	47
3.2.13. On Sekiz Haneli	47
3.2.14. Yirmi Yedi Haneli	47
3.2.15. Otuz Haneli	47
3.3. Ayak ve Kafiye Yapısı3	49
3.3.1. Ayak.....	49
3.3.2. Kafiye.....	114
3.3.3. Redif.....	116
3.4. Nazım Şekilleri.....	116
3.4.1. Sözlü Edebiyat Kaynakları Nazım Biçimleri.....	117
3.4.2. Yazlı Edebiyat Kaynaklarında Nazım Biçimleri	122
3.5. Nazım Türleri	124

3.5.1. Güzelleme	124
3.5.2. Ağıtlama.....	124
3.5.3. Hikmetleme.....	124
3.5.4. Hoşlama	124
3.5.5. Öğütleme.....	125
3.5.6. Övgüleme.....	125
3.5.7. Taşlama	125
3.5.8. Yiğitleme	126
3.5.9. Yakınma.....	126
3.6. İşlenen Konular	127
3.6.1. Aile.....	127
3.6.2. Ölüm	128
3.6.4. Zorluluk ve Gurbet.....	130
3.6.5. Vatan Sevgisi	132
3.6.6. Aşk ve Sevgi	133
3.6.7. Din ve Tasavvuf.....	136
3.6.8. Doğa.....	139
3.6.9. İnsan.....	143
3.6.10. Hayvan.....	145
3.6.11. Renk.....	146
3.6.12. Diğer Konular	148
3.7. Şiirlerin Dil Özellikleri.....	148

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÇALIŞMADA KULLANILAN ŞİİR METİNLERİ

4.1. Muhabetin Baba	154
4.2. Merhaba.....	155
4.3. Düştü Yada	156
4.4. Yohtu Yanımda	157
4.5. Sevda	158
4.6. Nelerdik Neler Olduk	160
4.7. Aşka.....	161
4.8. Ayıb Arama	162

4.9. Dostunu Satma	163
4.10. Yavrum Vatana.....	164
4.11. Verme (Ey Gevil)	165
4.12. Gül Bıdağında.....	167
4.13. Hak Divanına.....	167
4.14. Bak.....	168
4.15. Öldükten Sonra.....	170
4.16. Yar Gelmece	171
4.17. Vay Yalan Dönya	172
4.18. Aya Çıktı	173
4.19. Ğurbet İlde.....	175
4.20. Talan Düştü	176
4.21. Telaferim	177
4.22. Kendin Yoran Ana.....	178
4.23. Yar Üstüne.....	179
4.24. Aşk Mertebesi.....	181
4.25. Yetim	182
4.26. Zaman Bizi	183
4.27. Derviş Kardaş	185
4.28. Hurma Ağacı	186
4.29. Kan Ağladı	187
4.30. Barışmağ Milletim.....	188
4.31. Gene Sabrım Kalmadı	189
4.32. Millet Yollandı	190
4.33. Gördüm Bağları	191
4.34. İnce Belli	192
4.35. Gül, Bağ Bizimdi.....	194
4.36. Nazlı Gelmedi.....	196
4.37. Bakamam Ki.....	197
4.38. Aşktan Hayırı	198
4.39. Yara Selam	199
4.40. Günler Hanı?	201
4.41. Unutmam Telafer	202
4.42. Bahar	204

4.43. Dönsüns O Günler	205
4.44. Kara Gözleri	209
4.45. Kimse Kimseni Beğenmir	211
4.46. Zaman Bizi	212
4.47. Kara Toprağ.....	213
4.48. Kondurdu Felek.....	214
4.49. Ğurbette Âşık	216
4.50. Biziğ	217
4.51. Bu Aşk.....	218
4.52. Gülemez Olduğ.....	218
4.53. Canım Kerkük	220
4.54. Güzel	221
4.55. Değil	222
4.56. İstanbul	223
4.57. Yara Söyleme Büllbül	224
4.58. Ğarib Bülbül	225
4.59. Gevil	227
4.60. İstemem	228
4.61. İsterim.....	229
4.62. Gelirem.....	230
4.63. Etmezem.....	231
4.64. Bağım	232
4.65. Görüşme	233
4.66. Türkmenlere Sözlerim.....	235
4.67. Bülbülem	238
4.68. Geldim.....	238
4.69. Kalan Ömrüm Ğurbet İlde Bitirdim	241
4.70. Beniydim	242
4.71. Köçelim Gevil	243
4.72. Yol Ver Dağlar	245
4.73. Her Şey Menim	246
4.74. Türkmen Dilim.....	248
4.75. Bu Canı Kurban Etmişem.....	249
4.76. Buldum	250

4.77. Perişan Oldum	251
4.78. Oğlum	252
4.79. Döndüm	254
4.80. Sevdan	255
4.81. Geviller Bozuldu	257
4.82. İzzetir Vatan	259
4.83. Aşkın Elinden	260
4.84. Avcıyıldım Dolandım	260
4.85. Dalı Bilmesen	262
4.86. Olmalı Güven	264
4.87. Dünyadan Ne Buldun	265
4.88. Gelin Bir El Olağın.....	267
4.89. Zefer Günü	268
4.90. Aşkın	270
4.91. Kötü Zaman	271
4.92. Dört Mevsim Kimi	272
4.93. Kalmasın.....	273
4.94. Güvercin	274
4.95. Üçü Şirin.....	275
4.96.Yamandı Halı Miletin.....	277
4.97.Sevenler Gelsin.....	278
4.98.Vevalı Dost.....	279
4.99.Selam Olsun	280
4.100.Türkmen Olsun.....	284
4.101.İller Mahzun	286
4.102.Kalmıyıp	287
4.103.Sonuptu.....	288
4.104.Dağlar	289
4.105.Nasihat.....	290
4.106.Neye Yarar	291
4.107.Yar Yar	292
4.108.Kırılmaz Gözümüz	293
4.109.Şirin Dilber	294
4.110.Yurdum Telafer	295

4.111.Döner O Günler	297
4.112.Nazar Telafer	298
4.113.Sabr Eyle Kardeşlar	299
4.114.Yar İster	301
4.115.Pirimiz Vardır	301
4.116.Yolumuz Vardır	302
4.117.İslam Yolumuz	304
4.118.Geçirtme Şair	305
4.119.Şair Kimdir ?	307
4.120.Düşünen Kimdir	309
4.121.Şiir Nedir ?	310
4.122.Kohusu Geliyor	312
4.123. Kardeş Kardeşi Sormuyor	313
4.124. Korhumuz Yohtur.....	315
4.125. Hızır İlyas	316
4.126. Baykuş	316
4.127. Güzeldi Bağdat	317
4.128. Ğurbet	319
4.129. Geçerdi şehit.....	319
4.130. Vatan kurbanı Şehit	321
4.131. İlimizdi Bu.....	322
4.132. Gitti Ömür Dönmez Oldu.....	322
4.133. Doğru Âşık	324
4.134. Yorgundu.....	325
4.135. Amca Oğlu (Şehit).....	327
4.136. Gevilde Yaşayan Felekoğlu.....	328
4.137. Sözüm Ğurbete	329
4.138. Olmaz	330
4.139. Oynayan Olmaz	332
4.140. Verilmez	332
4.141. Bulunmaz.....	334
4.142. Uyan	335
4.143. Bilmez	335
4.144. Soranımız.....	336

4.145.Türkmeniň Biz.....	338
SONUÇ.....	340
KAYNAKÇA	342
EKLER.....	351
ÖZGEÇMİŞ.....	355

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Hane Sayılarına Göre Âşık Babaoğlu'nun Şiir Varlığı.....	47
Tablo 2. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Ayak Kullanımı	49
Tablo 3. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Yineleme Ayak Kullanımı.....	51
Tablo 4. Babaoğlu'nun Şiir Varlığın'da Yenileme Ayak Kullanımı	52
Tablo 5. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Kolaylık-Zorluklarına Göre Ayak Kullanımı Oranları	84
Tablo 6. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Düzayak Kullanımı.....	85
Tablo 7. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Genişayak Kullanımı	86
Tablo 8. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Darayak Kullanımı	87
Tablo 9. Hane Sayılarına Göre Koşmalar	117
Tablo 10. Yapılarına Göre Koşma Çeşitleri	119
Tablo 11. Hece Sayılarına Göre Destanlar	120
Tablo 12. Hane Sayılarına Göre Destanlar	121
Tablo 13. Yazılı Edebiyat Kaynaklı Nazım Biçimleri	123
Tablo 14. Nazım Türleri.....	126

GRAFİK LİSTELERİ

Grafik 1. Nazım Birimine Göre Şiirlerin Oranı	45
Grafik 2. Hane Sayılarına Göre Şiir Varlığı	48
Grafik 3. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Ayak Kullanımı.....	50
Grafik 4. Yineleme Ayakların 8 ve 11 Heceli Şiirlerdeki Kullanım Oranları	52
Grafik 5. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Yenileme Ayak Kullanımı Oranları.....	53
Grafik 6. Kolaylık- Zorluklarına Göre Ayak Kullanımı	85
Grafik 7. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Genişayak Kullanımı.....	87
Grafik 8. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Darayak Kullanımı.....	88
Grafik 9. Hane Sayılarına Göre Koşmalar	118
Grafik 10. Yapılarına Göre Koşma Çeşitleri	119
Grafik 11. Hece Sayılarına Göre Destanlar	120
Grafik 12. Hane Sayılarına Göre Destanlar	122
Grafik 13. Yazılı Edebiyat Kaynaklı Nazım Biçimleri.....	123
Grafik 14. Nazım Türleri	127

KISALTMALAR LİSTESİ

YTB. : Yurtdışı Türkler ve Akrabalar Topluluklar Başkanlığı

vb. : ve benzeri

vd. : ve diğerleri

Haz. :Hazırlayan

GİRİŞ

Irak Türkmenlerinin âşık tarzı edebiyatı ve bu edebiyatın temsilcileri ile ilgili olarak günümüze kadar hiçbir bilimsel çalışma yapılmamıştır. Irak Türkmenleri zengin bir kültür ve sözlü edebiyat mirasına sahip olup Türk kültür hazinesi içinde önemli bir konuma sahiptir. Özellikle âşık edebiyatı geleneği, bu topluluğun kültürel kimliğinin önemli bir parçasını oluşturur. Irak Türkmenlerinin âşık geleneği, dilden dile aktarılan hikâyeler ve şiirler aracılığıyla kuşaktan kuşağa taşınmıştır.

Irak Türkmenleri arasında milli kültürü ve kimlik bilincini diri tutan âşık edebiyatı gelenekleri ve bu geleneklerin temsilcileri ile ilgilidir. Hazırlanan çalışmada Irak Türkmen Edebiyatı içinde çok önemli bir yer tutan âşık edebiyatının, önemli temsilcilerinin ve geleneklerinin tanıtılması, incelenmesi ve araştırılması yanında Irak Türkmen halk bilimindeki yeri, önemi ve etkisi belirlenmektedir. Bugüne kadar bu konu hakkında kapsamlı bir inceleme ve araştırma yapılmadığı için çalışmamız Irak Türkmen literatürü için önemli bir kaynak teşkil edilmiştir.

Türk dünyasının önemli bir parçası olan Irak Türkmenleri, zengin bir halk kültürüne sahiptirler. Bu halk kültürü ürünleri Türkiye’de ve bütün Türk dünyasında ortak özellikler taşır. Türk dünyasının ortak kültür değerleri arasında âşık edebiyatı gelenekleri de yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı Irak’ta bulunan Türkmenlerin âşık edebiyatı geleneklerini tanıtmak, bu geleneklerin Türkiye ve Türk dünyasındaki ortak özelliklerini ortaya çıkarmak ve Irak Türkmenlerinin âşık edebiyatı gelenekleri hakkında Âşık Babaoğlu’ndan örneklerle bir başvuru eseri vücuda getirmektir.

Bu çalışmada, Türk dünyasında, özellikle Türkiye ve Azerbaycan’da yaygın olan âşık edebiyatı geleneklerinin Irak Türkmenleri arasında da yaşatıldığı ve önemli temsilciler yetiştirdiği ortaya konulmuş oldu. Ayrıca âşık edebiyatı araştırmacıları tarafından fazla bilinmeyen Âşık Babaoğlu ve onun âşık tarzı şiirlerinden örnekler

bilim dünyasına kazandırılmış olacaktır. Sözlü kültür geleneği içinde kaybolmak üzere olan bu ürünlerin kaydedilmesi ve sürdürülebilirliklerinin araştırılması da önemlidir.

Araştırma kapsamında verilerin toplanmasında Irak Türkmenlerinde âşık edebiyatı geleneklerine ilişkin nitel veri toplama araçlarından doküman incelemesi ve görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın bölümleri ve alt başlıkları Prof. Dr. Bayram Durbilmez'in “Âşık Edebiyatı ve Taşpınarlı Halk Şairleri” ve “Âşık Türkmenoğlu” adlı eserlerinde kullandığı sistem esas alınarak oluşturulmaktadır. Ancak bazı kısımlar çalışmanın öznel koşulları gereği farklılıklar göstermektedir. Çalışmanın giriş kısmında araştırma konusunun özellikleri, amacı ve yöntemi hakkında bilgilere yer verilmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

IRAK TÜRKMENLERİ VE ÂŞIK EDEBİYATI

1.1. Irak Türkmenleri

Irak başlangıçtan Osmanlı Dönemi'ne kadar olan süreçte en eski çağlardan itibaren pek çok göç ve istilaya maruz kalmıştır (Halil, 1999: 87). Türkler, Emevi Halifesi Muaviye tarafından Horasan'a gönderilen Ubeydullah b. Ziyad'ın ordusuyla birlikte İslam Dönemi'nde Irak'a ilk olarak M.S. 674 yılında gelmişlerdir. Emevi ordularında önemli bir yer edinen Türkler, Abbasiler döneminde Irak'a gelişleri daha da yoğunlaşarak devam etmiştir (Dia, 1999: 99). 13. yüzyıla rastlayan Moğol istilası ve İlhanlılar döneminde, Irak'a yeni bir Türk nüfusu yerleşmiştir. Karakoyunlular, İlk hâkimiyet alanları Musul bölgesi ve Doğu Anadolu'daki Erciş civarıydı. Kuzey Irak'a, Türklerin en yoğun biçimde yerleştikleri dönem, Karakoyunlular'ın bölgeye hakim olduğu dönemdir (Dia, 1999: 99). Osmanlılar, XVII. yüzyılda Irak'ın Hanekin, Mendeli, Kerkük ve Erbil gibi bölgeler, Osmanlı İmparatorluğu ile İran arasında süregelen mücadelelerin yaşandığı stratejik öneme sahip bölgelerdi. Osmanlılar, bu bölgeleri güvence altına almak ve nüfusu arttırmak amacıyla Anadolu'nun çeşitli yörelerinden getirilen Türkmen topluluklarını yerleştirdiler (Dia, 1999: 99).

I. Dünya Savaşı sırasında Irak, Osmanlı Devleti ile İngiltere'nin mücadele alanına dönüşmüştür. Savaş boyunca, Türkmenlerin yoğun olduğu bölgeler, Osmanlı yönetiminde kalmıştır. Ancak, 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi imzalandıktan sonra antlaşma hükümleri çiğnenerek İngilizler tarafından işgal edilmiştir ve Musul bölgesinin işgali uluslararası bir mesele halini almıştır. İngilizlerin desteğiyle 1921 yılında Irak Krallığı kurulmuş ve Emir Faysal tahta getirilmiştir. Ancak, Musul vilayeti bu yeni devletin sınırlarına dâhil edilmemiştir (Dia, 1999: 100).

1.1.1. Irak Türkmenlerinin Yerleştikleri Bölgeler

Irak Türkmenleri, Türkiye'ye coğrafi olarak en yakın olan Türk topluluğudur (Saatçi, 2018: 13). Irak'taki Türk varlığı, bin yıllık bir geçmişe sahip olduğu kabul edilebilir. Uzun bir süredir, Emevi ve Abbasiler dönemlerinden başlayarak Osmalı İmparatorluğu'nun hüküm sürdüğü yıllarda da devam eden Türk varlığı, günümüz Irak'ta hala üçüncü büyük etnik grup olarak yaşamaktadır (Saatçi, 2015: 4).

Irak Türkmenleri, Türk dünyasının önemli bir parçasını oluşturur ve zengin bir halk kültürüne sahiptir. Türkmenlerin Irak'taki yerleşim bölgeleri, Irak'ın kuzeyindeki Telafer şehriden başlayarak Musul etrafındaki köyler, Erbil, Altunköprü, Kerkük, Dakuk, Tuzhurmatı, Kifri (Salahiye), Hanekin ve Bedre'ye kadar uzanmaktadır (Aydoğan, 2012: 5).

Irak'ta bin yılı aşkın bir süredir varlık gösteren Türkmenler, ülkenin kuzey orta bölgesinde, yani ülkenin kuzeybatısından güneydoğusuna kadar uzanan bir şeritte yaşamaktadır (Bilim Araştırma Vakfı, 2003: 59). Irak'ın kuzeybatısındaki Telafer'den güneydoğusundaki Mendili'ye kadar yayılmaktadır. Ülkenin kuzeybatısında, Musul'un doğusunda bulunan Telafer ve buna bağlı köylerden başlayarak, Musul ve yüzlerce köy, Erbil, Altunköprü, Kerkük ve çevresindeki köyler, Tazehurmatu, Tavuk, Tuzhurmatu ve çevresindeki Bayat Köyleri, Kifri, Hanekin, Kızlarbat (Sadiye), Karağan (Celevla) çevre köyleri, Şahraban (Mikdadiye), Bedre, Kazaniye ve Mendeli gibi il, ilçe, kasaba ve köyler Türkmenlerin yerleştiği önemli merkezlerdir. Türkmenlerin yerleştiği bölge, Kuzey Irak'ın Musul, Erbil, Kerkük ve Diyala illerinin sınırları içerisinde yer almaktadır. Ayrıca başkent Bağdat ve yakın çevresinde de Türk nüfusu bulunmaktadır. Türkler, özellikle Karakol, Azamiye ve Rağibe Hatun semtlerinde yoğunlaşmış olup, bu bölgelerdeki Türk nüfusu yaklaşık olarak 30 bine kadar ulaşmaktadır (Erendor, 2018: 170).

1.1.2. Irak Türkmenlerinde Halk Edebiyatı

Irak Türkmen edebiyatının yazılı olarak ilk verimleri XIV. yüzyılda yaşayan büyük Türkmen şairi Seyyid İmadedd'in Nesimi'dir (Sulaiman, 2021: 12). Şiirlerinde Doğu Anadolu lehçesi ile Azeri lehçesinin karışımı olan Irak Türkmen lehçesini ilk kez kullanan şairdir (Sulaiman, 2021: 12).

Türkmen edebiyatında uzun yıllardan beri etkili olan birkaç akım vardır söz konusu bu akımların ismi ve temsilcileri şu şekildedir:

1. **Klasik Divan Şiiri Akımı Temsilcileri:** Eset Nâib, Celal Rıza Efendi ve Muhammed İzzet Hattat.
2. **Realist Akımı Temsilcileri:** Abdüllatif Benderoğlu, Haşim Reşet Aksu, Hamza Hamamcıoğlu, vd.
3. **Halk Şiiri Akımı Temsilcileri:** Felekoğlu, Mustafa Gökkaya, Nasih Berzircan-i, Rıza Çolakoğlu, vd. (Sulaiman, 2021: 16-17)

Halk Edebiyatı, yüzyıllar boyunca oluşmuş belirli kalıpları ve halkın günlük hayatta kullandığı sade Türkçeyi kullanarak, toplumun büyük çoğunluğuna hitap eden bir edebiyat disiplini (Özdemir, 2011: 131). Köklü bir geçmişe sahip olan halk edebiyatı Türk kültürünün önemli bir parçasını oluşturur. Halk edebiyatı, Türk halkının ortak değerlerini, duygularını, düşüncelerini ve yaşantılarını yansıtan edebi eserlerin toplamıdır. Halk edebiyatı ürünleri genellikle anonimdir, yani belli bir yazarın imzasını taşımazlar. Bu nedenle, halkın ortak hafızasına ve kültürel mirasına ait birer ifade olarak kabul edilirler.

Halk edebiyatının en önemli türlerinden biri halk şiiridir. Halk şiiri, genellikle aşk, doğa, vatanseverlik gibi temaları işler. Mani, koşma, destan, türkü gibi şiir türleri halk edebiyatının zengin birer örneğidir. Bu şiirlerde genellikle yerel ağızlardan ve halkın anlayabileceği bir dil kullanılır. Halk edebiyatı sadece şiirle sınırlı değildir. Halk hikayeleri, masallar, atasözleri, tekerlemeler gibi sözlü anlatılar da halk edebiyatının önemli bir parçasını oluşturur. Bu tür eserler, nesilden nesile aktararak toplumun kültürel birikimini ve toplumsal değerlerini yansıtır. Türkmen halkı arasında da geleneksel halk edebiyatı önemli bir yer tutar. Türkmen halk edebiyatı, sözlü gelenekten yazılı kaynaklara aktarılmış ve zamanla zenginleşmiştir. Ancak, Türkmenlerin tarih boyunca göçebe bir yaşam sürmeleri nedeniyle yazılı kaynaklarda bu edebiyatın tamamını bulmak zor olabilir. Bu nedenle, geleneksel olarak bu şiirler nesilden nesile aktarılmış ve sözlü olarak korunmuştur. Türk edebiyatının sözlü edebiyat döneminde olduğu gibi Türkmen halkı için de halk edebiyatı diye geçen sözlü edebiyat çok önemli olmuştur. Kuşaktan kuşağa, kulaktan kulağa geçen halk

edebiyatı insanlar arasında ağızdan ağza geçtiğinden değışe değışe, süzüle süzüle incelmış ve kıvamını bulmuştur. Kendine has üslubu ve anlatım tarzı ile ilerleyen ve çokça sevilen bir edebiyat olmuştur. Büyükten küçüğe yabancidan yerliye hemen her kesimin ağızında dolaşan toplum içinde ve etrafında gelişen bir edebiyat olmuştur. (Issa, 2019: 13).

Türk edebiyatının sözlü edebiyat dönemi, Türkmen halkı için de önemli bir rol oynamıştır. Türkmenlerin kültürel mirası, bu sözlü edebiyat geleneğıyle taçlanmıştır. Kuşaktan kuşağı aktarılan halk edebiyatı, ağızdan ağıza dolaşarak zaman içinde değışmiş, süzölmüş ve incelmıştır. Bu süreçte kendine özgü bir üslup ve anlatım tarzı geliştirmiştir ve halk arasında geniş bir beğeni kazanmıştır. Büyükten küçüğe yabancidan yerliye hemen her kesimin ağızında dolaşan toplum içinde ve etrafında gelişen bir edebiyat olmuştur (Issa, 2019: 13).

Irak Türkmenlerinin halk edebiyatı hakkında birkaç sınırlı çalışma dışında maalesef yeteri kadar bilimsel araştırma yapılmamıştır. Hâlbuki bu bölgede yaşayan Türkmenler, genel olarak Türk halk (millî) kültürü ve özel olarak da Türk halk edebiyatı açısından oldukça zengin bir Türk topluluğudur. Bölgede yaşayan Türkmenler arasında Türk halk edebiyatının bütün ürünlerine ninninden (leyle) ağıta (Sazlamağ), hoyrattan maniye, halk hikâyesinden efsaneye, tekerlemeden (Çaşırtmaca) bilmeceye (Tapmaca) rastlamak mümkündür. Adı geçen türler arasında şüphesiz ki halk hikâyelerinin önemli bir yeri vardır. Bu hikâyeci ve âşıklardan en meşhurları Kerkük'te Âşık Abbas, (Bayatlı, 2017: 14) Kör Abiş, Şişçi Mehmet, Beşir'de Halil Ahmet, Ali Hinnik, Tisin'de Reşit Ahmet Efendi; Tuzhurmatı'da Ali Yoğd; Kifri'de Halil Münevver, Molla Mustafa, Dede Kanber, Çil Ahmet, Çolak Veli vd. sayılabilir (Bayatlı, 2017: 14).

Günümüze kadar halk şiiri tarzında şiirler söyleyen / yazan birçok şair yetişmiştir. Bu şairler, çeşitli temalar etrafında şiirler kaleme almıştır. Bu şiirlerde aşk, vatan, millet, gurbet, ayrılık vb. konular öne çıkmaktadır. (Bayatlı, 2018: 70). Irak Türkmenleri, halk edebiyatının kendine özgü ve güçlü örneklerini manzum eserlerde ve müzikal şiirlerde gösterirler. Türkmenlerin ezgileri genellikle uzun hava ve kırık havadan oluşur. Makam, Divân ve Gazelleri ise uzun hava ezgilerine örnek olarak

gösterebiliriz (Sulaiman, 2021: 8). Irak Türkmen Türkçesiyle söylenen / yazılan halk şiirleri, Irak Türkmenlerinin kültürel değerlerini yansıtan önemli bir unsurdur ve Türkmen halk edebiyatının temel öğelerindedir. Bu eserler, dil bilimiyle ilgilenen araştırmacılar için de son derece değerli bir kaynaktır (Mohammed, 2020: 2).

Irak Türkmenlerinin halk şiiri geleneğinden yapılan derlemelerin önemini şu cümlelerden de anlayabiliriz: "Halkın maddi ve manevi kültür değerlerini korumak amacı ile bizzat halktan derlenen ve bilimsel metotlar çerçevesinde incelenen halk edebiyatı incelemeleri bir milletin varlığı için oldukça önemlidir. Bu yazılarla sözlü olarak halk arasında nesilden nesile ve ağızdan ağıza dolaşan intikal eden kültürel değerleri yok olmaktan kurtarılmış olacaktır" (Bayatlı, 2016:7).

1.2. Âşık Edebiyatı

Âşık şiiri, Türk kültürünün en önemli dinamiklerinden biri olup, aynı zamanda başlıca anlatım kaynaklarından biridir. Her edebiyat akımı gibi, âşık şiiri de kendi döneminin zihinsel atmosferinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bu kaynağın sözlü temsilcisi olan âşıklar hem kendi dönemlerinde hem de sonraki dönemlerde geniş kitlelere seslerini duyurmuş olan sanatçılardır. Âşıklar, yaşadıkları kültürel ortamla iç içe olan ve toplumun ihtiyaçları doğrultusunda âşık şiirini ortaya çıkaran kişilerdir (Bayoğlu, 2009: 2).

Âşık edebiyatı, "âşık" adı verilen halk şairleri tarafından oluşturulan ve kaynağını İslamiyet'in kabulünden önceki sözlü edebiyattan alan bir edebiyattır. Bu edebiyata ayrıca "âşık tarzı Türk edebiyatı" da denilmektedir. Âşık edebiyatı hem ferdî bir edebiyat olarak hem de bir geleneksel edebiyat olarak karşımıza çıkmaktadır. İlk oluşumunda daha çok halk edebiyatı ürünlerine ağırlık verilirken, zamanla klasik (divan) edebiyata da ağırlık verildiği görülmüştür. Âşık edebiyatı, "âşık tarzı şiirler" ve "halk hikayeleri"nden oluşsa da araştırmacılar genellikle şiirler üzerinde daha çok durmuşlardır (Dağlı, 2018: 898-899).

Âşık tarzı Türk edebiyatı, 16. yüzyıldan itibaren Türk Halk Edebiyatı'nın önemli bir parçası olarak ortaya çıkmıştır (Güzel, 2018: 231). Âşık tarzı, 16. yüzyıldan itibaren ortaya çıkan âşıklara bağlanmasına rağmen, bu geleneği İslam öncesi dönemdeki

ozanlık dönemine kadar izlemek daha uygun olabilir. Bu durumda, günümüz âşıklarının geçmişteki ozanlarımızın torunları olduğunu kabul etmek önemlidir (Güzel, 2018: 230).

Âşık edebiyatının kendine özgü gelenekleri vardır. Bu gelenekler derviş sanatı olarak adlandırılan tekke / derviş tarzı Türk edebiyatı geleneklerine dayanır (Durbilmez, 2019: 57-79). Bu geleneklerden müzik/ezgi eşliğinde icra âşık edebiyatında saz çalma geleneğine dönüşmüştür. Mahlas alma, bade içme / rüya motifi, doğmaca söyleme ve atışma gelenekleri hem tekke / derviş tarzı Türk edebiyatı hem de âşık edebiyatında aynıdır. Tekke / derviş tarzı Türk edebiyatındaki tahkiye etme (kıssa ve menkabe anlatma) geleneği, âşık edebiyatında hikâye tasnif etme ve / veya anlatma geleneğine dönüşmüştür (Durbilmez 2006: 341-364). Tekke / derviş tarzı Türk edebiyatındaki talip-mürşit ilişkisi, âşık edebiyatında usta-çırak ilişkisi olarak adlandırılır. Bu geleneğin içindeki kapılanma, nazire söyleme, ustamalı söyleme ve usta derviş şairlerden bahsetme uygulamaları âşık edebiyatında çırak olma, nazire söyleme, ustamalı söyleme ve usta âşıklardan bahsetme olarak devam etmektedir (Durbilmez, 2019: 60). Âşık edebiyatına bağlı gelenek ve uygulamalar halk biliminin, şiir ve hikâye gibi ürünler ise edebiyatın ilgi alanına girmektedir (Durbilmez, 2013: 101-112). Âşık sanatının kökeni derviş sanatına (Durbilmez, 2022: 769-786) ve ozan-baksı sanatına dayanır (Gasımlı, 2016: 9-14). Derviş sanatı ve ozan-baksı sanatı da kam-şaman sanatından beslenir (Durbilmez, 2016: 483-505; Durbilmez, 2022: 769). Başka bir ifadeyle, Âşık Edebiyatı, Türk edebiyatının ilk temsilcileri olan ozan-baksı şair tipi ve onların ait olduğu edebiyat geleneği, Anadolu'da tasavvuf akımları ve tarikat edebiyatlarının etkisi altında kalarak İslami kurallara uygun yeni bir sentez oluşturmuştur. Bu görüş, hemen hemen bütün araştırmacılarca kabul edilen bir gerçektir (Günay, 2008: 42).

Türk halk edebiyatı içinde yer alan âşık edebiyatı, millî edebiyat geleneğinin günümüzde de yaşamaya ve yaratmaya devam eden önemli bir bölümüdür. Bu edebiyat, anonim edebî örneklerinin bir kısmının hafızalarda korunmasına rağmen, genellikle fıkra türü dışında yeni yaratımların olmadığı diğer türlerden ayrılır. Tekke edebiyatı örnekleri de genellikle tekke yaşantısının sona ermesiyle birlikte yeni yaratımlara pek rastlanmazken, âşık edebiyatı çağın teknolojisine uygun bir tarzda ve

Doğu Anadolu Bölgesi'nde özellikle XX. yüzyılda tarihi kabul, üslup ve icra töresine uyarak hayatını sürdürmeyi başarmıştır (Günay, 2008: 41). “XX. yüzyıl, âşık edebiyatının zirvede olduğu yüzyıllardan biridir. Türkiye'de Cumhuriyetin ilân edilmesi ve milli kültüre yönelik de bu gelişmenin sebeplerindedir. Bu dönemin en tanınmış âşığı Veysel Şatıroğlu'dur” (Durbilmez, 2016: 28). Âşık Veysel Şatıroğlu, özellikle millî konuları işlemesi bakımından diğer âşıklara örnek olmuş ve pek çok âşığı etkilemiştir (Durbilmez, 1999: 155-179; Durbilmez, 2013: 33-44; Durbilmez, 2013: 47-52).

Türkiye’de âşık edebiyatı temsilcilerine genel olarak “âşık” adı verilmektedir. Âşıklara çöğür şairi, saz şairi, halk ozanı, halk şairi, hak âşığı, kalem şairi, meydan şairi, halk âşığı, bâdeli âşık, sazlı ozan, ozan gibi adlar verildiği bilinmektedir. Bu farklı isimler, Âşıkların farklı kültürel bölgelerde ve dönemlerde nasıl anıldıklarını ve farklı edebi niteliklerini yansıtmaktadır. "Âşık Edebiyatı Araştırmaları" kitabında âşıkların farklı Türk boylarında çeşitli isimlerle anıldığını vurgulamıştır. Örneğin, Azerbaycan Türkleri'nde "aşig", Başkurtlar'da "ğaşıg/buluvsı", Kazaklar'da "ğaşıq/âşık/akın/çırav", Kırgızlar'da "âşık/bahşi/baksı/akın", Özbekler'de "âşık/huştar", Türkmenler'de "bağşı/âşık", Uygurlar'da "âşık", Altay Türkleri'nde "kam", Yakutlar'da "oyun", Tonguzlar'da "şaman", Oğuz Türkleri'nde ise "ozan" gibi isimlerle anılmaktadırlar (Sevindik, 2017: 130).

Âşık sözcüğünün ilk kullanımıyla ilgili kesin bir tarih vermek zordur, çünkü kaynaklarda farklı görüşler bulunmaktadır. Ancak bazı araştırmacılar, âşık kelimesinin kullanımının 13. yüzyılın sonu ve 14. yüzyılın başında, Yunus Emre'nin etkisiyle şiir yazar Ali Âşık Paşa tarafından gerçekleştirildiğini düşünmektedir ve 16. yüzyıllarda da halk şiiri alanında eserler veren diğer şairler arasında Ahmet Çelebi ve İbrahim gibi isimler bulunur. Bu şairler de adlarının yanında âşık kelimesini kullanmışlardır. Ancak âşık kelimesinin kullanımında bazı değişiklikler olabilir (Kobotarian, 2013:69).

Âşık, içinde bulunduğu toplumun ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi olaylar karşısındaki duygu ve düşüncelerini her zaman her yerde ifade etme yeteneğine sahip olmuştur. Halkın çeşitli olaylara verdiği tepkileri ve duygularını ifade ederken

âşıklar, kendi öz ve sade konuşma dilini son derece başarılı bir şekilde kullanmışlardır (Heziyeva, 2010: 82).

“Edebiyat Araştırmaları I” kitabında (Köprülü 1989: 171) âşıkları genellikle iki gruba ayırır. Bunlar:

1. Kalem Şairleri: Yüksek sınıfa mensup olan ve genellikle klasik şiirler yazan şairlerdir.
2. Meydan Şairleri: Halk toplantılarında irticalen şiirler yazan ve bu şiirleri sazlarıyla çalıp söyleyen saz şairleridir (Azar, 2007:125).

Telden saz eşliğinde ya da sazsız olarak dilden doğaçlama yoluyla şiirler söyleyen sanatçılara "âşık" denir. Bu söyleme biçimine "âşıklık-âşıklama" adı verilir ve âşıklar bu geleneğe bağlı kalarak belirli kurallara uyarlar. Şiirlerini kalemle yazarak da ifade edebilirler. Âşıklık geleneği, âşıkları yönlendiren bu kurallar bütünüdür (Artun, 2005).

Âşık edebiyatında biçimi belirleyen iki önemli nokta ölçü ve uyaktır. En fazla kullanılan ölçüler 8'li ve 11'li ölçülerdir. Âşık edebiyatında genellikle hece ölçüsü tercih edilir ve uyak olarak da daha çok yarım uyak kullanılır. Ancak, bazen bu kuralın dışına çıkılarak tam ve zengin uyakların da kullanıldığı görülmektedir (Arı, 2013: 131-132). Bu durum, âşıkların şiirlerinde çeşitlilik yaratmak ve anlatım gücünü artırmak amacıyla farklı uyak türlerine başvurabileceklerini gösterir. Âşık edebiyatı, ölçü ve uyak kurallarına bağlı kalmanın yanı sıra, ustalıkla bu kuralları esnetebilen ve yenileyebilen bir geleneğe sahiptir. Dizdaroğlu ise; “halk şiirinde nazım biçimleri değil türler vardır” (Dizdaroğlu 1969: 45) tespitini yaparak şiir türlerinin tasnifini ölçüyü dikkate alarak yapmıştır. Dizdaroğlu, “halk şiiri” başlığı altında hece ölçüsüyle yazılan şiir türlerini “mani, koşma, semai, destan, varsağı ve türkü; aruz ölçüsüyle yazılan şiir türlerini ise; divan, selis, kalenderi, semai, santranc ve vezn-i aher olarak tasnif etmiştir (Dizdaroğlu 1969:51-146). Saim Sakaoğlu ise âşık tarzı şiirinin tek nazım şeklini koşma olarak kabul eder: “Âşık edebiyatı ürünlerinin ortaya konulduğu yegâne nazım şekli “koşma”dır, ondan başka şekil yoktur. Semaî, varsağı ve destan onun özel şekilleridir. Koşmanın güzelleme,

koçaklama, taşlama, ağıttan oluşan başka özel şekilleri de vardır (Sakaoğlu 2002: 636).

Âşıkların yaşadıkları çevrelerle ilgili yapılan genel sınıflama şu şekildedir:

- A. Köylü Âşıklar
- B. Konar-Göçer Âşıklar
- C. Kasaba Ve Şehir Âşıkları
- D. Asker Âşıklar
- E. Din Ve Tasavvuf Âşıkları (Artun, 2005: 41).

Irak Türkmenleri arasında da güçlü âşık edebiyatı temsilcileri yetişmiştir. Bu âşıklar âşık edebiyatı geleneklerine bağlı olarak Irak Türkmenlerinin duygu ve düşüncelerine tercüman olmuşlar, Irak Türkmen kimliğinin yaşatılmasına ve yeni nesillere aktarılmasına büyük hizmetlerde bulunmuşlardır. Bu âşıklardan bazılarını şöyle sıralamak mümkündür: Dabbağoğlu, Naccaroğlu, Felekoğlu, Mehmet Kerküklü, Adnan Şükür Kasapoğlu, Kerküklü, Otrakçioğlu, Tuzlu, Dakuklu, Çolakoğlu, Bayramoğlu, Bayatlı, Marufoğlu, Yağmuroğlu, Köpürlü, Görem, Hatat, Havadioğlu, Dayikadir, Ali Dakuklu, Âşık Rıza, Âşık Abbas, Sait Âşık, Sadık Sazigüzel.

Bu âşıklardan bazıları hakkında bilgi verirsek, Irak Türkmenlerinin âşık edebiyatı temsilcilerini de kısaca tanıtmış oluruz.

1.2.1. Abdulkadir İzzet DABBAĞOĞLU

Şiir, öykü ve hoyrat yazmaktadır. Yazdığı şiirleri besteleyen sanatçılar: Abdulvahit KÜZEC, Tahsin KERKÜKOĞLU, Fethullah ALTINSES, Sami CELALİ, Ali KALELİ, Mehmet RAUF, İbrahim RAUF, Yasin YAHYAOĞLU ve Fatih YUNİS tarafından okunmuştur. Bulunan eseri Acı Bir Akşam. Bağdat, 1999 (Küzeci 2007: 25)

Gel

Uzaktan esen rüzgâr gibi gel
Yıldan yıla bir gün bahar gibi gel
Bütün mevsim yağmurlu kar gibi gel
Gir gönlüme gönlüm kapısın çalmadan

Yıllar geçti her gün seni beklerken
O sensizlik şarkısını dinlerken
Bana karşı al dudağın gülerken
Gir gönlüme gönlüm kapısın çalmadan

İsmin titrer nefesimin yanında
O şarkımız öter kuşlar dilinde
Dönsen bana bir mevsimin yılında
Gir gönlüme gönlüm kapısın çalmadan

Seni sevdim duçar oldum bin derde
Gönlüm sensiz karar etmez bir yerde
Bir gün akşam gün batmadan gel birde
Gir gönlüme gönlüm kapısın çalmadan

1.2.2. Abdülhüseyin NACCAROĞLU

Şair Nesimi, Fuzuli, Hatai gibi şairlerin etkisiyle şiir yazmaya başlamıştır (Küzeci 2007: 31). Bazı şiirlerinde Naccaroğlu ve Mollaoğlu mahllasını kullanmıştır. Şiirlerinden örnekler;

Yücelsin hak bayrağı gönlümüz temiz olsun
Kalksın aradan ben sen bizler diye biz olsun
Sağlam bir temel kurup torunlara iz olsun
"Mollaoğlu" söz yetmez buna bir himmet gerek
Ümidim var gün gelir gerçekleşir bu dilek

1.2.3. Adnan Mehmet KERKÜKLÜ

Adnan Mehmet Kerküklü 14-15 yaşlarındayken hoyrat ve şiir yazmaya başlamıştır. Gurbet, sevgi, aşk, dostluk, milli, din gibi konularda hece ve arzu ölçüleriyle şiirler yazmıştır (Küzeci 2007: 37). Milli şiirleri marş olarak bestelenmiştir.

Kerkük'tür Yurdum

Kerkük'tür yurdum anam
Mertler'e yakın canam
Taşından, toprağından
Sorarsan der Türkmen'em

Karaaltun kalesi
Yiğitler nişanesi
Milletini korkutmaz
Toplar tüfekler sesi

Kerkük sana merhaba
Hem annesin hem baba
Uğruna kan dökmüşüz
Şahittir Gürgür Baba

1.2.4. Adnan Şükür KASAPOĞLU

1955 yılında şiir dünyasına ilk adımını atmış ve ilk şiirini de büyük sunucu İzzet seslendirmiştir (Küzeci 2007: 43). Annesinden dinlediği ninni, hoyrat ve manilerden etkilenmiştir (Abdulsamad 2021: 6). Şiirlerini çoğunlukla hece ve serbest ölçüyle yazmıştır. Zira Kasapoğlu'nun şiiri sevmesindeki en önemli faktör horyatlardır (Abdulsamad 2021: 6). Bazı şiirlerinde mahlasını "Adnan" olarak kullanmıştır.

Piryadi'den seslen yedi kızlara
Bir ninni bul uykusuz öksüzlere
"Adnan" gibi öyle vatansızlara
Ah deyene canım deyen ey dede

1.2.5. Ahmet Mehmet KERKÜKLÜ

Şiirin yanı sıra hoyrat da yazan şairimiz, şiirlerini hece ve arzu ölçüsüyle yazmıştır (Küzeci 2007: 55). Önce Arapça sonra kendi anadiliyle şiirler yazan şairin milli şiirleri marş olarak bestelenmiştir.

Ah Gurbet

Gurbette yürünmez uzaktır yollar
Kokusu yoktur dikendir güller
Her günü bir yıl geçiyor günler
Ah gurbet acın ölümden beter
Ezdin bitirdin rahime gel yeter

Posta yok burda neylesin kalem
Yollar uzaktır olaşmaz selam
Gurbet sürerse çok zordur kalam
Ah gurbet acın ölümden beter
Ezdin bitirdin rahme gel yeter

Görmek istedim ev'i uşağı
Dönmek istedim indim aşığı
Kırılmaz serttir gurbet kurşığı
Ah gurbet acın ölümden beter
Ezdin bitirdin rahme gel yeter

Gurbet acısı eridir dağı
Kavula kalsın bahçesi bağı
Hastadan önce öldürür sağı
Ah gurbet acın ölümden beter
Ezdin bitirdin rahme gel yeter

1.2.6. Ahmet OTRAKÇIOĞLU

1960 yıllarında şiir yazmaya başlayan şairimiz önce hoyrat sonra da milli şiirler yazmaya başlamıştır. Heceli şiirlerinde âşk, sevgi, ayrılık konularını işlemiştir (Terzibaşı 2013: 372). Dini şiirleri birçok okuyucu tarafından seslendirilmiş ve güftesi ses sanatçıları tarafından bestelenmiştir. (Küzeci 2007: 61).

Telafer

Ey tarihler yaratan dedemin iftihar
Ey tarihe kan ile kayıt eden şan zaferi
Sende duydum dinçliği ey mertler diyarı
Coşkun bir sevda ile sana geldim Telafer

Vefaperver insan hep gönlümüzde yaşar
Senin hür mefküreni mert olan asla taşar
Doymuş dedem sesini Türkmen'im sana koşar
Coşkun bir sevda ile sana geldim Telafer

Aç kolların kucakla oğlunum senin bende
Kandaşlarım senindir temiz ruh iman sende
Öyle bir meleksin ki eşin yoktur cihanda
Coşkun bir sevda ile sana geldim Telafer

Bu yüce şanlı kalen bir tarih anlatıyor
Toprağında şehitler dedem rahat yatıyor
Sana içim coşuyor sana gönlüm atıyor
Coşkun bir sevda ile sana geldim Telafer

1.2.7. Ekrem TUZLU

Ekrem Tuzlu milli şair ve halk ozanıdır (Küzeci 2007: 169). En meşhur hoyratlarından birini 1961'de Bağdat Türkmen Kardeşlik Ocağı'nda düzenlenen Türkmen gecesinin, Irak Milli Savunma Bakanı ve 6 devlet bakanının huzurunda söylemiştir. Bu hoyrat kayıtlara geçen ilk hoyratıdır. Bundan sonra Ekrem Tuzlu'nun adı milliyetçi ses sanatçısı olarak anılmaktadır (Yanar 2016: 26).

Dilim dilim

Kes kavun dilim dilim

Ben bu dilden vazgeçmem

Olursam dilim dilim

1.2.8. Hazım Şükür DAKUKLU

Çoğu Türkmen şairi gibi Hazım Şükrü DAKUKLU da cinaslı hoyratla şiir dünyasına başlamıştır (Küzeci 2007: 253). Daha çok milli, dil, din konularında şiir yazan şair 1990'dan sonra ilahileri, bektâşi şiirleri ve ehl-i beyti konu edinen şiirleri ile ün kazanmıştır (Küzeci 2007: 253).

İlahi

Yarap sana üz çevirdim
Üzüm sana düz çevirdim
Bahar, yaz, kış, güz çevirdim
Belki gönlüm saf edersin
Günahımı affedersin

Ne babasın ne anasın
Nede oğlu ne de nesin
Onca bilirim bir de nesin
Sana doğru gider yolum
Yeter bana sana kullum

Yarap bilmem sen nerdesin
Ne bellisin ne sırdasın
Hem göktesin hem yerde
Müminlerin gönlündesin
Dervişlerin dilindesin

Yarap beni yaksan eğer
Gözüm senden çekmem meğer
Her kez başın sana eğer
Sen varlığını yok edersin
Kâh yokluğun çok edersin

1.2.9. Rıza ÇOLAKOĞLU

Telaferli şairler arasında Felekoğlu'ndan sonra adı en çok duyulan şairdir. Divan edebiyatından etkilenen şair çağdaş edebiyatını da ihmal etmeden çok şiirler yazmıştır. Yazdığı şiirlerde daha çok hece veznini kullanmıştır (Al-Khalaf 2021: 31). Şiirlerinin yanı sıra düz yazı, eleştiri ve öyküler de yazmıştır (Küzeci 2007: 511). *Rıza Çolakoğlu âşık edebiyatı, halk masalları, mani dörtlükleri ve atasözleri ile de sıkı ünsiyet içinde olmuştur* (Al-Khalaf 2021: 31). Hıdır İlyas destanı adlı bir kitabı bulunmaktadır (Çolakoğlu 2012). Çolakoğlu, ilk şiirlerini yazdığında “Cevayi” mahlasını kullanmışsa da sonraları bundan vazgeçmiştir (Al-Khalaf 2021: 28). Sonra da bazı şiirlerinde “Rıza” mahlasını kullanmıştır.

“Rıza” dünya kör recagtir, şarabı acı bardaktır

1.2.10. Seyit Mehmet BAYRAMOĞLU

Dede Haydar Tekesi'nde babasının söylediği mevlitlerden etkilenecek şiir söylemeye başlamıştır (Sarıkahya 2006: 167), (Küzeci 2007: 553). Aruz şiirler kaleme alan şairlerde biri de Seyit Mehmet Bayramoğlu'dur. Arzu Kamber Hikayesi'ni bilen Seyit Mehmet Bayramoğlu, “Bayram oğlu Mehmet Kazan” ve “Bayramoğlu” mahlaslarını kullanmıştır.

“Bayram oğlu Mehmet Kazan” edep marifet hakikat.

Bayramoğlu yar ile bilsinler ben tam yarım.

1.2.11. Abdülaziz Semî BAYATLI

Abdülaziz Bayatlı, şiirlerinde aşk, özlem, ümit ve milli konular bulunmaktadır. Milli konularda yazılan şiirlerin birinci bölümü bestelenmektedir (Küzeci 2006: 19). Şiir ve hoyrat yazdığı gibi ses sanatçıları için milli marş ve şarkılar sözleri de yazmaktadır (Sarıkahya 2006: 87). Bayatlı'nın şiirlerinde Fuzuli'ye hayranlığı dikkat çekmektedir.

Ezgi

Kavalımdan salın salına

Sızıp yayılan

Davuk yayılan
Soluk üzlü bahçemde
Kana kana amber saçan
Cennet çiçekleri
Tırmanılmaz yalçın kayalarından
Bol bol fişkiran
Musa Bulaklar
Pembe yanaklı şafaklarımda
Nazlı nazlı esen
Dicle meltemleri
Hem de
Bu hasret tutsağı gönlümde
Irmak ırmak coşan
Aşk şiiirleri
Şiir üzlü bir güzelliiktir
Onunda
Kim olduğunu
Nerede gizlendiğini
Bir ben bilirim
Ben...

1.2.12. Ali MARUFOĞLU

Hoyratın yanı sıra şiir de yazan Marufoğlu, şiirlerinde hürriyet, aşk, birlik ve adalet konularını işlemiştir (Küzeci, 2006: 67). Edebi hayatına önce şiirle başlamış daha sonra düz yazıyla devam etmiştir. Şiirlerinde hece ve aruz veznini kullanan şair, hem klasik hem de yeni tarzlarda şiirler yazmıştır (Dada, 2015: 14,18). Şiirlerinde ve hoyratlarında hürriyet, aşk, birlik, adalet ve milliyetçilik temalarını işlemiştir (Dada, 2015: 15). Yazdığı edebi ürünlerin arasından en çok hoyrat ve manilerde başarılıdır. Hikayeleri sayesinde de edebiyatta önemli bir yer almıştır (Bayraktar, 2008: 93). “Hoyratlar” adlı bir erseri de bulunmaktadır. Şiire ilk başladığında “Ali” mahlasını kullanmış, sonradan “Marufoğlu”, bazen de mahlas kullanmaya gerek duymamıştır (Terzibaşı, 2013: 199).

“Tuzda bulmasın Ali’yi hasretle seldedir”.

“Ağla yaş dök Marufoğlu sen de her bir Tuzlu’nun
Kanlı yaşlar öyle zâtı nâil-i gufrân eder”.

1.2.13. Ali YAĞMUROĞLU

1973 yılında edebiyat dünyasıyla tanışmıştır (Küzeci 2006: 75). Çoğu Irak Türkmen şairleri gibi ilk adımını hoyratla atmış daha sonra hece vezniyle şiirler yazmaya başlamıştır (Yağmuroğlu 2016: 6). Yağmuroğlu’nun şiirlerinin bir bölümü ses sanatçıları tarafından bestelenerek okunmuştur. Şiirlerinde “yağmur” ve “yağmuroğlu” mahlasını kullanmıştır.

“Hattatlar öğretti yağmur’a hoyrat”

“Yağmuroğlu n’ olur değişsin adım”

1.2.14. Faruk Faik KÖPÜRLÜ

Edebiyata ilk adımını şiirle atan Faruk Faik Köpürlü, hoyratlarını millete sevdirebilmiştir (Küzeci 2006: 131). Şiir ve hoyrat yazmayı şair Mehmet İzzet Hatat’tan öğrenmiştir (köpürlü 2016: 112). Ayrıca şiirleri ses sanatçıları tarafından bestelenmiş ve dini şiirleri de Kerkük’teki mollalar tarafından okunmuştur. Çoğu şiirleri hece vezniyle yazılmıştır. Şiirlerinde mahlas kullanmamıştır. “Bu Menim Hoyrat Gönlüm. Kerkük, 2000” adında eseri vardır.

Bizim Bahçe

Bizim bahçe yılda 3 renk gül açar
Biri beyaz biri yeşil biri mor
Sevinçten bülbüller dil açar
Kıskançlıktan mavi gözler olur kör

Bahçemize konan kuşlar yıllanır
Onun huyu ah ne gönüller okşar
Kimi kalır kimisi de yollanır
Kimisi de gidip gitmekle yaşar

Bahçemize yılda 2 yel eser
Biri güneyden biri kuzeyden gelir
Hazan çöker ne iz kalır ne eser
Yaprak ilkbahardan gelir

Bahçemizde yılda 3 fener yanar
Biri san biri siyah biri al
Her üçü de birbirini laf sanar
Her üçü de gönlüme vermez visal

1.2.15. Felekoğlu

Asıl adı Mahmut Seyit Ali'dir. *Âşıklar destanı, şiir gülşeni ve gülistanı, kumru sesi, şehrimizin şanı ve şöhreti, Telâfer* in gülü ve bülbülü gibi lakapları olan ve *Irak Türkmen şairleri arasında özel bir yere sahip olan millî şairimiz Felekoğlu'dur* (Sulaıman 2021: 23). Türkmen şairleri arasında saz şairlerinin yanı sıra, divan şiiri geleneğinin yanında kendine özgü bir tarzda şiir yazan birkaç halk şairi de bulunur. Bu bağlamda, Felekoğlu'nun yazdığı halk şiiri, onun bir halk şairi olduğunu göstermektedir (Sulaıman, 2021 :26). Şiirlerini aruz ve hece ölçüsüyle yazan Felekoğlu Irak Türkmen şairlerin temel taşlarından biridir (Küzeci 2006: 143). Felekoğlu, Türk düşünürü Hacı Bektaş sufının kurduğu mezhebin pirllerinden biridir (Bayraktar 2008: 99). *Şairimiz on dört yaşındayken şiir yazmaya başladığında kendine "Sur-i âşık" lakabını vermiştir, bu lakabı şiirlerinde mahlas olarak kullanmıştır, ama günlerden bir gün köydeyken gece şöyle bir rüyâ görür: Köyde evin çatısında "koğa" astıkları ağacın üzerinde insan suratlı bir Karga kuş görür, eline taş alır kuşu vurmak istediğinde, bu arada kuş uçarken kendisine "Hey Felekoğlu niye beni vuruyorsun" diye seslenir işte bu rüyâdan sonra mahlasını "Felekoğlu" olarak şiirlerinde kullanmıştır* (Sulaıman, 2021: 24).

Felekoğlu der ki Allah 'aşkına dönderme üz
'Aşkıyla kan ağlayan güryânalardan ey kadeh

1.2.16. Hasan GÖREM

Irak Türkmen şairlerinin önderlerinden sayılan Hasan Görem, edebi sohbetleri ve yaşlılar meclisini dinleyerek edebi bilgisi artmıştır (Küceci, 2006: 191). Görem, tanınmış Kerkük şairlerinden Hicri Dede, Hızır Lütfi, Muhammet Sadık'ın meclislerinde de bulunmuştur (Azaat, 2015: 62). On beş on altı yaşlarında şiir yazmaya başlamıştır (Terzibaşı, 2013: 58). Şiirleri didaktiktir. “Tembelik Başlığı” ile koşma tarzında tanzim edilen manzumesini Hasan mahlasıyla yazmıştır. Hasan Görem daha sonra şiirlerinde “Görem” mahlasını kullanarak yerli şairler arasında ilk öztürkçe mahlas kullanan şair olmuştur.

Millet düşün sen de GÖREM yurdunu söyler
Var bir emelim işte gönül bir günü bekler.

1.2.17. Mehmet İzzet HATAT

Şiirleri ve akıcı hoyratları halkın dilinde destanlaşan Mehmet İzzet Hatat, daha çok dini ve aşk konularını içeren şiirler yazmıştır. Şiirlerinde şair Mehmet Sadık'tan etkilendiği görülmektedir (Küceci 2006: 285). Divan edebiyatından etkilenecek şiirler yazmıştır (Sarıkahya 2006:72). Bazı dini manzumları ve başkaca eski şiirlerinin yanında mevlüdlere törenlerde ve taziyelerin üçüncü gününde özel nağmelerle okunmuştur (Terzibaşı 2013: 361). Şairimizin yazdığı şiirlerde “Hatat” mahlasını kullanmaktadır.

İstemem öyle sufle bir dehri
Yedirir bana bal diyer zehri
Virane Kerkük HATAT'ın şehri
Eren muradı bizim elde var

1.2.18. Mikdad HAVADIOĞLU

Yetenekli bir edebiyatçı olmasının yanında müzik sanatıyla da ilgilenen Mikdad Havadioğlu, saz aletiyle daha çok ilgilenmiştir (Küceci 2006: 359), (Küceci 2010: 109). Şiirlerinde “Havadioğlu” mahlasını kullanmaktadır.

HAVADİÖĞLU diyor gönlümün canı çıksın
Kim dedi meylin versin bir vefasız insana

1.2.19. Şahin DAYIKADİR

Hoyrat ustalarından biri olan Şahin Dayıkadir, şair Mehmet İzzet Hatat'ın çıraklarından biridir (Küzeci 2006: 563). Babası ünlü müzisyen Kadir sait Ağa (Dayı Ağa)'dır.

Bizler

Doğruluğun vicdanıyız
Adaletin kurbanıyız
İnsanoğlu düz insanız
Bizler Irak Türkmen'iyiz

Çok büyüktü bizde yürek
Düz dürüsttü bizde erek
Hakkımızı almak gerek
Bizler Irak Türkmen'iyiz

Gürgür Baba ateşiyiz
Kara altın göz yaşımız
Hasa da veraset taşımız
Bizler Irak Türkmen'iyiz

Kimse yoktu tarih silsin
Haktan çıkan haktan bulsun
Bilinmeyenler gerek bilsin
Bizler Irak Türkmen'iyiz.

1.2.20. Reşit Ali DAKUKLU

Reşit Ali DAKUKLU çocukluğundan beri yaşadığı ilçedeki beктаşi tekesinde bulunarak orada söylenen dini şiirler olan Nesimi, Virani, Harabi, Pir Sultan Abdal ve başka şairlerin nefes ve gülbanklarından etkilenmiştir (Terzibaşı 2013:432).

Önceleri hoyratla daha sonra hece vezniyle şiirler yazmıştır (Bayraktar 2008: 76). Dakuklu, ağırlıklı olarak koşmalarında ve Bektaşî nefeslerini andıran şiirlerinde belirli bir ölçüde başarı gösterebilmiştir. Eski hoyratlarında biraz oynayıp ve bazı kanatlarını tekrarlayarak dörtlülükler oluşturmuş. Bu dörtlükler hem eski anonim hoyratlarındaki heyecanı vermemiş hem de sanat yönünden zayıftır. Şiirlerinde ise “Dakuklu” mahlasını kullanmıştır.

Dakuklu Dâmına düşme dünyânın
Çok iyi bilmişsin gayesin ânın
Bu çok köhne handa konan kervânın
Hedef haberini alabildini mi?

1.2.21. Âşık Rıza

Kendi manzumelerini Tuzhurmatu'nun Safeviler Tekkesi'nde icra etmiştir (Terzibaşı 2013: 67). Yazdığı tasavvufî şiirlerini besteleyen, sazıyla çalan ve söyleyen şaire Âşık Rıza unvanı verilmiştir. Şiirlerinde “Âşık Rıza” mahlasını kullanmıştır.

Mevla'nın kavlidir Âşık Rıza'mız
Cânından vazgeçmiş cânân aşkına

1.2.22. Âşık Abbas

Âşık Abbas, daha çok koşma tarzında yazıp şiirlerini besteleyerek sazıyla çalmaktadır. Âşık Abbas'ın hakkında çok fazla bilgi bulunmamaktadır. Teplebaş'ın anlatığına göre onu 13-14 yaşlarında görüp sesini ve sazını dinlemiştir. Teplebaş'ın anlattığı diğer saz âşığı, Âşık Abbas'ın hocası ve meslektaşısı Âşık Sâki'dir. Diğer bir saz şairi Abbas'a hizmet eden Âşık Zeynel'dir (Terzibaşı 2013: 417).

Aşağı Zive'de Han İmam Ahmet
Yuharı Zive'de Ağam Muhammet
Size sultan derler dünya ü kıyamet
İkna bilin dayağıydı Kerkük'ün

Kale'de yatan Danyar Peygamber
Havişında döşenip üç daşı mermer
Sandukun açanda veri misk-anber
Çenge vurup aslanıydı Kerkük'ün

Kimi benge vurup kimi rakıya
Kimi al bursaya kimi takıya
Yığılın gideğın Soltan Sakı'ya
Şu'le verip şenliğıydi Kerkük'ün

1.2.23. Sait Âşık

Şiirlerinde Âşık mahlasını kullanmaktadır (Terzibaşı 2013:421).

Sakın fâş etme her nâ-ehle ger kalbinde râz olsa
Hakiki merdi bul yaklaşma kim ehl-i mecâz olsa

Tarîk-i i'tidâli kendine mu'tad-i rûh eyle
Düşer sonra ayağa nanca insâf ser-firâz olsa
Görürsen kanda âteş var anı itfâya sa'y eyle
Hüdâ ya hoş gelür her kim beşerde sulh u sâz olsa

Muhibb-i sâdıkın ta'ciz kılma gâh gâh uğra
Muhabbet yaklaşır âmed şüdün her nanca az olsa

Bu türlü vaz' olunmuş tâ ezelden şîve-i gerdûn
Gelir mahbub naza Âşık'ından ger niyâz olsa

1.2.24. Sadık SAZİĞÜZEL

Asıl adı Sadık Abdülaziz Yusuf'tur. Önce saz çalmaya sonra da mani söylemeye başlamıştır (Küzec, 2010: 139). Saz, ses ve söz sanatçısı olarak tanınmaktadır. Şiirlerinde milli konuları işleyen âşık, gazel ve hoyrat tarzlarını kullanmıştır. Mahlas olarak "Sadık" ve "Âşık Sadık" kullanmaktadır.

(Sadık) diyer saz çaldım
Uzak yoldan düz geldim
Mevlâm kısmet yaz geldim
Nazlı yardan söz aldım
Bende oda kuraydım
Dünyalığa gireydim
Ayda yılda bana posta çıkmazsa
Şu gözlerim yar üzünü görmezse
Âşık (Sadık) diyer güneş çıkmazsa
Sular kurur, bağda olan güllerde

İKİNCİ BÖLÜM

CASİM BABAOĞLU VE ÂŞİK EDEBİYATI GELENEKLERİ

2.1. Casim BABAOĞLU'NUN Hayatı

Casim Babaoğlu'nun hayatı ve şairliğine dair rastlanılan bilgiler birkaç kitap ve yazıda yer almaktadır. Dolayısıyla kaynaklarda Babaoğlu'nun hayatı hakkındaki bilgiler sınırlıdır. Ancak edebi kişiliği ve hayatıyla ilgili daha detaylı bilgiler, kendisiyle yapılan görüşmeden derlenmiştir.

2.1.1. Adı ve Soyadı

Gerçek adı ve soyadı Casim Muhammed Şerif Asker El- Musevi Bektaş Baba Al-Mousevi olan Telaferli Babaoğlu, halk arasında Seyit adıyla tanınmaktadır (C. Babaoğlu, Kişisel İletişim, 2023). Soyu Musa Kasım'ın torunlarından Cafer Huvari'ye dayanan Babaoğlu ve sülalesi, zamanında Bağdat'tan Telafer'e göç ederek oraya yerleşmişlerdir.

2.1.2. Doğum ve Çocukluğu

Musul'un kuzey doğusunda yer alan Telafer'in Alvahdde mahallesinde 15 Kasım 1979 yılında dünyaya gelen Babaoğlu alevi-bektaşi yolunda yetişmiş bir âşıktır. Dokuz çocuklu bir ailenin ilk çocuğu olan Casim Babaoğlu, çocukluğunda tekke ortamında büyümüş, dedesi veya babasıyla birlikte tekkede veya evde düzenlenen tasavvuf meclislerine katılmıştır. Yoksulluk ve geçim sıkıntıları yaşamasına rağmen çocukluğunu güzel bir şekilde geçirmiştir.

2.1.3. Eğitim Hayatı

Babaoğlu, ilkokul eğitimini Amine Bint Fehap Erkek Okulu'nda, ortaokul eğitiminin ilk sınıfını Al-Fecir Al-Arabi Erkek Okulu'nda, ikinci ve üçüncü sınıfları ile lise eğitimini Al-Sevra Al-Arabiye Erkek Okulu'nda almıştır. Yüksek öğrenimini ise

1997 yılında Musul Üniversitesi, İktisat ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümünde tamamlayarak 2003 yılında mezun olur.

2.1.4. Askerliği

Üniversite hayatı devam ettiği için askerlik hizmetini tamamlamamıştır.

2.1.5. Evliliği

Babaoğlu, üniversite eğitimini tamamladıktan sonra 2004 yılında Sena hanımla evlenmiştir. Evlilikleri Telafer şehrinde olmuştur. Casim Babaoğlu ve eşi Sena Hanım'ın Zeyneb (2005 doğumlu), Leyla (2007 doğumlu), Sükeyna (2008 doğumlu), Zehra (2009 doğumlu), Fatma (2013 doğumlu) ve Gadir (2018 doğumlu) isimlerinde 6 kız çocuğu vardır. Şair, 2014 yılında IŞİD'in Telafer şehrine düzenlediği saldırının ardından ailesiyle birlikte Telafer'den Necef şehrine göç etmiştir. Şu anda ailesiyle beraber Necefte yaşamaktadırlar.

2.1.6. Çalışma Hayatı

10 yaşından beri babasıyla çalışmaya başlayan şair, 14-15 yaşında dayısıyla birlikte sebze ve sigara satmıştır. 2007 yılında şair arkadaşıyla birlikte kırtasiye işiyle meşgul olmuştur. 2009 yılında Telafer Gençlik Forumu / Gençlik ve Spor Bakanlığı'nda atanana kadar günlük maaşla Telafer Seylusu'nda, Telafer Hastanesi'nde, Telafer Belediyesi'nde ve İşsizler için İstihdam Merkez Dairesi gibi dairelerde de çalışmıştır.

2.1.7. Edebi Hayatı

Şiirle genç yaşta tanışan Casim Babaoğlu, derin düşüncelere dalarak şiiri yoğun bir şekilde irdeleyen, şiire olan ilgisini her daim canlı tutan ve şiirle yaşamayı benimseyen bir kişi olarak bilinir. Şairin ataları tarafından "Ali Tekke/Tekye"si kurulmuş ve bu tekke Alevi-Bektaşî tarikatını benimseyerek Erdebilli Şeyh Hatayi ve Pir Hacı Bektaş'ın izinden gitmişlerdir. Bu tekke, şairin büyük dedesi Seyit Asker'in amcası olan Seyit Haşim'in babası Seyit Alin'in tekkesidir. Seyit Ali'nin vefatından sonra bir süre kapalı kalmışsa da oğlu Seyit Haşim tarafından devam ettirilmiştir. Söz konusu olan tekkede perşembe, cuma günleri ve diğer etkinliklerde toplanarak zikir çekip ilahi söylerlermiş. Ayrıca bu toplantılarda büyük şairlerin (Fuzuli, Nesimi, Pir Sultan, Vereni Baba, Kul Himmet, Seyit Nizam oğlu, Hilmi Dede Baba ve

Felekoğlu, Mikdat Haudi Oğlu, Ali Maruf Oğlu, Cihad Demirci Oğlu, ... vb. gibi) eserleri de okunmaktadır. Şairin dedesi Seyit Asker'in okuma yazması varken Şairin babasının okuma yazması yoktur ancak tekkede yapılan meclislerde okunan Şiirleri ezbere bilmektedir. Hatta Şairin babası ezberden ehl-i beyti konu edinen Şiirleri meclislerde okurdu. Şair 7 yaşındayken dedesi Seyit Asker veya babasıyla birlikte meclislere katılmış ve babasından çok etkilenmiştir. Atasözü ve horyatlar hususunda da annesinden etkilenmiştir. Dolayısıyla böyle bir çevrede yetişmesi Babaoğlu'nu diğer Őairlere göre bir adım daha ileriye taşımıştır.

1997-1998 yıllarında henüz 14-15 yaşlarındayken Şiir yazmaya başlamıştır. Babaoğlu, okuldan sonra dayısı Şair Kasım Canoğlu ile birlikte çarşıda sebze sattığı bir gün, dayısının arkadaşı Şair Felekoğlu gelir. Babaoğlu, Felekoğlu'nun kim olduğunu öğrendiğinde hemen ona bir Şiir yazmayı ister. Bektaşi evinden olduğunu öğrenir öğrenmez "siz yazmasanız kim yazar? sen yaz, sonra geldiğimde bakarım" der. Şairimiz çok mutlu olur ve o gece, yeşil ağaçlar hakkında kafiyesiz dört veya beş mısralık bir Şiir yazar. Şiiri cebinde taşır ve Felekoğlu'nun gelmesini bekler. Birkaç gün sonra Felekoğlu gelir ve Şiiri yazdđını sorduğunda, Şair yazdđını söyler. Felekoğlu, "Yaz yaz, senden olur. Kafiye problemin varsa da öğrenirsin" der. Evde, alev ışığı altında babasının ezberlediklerini dinlediği esnada defterine not eden Babaoğlu, aynı zamanda Türkmen Őairlerini radyo veya kasetten dinler ve kitaplarını okuyarak kendisini geliştirmiştir. Babaoğlu'nun okuduğu ve dinlediği Şairler arasında en çok etkilendiği isimler Pir Sultan Abdal, Mikdat Haudi oğlu ve Felekoğlu'dur. Babaoğlu, Mikdat Haudi oğlu, Rıza olak oğlu ve İdris Halap Kasap gibi birçok Őairden bilgi desteği alarak, onlardan öğrenerek ve notlar alarak ilham almıştır. Ayrıca Türkmen Şairleri ve Türkmen yazarları ile yakından dostluk kurmuştur. Babaoğlu, edebi birliklerin ve Necef-i Eşref yazarlarının düzenlediği festivallere birlik daveti üzerine katılarak kendini yetiştirerek adını duyurmayı başarmıştır. 2013 yılında Babaoğlu, bir gençlik topluluğuyla birlikte Türkiye'ye gelerek İstanbul'da edebiyatçılar ve edebiyatseverlerle görüşmüştür.

Üniversite yıllarında bir aşk Şiiri yazan Şair 2005'ten sonra birçok Őairle taņıřma fırsatını bulur. 2008-2009 yıllarında Őairlerle daha da yakınlamaşmaya başlayan Şair sahaya inmek ister. 2008 yılında Fadıl Abbuoğlu ve Heşim Demirioğlu tarafından

hazırlanan “Felek Oğlu Hakkında Şiirler” adlı kitapta, Babaoğlu'nun “Ey Felek Oğlu” baŐlıklı ilk Şiiri yayımlanmıŐtır. Babaoğlu'nun “Ey Felekoğlu” Şiiri, sahada bulunan ilk Şiiri olup edebi alana giriş yapmıştır. Şairin Tŕrkmeneli Dergisi'nde yayımlanan “Hanı Telafer” adlı Şiiri, dergi çerçevesindeki ilk Şiiridir ve bu Şiir bŕyŕk halk tarafından beğeni toplamıŐtır. Babaoğlu'nun Şiirleri 2009 yılından itibaren Tŕrkmeneli dergisi başta olmak ŕzere birçok dergi ve gazetede aylık olarak yayımlanmıŐtır. Şiirleriyle kalplere dokunan ve duyguları derinden etkileyen bir Şair olarak gŕn geçtikçe ŕnŕlŕ olmuştur.

2006 yılında Telafer'de meydana gelen savaş sonucu Şair ailesiyle iki ay boyunca gŕ etmek zorunda kalır. 2007'de Telafer'de bŕyŕk bir patlama olur bu elim patlama sonucunda Şair evini ve babasını kaybeder.

2016 yılında, Babaoğlu bir grup Őairle birlikte Tŕrkmenler adına Al-Hayderiye'de (Arap Edebiyat ve Kŕltŕr Birliği, Telafer Őubesi) bir dernek kurar. Şairlerin bir kısmı Tŕrkmen, diğer bir kısmı ise Arap Őivesinde yazmaktaydılar. Dernek, faaliyetleri ve kendi kendini finanse etmesi sayesinde 2016 yılında Arap Yurdu'nun Őubeleri arasında dŕrdŕncŕ sırayı kazanmıştır. 2017 yılında ise Arap Yurdu'nun Őubeleri arasında ŕŕncŕ sırada yer almıŐlardır. 2016 ve 2017 yıllarında Necef'te, Arap Edebiyat ve Kŕltŕr Birliği Telafer Şubesinin baŐkanlıđını yapmıştır. Şair, 2017 yılında Ankara'da Telafer Şairleri arasında bir buluşma dŕzenler ve bu grubun başkanı olarak Telafer'den 14 Őairle birlikte Tŕrkiye'ye gider. Ankara'da Tŕrk Őairleriyle bir araya gelerek Muhabbet festivaline katıldılar. 2016, 2017 ve 2018 yıllarında Babaoğlu, Bağdat'ta Tŕrkmen Kardeşlik Ocağı tarafından dŕzenlenen birçok festivale katılır.

Babaoğlu'nun Şiirlerine baktığımızda zamanla geliŐtiđini ve hayatında edebiyat ve Şiire ne kadar bağlı olduğunu da gŕrmekteyiz. Şair doğduğu ve bŕyŕdŕđŕ Şehre olan hasretini ve sevgisi birçok defa Şiirlerinde dile getirmiştir. Bunun yanı sıra yanında bulunan dost ve sevdiklerine ağıt yazmayı da ihmal etmemiŐtir. Şairimiz bu Őehrin mŕcadelesine Şiirleriyle katılır. Kendi ŕzgdŕ ve nazik ŕslubuyla gŕzel Şiirler ortaya çıkarır. Şair, tercihini aruz vezinlerinden uzak durarak hece vezniyle yazmaktan yana kullanmıştır. Şiirlerinin birçoğunda hayatın çeşitli alanlarını kaleme almıştır (gurbet,

millet, aşk, doğa, yurt sevgisi ve din...vb.). Şair tüm şiirlerini Telafer Türkmen ağzında bulunan şiveyle yazmıştır.

Onun için yolculuklar, göçler, işe giderken veya herhangi bir ortamda olması, şiir yazma eylemini etkilemez. Şiirlerinin kaynağı ve ilhamı, hayatın her anında ve her durumda bulunan deneyimlerden gelmektedir. Yolculuklar, değişen manzaralar, insanlarla karşılaşmalar, günlük hayatın olağan detayları, her biri şiirlerinde yer bulabilir. Dolayısıyla şairin her an, her yerde şiir yazma yeteneğine sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Yurduna ve kimliğine bağlı olan şair hayat yolculuğunda birçok zorlukla karşılaşmasına rağmen, yetenekli bir âşık olduğunu görmekten kıvanç duymaktayız. Babaoğlu hakkında kitap, dergi ve gazetelerde yazılar ve şiirler yazılarak ünü ve yeteneği ortaya konulmuştur.

***Şairin basılan Esreleri:**

- 1- 2012 yılında (Atalar Toprağı) divanı. Musul
- 2- 2013 yılında (Kerbela toprağına) divanı. Musul
- 3- 2015 yılında (Kimsesiz Telafer) divanı. Necef
- 4- 2018 yılında (Gökten Sızan Damlalar) divanı. Necef
- 5- 2019 yılında (Gurbetteki Aykırış) divanı. Necef
- 6- 2020 yılında (Telafer'den İnce Sesler) divanı. Tebriz
- 7- 2022 yılında (kalemin Nağmeleri) divanı. Bağdat

***Şairin basılmayan eserleri**

- 1- Telafer destanı

*** Şairin Kariyeri Boyunca Kabul Edildiği Yerler:**

- 1- 2016'da Irak'ta Halk Yazarları ve Şairleri Birliğide Üye olarak kabul edildi.
- 2- 2016'da Bağdat'ta Türkmen Kardeşlik Ocağında, Edebiyat ve Şiir Kulübü Üyesi.
- 3- 2016'da Telafer Şubesinin Arap Edebiyat ve Kültür Birliği Başkanı ve üyesi.

- 4- 2017 yılında Irak'taki edebiyatçı ve yazarlar birliğinde üye olarak kabul edildi.
- 5- 2017'de Kerkük Şubesinde Edebiyatçı ve Yazarlar Genel Birliğinin temsilci.
- 6- 2017'de Bakü-Azerbaycan (Turan'a Açılan Gönüller) Birliği üyesi.
- 7- 2018'de İstanbul'daki (Biziz Bir) Edebiyat Birliği üyesi.

***Şair Casim Babaoğlu şiirleri yayındığı kitaplar:**

- 1.Kara Bağdan Kerkük'ten Can Ak Kaleye, C2, Bakü-Azerbaycan
- Karabağ'dan Kerkük'den Çanakkale'ye, C3, Baku-Azerbaycan
- Türk Dünyası Şiir Seçkisi Ankara
- Turan'a Açılan Gönüller, C2, Baku-Azerbaycan
- Turan'a Açılan Gönüller, C3, Baku-Azerbaycan
- Bugünden Yarına Biriz Şiir, Ankara
- Türk Dünyası Şiiri Seçkisi, Antalya
- Türk dünyası şiir gül destesi, C13, İstanbul
- İraqTürkmen Poeziya Antologiyası, C2, Ankara
- Lisadaa udaba taleafar baqa fi aldhaakira, Ankara
- İz Bırakan Kalemler, Ankara

***Şair Casim Babaoğlu şiirleri yayındığı dergiler:**

1. Çıngı dergisi
2. Edebi körp
3. Kardeşlik
4. Türkmen Yazarı
5. Türkmeneli
6. Hece Taşları
7. Kardeşlik
8. Yurd
9. Echo Turklan
10. Füyuzat
11. Al-refak Al-eliktroniye
12. Krdeşlik

***Şair Casim Babaoğlu şiirleri yayındığı gazeteler:**

1. Aksu Kültür- tuzhurmatı
2. Edeb ve Kültür- tuzhurmatı
3. Âşık Paşa- İstanbul
4. Açık söz- tebriz
5. Temetüh- özbekistan
6. Mabha Bert- özbekistan
7. Sabah- Bağdat

2.2. Âşık Edebiyatı Gelenekleri İçindeki Yeri

Âşık edebiyatı kendine özgü gelenekleri olan ve bu geleneklere bağlı olarak devam eden bir edebiyattır (Durbilmez, 1998: 9-19, Durbilmez, 2006: 42-51). Bazı araştırmacılara göre "Ozanlık Geleneği" adı zamanla "Âşıklık Geleneği" olarak değişmiştir (Özdemir, 2011: 131). Aslında ise âşık edebiyatı gelenekleri tekke/ derviş tarzı Türk edebiyatı geleneklerinin gelişmiş / dönüşmüş hâlden başka bir şey değildir (Durbilmez, 2019: 57-77). Âşık edebiyatında şiir, birçok değişikliğe uğrayarak zaman içinde şekil değiştirmiştir. Ancak temelde, semboller, ritimli sözler ve uyumlu sesler aracılığıyla geleneğe bağlı bir anlamın aktarılması amaçlanmaktadır. Âşık tarzı şiirde ölçü, ayak ve uyak gibi belli başlı öğeler önemlidir. Âşığın şiiri, bir estetik anlayışın, geleneğin ve uymak zorunda olduğu kuralların bir bütünüdür. Her âşık, belirli bir gelenek ve çevre içinde şiir oluştururken, diğer âşıklardan farklı bir anlatım tarzına sahiptir. Her âşık, geleneksel kalıplara bağlı olsa da kendi kişisel dokunuşunu ve değişikliklerini ekleyerek şiirini şekillendirir. Bu şekilde, her âşık, geleneğe sadık kalmakla birlikte, kendi özgün ifade biçimini ortaya bırakmaktadır (Artun, 2008: 2).

2.2.1. Mahlas Alma

Âşık edebiyatında mahlas alma geleneği temel geleneklerden biridir (Durbilmez, 2002: 54-67; Durbilmez, 2007: 30-44; Durbilmez, 2017: 43-85). Mahlas, âşığın kimliğini, tarzını ve geleneğe olan bağlılığını temsil etmektedir. Âşık olma vasfına erişmek içinse çıraklık dönemi sonunda ustası tarafından bir mahlas verilmesi dışında âşık, kendi seçimiyle veya rüyasından aldığı ilhamla mahlasını belirleyebilir (Yıldırım, 2014:13).

Irak Türkmenleri arasında da geleneğe bağlı âşıklar arasında mahlas alma geleneği bulunmaktadır. Sözgelim Irak Türkmenlerinden Çolakoğlu, ilk şiirleri yazdığında “Cevayi” mahlasını kullanmışsa da sonraları bundan vazgeçmiştir (Al-Khalaf 2021: 28). Sonraları bazı şiirlerinde “Rıza” mahlasını kullanmıştır. Hasan Görem “Hasan” mahlasıyla şiire başlamıştır. Daha sonra da “Görem” mahlasını kullanmaya başlamıştır. Şairimiz Mehmet İzzet Hatat ise yazdığı şiirlerde “Hatat” mahlasını kullanmaktadır. Âşık Adnan Şükür Kasapoğlu bazı şiirlerinde mahlası “Adnan “ olarak geçmektedir. Abdülhüseyin Naccaroğlu, Bazı şiirlerinde Naccaroğlu ve Mollaoğlu mahlasını kullanmış.

Âşık Babaoğlu, soy, boy, sülâle adını mahlas olarak kullanan âşıklardandır. Babaoğlu'nun soyadı "Baba" olduğu için ve tasavvuf tarikatlarında "Baba" kelimesinin anlamı murşid olduğu için bu mahlası seçmiştir. Ayrıca, Babaoğlu'nun şiirlerinde genellikle mahlas kullanılmaktadır.

Babaoğlu diyer senden doymadım
Senden sonra dost hatırın koymadım
Marifet öğrendim onu soymadım
Tatlı muhabbetin vardı baba (1/9a).

Genellikle şiirlerinde mahlas bitirme bendinin ilk dizesinde kullanır:

“Babaoğlu diyer senden doymadım
Senden sonra dost hatırın koymadım
Marifet öğrendim onu soymadım
Tatlı muhabbetin vardı baba” (1/9).

Bazı Şiirlerinde mahlas bitirme bendinin üçüncü dizesinde kullanır:

“Sazcı çaldı sazın söyledi sözün
Haber verildi can gözlüyor yüzün
Babaoğlu yola tikibti gözün
Gerçekden isterem ölüm merhaba” (2/4)

Bazı şiirlerinde mahlas bitirme beyitin ilk dizesinde kullanır:

“Babaoğlu söyler ağlar dostından ayrılmıştı
Dili deydiği kimidi zur çekti zamanında” (4/13).

Bazı şiirlerinde mahlas bitirme beyitin son dizesinde kullanır:

“Bize atan insanların gözün oyup çıkarduruğ
Babaoğlu hakta yazdı sözün uzadıp salatma” (9/9).

Âşık Babaoğlu'nun incelenen 145 şiirinde “Babaoğlu” mahlası kullanılmıştır. Bu tespate göre şiirlerin %100'ünde “Babaoğlu” mahlasını

2.2.2. Saz Çalma

Âşık edebiyatı gelenekleri arasında sazın önemli bir yeri vardır. Saz çalma geleneği, âşık edebiyatının önemli bir özelliğidir. Âşıklar şiirlerini genellikle saz/bağlama eşliğinde “âşık makamları”, “saz havaları” adı verilen müzik yapısına uygun olarak icra ederler (Durbilmez, 2018: 166). “Saz”, âşık kimliğinin önemli bir parçası olarak kabul edilmektedir (Durbilmez, 2010: 148-158; Durbilmez, 2014: 199-204). Bu geleneğin kökenleri kopuz çalma geleneğine dayanmaktadır (Durbilmez, 2016: 493-498).

Âşıklar manzum ürünlerini genellikle saz eşliğinde sunarlar. Şiirlerin belli bir ezgi ile dinleyiciye aktarılma mecburiyeti, âşıkların saz çalmayı öğrenmelerini de zorunlu kılmıştır. Âşıklık geleneği içinde ve halk arasında saza kutsallık atfedilmiştir. Saz çalabilen âşıklar, diğerlerinden daha fazla itibar görmüşlerdir (Düzgün, 2015: 317).

“Saz”, âşık tarzı şiir geleneğinde büyük bir öneme sahip olsa da, âşık unvanı taşıyan bazı isimlerin saz çalmadıkları görülmektedir. Bu isimlerin, saz çalmak dışında âşıklık geleneğinin birçok uygulamasını sürdürdükleri bilinmektedir (Tutu, 2008: 103). Irak Türkmenleri arasında saz çalan ünlü âşıklar arasında; Âşık Abbas, Sadık Sazıgüzel ve Âşık Rıza gibi isimler anılır. Babaoğlu saz kullanmazsa da saz kelimesininin kullandığını incelediğimiz şiirlerinde görmekteyiz.

“Sazcı çaldı sazın söyledi sözün” (2/4a).

“Babaoğlu sazın aldı eline (5/9a).

Çalınsın âşığın sazı telleri

Âşık yakındır uzak illeri
İle düştü onun duydum yolları
Ėaribler sazına mızrabı vurma (8/6).
Sağlıkta vermedi sazın teline (15/5c).
Kerem kimi sazım alsam elime (16/4a).
Vurursam mızrabı sazın teline (16/5c).
Sıklat ses geçirtti saz telimize (18/3ç).
Bir kırık saznan besteler söz eylemeyin çalım (20/9).
Sazımı aldım elime (23/6a).
Çalırduğ saz düğün toyda (26/2c).
Âşıklar sazında çalır telleri (48/6ç).
Dostun çağran sazın telleri biziğ (50/3ç).
Âşık bilir düzen sazın telinden (51/4a).
Âşkımı sazımı duvarda assam (66/10c).
Bende dilim aşka söyler sazımı çalmağa geldim (67/4).
Sazlarımda çalınırdı laylanım (70/5c).
Derd kahırdan söyler çalardı sazı (71/9c).
Bir kırık sazımnan açılmıyor dil (72/11b).
Sazlar benim sözler benim tel benim (73/5ç).
Masalın okunsun sazını çalsın (82/4c).
Mecnun kimi sazın elde dolandın (85/3b).
Sazımın telleri derdimi almış (85/4b).
Sazım mahzun teller mahzun (101/9ç).
Vurma mızrabını sazın teline
Teller mahzun olsa tanbura ağlar (105/1a,b).
Tellerin çalğasın sazar Telafer (112/2ç).
Âşıklar sazında çalınan teldi (121/3c).
Kerem sevdi sazı aldı eline (133/2a).
Saz çaldı söyledi hâyala daldı (133/7c).
“Coştı candan elin uzadır saza
Söz söyler çağırır sazını çaldı” (133/10c,ç).
Babaoğlu düşünmese sazının çalın bilmez (143/11).

2.2.3. Doğmaca Söyleme ve Atışma

Âşık edebiyatında doğmaca söyleme ve atışma geleneği önemlidir. Usta âşıklar şiirlerini doğmaca olarak söyler ve başka âşıklarla atışma yapabilir (Durbilmez, 2019: 56-57). Doğmaca (irticalen, doğaçlama) şiir söylemek ve diğer âşıklarla etkileşimde bulunabilmek için şiir söyleme yeteneği kadar, şiirin teknik yapısı hakkında bilgi sahibi olmak, dini ve tasavvufi konularda birikim edinmek ve pratik zekâyâ sahip olmak da gerekmektedir (Durbilmez, 2016: 34).

Âşıklık geleneği içerisinde, en az iki âşık bir araya gelerek "atışma", "karşılaşma", "deyişme", "tekellüm", "müşaare" gibi adlarla anılan 'sistemli deyişler'i icra eder (Sakinç, 2017: 91). Bu icra töresine göre âşıklar, birbirleriyle karşılıklı şiir söyleme ve rekabet etme şeklinde performans sergilerler. Bu geleneğin önemli bir parçası olan sistemli deyişler, âşıklar arasındaki etkileşimi ve halka sunulan sanatsal deneyimi yansıtır.

Bayram Durbilmez, Âşık Hasretî'nin Atışma Sanatı Üzerine Bir İnceleme adını taşıyan araştırma-inceleme kitabında atışma sanatını oluşturan ve geliştiren geleneklerden de söz eder (Durbilmez, 2106: 27-32). Aynı çalışmada atışma kavramı ve atışmanın özellikleri de ayrıntılı olarak incelenmektedir (Durbilmez, 2106: 33-39). Doğmaca söyleme ve atışmada ezgi ve ayak önemli bir yer tutmaktadır (Durbilmez, 2018: 155-165).

Irak Türkmenleri arasında doğmaca söyleme ve atışma gelenekleri var olmakla birlikte bu konuda yeterince bilgi ve veri elde etme imkânı bulamadık. Irak Türkmenlerinin çoğunda olduğu gibi Babaoğlu da doğmaca bazı hoyratlar söylemekle birlikte, şiirlerini genellikle yazarak oluşturmaktadır.

2.2.4. Usta-Çırak İlişkisi

Âşık edebiyatında usta çırak ilişkisi önemli geleneklerden biridir. Bu gelenek âşık adayının geçirdiği aşamalar arasında önemli bir yer tutar (Durbilmez, 2018: 178-185). Âşık edebiyatı temsilcilerinin yetiştikleri sosyal çevre ile ilgili araştırmalarda farklı tasniflerle karşılaşırız. Bu farklılık, âşıklık geleneği içinde yetişen sanatkârların belli bir toplumsal tabaka ile sınırlı olmamaları, dönemlere ve bölgelere göre farklı

eğilimlere sahip bulunmaları sonucunu doğuran karmaşık bir yapı arz etmelerinden kaynaklanır (Düzgün, 2015: 313).

Âşık edebiyatının tarihi seyrine bakıldığında temsilcilerinin hem şehir hem de köyde yetiştikleri görülmektedir. “Şehirde yetişen âşıkların çeşitli kültürel ortamların ve kurumların etkisinde kalmışlardır. Bu âşıkların bir kısmı, köklü bir öğrenim görmemekle birlikte medrese çevrelerinden uzak kalmamışlar, klasik edebiyata ve müziğe az çok aşina olmuşlardır” (Düzgün, 2015: 314). “Köylerde yetişen âşıklar ise “iki ayrı sosyal yapının içinden gelmektedirler. Bu âşıklardan bazıları göçebe veya yarı göçebe olarak yaşamlarını sürdürürler. “Konargöçer” biçiminde de adlandırılan bu gruptaki şairlerin ürünlerinde tabiat, ağırlıklı bir yere sahiptir. Diğerleri ise yerleşik hayatı benimsemiş, öncekilere göre şehir hayatıyla daha yakın bir temas kurmuş olan şairlerdir. Köylerde yetişen âşıklar, geçmişte klasik edebiyat ve aruz vezninin, günümüzde ise modern edebiyatın ve buna bağlı nazım şekillerinin etkisinden oldukça uzaktırlar” (Düzgün, 2015:314).

Âşıklık geleneğinin temel taşı, kuşkusuz usta-çırak ilişkisidir. Bu ilişki, geleneğin en eski ve sağlam şekilde aktarılmasını sağlayan bir öğrenme ve paylaşma sürecidir (Kardaş, 2013: 71). Eski dönemlerde âşık olmak isteyen kişiler genellikle usta bir âşık yanında eğitim alırken, günümüzde bu geleneksel eğitim süreci pek yaygın değildir. Ancak bazı genç âşıklar, usta bir âşık tarafından eğitim alma şansına sahip olabilirler (Kobotaran, 2008: 55). Ayrıca, modern kaynaklar ve etkinlikler aracılığıyla da âşık geleneğiyle ilgili bilgi ve deneyim edinme imkanları bulunmaktadır.

Çıraklık, âşıklık geleneğinde belli kuralları aşma ve yeteneklerin geliştirilmesi için geçen bir süreçtir. Bu süreçte çırak, ustasıyla birlikte âşık fasıllarına katılır ve çeşitli yerleri dolaşır. Çıraklık süreci âşığın kendini geliştirdiği, yeni şeyler öğrendiği ve farklı deneyimler kazandığı bir dönemdir (Yıldırım. 2014: 13-14).

Usta-çırak ilişkisi, karşılıklı saygı ve sevgiye dayalıdır. Usta, kendi tarzını sürdüreceği bir meslektaşını yetiştirmenin gururunu ve heyecanını yaşarken çırak, kendini kanıtlamış bir âşığın yanında yetişmenin ayrıcalığını hisseder ve bununla övünür (Düzgün. 2015:318).

Irak Türkmenlerinin âşık edebiyatı temsilcileri arasında da usta-çırak ilişkisi bulunmakla birlikte günümüzde bu gelenekten gittikçe uzaklaşıldığı görülmektedir. Özellikle aile çevresinde âşık bulunanlar hariç, diğer âşıklar daha çok yazılı kaynaklarda geçen âşıklardan etkilenecek onları manevî usta âşık kabul etmektedirler. Sözgelim Âşık Naccaroğlu babasından etkilenecek dini kitaplarda bulunan Nesimi, Fuzuli, Hatai gibi şairler etkisiyle şiir yazmaya başlamıştır (Küzeci 2007: 31).

Âşık Babaoğlu da çevresinde yaşayan âşıklardan ve zakirlerden etkilenmiş fakat fiilen bir usta âşığa çırak olmamıştır. Babaoğlu'nun dinlediği ve okuduğu büyük şairlerin kitapları dışında âşıklık geleneğine dair bu tarzda fazla bilgi ve deneyim edinme imkanı olmamıştır.

2.2.5. Dolu İçme ve Rüya Motifi

Âşık edebiyatında dolu içme ve rüya motifi en eski geleneklerden biridir (Durbilmez 1998: 33; Günay 2008: 134; Durbilmez 2018: 143-156). Gelenek içerisinde rüya vasıtasıyla âşıklığa geçiş oldukça yaygındır. Bazı âşıklar gelenek gereği, rüyalarını anlatmamakta, bazıları rüyasını hatırlayamamakta, bazıları her gece rüyasında saz çaldığını söylemekte, bazıları da pîr elinden dolu içtiğini ifade etmektedir. Bazı âşıklar ise badeye ve badele âşıklığa inanmamaktadır. (Artun, 2011: 66). Rüyada pîr elinden bade içmek, âşıklık geleneğinde derin bir anlama sahiptir ve âşıklar için büyük önem taşır. Bade, manevi bir içki olarak kabul edilir ve âşıkların kutsal bir bağlantı kurduğu bir semboldür. Rüyayı gören kişi, rüyasında sevgiliye kavuşmanın yanı sıra, tanrı aşkına ulaşmak için gerekli bilgi, görgü ve usullerle birlikte saz şairi niteliklerini de rüyada kazanır (Günay, 2008: 134).

Rüyada içilen dolu “er dolusu”, “pîr dolusu” ve “yâr dolusu” olmak üzere üçe ayrılır. Âşık Edebiyatında Şiir Sanatı. Hasretî'den Örneklerle adlı kitapta ise “pîr dolusu” yerine “sır dolusu” adı verildiği belirtilmektedir (Durbilmez, 2020: 81). 'Er dolusu' için âşıklar, kahraman, cesur ve yiğit kişiler olurlar; sevdikleri için ölümü göze alabilirler. Maceraları genellikle kahramanlıklarla doludur. Köroğlu ve Dadaloğlu gibi âşıklar bu kategoriye örnek olarak verilebilir. Pîr dolusu için âşıklar ise acı

çeker, aşka düşer, sevgililerine kavuşma arzusuyla yanar tutuşurlar. Kahramanlık göstermezler; fedakâr ve sadık âşıklardır. Ercişli Emrah, Âşık Kerem, Âşık Sümmanî ve Âşık Şenlik gibi âşıklar bu türde yer alır. (Yardımcı, 2002: 180). Yâr dolusu içen âşıklar ise Karacaoğlan gibi daha çok dünya güzeli ve güzelliği konularında şiirler söyler (Durbilmez, 2018).

Dolu içme ve rüya motifine Irak Türkmenleri arasında da rastlanır. Sözelimi Felekoğlu, on dört yaşındayken şiir yazmaya başladığında kendine “sırr-ı âşık” lakabını vermiştir, bu lakabı şiirlerinde mahlas olarak kullanmıştır. Ancak günlerden bir gün köydeyken gece şöyle bir rüyâ görür: Köyde evin çatısında “koğa” astıkları ağacın üzerinde insan suratlı bir karga görür, eline taş alır kuşu vurmaya ister, kuş uçarken kendisine “Hey Felekoğlu niye beni vuruyorsun” diye seslenir. Bu rüyâdan sonra şair şiirlerinde mahlasını “Felekoğlu” olarak kullanır (Sulaiman, 2021: 24).

Babaoğlu, şiir yazmaya başladığında etrafındaki insanlar seyit ve sufi olduğu için şiir dünyasına girişini ve şiir yazmasını günah olarak görmeye başlarlar. Bu durum şairin içinde şüpheler uyandırır. Bir gün şair rüyasında, yüzü belirsiz bir pir görür ve ona "yaz oğlum yaz" der. Şair ne yazacağını sorar, pir adam da "yaz dediklerini, gönlündeki duygularını yaz" der. Ertesi gün aynı pir tekrar rüyasına gelir ve "yaz oğlum yaz" der. Şair bu pirin teşvikiyle şiir yazmaya devam eder.

2.2.6. Hikaye Anlatma

Hikaye anlatımı âşık edebiyatının temel kollarından birini oluşturur (Durbilmez 2006: 341-364; 2020: 83). Gelenekli Türk Anlatıları-1 kitabında hikâye anlatma geleneğinin özellikleri ve örnekleri ayrıntılı olarak incelenmekte ve Kars, Ardahan, Iğdır, Osmaniye ile Çankırı yörelerinden örnekler hakkında bilgiler verilmektedir (Durbilmez, 2017: 19-78).

Irak Türkmenlerinin âşık edebiyatında da hikâye anlatma geleneği yaygındır. Kerem ile Aslı, Arzu ile Kamber, Ferhat ile Şirin, Leyla ile Mecnun, Âşık Garip ve Şahsenem, Şah İsmail gibi hikâyeler hikâyeci âşıklar tarafından anlatılarak nesilden nesile aktarılmıştır. Bunlardan Arzu ile Kamber Hikayesi, Türk dünyasının çeşitli bölgelerinde köklü bir geçmişe sahip ve Irak Türkmen halk edebiyatında da özellikle

sevilen bir halk anlatısıdır. Bu hikaye, Irak Türkmenlerinin kültürel mirasının önemli bir parçası olarak kabul edilir (Bayatlı 2016: 338).

Kerkük'te bulunan Türkmen âşıklardan Âşık Abbas, meşhur hikaye anlatıcısıdır (Bayatlı, 2017: 14). İnceleme konusu olan Âşık Babaoğlu da bu geleneği bilen âşıklardandır. Âşık Babaoğlu, çocukluğunda meclislerde veya evde babasının anlattığı hikayeleri dinlerdi. Sonradan da şair olan babasından duyduğu bu hikayeleri meclislerde toplanan insanlara anlatırdı. Örneğin; Kerem ve Aslı, Ferhat ile Şirin, Leyla ile Mecnun gibi hikayeleri anlatırken, aynı zamanda ehl-i beyti ve peygamberleri de anlatmıştır.

2.2.7. Nazire Söyleme

Nazire söyleme / yazma geleneği, âşıkların kendilerinden önce söylenmiş bir şiirin ayağını kullanarak, aynı konu ve ölçüde aslına bağlı kalmak suretiyle yeni bir şiir oluşturmasıdır. Bu geleneğin temel amacı, önceki âşıkların şiirlerine saygı göstermek ve onların eserlerine yanıt vermek veya onlara karşılık vermek olarak ifade edilebilir (Artun, 2005: 77).

Nazire yapma geleneği, âşıklar arasında etkileşimi ve bir tür şiirsel diyalogu teşvik eder. Âşık, kendinden önceki âşıkların şiirlerini örnek alarak, onların sözlerine cevap verir veya onların şiirlerinden esinlenerek kendi sözlerini söyler. Bu şekilde, âşıklar arasında bir bağ kurulur ve şiir geleneği devam ettirilir.

Nazire yapma geleneği, âşık geleneğinin önemli bir parçasıdır ve âşıklar arasında şiirin kalıcılığını ve sürekliliğini sağlar. Aynı zamanda, âşıkların şiirsel becerilerini geliştirmelerine ve edebi mirasa katkıda bulunmalarına olanak tanır. Nazire yapma geleneği, âşıkların kendilerinden önce söylenmiş bir şiirin ayağını kullanarak, aynı konu ve ölçüde aslına bağlı kalmak suretiyle yeni bir şiir oluşturmasıdır. Bu geleneğin temel amacı, önceki âşıkların şiirlerine saygı göstermek ve onların eserlerine yanıt vermek veya onlara karşılık vermek olarak ifade edilebilir (Artun, 2005: 77).

Âşık Gülbahçe'nin "Kötünün Gönlü" adlı şiiri Muhyiddin Abdal, Kazak Abdal ve Develili Seyranî adlarına kayıtlı olan "Beğenmez" adlı şiire naziredir. Babaoğlu'nun

sadece bir naziresi vardır ve bu nazire de Mehamed Hüseyin Şehreyar'ın "Haydar Baba'ya Selam" şiirine yazılmıştır. Babaoğlu'nun Telafer destanı ise 279 dize tutarındadır ve her bendi 5 mısradan oluşur.

Hıdırilyas sen bir konuş yaşında
Neler gördüm neler geçmiş başında
Nuh Tufanı, Süleyman' dan, Arşından

Anka Kuşu, Kaf Dağı'ndan haber ve

Ak devlerin yatağından haber ver (Sertkaya, 2020: 154).

Faruk Köprülü'nün "Gürgür Baba" adlı manzumesi aynı şiire naziredir.

Gürgür Baba şehirlerin zîneti

Fuzulî' ler Hicrî' lerin sîreti

Gönül yakar Muçıla' nın hoyratı

Ya da düşer "Bu alma dört olaydı"

Boynum vuran keşke bir mert olaydı (Sertkaya, 2020: 155).

2.2.8. Ustamalı Söyleme

Âşık edebiyatında ustamalı söyleme geleneği, âşık tarsi şiirlerin gelecek nesillere aktarılmasını sağlayan önemli bir gelenektir (Durbilmez, 2018: 45-55). *Âşık Türkmenoğlu- Hayatı, Sosyo-Kültürel Çevresi, Âşık Edebiyatındaki Yeri, Şiir Sanatı ve Şiirlerinden Örnekler* adlı araştırma-inceleme kitabında, Âşık Türkmenoğlu gibi zengin bir şiir dağarcığına sahip âşıkların yetiştikleri sosyokültürel çevrelerde bulunan sözlü, yazılı elektronik kaynaklardan öğrendikleri ustamalı deyişleri de söyledikleri belirtilmektedir (Durbilmez, 2020: 48-53).

Irak Türkmenlerinin âşık edebiyatı temsilcileri de ustamalı söyleme geleneğine bağlıdır. Örneğin, Babaoğlu'nun tasavvuf tarikatıyla bağlantılı olarak Kul Himmet, Pir Sultan Abdal, Muhyiddin Abdal, Şah İsmail Hatayi, Fuzuli, Seyyid Nesimi, Seyyid Nizamoğlu, Hilmi Dede Baba, Karacaoğlan, Vereni / Virani Baba, Türabi gibi şairlerin şiirlerini meclislerde okumaktadır.

2.2.9. Tarih Bildirme

Âşık edebiyatında tarih bildirme geleneği oldukça önemlidir (Durbilmez, 1999: 285-296; Durbilmez, 2000: 87-105; Durbilmez, 2007: 299-317). Bu gelenek Divan edebiyatındaki, "ebced" hesabı adı verilen bir teknikten farklıdır. Divan edebiyatında "ebced" hesabındaki teknik kullanılarak Arap harflerine sayısal değerler atanır. Bu sayısal değerler, doğum, ölüm, düğün, zafer, felaket, deprem gibi olayların meydana geldiği tarihleri saptamaya "tarih düşürme" denir (Artun, 2005:76). Âşık edebiyatında ise önemli olayların meydana geldiği tarihleri dinleyicilere / okuyuculara aktarma söz kousudur. Bu gelenek âşık edebiyatı ürünlerinin sözlü tarih açısından da önemli bir kaynak olduğunu gösterir (Durbilmez, 2007: 299-317; Durbilmez, 2013: 173-193; Durbilmez, 2023: 483-494). Âşıklar, toplumu ilgilendiren veya kendi gözünde önemli olan olaylardan bahsederken tarih bildirme yöntemini kullanır. Bu tarih bildirme, şairin veya âşığın yaşadığı dönemin sosyal ve kültürel durumunu aydınlatmada büyük bir rol oynar. Halk şairleri, tarih bildirme konusunda Hicrî, Rumî veya Miladi takvimleri kullanabilirler (Durbilmez, 2018: 193).

Irak Türkmenlerinin âşık edebiyatı temsilcileri de Irak Türkmenlerini etkileyen tarihî olayları âşık tarsi şiirlerinde tarih bildirme geleneğine bağlı olarak aktarmışlardır. Tarih bildirme geleneğine bağlı olarak bildirilen tarihlerde âşığın hayatında önemli olan konular da yer alabilir.

Tez hazırlama süremiz sınırlı olduğu için ve Irak Türkmen bölgesinde –çeşitli sebeplerle- fazla araştırma yapma imkânı bulamadığımız için konuyla ilgili örnekler yer veremedik. Bu konuda Irak Türkmenleri arasında yapılacak araştırmalar sonucu çok sayıda örnek bulmak mümkün olacaktır.

2.2.10. Başka Şairlerden Bahsetme

Babaoğlu, farkı başlık altında olan şiirlerinde farklı şairlerden bahsetmiştir. Bu şairler Fuzuli, Seyyid Nesimi, Seyyid Nizam Oğlu, Kulümetim, Hilmi Dede Baba, Karacaoğlu, Vereni Baba, Türibi, Felekoğlu.

Felekoğlu'na Şiir yazan Şairler ve Şiir rnekleri: Casim Babaoğlu'nun "Ey Felekoğlu", Mikdat Havdioğlu'nun "Hocam Felekoğlu", Rıza olakoğlu'nun "Felekoğlu Selam", "Felekoğlu'nun Konağında" ve "Gen Şair Felekoğlu", Sadık Sazı "Güzel Felekoğlu Felek" (sulaiman, 2021:50-52). Őık Felekoğlu ise, Irak Türkmen Edebiyatı'nın büyük Şairi Fuzulı'den bahsetiği "Fuzulı lmemiŐ Sağdır" Şiirini yazmıştır.

2.2.11. Deyiştirme/Atıştırma

Derviş sanatında olduğu gibi Őık sanatında da deyiştirme geleneği yaygındır. "Bir Őıđın birden fazla kişiye veya deđiŐik varlıkların hayalı olarak syleŐtirmesi söz konusudur. Genellikle seven ve sevilen iki kişi arasında geçen diyaloğun Őık tarafından dile getirildiği Şiirlerdir" (Durbilmez, 2016: 195).

Irak Türkmenlerinin Őık edebiyatı temsilcilerinden bazıları da deyiştirme geleneğine bağlı olarak bazı örnekler vermiŐlerdir. Sözgelimi Őık Babaoğlu'nun Görüşme ve Dalı Bilmesen baŐlıklı Şiirleri de deyiştirme / atıştırma özelliği taşımaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BABAĞLU'NUN ŞİİR VARLIĞINDA ŞİİR SANATINI OLUŞTURAN YAPI ÖZELLİKLERİ

3.1. Nazım Birimi

Kümelenmiş dizelere nazım birimi denir. En küçük nazım birimi ise “dize, mısra”dır. “Dize”nin yanında ise “beyit, dörtlük, bent” gibi nazım birimleri bulunmaktadır. Şiirlerde en fazla dörtlü dizelerin kullanıldığı görülmektedir. Babaoğlu'nun incelenen şiirlerinde beyit, dörtlük ve beşlik nazım birimleri bulunmaktadır.

3.1.1. İki Dizeliler (Beyit)

Aynı ölçede birbirine bağlı olan iki mısradan oluşmuş nazım birimidir. Âşık edebiyatında fazla görülmeyen dizedir. Babaoğlu'nun 17 şiirinde ikişer dizeli beyitler bulunmaktadır: 4, 9, 11, 12, 20, 29, 30, 40, 60, 64, 67, 96, 106, 125, 138, 143, 144.

3.1.2. Dört Dizeliler (Dörtlük)

Âşık edebiyatının şiirlerinde en yaygın nazım birimi dörtlüktür. Baboğlu'nun şiirlerinde de aynı şeyi diyebiliriz. 145 şiirden 123'ünün nazım birimi dörtlüktür: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 139, 140, 141, 142, 145.

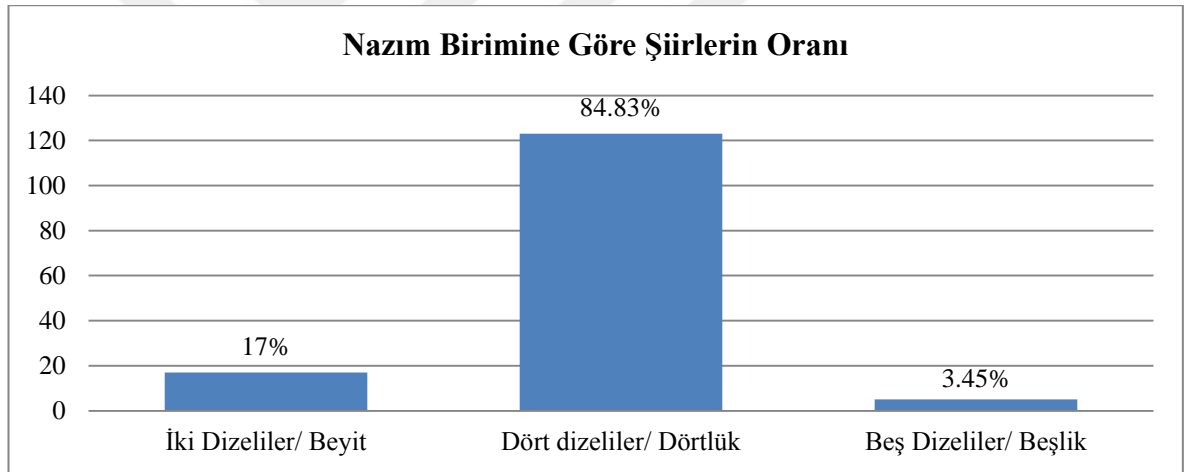
İncelediğimiz şiirlerinden biri abab, aaab, aaab... olarak dörtlükten oluşmuştur: 24 diğerleri genellikle abab, cccb, ççcb... kafiyeden oluşmaktadır.

3.1.3. Beş Dizeliler (Beşlik)

Beşer dizelik bentlerle kurulan nazım birimine “muhammes” denir. Baboğlu incelenen şiirlerinden beş dizeli şiirler azdır: 21, 25, 81, 88, 124. Bu şiirlerden dördünün ilk bentleri altı dizeden oluşan yalnızca 21’inci şiir beş dizeden oluşmaktadır. Bu şiirler genellikle abcabc, çççbc... (mütekerrir muhammes) biçimde oluşan kafiyelerdir.

İncelenen nazım birimi beyit olan şiirlerin oranı %12.33, dörtlük olan şiirlerin oranı %84.25, beşlik olan şiirlerin oranı %3.42.

Bu tespit etmekten harketle nazım birimine göre incelenen şiirleri şöyle bir oran grafiği belirleyebiliriz.

Grafik 1. Nazım Birimine Göre Şiirlerin Oranı

3.2. Hane Sayısı

Nazım şekillerini belirlemede önemli yer tutmaktadır. Söz gelimi hane sayıları en az 3 ve üst sınırı olmayan bentlerden oluşmaktadır. Genellikle 3-5 bentten oluşanlar koşma ve semailerdir, 6 ve daha fazla bentten oluşanlar da “destan” olarak adlandırılır. Sözlü gelenekte destanların daha az sayıda bentlerden oluştuğunu görmekteyiz, bunun nedeni de destanların bazı bentlerinin zamanla unutulması ya da eksik kaydedilmesinden kaynaklandığı mümkündür (Durbilmez, 2020:110). Baboğlu’nun şiirlerindeki hane sayısı ile ilgili tesbit edilen verileri şöyle gösterebiliriz.

3.2.1. Dörüt Haneli

145 şiirden 8'i dört haneden oluşmaktadır. Yani şiirlerin %6 dört hanelidir. Dört haneli şiirlerin şiir numaraları şöyledir: 2, 50, 56, 76, 102, 114, 128, 142. Bu şiirler hepsi koşmadır.

3.2.2. Beş Haneli

145 şiirden 16'sı beş hanelidir. Yani şiirlerin %11'i beş haneden oluşmaktadır. Beş haneli şiirler şunlardır: 7, 24, 51, 54, 61, 83, 92, 98, 103, 105, 115, 120, 124, 130, 131, 139.

3.2.3. Altı Haneli

Babaoğlu'nun 145 şiirinden 12'si altı hanelidir. Yani şiirlerin %8'i altı hanelidir. Bu hanenin bulunduğu şiirler şunlardır: 13, 19, 32, 36, 46, 63, 86, 90, 109, 126, 136, 145.

3.2.4. Yedi Haneli

İncelenen 145 şiirden 8'i yedi hanelidir. Yani şiirlerin %6'sı yedi hanelidir. Bu hanenin bulunduğu şiirler şunlardır: 15, 27, 29, 31, 64, 82, 125, 141.

3.2.5. Sekiz Haneli

Babaoğlu'nun 145 şiirinden 8'i sekiz hanelidir. Yani %6'sı sekiz hanelidir. Sekiz haneli oluşan şiirler şunlardır: 17, 22, 38, 74, 96, 100, 106, 111.

3.2.6. Dokuz Haneli

145 şiirden 67'si yani %46'sı dokuz hanelidir. Söz konusu şiirlerin sıra numaraları şöyledir: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 21, 23, 25, 28, 30, 33, 34, 37, 41, 42, 44, 45, 47, 48, 49, 52, 53, 55, 57, 58, 59, 60, 62, 67, 69, 70, 71, 73, 75, 77, 78, 80, 81, 87, 88, 89, 91, 93, 94, 95, 97, 104, 107, 108, 112, 113, 117, 122, 123, 129, 132, 134, 135, 137, 140.

3.2.7. On Haneli

145 şiirden 2'si yani %1'i on hanelidir. Bu şiirlerin sıra numaraları şöyledir: 110, 133.

3.2.8. On Bir Haneli

145 şiirden 8'i yani %6'sı on bir hanelidir. Bu şiirlerin sıra numaraları şöyledir: 26, 72, 79, 101, 116, 118, 127, 143.

3.2.9. On İki Haneli

145 şiirden 2'si yani %1'i on iki hanelidir. Bu şiirin sıra numarası şöyledir: 39, 85.

3.2.10. On Üç Haneli

145 şiirden 5'i yani %3'ü on üç hanelidir. Bu şiirlerin sıra numaraları şöyledir: 4, 11, 84, 119, 138.

3.2.11. On Dört Haneli

145 şiirden 5'i yani %3'ü on dört hanelidir. Bu şiirlerin sıra numaraları şöyledir: 35, 40, 66, 68, 121.

3.2.12. On Beş Haneli

145 şiirden 1'i yani %1'i on beş hanelidir. Bu şiirin sıra numarası ise 144'tür.

3.2.13. On Sekiz Haneli

145 şiirden 1'i yani %1'i on sekiz hanelidir. Bu şiirin sıra numarası ise 65'tir.

3.2.14. Yirmi Yedi Haneli

145 şiirden 1'i yani /1'i yirmi yedi hanelidir. Bu şiirin sıra numarası ise 43'tür.

3.2.15. Otuz Haneli

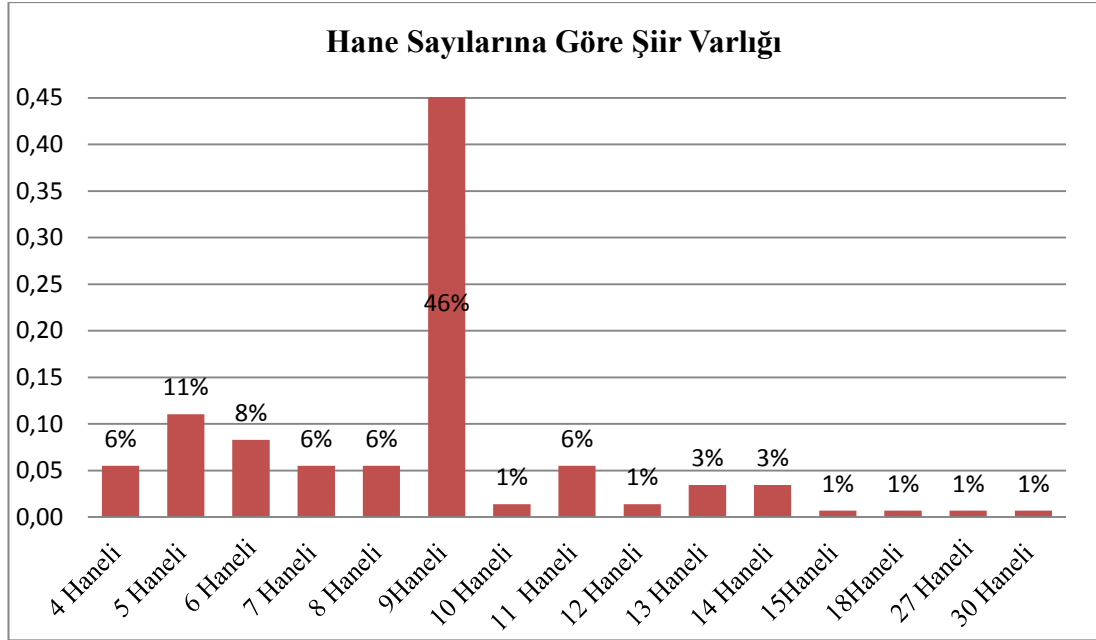
145 şiirden 1'i yani %1'i otuz hanelidir. Bu şiirin sıra numarası ise 99'dur.

Babaoğlu'nun belirlenen şiir varlığında yer alan 145 şiiri oluşturan hane sayıları ile verilerin dökümü şu şekildedir:

Tablo 1. Hane Sayılarına Göre Âşık Babaoğlu'nun Şiir Varlığı

HANE SAYILARINA GÖRE AŞIK BABA OĞLU'NUN ŞİİR VARLIĞI			
Hane Sayısı	Şiir Sayısı	Oranı	Şiir Numaraları
4	8	%6	2, 50, 56, 76, 102, 114, 128, 142
5	16	%11	7, 24, 51, 54, 61, 83, 92, 98, 103, 105, 115, 120, 124, 130, 131, 139
6	12	8%	13, 19, 32, 36, 46, 63, 86, 90, 109, 126, 136, 145
7	8	%6	15, 27, 29, 31, 64, 82, 125, 141
8	8	%6	17, 22, 38, 74, 96, 100, 106, 111
9	67	%46	1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 21, 23, 25, 28, 30, 33, 34, 37, 41, 42, 44, 45, 47, 48, 49, 52, 53, 55, 57, 58, 59, 60, 62, 67, 69, 70, 71, 73, 75, 77, 78, 80, 81, 87, 88, 89, 91, 93, 94, 95, 97, 104, 107, 108, 112, 113, 117, 122, 123, 129, 132, 134, 135, 137, 140.
10	2	%1	110, 133
11	8	%6	26, 72, 79, 101, 116, 118, 127, 143
12	2	%1	39, 85
13	5	%3	4, 11, 84, 119, 138
14	5	%3	35, 40, 66, 68, 121
15	1	%1	144
18	1	%1	65
27	1	%1	43
30	1	%1	99
Toplam	145	%100	

Yukarıdaki verilerden hareketle aşağıdaki istatistiki verilere ulaşılmıştır:

Grafik 2. Hane Sayılarına Göre Şiir Varlığı

3.3. Ayak ve Kafiye Yapısı

3.3.1. Ayak

Âşık edebiyatı şiir sanatında en önemli ahenk unsuru “ayak” tır. Âşık tarzı şiirlerin oluşturduğu “ayak” ilk hanelerinin genellikle ikinci ve dördüncü dizelerinde ve diğer bütün hanelerin dördüncü dizelerine veya bu dizeler arasında ses birliği oluşturarak bentlerin birbirine bağlanmasını sağlayan kafiyeli kelime veya kelimelerdir. Tanımdan anlaşılan şiirin çekirdeğini oluşturan ayak dizeleri ya her bendin sonunda aynen tekrar edilir ya da aralarında bulunan “kafiye” veya “kafiye +redif” birliği ile şiirde ses ve anlam birliği de sağlanarak bentler birbirine bağlanmaktadır (Durbilmez, 2018: 155).

Dörtlüklerle kurulan âşık tarzı şiirlerin ilk hanelerinde genellikle ikinci ve dördüncü dizeleri ile diğer bütün hanelerine ayak dizesi adı verilir. Şiirdeki ayak dizeleri aynen tekrar ediliyorsa bu dizelere “yineleme ayak” adı verilir. İlk hanelerinin genellikle ikinci ve dördüncü dizeleri ile diğer bütün hanelerin dördüncü dizeleri arasında kafiye veya kafiye + redif birliği bulunuyorsa bu ses birliklerine “yenileme ayak” adı verilir. Yenileme ayak dizelerinde kafiyeli bir ses birliği olabileceği gibi şiiri söyleyen / yazan âşığın ustalığına göre iki, üç, dört, beş, altı kafiyeli ses birlikleri de yer alabilir (Durbilmez, 2018: 155-168).

Âşık Babaoğlu'nun şiirlerinde genel olarak yenileme ayak görülmektedir. Az olsa da yinelenen ayak da bulunmaktadır. Babaoğlu'nun 145'i şiiri incelendiğinde 39 şiiri yineleme ayak (27%), 106 şiirinde de yenileme ayak (73%) kullandığı görülmektedir.

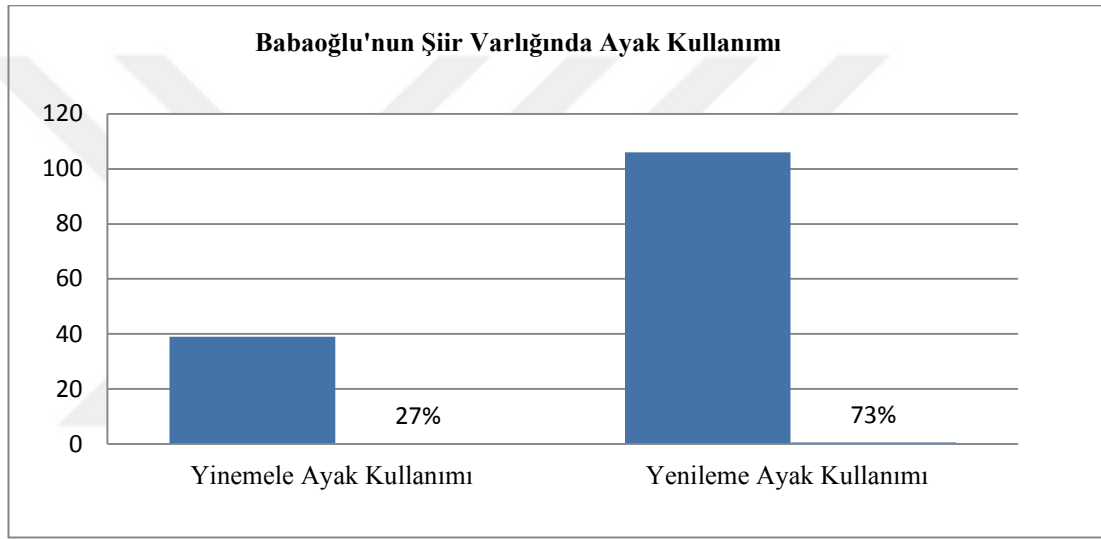
Babaoğlu'nun incelenen 145 şiirinde ayak kullanımı ile ilgili belirlenen verilerin dökümü, şiir numaralarıyla birlikte şöyle gösterilebilir:

Tablo 2. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Ayak Kullanımı

Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Ayak Kullanımı			
Hece Sayısı	Şiir Numaraları:	Şiir Sayısı	Oranı
Yineleme Ayak	1, 13, 17, 19, 21, 22, 25, 26, 27, 31, 34, 36, 41, 43, 45, 49, 53, 58, 69, 71, 72, 74, 75, 81, 86, 88, 91, 95, 98, 99, 100, 108, 110, 111, 113, 122, 124, 132, 135, 145	39	%27

Yenileme Ayak	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 23, 24, 28, 29, 30, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 42, 44, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 7, 6, 8, 70, 73, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 87, 89, 90, 92, 93, 94, 96, 97, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 112, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 133, 134, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144	106	%73
Toplam		145	1%00

Babaoğlu'nun şiir varlığında ayak kullanımını ile ilgili belirlenen verilerden şöyle bir görüntü ortaya çıkmaktadır:

Grafik 3. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Ayak Kullanımı

3.3.1.1. Yapılarına Göre Ayaklar

3.3.1.1.1. Yineleme Ayaklar

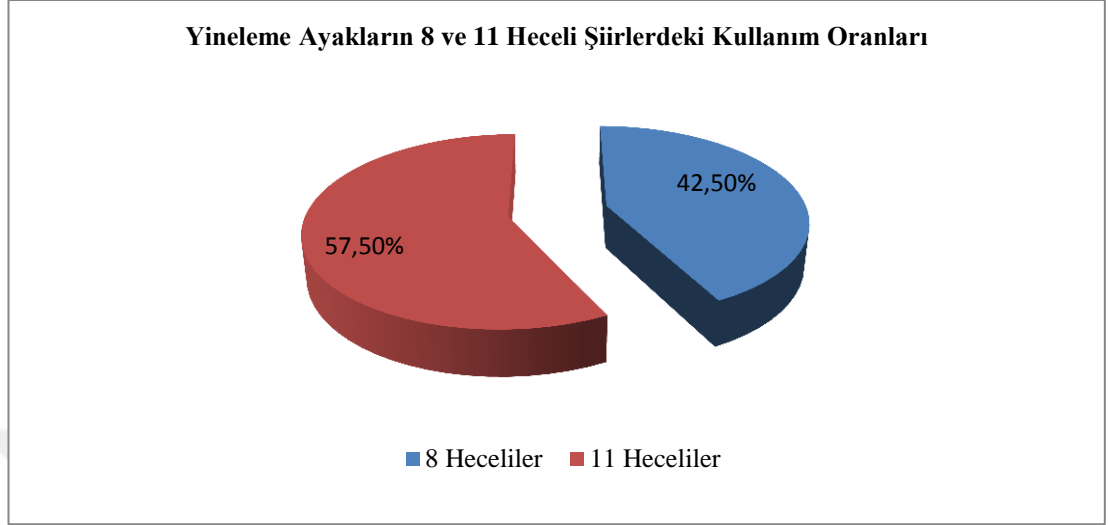
İncelenen 145 şiirin 39'u yineleme ayaktır. Yani Babaoğlu'nun tespit edilen şiirlerinden %27'si yineleme ayaktan oluşmaktadır. Bu ayaklardan 16'sı 8 heceli ve 23'ü 11 hecelidir. Görüldüğü gibi en fazla tercih edilen hece de 11'li hecedir. Hece ölçüsüne göre incelenen 11 heceli ayaklar yineleme ayaklarının dizeleri arasında oranı %57.50'dir. Bu ayakların kullanıldığı şiirlerden 5'i yedekli koçmadır (21, 25, 81, 88, 124).

Babaoğlu'nun incelenen 145 şiirinde yineleme ayaklı şiirlerle ilgili verilerin dökümü şiirlerin hece sayılarını belirtilerek şöyle gösterilebilir:

Tablo 3. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Yineleme Ayak Kullanımı

Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Yineleme Ayak Kullanımı				
Hece Sayısı	Yineleme Ayak	Şiir Nu:	Şiir Sayısı	Oranı
8 Heceliler	Ğurbet ilde ğurbet ilde	19	16	%42.50
	Kim yetim malını çalsa cehenneme gider ölse	25		
	Bak neynedi zaman bize	26		
	Gene sabrım Can kalmadı	31		
	İnce belli Türkmen kızı	34		
	Ne dönderir o günleri	43		
	Kimse kimseni beğenmir	45		
	Canım Kerkük benim Kerkük	53		
	Türkmenim kardeş Türkmenim	74		
	Gelin biz bir el olağın Yurtta kardeş yaşayağın	88		
	Türkmenlere selam olsun	99		
	Gevilfikir Türkmen olsun	100		
	Yurdum toprağım Telafer	110		
	Telafer koksu geliyor	122		
	Gitti ömür dönmez oldu	132		
	Iraklıyğ Türkmeniğ biz	145		
11 Heceliler	Tatlı muhabbetin varıydı baba	1	23	%57.50
	ya ben nice varım hak divanına	13		
	Be vefasın kötü vay yalan dünya	17		
	Telafer'im döner milletin sana Kimi itmiş kimi mezarda yine	21		
	Benim için kendin yoran ay ana	22		
	Oyan Derviş Kardeş hakkı zikir edeğ	27		
	Mektuplar yazdırdım nazlı gelmedi	36		
	Unutmam Telafer unutma meni	41		
	Ğurbette günlerin geçirtin âşık	49		
	Ne feryad edersin ey ğarib bülbül	58		
	Kalan ömrüm ğurbet eyilde bitirdim	69		
	Gevilgel köçelim uzak gidelim	71		
	Yol ver dağlar bana yurda gidelim	72		
	Vatana bu canı kurban etmişem	75		
	Gönüller bozuldu kalmadı iman Bu milletin Halı oluptu yaman	81		
	Her kulun üzünde olmalı güven	86		
	Neyine güvenim kötü zamanın	91		
	Ana şirin baba şirin yar şirin	95		
	Ruhunla mezarın nur ile dolsun	98		
	Dönsün o günleri canım Telafer	111		
	Sabr eyle kardeşler biter bu günler	113		
	Duşmanlar kösküne vurduğum oktur Gözümüz kırılmaz korkumuz yoktur	124		
	Kardeşiydi bana hep amca oğlu	135		
Toplam			39	%100

Yukarıda belirlenen şiir varlığı içindeki yineleme ayak kullanım oranı şöyle bir görüntü gösterebilir:

Grafik 4. Yineleme Ayakların 8 ve 11 Heceli Şiirlerdeki Kullanım Oranları

3.3.1.1.2. Yenileme Ayak

Ayak dizeleri arasında birbiriyle kafiyeli kelime veya kelime grupları bulunuyorsa bu tür ayağa “yenileme ayak” adı verilir. Babaoğlu’nun 145 şiirinden 106’sı yenileme ayak özelliği taşır. Böylece, incelenen şiirlerin %73’ü yenilenen ayaklardan oluşmaktadır. İncelenen ayak dizelerinde taşıldığı yenileme ayak dizelerin tamamında kafiye+redif bulunmaktadır.

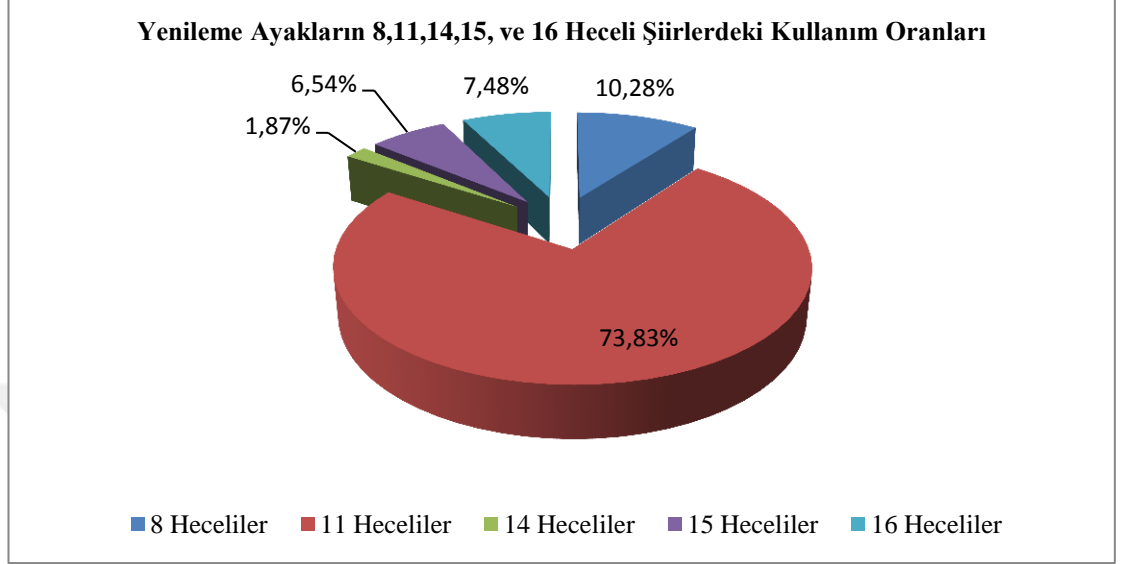
Babaoğlu’nun incelenen 145 şiirinde hece sayılarını belirterek yenileme ayak kullanımını şöyle göstermek mümkündür:

Tablo 4. Babaoğlu’nun Şiir Varlığın’da Yenileme Ayak Kullanımı

Babaoğlu’nun Şiir Varlığın’da Yenileme Ayak Kullanımı			
Hece sayısı	Şiir Numaraları:	Şiir Sayısı	Oranı
8 Heceliler	3, 23, 37, 46, 97, 101, 104, 109, 123, 137, 140	11	%10.28
11 Heceliler	2, 5, 6, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 18, 24, 28, 32, 33, 35, 38, 39, 42, 44, 47, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 59, 61, 62, 63, 65, 66, 68, 70, 73, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 87, 89, 90, 92, 93, 94, 102, 103, 105, 107, 108, 112, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 133, + 134, 136, 139, 141, 142	78	%74.53
14 Heceliler	29, 64	2	%1.89
15 Heceliler	4, 11, 12, 30, 60, 143, 144	7	%6.66

16 Heceliler	9,20,40,67,96,106,125,138	8	%.755
Toplam		106	%.100

Âşık Babaoğlu'nun şiir varlığında görülen yenileme ayak kullanım oranını şöyle göstermek de mümkündür:

Grafik 5. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Yenileme Ayak Kullanımı Oranları

Âşık Babaoğlu'nun şiir varlığının incelenmesi sonucu yenileme ayaklarla elde edilen ilgili verileri de şöyle sıralamak mümkündür.

Yenileme ayaklı 2 numaralı şiirde 4 bent, 5 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
2	Sultanım erkânım pirim merhaba	1b
	Canımın içinde sırrım merhaba	1ç
	Kırklar katarına girim merhaba	2ç
	Himet iyle ahdim verim merhaba	3ç
	Gerçekden esterem ölüm merhaba	4ç

Yenileme ayaklı 3 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
3	Çöller bağlar düştü yada	1b
	Tepe dağlar düştü yada	1ç
	Geçen çağlar düştü yada	2ç
	Dostlar sağlar düştü yada	3ç
	Yazı ağlar düştü yada	4ç
	Yaş budağlar düştü yada	5ç
	Toprağ dağlar düştü yada	6ç
	Şirin nağlar düştü yada	7ç

	Sıklat şağlar düştü yada	8ç
	Dostun zağlar düştü yada	9ç

Yenileme ayaklı 4 numaralı şiirde 13 bent, 14 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
4	Hayal daldım acip kaldım kadir yoktu yanında	1b
	Dili şadlık öter üzden yalan yazlı anında	1c
	Bilemedi ilim irfanlar bulunmazdı şanında	2c
	İlmi olsa ne olacak tarikat yok fanında	3c
	Karınca bir küçük hayfan yavrın besler deninde	4c
	Boş buğaz olan kendinde gider seller eninde	5c
	Gönlü alçak olmyanlar Dostlar bulmaz canında	6c
	Kendin heç bir şeyi sanamaz biziğ söz divanında	7c
	Yalğuz kanadın yorulur kalmaz kimsen Senin de	8c
	Gevilkırmağ şeytan yolu kimse kalmaz hanında	9c
	Deyme bes benem dünyada çok gül açar dalında	10c
	Bak şah Hüseyin adına yer suvarı kanında	11c
	Yaktım bu geviltahını oturmam ayvanında	12c
	Dili deydiği kimidi zur çekti zamanında	13c

Yenileme ayaklı 5 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
5	Yordu beni böyle canımı sevda	1b
	Kırdı yüreğimi yanımı sevda	1ç
	Dillere saluptu şanıma sevda	2ç
	Yad anlara verdi danımı sevda	3ç
	Yaramdan akıttı kanımı sevda	4ç
	Yaktı kül eyledi kanımı sevda	5ç
	Dağıtı savırdı hanımı sevda	6ç
	Saraltın üzümü anımı sevda	7ç
	Muhabbet yolların tanımı sevda	8ç
	Bana ettiklerin danımı sevda	9ç

Yenileme ayaklı 6 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
6	Kıymetsiz insanlar oluptu ağa	1b
	Aslan ölmüş Çakal gırıptir bağa	1ç
	Düşman milleti sürüptü dağa	2ç
	İndi kendini bilmez kopuyor çağa	3ç
	Her zaman aktarır yoldaşın sağa	4ç
	Zengin zengine der her zaman yağa	5ç
	Kötü insan dostun isteyir boğa	6ç
	Gevilyıkan yarı nice de sığa	7ç
	Talı pışman oldu ağladı oğa	8ç
	Bekler Hakk'ın kapsın aydınlık doğa	9ç

Yenileme ayaklı 7 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
7	Coşum içerimden yanmışam aşka	1b
	Hak cemalı için dönmüşem aşka	1ç
	Muraza yetiştim kanmışam aşka	2ç
	Semah meydandı inmişem aşka	3ç
	Can âşıklar gibi konmuşam aşka	4ç
	Bu deli gönlümü sanmışam aşka	5ç

Yenileme ayaklı 8 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
8	Gelen yaman söze kulağın verme	1b
	Mektubun yetirsen yollarda durma	1ç
	Kil-ü kal sözlere fikrini yorma	2ç
	Tikenli bağçede temelini kurma	3ç
	Gevilyığan sözden başkasın görme	4ç
	Seni yoldan eden sözleri sorma	5ç
	Ğaribler sazına mızrabı vurma	6ç
	Gumankâr insanın evine girme	7ç
	Her gelen kervana yolunu burma	8ç
	Teri saman olan başını yorma	9ç

Yenileme ayaklı 9 numaralı şiirde 8 bent, 9 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
9	Dar günde senle durdu fırsatın bulsan ona atma	1b
	Şimdi ellinde oldu bal sen ona zehirler katma	1ç
	Kader ayırdı milleti Sırdaşına sözde batma	2ç
	Hakkı söyle kuldan korkma göz görürken zulma çatma	3ç
	Ne kader zulüm görürsen hakkı söyle onda yatma	4ç
	Bir gün gelir şadlık olur yabana derdi iyletme	5ç
	Yazdan gelen üste gülür yalana kulak diletme	6ç
	Ezelden doğru yaşaruğ yad ileyurda söyletme	7ç
	Babaoğlu hakta yazdı sözün uzadıp salatma	8ç

Yenileme ayaklı 10 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
10	Tez gittin elimden kurban vatana	1b
	Ne deyim ne edim kötü zamana	1ç
	Gözlerim görmeyir çaktı dumana	2ç
	Lanet olsun fitne kârı kurana	3ç
	Sabır olsun Hak'tan şükür imana	4ç
	Bir de dönmez geri gönlüm gülşana	5ç
	Vatan gelsin gülsün dedin emana	6ç
	Dönderdin gözyaşım kızıl al kana	7ç

	Ėam kahir doluptur içerden cana	8
	Yadına dūřtūke dōnmūř divana	9

Yenileme ayaklı 11 numaralı şiirde 13 bent, 14 ayak dizesi bulunmaktadır:

şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
11	Ey gevilkiymeti verme bey haya bey insana	1b
	Canımı kurban eylesen gelmeziydi imana	1c
	Alçaklar kalktı yūskege bak bu devri zamana	2c
	Aslanlar yuku dalırsa akal çıkar cevlanda	3c
	Āřıklar yolundan çıksan atılırsın zıdana	4c
	Meyvesi kurur aĖaçda sahib çıkmaz gūldana	5c
	Kara geceye benzerdi batmışıydı gumana	6c
	Renkli iekler aarsa benzemez gūlistana	7c
	Gūn be gūn kurur yapraĖı āřık gelmez seyrana	8c
	Egriler yetişmez başa bak sen yalan divana	9c
	Sōzūnū sōyleme bořa yorma aklı dumana	10c
	Tūlkū ne kadar gezerse dōnmeziydi ceylana	11c
	Kalemim yazdı dostlara hibir dōndū umana	12c
	Kurduğun uzun yolların getmesin o verana	13c

Yenileme ayaklı 12 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
12	Yeşil açtı bağçe bağlar suyu salmış bağına	1b
	Būlbūl parvaz verdi ua konsun gūl bıdaĖına	1c
	Nire gideğ derdi aağ sōz almaz kulağına	2c
	Bir sōz gar iylemi ona girmiyor damağına	3c
	Suyu kesti kıydı cana kalmadı çırağına	4c
	çirkinler meydanı aldı kısılmış bucağına	5c
	Tarih çizdi yazısını bakmaz kara ağına	6c
	Heybetimiz yūskeg kalır gel bak insan çaĖına	7c
	Dost dostu sorur ne olsa bakmazdı uzağına	8c
	BilmeĖ istersen ūzūnū gel en baĖ bılaĖına	9c

Yenileme ayaklı 14 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
14	Gōzle yakşıları bak gelenlere	1b
	şeytanın yolunda bak kalanlara	1
	Batıl tutup hakkı bak salanlara	2
	Dūřenin ūstūne bak gūlenlere	3
	Hakk'ın dūzen yolun bak buranlara	4
	Yalan yere sorĖu bak soranlara	5
	Ūzū gūlūr kalbi bak yalanlara	6
	Yadla gidenleri bak gelenlere	7
	Dersi Avrupa'dan bak alanlara	8
	Ėaflet ūlūmlerde bak ūlenlere	9

Yenileme ayaklı 15 numaralı şiirde 7 bent, 8 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
15	İstemem gelmesin ölerden sonra	1b
	İstemem almasın ölerden sonra	1ç
	İstemem gülmesin ölerden sonra	2ç
	İstemem dolmasın ölerden sonar	3ç
	İstemem bulmasın ölerden sonra	4ç
	İstemem çalmasın ölerden sonra	5ç
	İstemem salmasın ölerden sonra	6ç
	İstemem kılmasın ölerden sonra	7ç

Yenileme ayaklı 16 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
16	Ne feyda o yardan sevda olmasa	1b
	Yazduğum mektubü o yar almasa	1ç
	Boşuna dolandır yarı bulmasa	2ç
	Kendi yorulurdu cana dolmasa	3ç
	Üregim hasretli o yar gülmese	4ç
	Nağmesi kaçırdı yarım çalmasa	5ç
	Muhabbetten nolur nazlı bilmesa	6ç
	Zehre dönerdi güzel gelmesa	7ç
	Bugün ömrüm biter o yar kalmasa	8ç
	Bağ bağçesi kurur o yar dalmasa	9ç

Yenileme ayaklı 18 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
18	Düşkünlük yoksulluk bak halimize	1b
	Sem yel esti düştü zey dalımıza	1ç
	Kömümüz dağıldı vay elimize	2ç
	Sıklat ses geçirtti saz telimize	3ç
	Düşman göz dikipti tek gülümüze	4ç
	Zehirler katılır sır balımıza	5ç
	Bulanık akmakta su selimize	6ç
	Düşman hançer vurdu düz belimize	7ç
	Hurmet kalmıyıpı can ölümüze	8ç
	Muhabbet alınmır bu pulumuza	9ç

Yenileme ayaklı 20 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
20	Bir ateşde yandı millet talan düştü can malıma	1b
	Herkes haline ağlıyor ağlamaz benim halime	1c
	Gel gönülü saflayağın uzad elin sen elime	2c
	Bülbüller ürktü bağımdan bir daha konmaz dalıma	3c
	Şerbetin ağyar içmesin zehir katma dost balıma	4c

	Kanda yazaruğ daşına şüphe getirme falıma	5c
	Düz be düz oturup dıyağ kalı kıl katma kalıma	6c
	Güller açsa şadlık olur fırsat vermeyin zalıma	7c
	Ana diyer şirin dilim bir dil katılmaz dilime	8c
	Bir kırık saznan besteler söz eylemeyin çalıma	9c

Yenileme ayaklı 23 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
23	Arı konu bar üstüne	1b
	Bir yar sevdim yar üstüne	1ç
	Meyvası yok nar üstüne	2ç
	Bir zor çekmem dar üstüne	3ç
	Çara yoktu çar üstüne	4ç
	Gül bîteşmez har üstüne	5ç
	Kuş konu gitar üstüne	6ç
	Ayak bastım kar üstüne	7ç
	Başka yok havar üstüne	8ç
	Sohbet olmaz ar üstüne	9ç

Yenileme ayaklı 24 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
24	pir elinden bada dolu içmese	1b
	Menlikden nefsinı kendi geçmese	1ç
	Bir kâmil mürşüde derdin açmasa	2ç
	Şübhe bağçesinden kalkıp uçmasa	3ç
	Şeyta'nın yolunu salıp kaçmasa	4ç
	Bu yolun şelini başa biçmese	5ç

Yenileme ayaklı 28 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
28	Baş kaldırıp baktım Hurma ağacı	1b
	Sarı dana salır başında tacı	1ç
	Ömrün uzun olsun görmesin acı	2ç
	Meyvan hastelere verir ilacı	3ç
	Sever sıcak yeri sevmez kıracı	4ç
	Yüskegtedir başı yok ihtiyacı	5ç
	Her zaman bakardım böyle amacı	6ç
	Gece gunduz bakaram onun sıracı	7ç
	Konağımı sever kavar kaleci	8ç
	Tanesinden yedim ben sanandı bacı	9ç

Yenileme ayaklı 29 numaralı şiirde 7 bent, 8 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
29	Cana hasret derd düştü üregim kan ağladı	1b
	Âlem yasa batıptı tahtı sultan ağladı	1c

	Bu dünyadan köçerken iki cihan ağladı	2c
	Kurbanları kestiler hale kurban ağladı	3c
	Ehli Rasul yastadı derdi devran ağladı	4c
	Yer ağlar toprağ ağlar mezar kefen ağladı	5c
	Mümün olan kimseler içerden can ağladı	6c
	Dünya kara boyandı Billah zaman ağladı	7c

Yenileme ayaklı 30 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
30	İki il geçti aradan ğurbet zordu geçmedi	1b
	Gel geçeğ eski akıldan bu fikirden kaçmadı	1c
	Cehalet almış aklını peki pisi seçmedi	2c
	Sizden evvelkiler geti biri bade içmedi	3c
	Gül eksen gül biçersen tiken eken gül biçmedi	4c
	Kanadı kırık bülbüler yerde kaldı uçmadı	5c
	Derdimiz kalsın içerde ağyara dil açmadı	6c
	Gerçek bedeni çıkarttığ gevilordan göçmedi	7c
	Zalım olsun gitsin burdan yar gönüle koşmadı	8c
	Babaoğlu şadlık diler sözde dostun sançmadı	9c

Yenileme ayaklı 32 numaralı şiirde 6 bent, 7 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
32	Aldı iğitleri gevil bulandı	1b
	Görülmez bir şehre millet yollandı	1ç
	İki eli bağlı çöller dolandı	2ç
	Âşıklar hırkasın başa kullandı	3ç
	Her yanın dağıdır üste güllendi	4ç
	Ahırda Allah'ın sözü olandı	5ç
	Sultan da ölendi kul da ölendi	6ç

Yenileme ayaklı 33 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
33	Dalları yulmuş gördüm bağları	1b
	Kanadını açmış gördüm dolaşır	1c
	Suları çalmış gördüm bağları	1ç
	Yol çikalı dolmuş gördüm bağları	2ç
	Hasretlere dalmış gördüm bağları	3ç
	Kara günde kalmış gördüm bağları	4ç
	Miskerini bölmüş gördüm bağları	5ç
	Yerin düşman almış gördüm bağları	6ç
	Daha birde gülmüş gördüm bağları	7ç
	Meyva barın salmış gördüm bağları	8ç
Şeker şerbet balmış gördüm bağları	9ç	

Yenileme ayaklı 35 numaralı şiirde 14 bent, 15 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
35	Dere-tepe, düzlük, yol, dağ bizimdi	1b
	Nar, incir meyveli gül, bağ bizimdi	1ç
	Temeli var millet bu çağ bizimdi	2ç
	Damla damla akan bılağ bizimdi	3ç
	Mirasımız itmez çırağ bizimdi	4ç
	Ekin-biçin sümbül, orağ bizimdi	5ç
	Burğul aşu soğan bir yağ bizimdi	6ç
	Konak benim canım yatağ bizimdi	7ç
	Bir beygir bir katır ayağ bizimdi	8ç
	Çayır çimen bağçe durağ bizimdi	9ç
	Bile bağlarmuşuğ kurşağ bizimdi	10ç
	Ay yıldızlı mavi bayrağ bizimdi	11ç
	Sulu temizledüğ can sağ bizimdi	12ç
	Çiçek açan yerler kaynağ bizimdi	13ç
Yurd ağlıyor duydum Kulağ bizimdi	14ç	

Yenileme ayaklı 37 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
37	Camalına bakamam ki	1b
	Muhabetin atamam ki	1ç
	Gülüne gül katamam ki	2ç
	Yollarından kaçamam ki	3ç
	Nazlarını çekemem ki	4ç
	Damarda kan akamam ki	5ç
	Üregine Değemem Ki	6ç
	Yaşlarını sayamam ki	7ç
	Sözüne söz batamam ki	8ç
	Ben cahile kalkamam ki	9ç

Yenileme ayaklı 38 numaralı şiirde 8 bent, 9 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
38	Hak söylersem sözüm dil dertli dertli	1b
	Gevilister gitsin yol dertli dertli	1ç
	Yazdım ben doğrudan kul dertli dertli	2ç
	Cıvılan edip gezdim çöl dertli dertli	3ç
	Şirin sular akar göl dertli dertli	4ç
	Yumurlanıp akar sel dertli dertli	5ç
	Kendi halı kalır yol dertli dertli	6ç
	Muhabetli gevilel dertli dertli	7ç
	Dileği bu hedi hal dertli dertli	8ç

Yenileme ayaklı 39 numaralı şiirde 12 bent, 13 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
39	Gidersiz söyleyin yara selamı	1b
	Derde düştüm çektim böyle elemi	1ç
	Çalıputı aklımı nazlı kelamı	2ç
	Hatırdan çıkıyor yurmuş kelemi	3ç
	Ğark etti denizde bütün belemi	4ç
	Yoruldum ellerim tutmaz kalemi	5ç
	Kana dönderipti iki gulami	6ç
	Zilfinin tel teli bende dolamı	7ç
	İstemem uyanım sorsun solamı	8ç
	Yar uyandı nasıl sundum kolamı	9ç
	Yar aşkına korkmam çeksem dolamı	10ç
	Bağ bağçeye girip saldım yolamı	11ç
	Sevmişem almışam göze ölemi	12ç

Yenileme ayaklı 40 numaralı şiirde 14 bent, 15 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
40	Terk eyledim ben diyarı bizleri sevenler hanı ?	1b
	İllerdi görmemişem ben küçükten soranlar hanı ?	1c
	Dostun bağı yeşil açtı muhabbet soranlar hanı ?	2c
	Şimdi geldiğ bir verene o fitne kuranlar hanı ?	3c
	Yığılmağa yoktu çara dar günde duranlar hanı ?	4c
	Saç sakalım beyaz oldu yaramız hürenler hanı ?	5c
	Herkes yolu gün gün bekler sadık söz duyanlar hanı ?	6c
	Yoktu bir hakkı söyleyen gerçek can verenler hanı ?	7c
	Çok gözlediğ vatan seni kurulan eyvanlar hanı ?	8c
	Kaldırıp okşar o bize doşmanı kıranlar hanı ?	9c
	Ne mala kaldı ne murud sağ sözü buranlar hanı ?	10c
	Bir ğarip âşıkın sözünü doğrudan diyenler hanı ?	11c
	Söndü bu gevilçırağı gönülü kuranlar hanı ?	12c
	Hak Muhammed Ali doğru o sadık divanlar hanı ?	13c
Senin ömrün getti dönmez yolunu vuranlar hanı ?	14c	

Yenileme ayaklı 42 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
42	Bezemiş yerini renkli gülleri	1b
	Gözyaşı tek akar durur gölleri	1ç
	Benefşeli çiçek güzel çölleri	2ç
	Akardı durmazdı damla selleri	3ç
	Türkmence konuşur Türkmen dilleri	4ç
	Kalır daim şadlı ölmez yolları	5ç
	Âşıklar sazında çalır telleri	6ç
	Konağa açtıktı kapı kolları	7ç
	Kefli safalydı bugün illeri	8ç
	Merdana meydanda iğit kulları	9ç

Yenileme ayaklı 44 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
44	Vurdu meni candan kara gözleri	1b
	Ferman yazıp çekti derya gözleri	1ç
	Derdime dermandı çare gözleri	2ç
	Emanet vermişim yara gözleri	3ç
	Bilmem meni hara vara gözleri	4ç
	Yıkar beni salır şere gözleri	5ç
	Vasiyetim budur ara gözleri	6ç
	Aparırdı meni hara gözleri	7ç
	Alınmazdı mence bara gözleri	8ç
	İstemem değmesin nara gözleri	9ç

Yenileme ayaklı 46 numaralı şiirde 6 bent, 7 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
46	Kül eyledi zaman bizi	1b
	Kul eyledi zaman bizi	1ç
	Kul eyledi zaman bizi	2ç
	Yol eyledi zaman bizi	3ç
	El eyledi zaman bizi	4ç
	Hal eyledi zaman bizi	5ç
	Öl eyledi zaman bizi	6ç

Yenileme ayaklı 47 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
47	Aldın dostlarımı ey kara toprağ	1b
	Giden dönmez söyle ne çara toprağ	1ç
	Ameneti kıyma sen yara toprağ	2ç
	Şehidi salmayın bir dara toprağ	3ç
	Sıkma kısma onu düz ara toprağ	4ç
	Dönder cıvanımı diyara toprağ	5ç
	Ver yavrum verirem ben para toprağ	6ç
	Açan bağım döndü bayara toprağ	7ç
	Kan karışmış gördüm su tara toprağ	8ç
	Daim çağırırım havara toprağ	9ç

Yenileme ayaklı 48 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
48	Çurbet ilde beni kondurdu felek	1b
	Görmedüğüm ile indirdi felek	1ç
	Varımı yokumu sundurdu felek	2ç
	Bağçede güllerim yandırdı felek	3ç
	Bir kırık tekneye bindirdi felek	4ç
	Çarib başım kara bindirdi felek	5ç

	Yüregime hançer sundurdu felek	6ç
	Adımı şanımlı sindirdi felek	7ç
	Yalan sözlerinden kandırdı felek	8ç
	Şad olan günlerim sundurdu felek	9ç

Yenileme ayaklı 50 numaralı şiirde 4 bent, 5 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
50	Aşka duygu veren kulları biziğ	1b
	Âşıkla maşukun yolları biziğ	1ç
	Yeşil açan dalın gülleri biziğ	2ç
	Doustun çağran sazın telleri biziğ	3ç
	Coşkun coşkun akan selleri biziğ	4ç

Yenileme ayaklı 51 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
51	Gönlümün içinde Emeldi bu aşk	1b
	Hak bana verdiği cemaldı bu aşk	1ç
	Âşıklar sıfatı kemâldi bu aşk	2ç
	Gece gündüz bende hayaldı bu aşk	3ç
	Gönüller içinde visaldı bu aşk	4ç
	Gördüğüm üzlerde hilaldı bu aşk	5ç

Yenileme ayaklı 52 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
52	Görüp birbirimiz alamaz olduğ	1b
	Gelen nimetlere kalamaz olduğ	1ç
	Hakikat ehlini bulamaz olduğ	2ç
	Ezel okuduğun salamaz olduğ	3ç
	Ėam kahr çokaldı gülemez olduğ	4ç
	Çöllerde kalmışız gelemiz olduğ	5ç
	Söylenen sözleri dinlemez olduğ	6ç
	Dil tutuldu hakkı söylemez olduğ	7ç
	İnsanın canına kalamaz olduğ	8ç
	Kendi halimizi bilemez olduğ	9ç

Yenileme ayaklı 54 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak dizeleri	Ayak Sıra Nu.
54	Seheri de güzel yeli de güzel	1b
	Çalğıları güzel teli de güzel	1ç
	Dediğİ söz güzel dili de güzel	2ç
	Toprağları güzel çölü de güzel	3ç
	Akan sular güzel seli de güzel	4ç

	Kervanları güzel yolu da güzel	5ç
--	--------------------------------	----

Yenileme ayaklı 55 numaralı şiirde 8 bent, 9 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
55	Kalem tutup hekat bes yazmak değil	1b
	Sözü birbirine ha düzmek değil	1ç
	Bir iki masraı yaz çizmek değil	2ç
	Göllere atılıp ki üzmeğ değil	3ç
	Boş boşuna derya sel gezmek değil	4ç
	Bal kasine zeher ki ezmeğ değil	5ç
	Bağlanmış düğünü al çözmek değil	6ç
	Elden ele salıp o sözmek değil	7ç
	Kendin yalan yere boş kızmak değil	8ç
Şairlik düzendi yol azmak değil	9ç	

Yenileme ayaklı 56 numaralı şiirde 4 bent, 5 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
56	üregime havas katar İstanbul	1b
	Kuşları havada öter İstanbul	1ç
	Gönlüm serin eder yatar İstanbul	2ç
	Bana gül nazını satar İstanbul	3ç
	Kalbimi ortadan çatar İstanbul	4ç

Yenileme ayaklı 57 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
57	Gül kurumuş yara söyleme bülbül	1b
	Gözyaşımı cäre eyleme bülbül	1ç
	Yar küsüptür işi kollama bülbül	2ç
	Âşık-maşuk derdin yaylama bülbül	3ç
	Baykuş meskeninde baylama bülbül	4ç
	Yarpağsız kadehde saylama bülbül	5ç
	Boynu bükü gülü boylama bülbül	6ç
	Ağır olan sözü dinleme bülbül	7ç
	Kanadın boş yere dolama bülbül	8ç
	Her gördüğün yanlış anlama bülbül	9ç

Yenileme ayaklı 59 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
59	Mecnun kim dolanır yarsızdı gönül	1b
	Yar gedib gideli çarsızdı gönül	1ç
	Bilmez hara getsin darsızdı gönül	2ç
	Bir de döndü sevdi arsızdı gönül	3ç
	Kararsız farmansız ersızdı gönül	4ç
	Saraltı üzümü barsızdı gönül	5ç

	Günde bir daldadı varsızdı gönül	6ç
	Acoktu tökülüp karsızdı gönül	7ç
	Beni sevndirmez sarsızdı gönül	8ç
	Yalğuz başınadi karsızdı gönül	9ç

Yenileme ayaklı 60 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
60	Millet birbirin tutarsa zengin varın istemem	1b
	Kardeş kardeşi sağlarsa birde darın istemem	1c
	Gül rayhen olur yer üz bir baharın istemem	2c
	Kuru ağac suverim açan bayarın istemem	3c
	Sıcağı cennete bana düşman serin istemem	4c
	Ölmemiş kimse acından minnet karın istemem	5c
	Daim kalır üskeg başın atılı erin istemem	6c
	Göz yaşı kim yağmurum var birde karın istemem	7c
	Kurumuş bir bağım vardır türlü barın istemem	8c
	Bütün Irak benim sevdam yalğuz yarın istemem	9c

Yenileme ayaklı 61 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
61	Yıkılan gönülü kurmak isterem	1b
	Ezel muhabbeti sürmek isterem	1ç
	Mansurun derında durmak isterem	2ç
	Batin sözlerini sormak isterem	3ç
	Kalecin koluni burmak isterem	4ç
	Hakkı cemalini görmek isterem	5ç

Yenileme ayaklı 62 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
62	Sürüklenüp yerde sene gelirem	1b
	Çıkaram mezardan gene gelirem	1ç
	Tutup ellerini yana gelirem	2ç
	Düşmanı kesmeğe kana gelirem	3ç
	Kardeş bacı toplum cana gelirem	4ç
	Ekmegi lezzetli dana gelirem	5ç
	Vura kıra kendim hana gelirem	6ç
	Bir darı bir kemik ona gelirem	7ç
	Köyden köye kona kona gelirem	8ç
	Ben senin çocuğun ana gelirem	9ç

Yenileme ayaklı 63 numaralı şiirde 6 bent, 7 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
63	Canı verem ona minnet etmezem	1b
	Ona hizmetçiyem ezyet etmezem	1ç

	Silirem defterden izzet etmezem	2ç
	Kafaram onu ben hurmet etmezem	3ç
	Ben onu kendime millet etmezem	4ç
	Düşer gözlerimden kıymet etmezem	5ç
	Ataram gönülden sohbet etmezem	6ç

Yenileme ayaklı 64 numaralı şiirde 7 bent, 8 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
64	Kurudu meyvalarım soluptu bağçe bağım	1b
	Erti bedenimi sundurdu gençlik çağım	1c
	Örtüldü kapılarım kalmadı ekmek yağım	2c
	Yaramız aradaydı büyüktü şimdi dağım	3c
	Çokların aydınladım yazdılar siyah ağım	4c
	Aldandı düşmanlara kefirler aldı sağım	5c
	Ateşte memleketim çaldılar ev yatağım	6c
	Babaoğlu o söze vermişem sağ kulağım	7c

Yenileme ayaklı 65 numaralı şiirde 18 bent, 20 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
65	Sohbetli Telafer yurttan uzağım	1b
	Gül kim cıvanlarım getti sayağım	1ç
	Kalmadı sohbetler sundu çırağım	2b
	Baş Telaferiydim kalmadı çağım	2ç
	Çayır çimenlerin çöller omağım	3ç
	Dağıldı miskere kurudu bağım	4ç
	Hesretin ahını duydu kulağım	5ç
	Milletim çikalı durmuy ayağım	6ç
	Lezzeti suları şirin bılağım	7ç
	Dillerim bağlandı kuru dudağım	8ç
	Geceler yığıldı dostlar kaynağım	9ç
	Çöl sahraya döndüm yoktu durağım	10ç
	Daş toprağca dolu yanan oçağım	11ç
	Gece gunduzum bir düşdü çardağım	12ç
	İzzetli günlerin düğün omağım	13ç
	Döşenüp yerlerde düştü bairağım	14ç
	Irfan muhabbete bulum dolağım	15ç
	Bulanptı sular akma bulağım	16ç
	Hakımı yemişler toplum sol sağım	17ç
	kalmıyptı sabrım yoktu konağım	18ç

Yenileme ayaklı 66 numaralı şiirde 14 bent, 15 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
66	Dilim Türkmen öter bir dil olalım	1b
	Dilim Türkmen öter bir el olalım	1ç
	Dilim Türkmen öter bir kul olalım	2ç

	Dilim Türkmen öter bir yol olalım	3ç
	Dilim Türkmen öter bir hal olalım	4ç
	Dilim Türkmen öter bir gül olalım	5ç
	Dilim Türkmen öter bir dal olalım	6ç
	Dilim Türkmen öter bir sel olalım	7ç
	Dilim Türkmen öter bir bal olalım	8ç
	Dilim Türkmen öter bir mal olalım	9ç
	Dilim Türkmen öter bir cal olalım	10ç
	Dilim Türkmen öter bir hil olalım	11ç
	Dilim Türkmen öter bir çöl olalım	12ç
	Dilim Türkmen öter bir pul olalım	13ç
	Dilim Türkmen öter bir fal olalım	14ç

Yenileme ayaklı 67 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
67	Girdim ben yeşil bağına bülbüllem dalmağa geldim	1b
	Dostumu ben çok aradım can aşka salmağa geldim	1c
	Bağışla günahım pirim destürüm almağa geldim	2c
	Bir doğru köyülü kardeş kendime bulmağa geldim	3c
	Bende dilim aşka söyler sazımı çalmağa geldim	4c
	Malım başım kurban olsun düz yolda kalmağa geldim	5c
	Hakikat burcunu aldım ben hakkı bilmeğe geldim	6c
	Ben de hak yolunu gördüm can cana olmağa geldim	7c
	Bu yolda hizmet kâr olağ muhabbet bulmağa geldim	8c
	Şaha selam verip durdum arkâna dolmağa geldim	9c

Yenileme ayaklı 68 numaralı şiirde 14 bent, 15 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
68	Yorgun illerini görmeğe geldim	1b
	Dar günde seninle durmağa geldim	1ç
	Senin için canım yormağa geldim	2ç
	Daşımı duvarımı kurmağa geldim	3ç
	Hasretli günlerin sormağa geldim	4ç
	Kara bayrağını yarmağa geldim	5ç
	Her sözüm bir fişeg vurmağa geldim	6ç
	Sökülen yarayı hörmeğe geldim	7ç
	Duşmanın kolunu burmağa geldim	8ç
	İtleri çölülden kavmağa geldim	9ç
	Yurdumu duşmanan almağa geldim	10ç
	Rakıbın lanete salmağa geldim	11ç
	Hayalıda ben de dalmağa geldim	12ç
	Zina zadalari sürmeğe geldim	13ç
Telafer koynunda kalmağa geldim	14ç	

Yenileme ayaklı 70 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
70	Doğru yola canı veren beniydim	1b
	Sunğun gevilleri soran beniydim	1ç
	Canım aşka gören kuran beniydim	2ç
	Uzağ gelenleri kuran beniydim	3ç
	Dar günlerde dostu duran beniydim	4ç
	Âşıklara aşkı veren beniydim	5ç
	Ėem kahırın kolun buran beniydim	6ç
	Muhabetli dostu soran beniydim	7ç
	Şiir yazan tiken hören beniydim	8ç
	Doğru yola sayğı soran beniydim	9ç

Yenileme ayaklı 73 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
73	Dağlar benim çöller benim yol benim	1b
	Doğru benim gerçek benim dil benim	1ç
	Bülbül benim âşık benim gül benim	2ç
	Çayır benim çimen benim sel benim	3ç
	Saçlar benim zülf benim kıl benim	4ç
	Sazlar benim sözler benim tel benim	5ç
	Dertler benim derman benim el benim	6ç
	Çeşme benim pınar benim göl benim	7ç
	Millet benim dostlar benim bal benim	8ç
	Mezar benim toprağ benim şal benim	9ç

Yenileme ayaklı 76 numaralı şiirde 4 bent, 5 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
76	Gevilaçan cennet ridvanı buldum	1b
	İki cihanda ki vatani buldum	1ç
	Kendime yapışan mihmanı buldum	2ç
	Halime istenen nişanı buldum	3ç
	Cenneti firdosi çimeni buldum	4ç

Yenileme ayaklı 77 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
77	Vatanım içinde ben pişman oldum	1b
	Yurdumun halinden perişan oldum	1ç
	Bu cihan içinde ben tufan oldum	2ç
	Dillerde söylenen bir farman oldum	3ç
	Bu sevda elinden ben uman oldum	4ç
	Yazdığım sözlerde can irfan aldım	5ç
	Meyvesiz bağçede gülistan oldum	6ç
	Şimdi gelmiş sanar ben insan oldum	7ç
	Âşıkma maşuka ben burhan oldum	8ç
	Ariflerden irfan ben alan oldum	9ç

Yenileme ayaklı 78 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
78	Bilemedim elimden gidersen oğlum	1b
	Üregimi ateş edersen oğlum	1ç
	Gözyaşım akıtıp kıyarsan oğlum	2ç
	Cennetin meyvasın yiyersen oğlum	3ç
	Buyuymuş kaderin nedersen oğlum	4ç
	Kalmadı çaresi bitersen oğlum	5ç
	Bilmedim mezarda yatarsan oğlum	6ç
	Bilmedim babana kıyarsan oğlum	7ç
	Derdim üste bir dert katarsan oğlum	8ç
	Muhabbetin kaldı diyersen oğlum	9ç

Yenileme ayaklı 79 numaralı şiirde 11 bent, 12 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
79	Âşıklar meskeni seyrana döndüm	1b
	Saraylar içinde gülşanım döndüm	1ç
	Analar meclisi eyvanım döndüm	2ç
	Kalemim hurufim divanım döndüm	3ç
	Gönlüm sene bağlı gömenim döndüm	4ç
	Her âşık yarasin reyhanım döndüm	5ç
	Bu canım fidadı kurbanım döndüm	6ç
	Hasta bedenime dermanım döndüm	7ç
	Sahra ortasında amanım döndüm	8ç
	Hayallara daldım umanım döndüm	9ç
	Gül Benefşe yeşil çimenim döndü	10ç
	Yaşım gitti dönmez civanım döndüm	11ç

Yenileme ayaklı 80 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
80	Bilmedim gerçekten yalandı sevdan	1b
	Bilmedim canımı alandı sevdan	1ç
	Bilmedim miras kim kalandı sevdan	2ç
	Bilmedim ömürümü çalandı sevdan	3ç
	Bilmedim dertlere salandı sevdan	4ç
	Bilmedim her cana dolandı sevdan	5ç
	Bilmedim yeni yar kullandı sevdan	6ç
	Bilmedim tersine gelendi sevdan	7ç
	Bilmedim yollarda talandı sevdan	8ç
	Bilmedim gerçekten nalandı sevdan	9ç

Yenileme ayaklı 82 numaralı şiirde 7 bent, 8 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
	Gönlümün seyranı sohbettir vatan	1b

82	Küçüğe büyüke izzettir vatan	1ç
	Her ne olsa olsun cennettir vatan	2ç
	İnsana her yerde heybettir vatan	3ç
	Kılıcın kalkanın kuvvettir vatan	4ç
	Kemiklerin etin yarattır vatan	5ç
	Kınamayın beni hayattır vatan	6ç
	Mevladan yazılan sünnettir vatan	7ç

Yenileme ayaklı 83 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
83	Bilmem nire gideyim aşkın elinden	1b
	Üzülüp dönmenem aşkın yolundan	1ç
	Bir gül düştü ele aşkın gülünden	2ç
	Şah verdi ben içtim aşkın gölünden	3ç
	Çok dersler öğrendim aşkın halinden	4ç
	Bende dedim güzel aşkın belinden	5ç

Yenileme ayaklı 84 numaralı şiirde 13 bent, 14 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
84	Bülbül kimi uçtu gitti dalımdan	1b
	Anlamadı gitti nazlı halimden	1ç
	Avcıyam gelmişim uzak ilimden	2ç
	Al iç bu kahveni sen de elimden	3ç
	Aydan bir parçadır gitmez belimden	4ç
	İşidenler söyler çalır telimden	5ç
	İçtim sularından sandım selimden	6ç
	Bir sözde gelmeyir başka dilimden	7ç
	Kızlar geldi başa sağdan solumdan	8ç
	Aklım baştan aldı şaştım yolumdan	9ç
	Yar gideli dizim kalkmaz belimden	10ç
	Sensiz hasretliğim geçmem gönlümden	11ç
	Yarın canı şadlı üzüm gevlimden	12ç
	Yapışmış güzel yar kopmur kolumdan	13ç

Yenileme ayaklı 85 numaralı şiirde 12 bent, 14 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
85	Gitti eski model dalı bilmezsen	1b
	Elde yeyip çengel balı bilmezsen	1ç
	İlim irfan erkân kendim heybeti	2b
	Peygamber ettiği o yol bizdedi	2ç
	Calıs pantolonu hali bilmezsen	3ç
	Zubun göynek şeref o dul bizdedi	4ç
	Dost musahip yoktu gülü bilmezsen	5ç
	Hakk'a bağlı belim sağ sol bizdedi	6ç

	Aşkımı nazımı gülü bilmezsen	7ç
	Ezelden açılan o gül bizdedi	8ç
	Al yeşil kırmızı alı bilmezsen	9ç
	Haktadır yolumuz düz pul bizdedi	10ç
	Kaderim kıymetim gülü bilmesen	11ç
	Muhabbetler yazan bir kul bizdedi	12ç

Yenileme ayaklı 87 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
87	Gevilgel dünyadan görüm ne buldun	1b
	Gevilgel dünyadan görüm ne aldın	1ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne sasldın	2ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne kaldın	3ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne doldun	4ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne çaldın	5ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne geldin	6ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne daldın	7ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne güldün	8ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne oldun	9ç

Yenileme ayaklı 89 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
89	Dalğalansın Irak üskeg bayrağın	1b
	Tökülen duvarı daş daş kurağın	1ç
	Gelse birde düşman kolun burağın	2ç
	Her il bunlar için canı yorağın	3ç
	Gerçek yandırdılar millet çırağın	4ç
	Ben Irak'a kurban ağsın bileğın	5ç
	El ele viriben toplum durağın	6ç
	Yetimi fakiri gözde göreğın	7ç
	Ona dostak olağ verğın dayağın	8ç
	Gerek hayınların kökün sileğın	9ç

Yenileme ayaklı 90 numaralı şiirde 6 bent, 7 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
90	Rısvay etti beni indirdi aşkın	1b
	Ateş kimi sinem yandırdı aşkın	1ç
	Üstüme bu derdi sandırdı aşkın	2ç
	Yalan söze beni kandırdı aşkın	3ç
	Çam kahır gemine bindirdi aşkın	4ç
	Her şeyim hayata sundurdu aşkın	5ç
	Tek tek ömrüm gülün yondurdu aşkın	6ç

Yenileme ayaklı 92 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
92	Dört mevsim gibidi gözleri yarın	1b
	Şirin baldan tatlı sözleri yarın	1ç
	Ne kışı biter ne yazları yarın	2ç
	Gül gibi saralıp buzları yarın	3ç
	Tutulmuş yürümüyü dizleri yarın	4ç
	Alanmış kızarmış üzleri yarın	5ç

Yenileme ayaklı 93 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
93	Düşmanlar elinde zalim kalmasın	1b
	Kâfir dilinde halim kalmasın	1ç
	Dinsizler yanında elim kalmasın	2ç
	Çöllerde sahrada yolum kalmasın	3ç
	Akan sularında selim kalmasın	4ç
	Yaprağ döken bağda gülüm kalmasın	5ç
	Be-vefa yar yana belim kalmasın	6ç
	Gönülsüz insanda gönüm kalmasın	7ç
	Egri gönüllerde dalım kalmasın	8ç
	Yan bakan gözlerde falım kalmasın	9ç

Yenileme ayaklı 94 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
94	Bağçadan suyunu içiy güvercin	1b
	Damdama dama gördüm uçuy güvercin	1ç
	Yavrusuna kanad açıy güvercin	2ç
	Savaştan zalimden kaçıy güvercin	3ç
	Deni çöpten ayrı seçiy güvercin	4ç
	Barış semasında koçu güvercin	5ç
	Kanadını kırır avcı güvercin	6ç
	Başında kaldırmış tacı güvercin	7ç
	Renkleri güzeldi naci güvercin	8ç
	Karşında yürüyor yolcu güvercin	9ç

Yenileme ayaklı 96 numaralı şiirde 8 bent, 9 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
96	Perisan oldu halimiz yorgundu hali milletin	1b
	Tez soldu açan gülümüz kırıldı dalı milletin	1c
	Dad yoktu zehir oluptur şirindi balı milletin	2c
	Yandıranın canı yansın bak yandı varı milletin	3c
	Arkadaşlar olup düşman sunuptur malı milletin	4c

	Her bir gözden akar yaşlar ölüptü yarı milletin	5c
	Gözledim yolu gelesen çoştu canı milletin	6c
	Uyan kardeş, uyan aç göz büküldü belı milletin	7c
	Dili gevli bir dilleşir konuştı dili milletin	8c

Yenileme ayaklı 97 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
97	Bize sağ duranlar gelsin	1b
	Bize can yoranlar gelsin	1ç
	Bizi düz soranlar gelsin	2ç
	Gönüle girenler gelsin	3ç
	Koların buranlar gelsin	4ç
	Muhebbet kuranlar gelsin	5ç
	Gerçekten duranlar gelsin	6ç
	Halımız görenler gelsin	7ç
	Duşmanı vuranlar gelsin	8ç
	Onları verenler gelsin	9ç

Yenileme ayaklı 101 numaralı şiirde 11 bent, 12 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
101	Zaman Mahzun eller mahzun	1b
	Günler mahzun yıllar mahzun	1ç
	Yolcu mahzun yollar mahzun	2ç
	Sular mahzun göller mahzun	3ç
	Beden mahzun eller mahzun	4ç
	Sahra mahzun çöller mahzun	5ç
	Sular mahzun seller mahzun	6ç
	Arı mahzun ballar mahzun	7ç
	Yağmur mahzun yeller mahzun	8ç
	Sazım mahzun teller mahzun	9ç
	Kollar mahzun haller mahzun	10ç
	Gülşan mahzun güller mahzun	11ç

Yenileme ayaklı 102 numaralı şiirde 4 bent, 5 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
102	Cemalın sunuptu sırrın kalmıyıp	1b
	Üz karalmış getmiş nurun kalmıyıp	1ç
	Dökülüp yaprağın narın kalmıyıp	2ç
	Bulanığdı gördüm yerin kalmıyıp	3ç
	İlden ile göçer darın kalmıyıp	4ç

Yenileme ayaklı 103 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
	Gördüm yar küsüptür sönüptür sönüp	1b

103	Boynu bükük dala dönüptü dönüp	1ç
	Gönlüm yar gönlüne konuptu konup	2ç
	Hasretli üregim yonuptu yonup	3ç
	Aşk çırağın mende sönüptü sönüp	4ç
	Başka yar sevmerim ölüptü ölüp	5ç

Yenileme ayaklı 104 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
104	Çok soğuktu başın dağlar	1b
	Sözlerini şaşın dağlar	1ç
	Ne güzeldi daşın dağlar	2ç
	Nice akır yaşın dağlar	3ç
	Pir kocadı yaşın dağlar	4ç
	Şirin dadlı aşın dağlar	5ç
	Kalem kimin kaşın dağlar	6ç
	Çek bugünü daşın dağlar	7ç
	Olmasın savaşın dağlar	8ç
	Burdan geçti maşın dağlar	9ç

Yenileme ayaklı 105 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
105	Teller mahzun olsa tanbura ağlar	1b
	İçerden çoşarsan sel kibi çallar	1ç
	Ok olur batar ki cigerin dağlar	2ç
	Kurudursan töker yaprağın bağlar	3ç
	Kuru bağda kalmaz barlı budağlar	4ç
	Kalmadı söz tutan dilini bağlar	5ç

Yenileme ayaklı 106 numaralı şiirde 6 bent, 7 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
106	Dili daim doğru eyle diyenmese neye yarar	1b
	Muhabetin yolu haktır bilemese neye yarar	1c
	Her seher sabah koklaşır gülemese neye yarar	2c
	Gül bülbülün için açar kalanmasa neye yarar	3c
	Biri birinin nazını allamasa neye yarar	4c
	Bağvançı gülüne kendin çalamasa neye yarar	5c
	Dostlarını herdem yada salamasa neye yarar	6c

Yenileme ayaklı 107 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
107	Dost dostu acı söz diyer mi yar yar ?	1b
	Dost dostu bu şekil kıyar mı yar yar ?	1ç
	Dost dostu yakadan soyar mı yar yar ?	2ç
	Dost dostun derdini duyar mı yar yar ?	3ç

	Dost dostu can yalğuz koyar mı yar yar ?	4ç
	Dost dostun yarasın öyer mi yar yar ?	5ç
	Dost dostun canını örür mi yar yar ?	6ç
	Dost dosttan ayrılıp yatar mı yar yar ?	7ç
	Dost dostun ucuz satar mı yar yar ?	8ç
	Dost dostu kapıdan kovar mı yar yar ?	9ç

Yenileme ayaklı 108 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
108	Kırılmaz gözümüz savaştan ağ yar	1b
	Geriye dönmenüğ ateşten ağ yar	1ç
	Kılıçtan korkmanuğ ne daştan ağ yar	2ç
	Istersen toprağı belaştan ağ yar	3ç
	Meydandan korkmanuğ gülaştan ağ yar	4ç
	Üç il gözüm ağı kan yaştan ağ yar	5ç
	Gelirsen gel bize karşıdan ağ yar	6ç
	Hançerle keserüğ kol baştan ağ yar	7ç
	Dersini almışsın kaleçten ağ yar	8ç
	Türkmenüğ dünmenüğ ateşten ağ yar	9ç

Yenileme ayaklı 109 numaralı şiirde 6 bent, 7 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
109	Sözü şeker şirin dilber	1b
	Ürek söker şirin dilber	1ç
	Ele deger şirin dilber	2ç
	Nazın töker şirin dilber	3ç
	Kendin oger şirin dilber	4ç
	Üzün büker şirin dilber	5ç
	Bir gül eker şirin dilber	6ç

Yenileme ayaklı 112 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
112	Ayrılığın beni azar Telafer	1b
	Yurt sahibi yurtta gezer Telafer	1ç
	Tellerin çalğasın sazar Telafer	2ç
	Kara hece yazdım bazır Telafer	3ç
	Sahra ortasında nazar Telafer	4ç
	Düşmanın edibti bezer Telafer	5ç
	Muhabetin çoktur hazar Telafer	6ç
	Muhabetin çoktu çizar Telafer	7ç
	Başına geleni yazar Telafer	8ç
	Yurt adın sinede kazar Telafer	9ç

Yenileme ayaklı 114 numaralı şiirde 4 bent, 5 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
114	Dervişliğe iman ister yar ister	1b
	Menzile almağa gerçek er ister	1ç
	İçerden pişmeğe kırk yıl kâr ister	2ç
	Şeytan öldürmeğe odun nar ister	3ç
	Hakka yetişmeğe gevilvar ister	4ç

Yenileme ayaklı 115 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
115	Hakk'ın cemalinde pirimiz vardır	1b
	Açılmazdı örtlü sırrımız vardır	1ç
	Sırrı Hakikatta nurumuz vardır	2ç
	Mürşit huzurunda yerimiz vardır	3ç
	Dertli olanlara çaremiz vardır	4ç
	Kervanı yürüden sürümüz vardır	5ç

Yenileme ayaklı 116 numaralı şiirde 11 bent, 12 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
116	Gerçek süze diyen dilimiz vardır	1b
	Haktan inen doğru yolumuz vardır	1ç
	Sohbet muhabbetli telimiz vardır	2ç
	Hakka hayamaçı kolumuz vardır	3ç
	Dağlardan can akan selimiz vardır	4ç
	Tikensiz açılan gülümüz vardır	5ç
	Sağdan himet eyler dolumuz vardır	6ç
	Yeşil açan bahar çölümüz vardır	7ç
	Savaş içinde sağ solumuz vardır	8ç
	Daş toprağ altundu dulumuz vardır	9ç
	Helalden bulmuşuk pulumuz vardır	10ç
	Hakka doğru bağlı belimiz vardır	11ç

Yenileme ayaklı 117 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
117	Gerçek İslam imanımızdır	1b
	Peğambere inen kur'anımızdır	1ç
	Düz doğru kurulan erkanımızdır	2ç
	Tanrının birliği burhanımızdır	3ç
	Kuran'de söylenmiş nişanımızdır	4ç
	Dağdan gelen toplum kervanımızdır	5ç
	cayır çimen yeşil seyranımızdır	6ç
	Elimizde kuruğ devranımızdır	7ç
	Bize el verenler hayranımızdır	8ç
	Biz ayıranlar düşmanımızdır	9ç

Yenileme ayaklı 118 numaralı şiirde 11 bent, 12 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
118	Manesiz sözleri geçirtme şair	1b
	Şerbetin yad ile içirtme şair	1ç
	Renksiz kumaşları biçirtme şair	2ç
	Kisey boş kendini köçürtme şair	3ç
	Boş boşuna canı uçurtma şair	4ç
	Yol yakındı ömrü çürütme şair	5ç
	Cevher ucuz satıp açirtma şair	6ç
	İstenmeyen şeyler saçirtma şair	7ç
	Dilini paraya kuçurtma şair	8ç
	Müşteri olanı açirtma şair	9ç
	Her sırrı kelamı saçirtma şair	10ç
	Zalime söz kalem sıçirtma şair	11ç

Yenileme ayaklı 119 numaralı şiirde 13 bent, 14 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
119	Aklı fikri mane doludu şair	1b
	Milletin aynası oludu şair	1ç
	Milletin oturan çuludu şair	2ç
	Destekti sağında soludu şair	3ç
	Milletin her zaman puludu şair	4ç
	Meyveli bağçenin gülüdü Şair	5ç
	Yordumun bayarı çölüdü şair	6ç
	Mazluma hizmet kâr yoludu şair	7ç
	Marifet arkamı doludu şair	8ç
	Her tür manesinin telidi şair	9ç
	Sağda yazar millet soludu şair	10ç
	Her dem üzü gülür oludu şair	11ç
	Nefsinde şeytanın kuludu şair	12ç
	Gönlü alçak sadık ölüdü şair	13ç

Yenileme ayaklı 120 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
120	İrfanlığa dara düşenen kimdir?	1b
	Kıyamete nura düşenen kimdir?	1ç
	Hurmat eden pire düşenen kimdir?	2ç
	Sitir giyen are düşenen kimdir?	3ç
	Hakikete sıra düşenen kimdir?	4ç
	Mahşer itibare düşenen kimdir?	5ç

Yenileme ayaklı 121 numaralı şiirde 14 bent, 150 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
121	Ka-lü beleden var zamandı şiir	1b
	Savaşlar içinde amandı şiir	1ç
	Düzen yazıldıysa kurbandı şiir	2ç
	Hastalar canına dermendı şiir	3ç
	Doğru tutulmasa yamandı şiir	4ç
	Karanluğ gecede yanandı şiir	5ç
	Âşık dar günde seyrendi şiir	6ç
	Gevlimin sultanı hayrandı şiir	7ç
	Meclisler içinde divandı şiir	8ç
	Dört köşe içinde eyvandı şiir	9ç
	Heybetli sıfatlı insandı şiir	10ç
	Selman'a bağseti nişandı şiir	11ç
	Canımın içinde bir candı şiir	12ç
	Brylağın yanında ceylandı şiir	13ç
Deryadan denizden umandı şiir	14ç	

Yenileme ayaklı 123 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
123	Kardeş kardeşi sormüyor	1b
	Kardeş kardeşe durmuyor	1ç
	Kardeşin halin görmüyor	2ç
	Kardeşe doğru durmuyor	3ç
	Kardeşe canı yormuyor	4ç
	Kardeşe gönlü öymüyor	5ç
	Kardeş sözünü doymuyor	6ç
	Kardeşe bir yol kurmuyor	7ç
	Kardeşi halde koymuyor	8ç
	Kardeş kardeşi sevmiyor	9ç

Yenileme ayaklı 125 numaralı şiirde 7 bent, 8 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
125	Bu gönlümün seyranıdır sefasıdır Hızır İlyas	1b
	İnsanların hayranıdır vafasıdır Hızır İlyas	1c
	Fakirlerin düşkünlerin binasıdır Hızır İlyas	2c
	Duaçilerin dilidir kadasıdır Hızır İlyas	3c
	İlin dört mevsiminde ki üksegidir Hızır İlyas	4c
	Çurbetlikte ğariblerin davasıdır Hızır İlyas	5c
	Bütün milletin kurduğı kıyasıdır Hızır İlyas	6c
	Her zaman gevilsultanı bakasıdır Hızır İlyas	7c

Yenileme ayaklı 126 numaralı şiirde 6 bent, 7 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
126	Hiç bir gün salmadın oranı baykuş	1b
	Seversen yalnızlık vereni baykuş	1ç
	Harabeye sattın buranı baykuş	2ç
	Heç sevmedi sene duranı baykuş	3ç
	Soymadın bu donu karanı baykuş	4ç
	İtap etme seni kavanı baykuş	5ç
	Dekişdyremadi diyvreni baykuş	6ç

Yenileme ayaklı 127 numaralı şiirde 11 bent, 12 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
127	Sevdaıdı başı güzeldi Bağdat	1b
	Tarihi yazılmış ezeldi Bağdat	1ç
	Okudum sözlerin yezeldi Bağdat	2ç
	Bütün gönüllere kazeldi Bağdat	3ç
	Çok ağlıyor gördüm cözeldi Bağdat	4ç
	Çok şehirden başka özeldi Bağdat	5ç
	Bu fakır milletin cizeldi Bağdat	6ç
	Sözünde dilinde düzeldi Bağdat	7ç
	Yeri yeşil bağçe rahzeldi Bağdat	8ç
	Lezzetlidir aşkı nazıldı Bağdat	9ç
	Mevlam nasip etsin tezeldi Bağdat	10ç
	Her yanına baktım yüzeldi Bağdat	11ç

Yenileme ayaklı 128 numaralı şiirde 4 bent, 5 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
128	Genç çağımda büktü belimi ğurbet	1b
	Her bir yandan kırdı gönlümü ğurbet	1ç
	Akıttı gözümde selimi ğurbet	2ç
	Zehere dönderdi balımı ğurbet	3ç
	Yaman yerde bükdü belimi ğurbet	4ç

Yenileme ayaklı 129 numaralı şiirde 8 bent, 9 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
129	Cennetin şarabın içerdı şehit	1b
	Sırat köprüsünü geçerdı şehit	1ç
	Ölmemiş kefeni biçerdı şehit	2ç
	istediği yere köçerdı şehit	3ç
	Ateşe köskünü açardı şehit	4ç
	Duşmanı ortadan biçerdı şehit	5ç
	İyinen kötüyü seçerdı şehit	6ç
	Bir kuş uçmağı kim uçardı şehit	7ç
	Ailesi kaldı neçardı şehit	8ç

Yenileme ayaklı 130 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
130	Aktı gözlerimden yaşım ey şehit	1b
	Büküldü kametim benim ey şehit	1ç
	Gece gündüz sene yanım ey şehit	2ç
	Unutulmaz kanı divanım şehit	3ç
	Melekler gelipti guanım şehit	4ç
	Sanma unudiram kanım ey şehit	5ç

Yenileme ayaklı 131 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
131	Yağmuru tenefli ilimizdi bu	1b
	Kırmızlı pembeli gülmüzdü bu	1ç
	Gönüller sohbetli yolumuzdu bu	2ç
	Ekini yaşarmış çölümüzü bu	3ç
	Herkesi severik halimizdi bu	4ç
	Temizlendi sular selimizdi bu	5ç

Yenileme ayaklı 133 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
133	Âşıkın günlünde sevda sağ oldu	1b
	Dağı daşı gezer sevdasin buldu	1ç
	Yetmedi murada hasrette öldü	2ç
	Ğurbetlikten döndü vatana geldi	3ç
	Kıyamete kimi adları kaldı	4ç
	Cennete kavuşur yarını aldı	5ç
	Gelen âşıklara muhebbet saldı	6ç
	Yetiştirdi murada üzleri güldü	7ç
	Yarın gözü yolda gelmedi noldu	8ç
	Tutu onun elin haktandı bildi	9ç
Söz söyler çağırır sazını çaldı	10	

Yenileme ayaklı 134 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
134	Deli deli gezer hali yorğundu	1b
	Yerir sersem yerde balı yorğundu	1ç

	Bakma bedenine beli yorğundu	2ç
	Fikir çarpmış gördüm teli yorğundu	3ç
	İter adı yerden eli yorğundu	4ç
	Gittiği yol daşlık yolu yorğundu	5ç
	Bu insanın gerçek dolu yorğundu	6ç
	Üzüne tüfürün malı yorğundu	7ç
	Allah lanet etsin kulu yorğundu	8ç
	Bu halkın elinden çölü yorğundu	9ç

Yenileme ayaklı 136 numaralı şiirde 6 bent, 7 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
136	Bilelim şiirin ey Felekoğlu	1b
	Cevher sözü etmez ey Felekoğlu	1ç
	Sensiz odum sönmez ey Felekoğlu	2ç
	Bülbül dili durmaz ey Felekoğlu	3ç
	Şirin unutulmaz ey Felekoğlu	4ç
	Bağvanın bilmez ey Felekoğlu	5ç
	İller adı gitmez ey Felekoğlu	6ç

Yenileme ayaklı 137 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
137	Elimi sağ alan yoktu	1b
	Dermanımı bilen yoktu	1ç
	Üzümden gülen yoktu	2ç
	Daha yada salan yoktu	3ç
	Bu gevile dolan yoktu	4ç
	Yanımda bir kalan yoktu	5ç
	Gözüm yaşın silen yoktu	6ç
	Telerimnen çalan yoktu	7ç
	Bunu bana bulan yoktu	8ç
	Ordan bize gelen yoktu	9ç

Yenileme ayaklı 138 numaralı şiirde 12 bent, 13 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
138	Cehalet çoğaldı yandı her okuyan irfan olmaz	1b
	Verme arkan herkese sen kötü derde derman olmaz	1c
	Efendi giymeğnen değil her kat giyen insan olmaz	2c
	Gerek seyid olsun önder yalan dilnen iman olmaz	3c
	Kış gelmeyince bir zaman yel yağmursuz duman olmaz	4c
	Bir gevilsiyah olursa zezem suyu yuyan olmaz	5c
	Bir halal lukma yiyersen ahret günü talan olmaz	6c
	Bütün halk yolçu kervanı bu dünyada kalan olmaz	7c

	Yakasız gömlek giyersin orda halin soran olmaz	8c
	Toprağ tökülür gözüne onda elin alan olmaz	9c
	Yalğuz kalup çok ağlarsın göz yaşını silen olmaz	10c
	Az gelirse kanaat et sene bir su veren olmaz	11c
	Bu mülk sahibi gelince dünya bozğun eman olmaz	12c

Yenileme ayaklı 139 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
139	Övüldiyse ne hak birde hak dolsa	1b
	Hiçbir ip başında oynayan olmaz	1ç
	Vakitsiz Horuzlar baylayan olmaz	2ç
	Baykuş bağımızda saynayan olmaz	3ç
	Cehaleti bir de anlayan olmaz	4ç
	Günde bir kazanda kaynayan olmaz	5ç

Yenileme ayaklı 140 numaralı şiirde 9 bent, 10 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
140	Ya verilir ya verilmez	1b
	Ya sorulur ya sorulmaz	1ç
	Ya durulur ya durulmaz	2ç
	Ya kurulur ya kurulmaz	3ç
	Ya sevilir ya sevilmez	4ç
	Ya hörülür ya hörülmez	5ç
	Ya dirilir ya dirilmez	6ç
	Ya kırılır ya kırılmaz	7ç
	Ya sürülür ya sürülmez	8ç
	Ya yerilir ya yerilmez	9ç

Yenileme ayaklı 141 numaralı şiirde 7 bent, 8 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
141	Dostlar çoktu doğru aman bulunmaz	1b
	Pustlar çoktu düzen Sultan bulunmaz	1ç
	İnsan çoktu zati insan bulunmaz	2ç
	Seller çoktu düzen akan bulunmaz	3ç
	Yoldaş çoktu kadır bilen bulunmaz	4ç
	Kardeş çoktu darda duran bulunmaz	5ç
	Hakim çoktu düzen devran bulunmaz	6ç
	Göller çoktu yeşil açan bulunmaz	7ç

Yenileme ayaklı 142 numaralı şiirde 5 bent, 6 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
142	Geçer yolçu kervan seni beklemez	1b
	Durmaz ümür gider seni eglemez	1ç
	Düşerse yüklerin seni yüklemes	2ç
	Sırrını saklamaz halin düglemez	3ç
	Yalançı olanlar gerçek öglemez	5ç

Yenileme ayaklı 143 numaralı şiirde 11 bent, 12 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
143	Yardan aynı düşmeyen yar sevdanın yolun bilmez	1b
	Âşık yanıp kül olmasa maşukun halin bilmez	1c
	Ötmese gülün başında gerçekten dalın bilmez	2c
	Malın canın vermeyen yar doğrudan elin bilmez	3c
	Bu sofradan yemediyse billahî balın bilmez	4c
	Okur hece kara yazar sözlerde kalın bilmez	5c
	İster giysin yol hırkasın âşıklar falın bilmez	6c
	Gönlünde dünyalık olsa giydiği şalın bilmez	7c
	Şuphe olursa malında kıymetli malın bilmez	8c
	Kızını candan sevmeyen dünyada gelin bilmez	9c
	Baş açıp yola düşmese ayağın yalın bilmez	10c
	Babaoğlu düşünmese sazının çalın bilmez	11c

Yenileme ayaklı 144 numaralı şiirde 15 bent, 16 ayak dizesi bulunmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
144	Bu yurda bu toprağa vermüştüğ kurban canımız	1b
	Korkumuz yoktur akarsa damla damla kanımız	1c
	Düşman ateşi yandırmaz tanrıya inanımız	2c
	Bir millet ki bir dilimiz her zaman dermanımız	3c
	Yazı soğuk kışı sıcak güzeldi eyvanımız	4c
	Ana dilinden başka yok yazmışığ deyvamız	5c
	Şehitler cennete girip hakk için kurbanımız	6c
	Telafer'den Mendeli'ye hepsi Türkistanımız	7c
	Yıl on iki ayı içinde şirindi seyranımız	8c
	Halk bilir din oğrunca olmuştu hicratımız	9c
	Her biri bir yerde kaldı yığılmazda hanımız	10c
	Biz nasıl haram yiyecek haram yemez hayvanımız	11c
	Yeşil ağaç yarpağ ile bahardı hayranımız	12c
	Milletim göze yormılar yatptü copanımız	13c
	Bitecek bu kara günler gelirden sultanımız	14c
Hoşluga gelmezdi arif olmasa soranımız	15c	

3.3.1.2. Kolaylık-Zorluklarına Göre Ayaklar

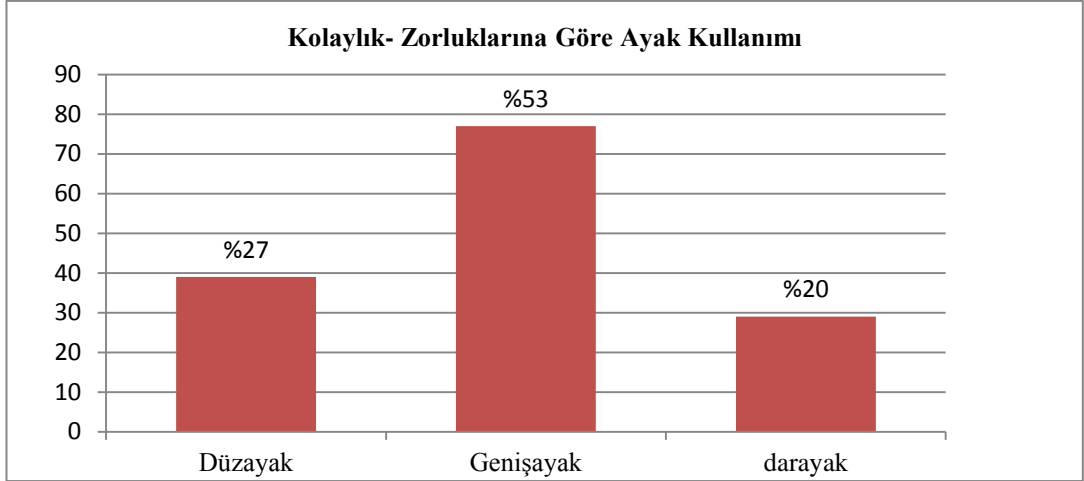
Âşık tarzı şiirlerde, "ayak" olarak bilinen kalıp, ötara çekirdeğini oluşturur. Bu tarz şiirlerde genellikle ilk hanenin ikinci dizesi ve diğer hanelerin dördüncü dizelerinde "ayak" kullanılır. İlk iki dizeye "ayak beyti" adı verilirken, ilk hanenin ikinci dizesi ve diğer hanelerin dördüncü dizeleri ise "ayak dizesi" olarak adlandırılır. Bu dizeler ya aynen tekrarlanır ya da aralarında "kafiye+redif" birliği ile ses ve anlam birliği sağlanır (Durbilmez, 2018: 155). Yineleme ve yenileme ayakları kolaylık-zorluluk göre dörde ayıryabiliriz düzayak, genişayak, darayak, kapanıkayak.

Babaoğlu'nun belirlenen şiir varlığında ayak kullanımı bulunmayan bir şiir dışında, belirlenen ayakları da kolaylık-zorluklarına göre tasnif edip dökümünü belirlemeye çalıştık. Kolaylık-zorluklarına göre ayak kullanımı ile ilgili verilerin dökümü şöyle gösterilebilir.

Tablo 5. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Kolaylık-Zorluklarına Göre Ayak Kullanımı Oranları

Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Kolaylık-Zorluklarına Göre Ayak Kullanımı Oranları			
Ayak Çeşitleri	Şiir Numaralar	Şiir Sayısı	Oranı
Düzayak	1,13,17,19,21,22,25,26,27,31,34,36,41,43,45,49,53,58,69,71,72,74,75,81,86,88,91,95,98,99,100,110,111,113,122,124,132,135,145.	39	%27
Genişayak	2,3,4,5,6, 7, 8, 9, 10, 11,12, 14, 15, 16, 18, 20, 23,24,28, 29, 30, 32, 35, 38, 39, 42, 46,47, 50, 51, 54, 55, 56, 57, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 70, 73, 76, 77, 80, 82, 83, 84, 87, 90, 92, 97, 101, 102, 103, 104, 105, 112, 114, 116, 117, 119, 120, 121, 127, 128, 129, 131, 133, 134, 137, 138, 139, 141, 142, 143, 144	77	%53
Darayak	33, 40, 44, 48, 52, 59, 60, 62, 68, 78, 79, 85, 89, 93, 94, 96, 106, 107, 108, 109, 115, 118, 123, 125, 126, 130, 136, 140	29	%20
Toplam		145	%100

Bu verilerden hareketle, Babaoğlu'nun şiir varlığında bulunan ayakların kolaylık-zorluklarına göre oranları şöyle bir görüntü ortaya koymaktadır:

Grafik 6. Kolaylık- Zorluklarına Göre Ayak Kullanımı

Neticede, âşığın şiir yazımında kolay yolu seçmediği anlaşılmaktadır.

3.3.1.2.1. Düzayak

Her bentte tekrar edilen aynı ayak dizeleri “yineleme ayak” adı verilen ayaklara kolaylık-zorluklara göre “düzayak”adı verilmektedir. Babaoğlu’nun şiir varlığında incelenen 145 şiirden 39’u düzayaktır. Bu tespite göre İncelenen şiirlerdeki kelimelerin köklerine göre kafiye çeşitlerin gösteren düzayak kullanımı ile ilgili verilerin dökümü şöyledir:

Tablo 6. Babaoğlu’nun Şiir Varlığında Düzayak Kullanımı

Babaoğlu’nun Şiir Varlığında Düzayak Kullanımı				
Hece Sayısı	Yineleme Ayak	Şiir Nu.	Şiir Sayısı	Oranı
8 Heceliler	Ğurbet ilde ğurbet ilde	19	16	%42.50
	Kim yetim malını çalsa cehenneme gider ölse	25		
	Bak neynedi zaman bize	26		
	Gene sabrım Can kalmadı	31		
	İnce belli Türkmen kızı	34		
	Ne dönderir o günleri	43		
	Kimse kimseni beğenmir	45		
	Canım Kerkük benim Kerkük	53		
	Türkmenim kardeş Türkmenim	74		
	Gelin biz bir el olağın Yurtta kardeş yaşayağın	88		
	Türkmenlere selam olsun	99		
	Gevilfikir Türkmen olsun	100		
	Yurdum toprağım Telafer	110		
	Telafer koksu geliyor	122		
	Gitti ömür dönmez oldu	132		
Iraklıyğ Türkmeniğ biz	145			
11 Heceliler	Tatlı muhabbetin varıydı baba	1	23	%57.50

	ya ben nice varım hak divanına	13		
	Be vefasın kötü vay yalan dünya	17		
	Telafer'ım döner milletin sana Kimi itmiş kimi mezarda yine	21		
	Benim için kendin yoran ay ana	22		
	Oyan Derviş Kardeş hakkı zikr edeğ	27		
	Mektuplar yazdırdım nazlı gelmedi	36		
	Unutmam Telafer unutma meni	41		
	Çurbette günlerin geçirtin âşık	49		
	Ne feryad edersin ey ğarib bülbül	58		
	Kalan ömrüm ğurbet eyde bitirdim	69		
	Gevilgel köçelim uzak gidelim	71		
	Yol ver dağlar bana yurda gidelim	72		
	Vatana bu canı kurban etmişem	75		
	Gönüller bozuldu kalmadı iman Bu milletin Halı oluptu yaman	81		
	Her kulun üzünde olmalı güven	86		
	Neyine güvenim kötü zamanın	91		
	Ana şirin baba şirin yar şirin	95		
	Ruhunla mezarın nur ile dolsun	98		
	Dönsün o günleri canım Telafer	111		
	Sabr eyle kardeşler biter bu günler	113		
	Duşmanlar köşküne vurduğum oktur Gözümüz kırılmaz korkumuz yoktur	124		
	Kardeşiydi bana hep amca oğlu	135		
Toplam			39	%100

3.3.1.2.2. Geniş Ayak

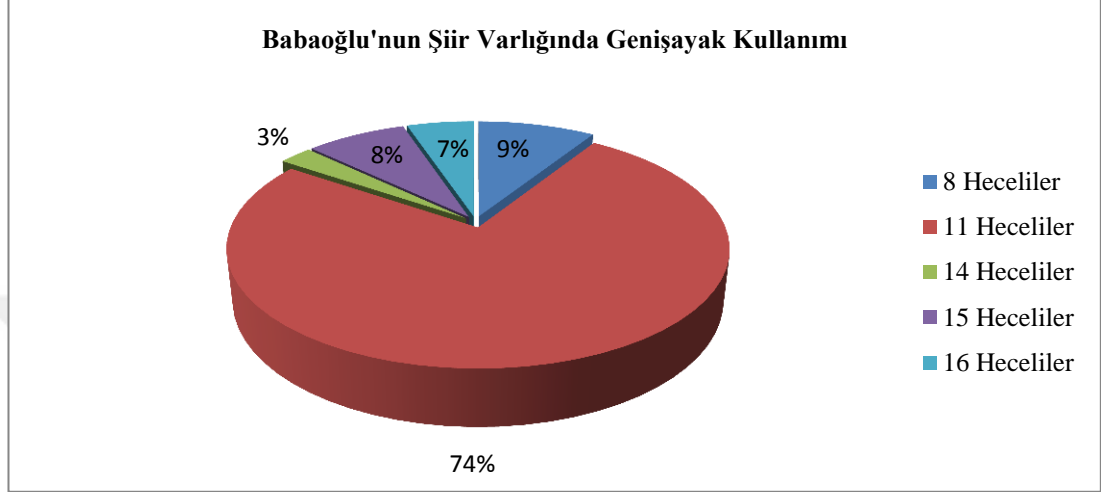
Yineleme ayak özelliği gösteren ayak dizeleri oluşturulurken âşığın kafiye bulmakta zorlanmadığı ayak çeşidine “genişayak adı verilmektedir. İncelenen şiirlerdeki kelimelerin köklerine göre kafiye çeşitlerini gösteren genişayak kullanımı ile ilgili verilerin dökümü şöyledir:

Tablo 7. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Genişayak Kullanımı

Hece sayısı	Şiir Numaraları:	Şiir Sayısı	Oranı
8 Heceliler	3 ,23, 46, 97, 101, 104, 137	7	%9
11 Heceliler	2, 5, 6, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 18, 24, 28, 32, 35, 38, 39, 42, 47, 50, 51, 54, 55, 56, 57, 61, 63, 65, 66, 70, 73, 76, 77, 80, 82, 83, 84, 87, 90, 92, 102, 103, 105, 112, 114, 116, 117, 119, 120, 121, 127, 128, 129, 131, 133, 134, 139, 141, 142	58	%75
14 Heceliler	29, 64	2	%3
15 Heceliler	4, 11, 12, 30,143, 144	6	%8
16 Heceliler	9,20, 67, 138	4	%5

Toplam		77	%100
---------------	--	-----------	-------------

Bu verilerden hareketle, Babaoğlu'nun şiir varlığında bulunan genişayaklı dizelerdeki kafiyeli kelimelerin kelime köklerine göre oranları şöyle bir görüntü ortaya koymaktadır:

Grafik 7. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Genişayak Kullanımı

3.3.1.2.3. Darayak

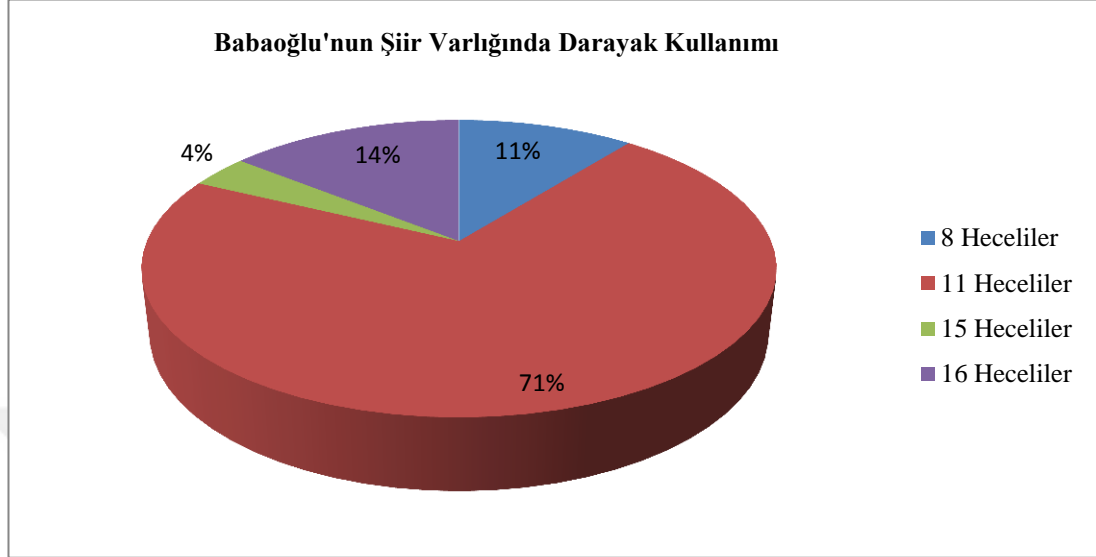
Yineleme ayak içinde bulunan kafiyeli kelimelerin bulmakta zorlanan ayak çeşidine “darşayak adı verilmektedir.

Âşık Babaoğlu'nun incelenen şiirlerindeki kafiyeli kelimelerin köklerine göre darayak kullanımı ile ilgili verilerin dökümü şöyledir:

Tablo 8. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Darayak Kullanımı

Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Darayak Ayak Kullanımı			
Hece sayısı	Şiir Numaraları:	Şiir Sayısı	Oranı
8 Heceliler	37, 109, 123, 140,	4	%10
11 Heceliler	33, 44, 48, 52, 59, 62, 68, 78, 79, 85, 89, 93, 94, 107, 108, 115, 118, 126, 130, 136,	20	%69
15 Heceliler	60	1	%3
16 Heceliler	40, 96, 106, 125	4	%14
Toplam		29	%100

Bu verilerden hareketle, Babaoğlu'nun şiir varlığında bulunan darayaklı dizelerdeki kafiye ve rediflerin kelime köklerine göre oranları şöyle bir görüntü ortaya koymaktadır:

Grafik 8. Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Darayak Kullanımı

Babaoğlu'nun şiir varlığında bulunan yenileme ayak dizelerdeki kafiye ve redifler bakımından incelenerek elde edilen veriler şöyle sıralanmaktadır:

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
2	Sultanım erkânım pir+im merhaba	1b
	Canımın içinde sır+ım merhaba	1ç
	Kırklar katarına gir+im merhaba	2ç
	Himet iyle ahdim ver+im merhaba	3ç
	Gerçekden esterem öl+üm merhaba	4ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
3	Çöller bağ+lar düştü yada	1b
	Tepe dağ+lar düştü yada	1ç
	Geçen çağ+lar düştü yada	2ç
	Dostlar sağ+lar düştü yada	3ç
	Yazı ağ+lar düştü yada	4ç
	Yaş budağ+lar düştü yada	5ç
	Toprağ dağ+lar düştü yada	6ç
	Şirin nağ+lar düştü yada	7ç
	Sıklat sağ+lar düştü yada	8ç
	Dostun zağ+lar düştü yada	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
4	Hayal daldım acip kaldım kadir yoktu yan +ında	1b
	Dili şadlık öter üzden yalan yazlı an +ında	1c
	Bilemedi ilim irfanlar bulunmazdı şan +ında	2c
	İlmi olsa ne olacak tarikat yok fan +ında	3c
	Karınca bir küçük hayfan yavrın besler den +inde	4c
	Boş buğaz olan kendinde gider seller en +inde	5c
	Gönlü alçak olmıyanlar Dostlar bulmaz can +ında	6c
	Kendin heç bir şeyi sananmaz biziğ söz div an +ında	7c
	Yalğuz kanadın yorulur kalmaz kimsen Sen +in de	8c
	Gevilkırmağ şeytan yolu kimse kalmaz han +ında	9c
	Deyme bes benem dünyada çok gül açar dal+ında	10c
	Bak şah Hüseyin adına yer suvarı kan +ında	11c
	Yaktım bu geviltahtını oturmam ay van +ında	12c
	Dili deydiği kimidi zur çekti zaman+ında	13c

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
5	Yordu beni böyle can +ımı sevda	1b
	Kırdı yüreğimi yan +ımı sevda	1ç
	Dillere saluptu şan +ımı sevda	2ç
	Yad anlara verdi dan +ımı sevda	3ç
	Yaramdan akıttı kan +ımı sevda	4ç
	Yaktı kül eyledi kan +ımı sevda	5ç
	Dağıtı savırdı han +ımı sevda	6ç
	Saraltın üzümü an +ımı sevda	7ç
	Muhabbet yolların tan +ımı sevda	8ç
	Bana ettiklerin dan +ımı sevda	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
6	Kıymetsiz insanlar oluptu ağ+a	1b
	Aslan ölmüş Çakal gırıptir bağ+a	1ç
	Düşman milleti sürüptü dağ+a	2ç
	İndi kendini bilmez kopuyor çağ+a	3ç
	Her zaman aktarır yoldaşın sağ+a	4ç
	Zengin zengine der her zaman yağ+a	5ç
	Kötü insan dostun isteyir boğ+a	6ç
	Gevilyıkan yarı nice de sığ+a	7ç
	Talı pışman oldu ağladı oğ+a	8ç
	Bekler Hakk'ın kapsın aydınlık doğ+a	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
7	Coştum içerimden yan +mışam aşka	1b
	Hak cemalı için dön+müşem aşka	1ç
	Muraza yetiştim kan +mışam aşka	2ç
	Semah meydandı in +mışam aşka	3ç
	Can âşıklar gibi kon +muşam aşka	4ç
	Bu deli gönlümü san +mışam aşka	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
8	Gelen yaman söze kulağın ver+me	1b
	Mektubun yetirsen yollarda dur+ma	1ç
	Kil-ü kal sözlere fikrini yor+ma	2ç
	Tikenli bağçede temelin kur+ma	3ç
	Gevilyiğın sözden başkasın gör+me	4ç
	Seni yoldan eden sözleri sor+ma	5ç
	Ėaribler sazına mızrabı vur+ma	6ç
	Gumankâr insanın evine gir+me	7ç
	Her gelen kervana yolunu bur+ma	8ç
	Teri saman olan başını yor+ma	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
9	Dar günde senle durdu fırsatın bulsan ona at+ma	1b
	Şimdi ellinde oldu bal sen ona zehirler kat+ma	1ç
	Kader ayırdı milleti Sırdaşına sözde bat+ma	2ç
	Hakkı söyle kuldan korkma göz görürken zulma çat+ma	3ç
	Ne kader zulum görürsen hakkı söyle onda yat+ma	4ç
	Bir gün gelir şadlık olur yabana derdi iylet+me	5ç
	Yazdan gelen üste gülür yalana kulak dilet+me	6ç
	Ezelden doğru yaşaruğ yad ileyurda söylet+me	7ç
	Babaoğlu hakta yazdı sözün uzadıp salat+ma	8ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
10	Tez gittin elimden kurban vatan+a	1b
	Ne deyim ne edim kötü zaman+a	1ç
	Gözlerim görmeyir çaktı duman+a	2ç
	Lanet olsun fitne kârı kuran+a	3ç
	Sabır olsun Hak'tan şükür iman+a	4ç
	Bir de dönmez geri gönlüm gülşan+a	5ç
	Vatan gelsin gülsün dedin eman+a	6ç
	Dönderdin gözyaşım kızıl al kan+a	7ç
	Ėam kahır doluptur içerden can+a	8ç
	Yadına düştükçe dönmüş divan+a	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
11	Ey gevilkıymeti verme bey haya bey insan+a	1b
	Canını kurban eylesen gelmezidi iman+a	1c
	Alçaklar kalktı yüskege bak bu devri zaman+a	2c
	Aslanlar yuku dalırsa çakal çıkar cevlan+a	3c
	Âşıklar yolundan çıksan atılırsın zından+a	4c
	Meyvesi kurur ağaçda sahib çıkmaz güldan+a	5c
	Kara geceye benzerdi batmışıydı guman+a	6c
	Renkli çiçekler açarsa benzemez gülistan+a	7c
	Gün be gün kurur yaprağı âşık gelmez seyran+a	8c

	Egriler yetişmez başa bak sen yalan divan+a	9c
	Sözünü söyleme boşa yorma akli duman+a	10c
	Tülkü ne kadar gezerse dönmeziydi ceylan+a	11c
	Kalemim yazdı dostlara hibir döndü uman+a	12c
	Kurduğun uzun yolların getmesin o veran+a	13c

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
12	Yeşil açtı bağçe bağlar suyu salmış bağ+ına	1b
	Bülbül parvaz verdi uça konsun gül bıdağ+ına	1c
	Nire gideğ derdi açığ söz almaz kulağ+ına	2c
	Bir söz gar iylemi ona girmiyor damağ+ına	3c
	Suyu kesti kıydı cana kalmadı çırağ+ına	4c
	Çirkinler meydamı aldı kısılmış bucağ+ına	5c
	Tarih çizdi yazısını bakmaz kara ağ+ına	6c
	Heybetimiz yüskeg kalır gel bak insan çağ+ına	7c
	Dost dostu sorur ne olsa bakmazdı uzağ+ına	8c
	Bilmeğ istersen üzünü gel en bağ bılağ+ına	9c

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
14	Gözle yakşıları bak gelen+lere	1b
	Şeytanın yolunda bak kalan+lara	1ç
	Batıl tutup hakkı bak salan+lara	2ç
	Düşenin üstüne bak gülen+lere	3ç
	Hakk'ın düzen yolun bak buran+lara	4ç
	Yalan yere sorğu bak soran+lara	5ç
	Üzü gülür kalbi bak yalan+lara	6ç
	Yadla gidenleri bak gelen+lere	7ç
	Dersi Avrupa'dan bak alan+lara	8ç
	Gaflet ölümlerde bak ölen+lere	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
15	İstemem gel+mesin ölerden sonra	1b
	İstemem al+masın ölerden sonra	1ç
	İstemem gül+mesin ölerden sonra	2ç
	İstemem dol+masın ölerden sonra	3ç
	İstemem bul+masın ölerden sonra	4ç
	İstemem çal+masın ölerden sonra	5ç
	İstemem sal+masın ölerden sonra	6ç
	İstemem kıl+masın ölerden sonra	7ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
16	Ne feyda o yardan sevda ol+masa	1b
	Yazduğum mektubu o yar al+masa	1ç
	Boşuna dolanır yarı bul+masa	2ç
	Kendi yorulurdu cana dol+masa	3ç
	Üregim hasretli o yar gül+mese	4ç
	Nağmesi kaçardı yarım çal+masa	5ç

	Muhabbetten nolur nazlı bil+mese	6ç
	Zehre dönerdi güzel gel+mese	7ç
	Bugün ömrüm biter o yar kal+masa	8ç
	Bağ bağçesi kurur o yar dal+masa	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
18	Düşkünlük yoksulluk bak hal+imize	1b
	Sem yel esti düştü zey dal+ımıza	1ç
	Kömümüz dağıldı vay el+imize	2ç
	Sıklat ses geçirtti saz tel+imize	3ç
	Düşman göz dikipti tek gül+ümüze	4ç
	Zehrerler katılır sır bal+ımıza	5ç
	Bulanık akmakta su sel+imize	6ç
	Düşman hançer vurdu düz bel+imize	7ç
	Hurmet kalmıyptı can öl+ümüze	8ç
	Muhabbet alınmır bu pul+umuza	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
20	Bir ateşde yandı millet talan düştü can mal+ıma	1b
	Herkes haline ağlıyor ağlamaz benim hal+ime	1c
	Gel gönülü saflayağın uzad elin sen el+ime	2c
	Bülbüller ürkütu bağımdan bir daha konmaz dal+ıma	3c
	Şerbetin ağyar içmesin zehir katma dost bal+ıma	4c
	Kanda yazaruğ daşına şüphe getirme fal+ıma	5c
	Düz be düz oturup dıyağ kalı kıl katma kal+ıma	6c
	Güller açsa şadlık olur fırsat vermeyin zal+ıma	7c
	Ana diyer şirin dilim bir dil katılmaz dil+ime	8c
	Bir kırık saznan besteler söz eylemeyin çal+ıma	9c

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
23	Arı kondu bar+ üstüne	1b
	Bir yar sevdim yar+ üstüne	1ç
	Meyvası yok nar+ üstüne	2ç
	Bir zor çekmem dar +üstüne	3ç
	Çara yoktu çar+ üstüne	4ç
	Gül biteşmez har+ üstüne	5ç
	Kuş kondu gitar+ üstüne	6ç
	Ayak bastım kar+ üstüne	7ç
	Başka yok havar +üstüne	8ç
	Sohbet olmaz ar +üstüne	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
24	pir elinden bada dolu iç+mese	1b
	Menlikden nefisini kendi geç+mese	1ç
	Bir kâmil mürşüde derdin aç+masa	2ç
	Şübhe bağçesinden kalkıp uç+masa	3ç

	Şeyta'nın yolunu salıp kaç+masa	4ç
	Bu yolun şelini başa biç+mese	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
28	Baş kaldırıp baktım Hurma ağac+1	1b
	Sarı dana salır başında tac+1	1ç
	Ömrün uzun olsun görmesin ac+1	2ç
	Meyvan hastelere verir ilac+1	3ç
	Sever sıcak yeri sevmez kırac+1	4ç
	Yüskegtedir başı yok ihtiyac+1	5ç
	Her zaman bakartım böyle amac+1	6ç
	Gece gündüz bakaram onun sırac+1	7ç
	Konağımı sever kavar kalec+i	8ç
Tanesinden yedim ben sanandı bac+1	9ç	

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
29	Cana hasret derd düştü üregim kan +ağladı	1b
	Âlem yasa batıptı tahtı sultan +ağladı	1c
	Bu dünyadan köçerken iki cihan +ağladı	2c
	Kurbanları kestiler hale kurban+ ağladı	3c
	Ehli Rasul yastadı derdi devran +ağladı	4c
	Yer ağlar toprağ ağlar mezar kefen+ ağladı	5c
	Mümün olan kimseler içerden can +ağladı	6c
	Dünya kara boyandı Billah zaman +ağladı	7c

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
30	İki il geçti aradan ğurbet zordu geç+medi	1b
	Gel geçeğ eski akıldan bu fikirden kaç+madı	1c
	Cehalet almış aklını peki pisi seç+medi	2c
	Sizden evvelkiler geti biri bade iç+medi	3c
	Gül eksen gül biçersen tiken eken gül biç+medi	4c
	Kanadı kırık bülbüler yerde kaldı uç+madı	5c
	Derdimiz kalsın içerde ağyara dil aç+madı	6c
	Gerçek bedeni çıkarttğ gevilordan göç+medi	7c
	Zalım ölsün gitsin burdan yar gönüle koş+madı	8c
	Babaoğlu şadlık diler sözde dostun sanç+madı	9c
Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
32	Aldı iğitleri gevil bulan+dı	1b
	Görülmez bir şehre millet yollan+dı	1ç
	İki eli bağlı çöller dolan+dı	2ç
	Âşıklar hırkasın başa kullan+dı	3ç
	Her yanın dağıdır üste güllen+di	4ç
	Ahırda Allah'ın sözü olan+dı	5ç
	Sultan da ölendi kul da ölen+di	6ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
----------	---------------	---------------

33	Dalları yul+muş gördüm bağları	1b
	Kanadını aç+mış gördüm bağları	1c
	Suları çal+mış gördüm bağları	1ç
	Yol çakalı dol+muş gördüm bağları	2ç
	Hasretlere dal+mış gördüm bağları	3ç
	Kara günde kal+mış gördüm bağları	4ç
	Miskerini böl+müş gördüm bağları	5ç
	Yerin düşman al+mış gördüm bağları	6ç
	Daha bir de gül+müş gördüm bağları	7ç
	Meyva barın sal+mış gördüm bağları	8ç
	Şeker şerbet bal+mış gördüm bağları	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
35	Dere-tepe, düzlük, yol, dağ +bizimdi	1b
	Nar, incir meyveli gül, bağ +bizimdi	1ç
	Temeli var millet bu çağ +bizimdi	2ç
	Damla damla akan bılağ +bizimdi	3ç
	Mirasımız itmez çırağ +bizimdi	4ç
	Ekin-biçin sümbül, orağ+ bizimdi	5ç
	Burğul aşu soğan bir yağ+bizimdi	6ç
	Konak benim canım yatağ+bizimdi	7ç
	Bir beygir bir katır ayağ+ bizimdi	8ç
	Çayır çimen bağçe durağ +bizimdi	9ç
	Bile bağlarmuşuğ kurşağ +bizimdi	10ç
	Ay yıldızlı mavi bayrağ + bizimdi	11ç
	Sulu temizledüğ can sağ+bizimdi	12ç
	Çiçek açan yerler kaynağ+ bizimdi	13ç
Yurd ağlıyor duyduğ Kulağ +bizimdi	14ç	

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
37	Camalına bakamam ki	1b
	Muhabbetin atamam ki	1ç
	Gülüne gül katamam ki	2ç
	Yollarından kaçamam ki	3ç
	Nazlarını çekemem ki	4ç
	Damarda kan akamam ki	5ç
	Üregine değemem ki	6ç
	Yaşlarını sayamam ki	7ç
	Sözüne söz batamam ki	8ç
Ben cahile kalkamam ki	9ç	

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
38	Hak söylersem sözüm dil+ dertli dertli	1b
	Gevilister gitsin yol +dertli dertli	1ç
	Yazdım ben doğrudan kul +dertli dertli	2ç

	Cıvılan edip gezdim çöl+dertli dertli	3ç
	Şirin sular akar göl +de+rtli dertli	4ç
	Yumurlanıp akar sel+ dertli dertli	5ç
	Kendi halı kalır yol +dertli dertli	6ç
	Muhabetli gevilel+ dertli dertli	7ç
	Dileği bu hedi hal+dertli dertli	8ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
39	Gidersiz söyleyin yara selam+ı	1b
	Derde düştüm çektim böyle elem+i	1ç
	Çalıputı aklımı nazlı kelam+ı	2ç
	Hatırdan çıkmıyor yurmuş kelem+i	3ç
	Çark etti denizde bütün belem+i	4ç
	Yoruldu ellerim tutmaz kalem+i	5ç
	Kana dönderipti iki gulam+i	6ç
	Zilfinin tel teli bende dolam+ı	7ç
	İstemem uyanım sorsun solam+ı	8ç
	Yar uyandı nasıl sundum kolam+ı	9ç
	Yar aşkına korkmam çeksem dolam+ı	10ç
	Bağ bağçeye girip saldim yolam+ı	11ç
	Sevmişem almışam göze ölem+i	12ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
40	Terk eyledim ben diyarı bizleri sev+enler hanı ?	1b
	İllerdi görmemişem ben küçükten sor+anlar hanı ?	1c
	Dostun bağı yeşil açtı muhabbet sor+anlar hanı ?	2c
	Şimdi geldiğ bir verene o fitne kur+anlar hanı ?	3c
	Yığılmağa yoktu çara dar günde dur+anlar hanı ?	4c
	Saç sakalım beyaz oldu yaramız hür+enler hanı ?	5c
	Herkes yolu gün gün bekler sadık söz duy+anlar hanı ?	6c
	Yoktu bir hakkı söyleyen gerçek can ver+enler hanı ?	7c
	Çok gözledüğ vatan seni kurulan eyv+anlar hanı ?	8c
	Kaldırıp okşar o bizi doşmanı kır+anlar hanı ?	9c
	Ne mala kaldı ne murud sağ sözü bur+anlar hanı ?	10c
	Bir ğarip âşıkın sözünü doğrudan diy+enler hanı ?	11c
	Söndü bu gevilçırağı gönülü kur+anlar hanı ?	12c
	Hak Muhammed Ali doğru o sadık div+anlar hanı ?	13c
Senin ömrün getti dönmez yolunu vur+anlar hanı ?	14c	

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
42	Bezemiş yerini renkli gül+leri	1b
	Gözyaşı tek akar durur göl+leri	1ç
	Benefşeli çiçek güzel çöl+leri	2ç
	Akardı durmazdı damla sel+eri	3ç
	Türkmence konuşur Türkmen dil+leri	4ç
	Kalır daim şadlı ölmez yol+ları	5ç
	Âşıklar sazında çalır tel+leri	6ç

	Konağa açtkı kapı kol+ları	7ç
	Kefli safalıydı bugün il+leri	8ç
	Merdana meydanda iğit kul+ları	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
44	Vurdu meni candan kara+ gözleri	1b
	Ferman yazıp çekti derya +gözleri	1ç
	Derdime dermandı care+ gözleri	2ç
	Emanet vermişim yara+ gözleri	3ç
	Bilmem meni hara vara+ gözleri	4ç
	Yıkar beni salır sere+ gözleri	5ç
	Vasiyetim budur ara+gözleri	6ç
	Aparırdı meni hara+ gözleri	7ç
	Alınmazdı mence bara+ gözleri	8ç
İstemem değmesin nara+ gözleri	9ç	

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
46	Kül +eyledi zaman bizi	1b
	Kul+ eyledi zaman bizi	1ç
	Kul+eyledi zaman bizi	2ç
	Yol+eyledi zaman bizi	3ç
	El+eyledi zaman bizi	4ç
	Hal+eyledi zaman bizi	5ç
	Öl+eyledi zaman bizi	6ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
47	Aldın dostlarımı ey kar+a toprağ	1b
	Giden dönmez söyle ne çar+a toprağ	1ç
	Ameneti kıyma sen yar+a toprağ	2ç
	Şehidi salmaym bir dar+a toprağ	3ç
	Sıkma kısma onu düz ar+a toprağ	4ç
	Dönder cıvanımı diyar+a toprağ	5ç
	Ver yavrum verirem ben par+a toprağ	6ç
	Açan bağım döndü bayar+a toprağ	7ç
	Kan karışmış gördüm su tar+a toprağ	8ç
	Daim çağırırım havar+a toprağ	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
48	Çurbet ilde beni kon+dur+du felek	1b
	Görmedüğüm ile in+dir+di felek	1ç
	Varımı yokumu sun+dur+du felek	2ç
	Bağçede güllerim yan+dir+di felek	3ç
	Bir kırık tekneye bin+dir+di felek	4ç
	Çarib başım kara bin+dir+di felek	5ç
	Yüregime hançer sun+dur+du felek	6ç
	Adımı şanımlı sin+dir+di felek	7ç
Yalan sözlerinin kan+dir+di felek	8ç	

	Şad olan günlerim sun+dur+du felek	9ç
--	------------------------------------	----

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
51	Gönlümün içinde Emel+di bu aşk	1b
	Hak bana verdüğü cemal+dı bu aşk	1ç
	Âşıklar sıfatı kemâl+dı bu aşk	2ç
	Gece gunduz bende hayal+dı bu aşk	3ç
	Gönüller içinde visal+dı bu aşk	4ç
	Gördüğüm üzlerde hilal+dı bu aşk	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
52	Görüp birbirimiz al+amaz olduğ	1b
	Gelen nimetlere kal+amaz olduğ	1ç
	Hakikat ehlini bul+amaz olduğ	2ç
	Ezel okuduğun sal+amaz olduğ	3ç
	Ėam kahır çokaldı gül+emez olduğ	4ç
	Çöllerde kalmışız gel+emez olduğ	5ç
	Söylenen sözleri dinle+mez olduğ	6ç
	Dil tutuldu hakkı söyl+emez olduğ	7ç
	İnsanın canına kal+amaz olduğ	8ç
	Kendi halimizi bil+emez olduğ	9ç

Şiir Nu.	Ayak dizeleri	Ayak Sıra Nu.
54	Seheri de güzel yel+i de güzel	1b
	Çalğıları güzel tel+i de güzel	1ç
	Dediğı söz güzel dil+i de güzel	2ç
	Toprağları güzel çöl+ü de güzel	3ç
	Akan sular güzel sel+i de güzel	4ç
	Kervanları güzel yol+u da güzel	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
55	Kalem tutup hekat bes yaz+mak değıl	1b
	Sözü birbirine ha düz+mek değıl	1ç
	Bir iki masraı yaz çiz+mek değıl	2ç
	Göllere atılıp ki üz+mek değıl	3ç
	Boş boşuna derya sel gez+mek değıl	4ç
	Bal kasine zehir ki ez+mek değıl	5ç
	Bağlanmış düğünü al çöz+mek değıl	6ç
	Elden ele salıp o söz+mek değıl	7ç
	Kendin yalan yere boş kız+mak değıl	8ç
	Şairlik düzendi yol az+mak değıl	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
----------	---------------	---------------

56	üregime havas kat+ar İstanbul	1b
	Kuşları havada öt+er İstanbul	1ç
	Gönlüm serin eder yat+ar İstanbul	2ç
	Bana gül nazını sat+ar İstanbul	3ç
	Kalbimi ortadan çat+ar İstanbul	4ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
57	Gül kurumuş yara söyle+me bülbül	1b
	Gözyaşımı câre eyle+me bülbül	1ç
	Yar küsüptür işi kola+ma bülbül	2ç
	Âşık-maşuk derdin yayla+ma bülbül	3ç
	Baykuş meskeninde bayla+ma bülbül	4ç
	Yarpağısız kadehde sayla+ma bülbül	5ç
	Boynu bükü gülü boyla+ma bülbül	6ç
	Ağır olan sözü dinle+me bülbül	7ç
	Kanadın boş yere dola+ma bülbül	8ç
	Her gördüğün yanlış anla+ma bülbül	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
59	Mecnun kim dolanır yar+sızdı gönül	1b
	Yar gedib gideli çar+sızdı gönül	1ç
	Bilmez hara getsin dar+sızdı gönül	2ç
	Bir de döndü sevdi ar+sızdı gönül	3ç
	Kararsız farmansız er+sızdı gönül	4ç
	Saraltı üzümü bar+sızdı gönül	5ç
	Günde bir daldadı var+sızdı gönül	6ç
	Acoktu tökülüp kar+sızdı gönül	7ç
	Beni sevndirmez ser+sızdı gönül	8ç
Yalğuz başınadı kar+sızdı gönül	9ç	

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
60	Millet birbirin tutarsa zengin var+ın istemem	1b
	Kardeş kardeşi sağlarsa birde dar+ın istemem	1c
	Gül rayhen olur yer üz bir bahar+ın istemem	2c
	Kuru ağac suverim açan bayar+ın istemem	3c
	Sıcağı cennete bana duşman serin istemem	4c
	Ölmemiş kimse acından minnet kar+ın istemem	5c
	Daim kalır üskeg başın atılı er+ın istemem	6c
	Göz yaşı kim yağmurum var bir de kar+ın istemem	7c
	Kurumuş bir bağım vardır türlü bar+ın istemem	8c
Bütün Irak benim sevdam yalğuz yar+ın istemem	9c	

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
61	Yıkılan gönülü kur+mak isterem	1b
	Ezel muhabbeti sür+mek isterem	1ç
	Mansurun derında dur+mak isterem	2ç

	Batin sözlerini sor+mak isterem	3ç
	Kalecin kolunu bur+mak isterem	4ç
	Hakkı cemalini gör+mek isterem	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
62	Sürüklenip yerde sen+e gelirem	1b
	Çıkaram mezardan gene+ gelirem	1ç
	Tutup ellerini yan+a gelirem	2ç
	Duşmanı kesmeğe kan+a gelirem	3ç
	Kardeş bacı toplum can+a gelirem	4ç
	Ekmegi lezzetli dene+ gelirem	5ç
	Vura kıra kendim han+a gelirem	6ç
	Bir darı bir kemik on+a gelirem	7ç
	Köyden köye kona kona+ gelirem	8ç
	Ben senin çocuğun ana+ gelirem	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
63	Canı verem ona minnet +etmezem	1b
	Ona hizmetçiyem ezyet+ etmezem	1ç
	Silirem defterden izzet+ etmezem	2ç
	Kafaram onu ben hurmet+ etmezem	3ç
	Ben onu kendime millet+ etmezem	4ç
	Düşer gözlerimden kıymet +etmezem	5ç
	Ataram gönülden sohbet +etmezem	6ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
64	Kurudu meyvalarım soluptu bağçe bağ+ım	1b
	Erti bedenimi sundurdu gençlik çağ+ım	1c
	Örtüldü kapılarım kalmadı ekmek yağ+ım	2c
	Yaramız aradaydı büyüktü şimdi dağ+ım	3c
	Çokların aydınladım yazdılar siyah ağ+ım	4c
	Aldandı düşmanlara kefirler aldı sağ+ım	5c
	Ateşte memleketim çaldılar ev yatağ+ım	6c
	Babaoğlu o söze vermişem sağ kulağ+ım	7c

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
65	Sohbetli Telafer yurttan uzağ+ım	1b
	Gül kim cıvanlarım getti sayağ+ım	1ç
	Kalmadı sohbetler sundu çırağ+ım	2b
	Baş Telaferiydim kalmadı çağ+ım	2ç
	Çayır çimenlerin çöller omağ+ım	3ç
	Dağıldı miskere kurudu bağ+ım	4ç
	Hesretin ahını duydu kulağ+ım	5ç
	Milletim çikalı durmuy ayağ+ım	6ç
	Lezzeti suları şirin bılağ+ım	7ç
Dillerim bağlandı kuru dudağ+ım	8ç	

	Geceler yığıldı dostlar kaynağ+ım	9ç
	Çöl sahraya döndüm yoktu durağ+ım	10ç
	Daş toprağca dolu yanan oçağım	11ç
	Gece gunduzum bir düşdü çardağ+ım	12ç
	İzzetli günlerin düğün omağ+ım	13ç
	Döşenüp yerlerde düştü bairağ+ım	14ç
	Irfan muhabbete bulum dolağ+ım	15ç
	Bulanptı sular akma bulağ+ım	16ç
	Hakımı yemişler toplum sol sağ+ım	17ç
	kalmıyptı sabrım yoktu konağ+ım	18ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
66	Dilim Türkmen öter bir dil +olalım	1b
	Dilim Türkmen öter bir eI+ olalım	1ç
	Dilim Türkmen öter bir kul+ olalım	2ç
	Dilim Türkmen öter bir yol+ olalım	3ç
	Dilim Türkmen öter bir hal+ olalım	4ç
	Dilim Türkmen öter bir gül+ olalım	5ç
	Dilim Türkmen öter bir dal+ olalım	6ç
	Dilim Türkmen öter bir sel+ olalım	7ç
	Dilim Türkmen öter bir bal +olalım	8ç
	Dilim Türkmen öter bir mal +olalım	9ç
	Dilim Türkmen öter bir cal+ olalım	10ç
	Dilim Türkmen öter bir hil+ olalım	11ç
	Dilim Türkmen öter bir çöl+ olalım	12ç
	Dilim Türkmen öter bir pul+ olalım	13ç
Dilim Türkmen öter bir fal +olalım	14ç	

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
67	Girdim ben yeşil bağına bülbüllem dal+mağa geldim	1b
	Dostumu ben çok aradım can aşka sal+mağa geldim	1c
	Bağışla günahım pirim destürüm al+mağa geldim	2c
	Bir doğru köyülü kardeş kendime bul+mağa geldim	3c
	Bende dilim aşka söyler sazımı çal+mağa geldim	4c
	Malım başım kurban olsun düz yolda kaI+mağa geldim	5c
	Hakikat burcunu aldım ben hakkı bil+meğe geldim	6c
	Ben de hak yolunu gördüm can cana ol+mağa geldim	7c
	Bu yolda hizmet kâr olağ muhabbet bul+mağa geldim	8c
	Şaha selam verip durdum arkâna dol+mağa geldim	9c

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
68	Yorgun illerini gör+meğe geldim	1b
	Dar günde seninle dur+mağa geldim	1ç
	Senin için canım yor+mağa geldim	2ç
	Daşını duvarını kur+mağa geldim	3ç
	Hasretli günlerin sor+mağa geldim	4ç
	Kara bayrağını yar+mağa geldim	5ç

	Her sözüm bir fişeg vur+mağa geldim	6ç
	Sökülen yarayı hõr+meğe geldim	7ç
	Duşmanın kolunu bur+mağa geldim	8ç
	İtleri çölülden kav+mağa geldim	9ç
	Yurdumu duşmanan al+mağa geldim	10ç
	Rakıbın lanete sal+mağa geldim	11ç
	Hayalıda ben de dal+mağa geldim	12ç
	Zina zadaları sür+meğe geldim	13ç
	Telafer koynunda kal+mağa geldim	14ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
70	Doğru yola canı ver+en beniydim	1b
	Sungun gevilleri sor+an beniydim	1ç
	Canım aşka gören kur+an beniydim	2ç
	Uzağ gelenleri kur+an beniydim	3ç
	Dar günlerde dostu dur+an beniydim	4ç
	Aşıklara aşkı ver+en beniydim	5ç
	Ėem kahırın kolun bur+an beniydim	6ç
	Muhabbetli dostu sor+an beniydim	7ç
	Şiir yazan tiken hõr+en beniydim	8ç
Doğru yola sayğı sor+an beniydim	9ç	

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
73	Dağlar benim çõller benim yol+ benim	1b
	Doğru benim gerçek benim dil+menim	1ç
	Bülbül benim âşık benim gül+ benim	2ç
	Çayır benim çimen benim sel +menim	3ç
	Saçlar benim zülf benim kıl +menim	4ç
	Sazlar benim sözler benim tel+ benim	5ç
	Dertler benim derman benim el +menim	6ç
	Çeşme benim pınar benim göl+ benim	7ç
	Millet benim dostlar benim bal+ benim	8ç
Mezar benim toprağ benim şal +menim	9ç	

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
76	Gevilaçan cennet ridvan+1 buldum	1b
	İki cihanda ki vatan+1 buldum	1ç
	Kendime yapışan mihman+1 buldum	2ç
	Halime istenen nişan+1 buldum	3ç
	Cenneti firdosi çimen+i buldum	4ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
77	Vatanım içinde ben pişman+ oldum	1b
	Yurdumun halinden perişan+ oldum	1ç
	Bu cihan içinde ben tufan+ oldum	2ç
	Dillerde söylenen bir farman +oldum	3ç

	Bu sevda elinden ben uman + oldum	4ç
	Yazdığım sözlerde can irfan + aldım	5ç
	Meyvesiz bağçede gülistan +oldum	6ç
	Şimdi gelmiş sanar ben insan + oldum	7ç
	Âşıkâ maşuka ben burhan +oldum	8ç
	Ariflerden irfan ben alan +oldum	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
78	Bilemedim elimden gid+ersen oğlum	1b
	Üregimi ateş ed+ersen oğlum	1ç
	Gözyaşım akıtıp kıy+arsan oğlum	2ç
	Cennetin meyvasın yiy+ersen oğlum	3ç
	Buyuymuş kaderin neder+sen oğlum	4ç
	Kalmadı çaresi bit+ersen oğlum	5ç
	Bilmedim mezarda yat+arsan oğlum	6ç
	Bilmedim babana kıy+arsan oğlum	7ç
	Derdim üste bir dert kat+arsan oğlum	8ç
	Muhabbetin kaldı diy+ersen oğlum	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
79	Âşıklar meskeni seyran+a döndüm	1b
	Saraylar içinde gülşan +ım döndüm	1ç
	Analar meclisi eyvan +ım döndüm	2ç
	Kalemim hurufim divan +ım döndüm	3ç
	Gönlüm sene bağlı gömen +ım döndüm	4ç
	Her âşıkâ yarasın reyhan +ım döndüm	5ç
	Bu canım fidadı kurban +ım döndüm	6ç
	Hasta bedenime derman +ım döndüm	7ç
	Sahra ortasında aman +ım döndüm	8ç
	Hayallara daldım uman +ım döndüm	9ç
	Gül Benefşe yeşil çimen +ım döndü	10ç
	Yaşım gitti dönmez civan +ım döndüm	11ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
80	Bilmedim gerçekten yalan +dı sevdan	1b
	Bilmedim canımı alan +dı sevdan	1ç
	Bilmedim miras kim kalan +dı sevdan	2ç
	Bilmedim ömrümü çalan +dı sevdan	3ç
	Bilmedim dertlere salan +dı sevdan	4ç
	Bilmedim her cana dolan +dı sevdan	5ç
	Bilmedim yengi yar kullan +dı sevdan	6ç
	Bilmedim tersine gelen +dı sevdan	7ç
	Bilmedim yollarda talan +dı sevdan	8ç
	Bilmedim gerçekten nalan +dı sevdan	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
----------	---------------	---------------

82	Gönlümün seyranı sohbet+tir vatan	1b
	Küçüğe büyüğe izzet+tir vatan	1ç
	Her ne olsa olsun cennet+tir vatan	2ç
	İnsana her yerde heybet+tir vatan	3ç
	Kılıcın kalkanın kuvvet+tir vatan	4ç
	Kemiklerin etin yarat+tir vatan	5ç
	Kınamayın beni hayat+tir vatan	6ç
	Mevladan yazılan sünnet+tir vatan	7ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
83	Bilmem nire gideyim aşkın el+inden	1b
	Üzülüp dönmenem aşkın yol+undan	1ç
	Bir gül düştü ele aşkın gül+ünden	2ç
	Şah verdi ben içtim aşkın göl+ünden	3ç
	Çok dersler öğrendim aşkın hal+inden	4ç
	Bende dedim güzel aşkın bel+inden	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
84	Bülbül kimi uçtu gitti dal+ımdan	1b
	Anlamadı gitti nazlı hal+imden	1ç
	Avcıyam gelmişim uzak il+imden	2ç
	Al iç bu kahveni sen de el+imden	3ç
	Aydan bir parçadır gitmez bel+imden	4ç
	İşidenler söyler çalır tel+imden	5ç
	İçtim sularından sandım sel+imden	6ç
	Bir sözde gelmeyir başka dil+imden	7ç
	Kızlar geldi başa sağdan sol+umdan	8ç
	Aklım baştan aldı şaşım yol+umdan	9ç
	Yar gideli dizim kalkmaz bel+imden	10ç
	Sensiz hasretliğim geçmem gönl+ümden	11ç
	Yarın canı şadlı üzüm gevl+imden	12ç
	Yapışmış güzel yar kopmur kol+umdan	13ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
85	Gitti eski model dal+ı bilmezsen	1b
	Elde yeyip çengel bal+ı bilmezsen	1ç
	İlim irfan erkân kendim heybeti	2b
	Peyğamber ettiği o yol +bizdedi	2ç
	Calıs pantolonu hal+i bilmezsen	3ç
	Zubun göynek şeref o dul +bizdedi	4ç
	Dost musahip yoktu gül+ü bilmezsen	5ç
	Hakk'a bağlı belim sağ sol +bizdedi	6ç
	Aşkımı nazımı gül+ü bilmezsen	7ç
	Ezelden açılan o gül +bizdedi	8ç
	Al yeşil kırmızı al+ı bilmezsen	9ç
	Haktadır yolumuz düz pul+ bizdedi	10ç
	Kaderim kıymetim gül+ü bilmesen	11ç

	Muhabetler yazan bir kul +bizdedi	12ç
--	-----------------------------------	-----

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
87	Gevilgel dünyadan görüm ne bul+dun	1b
	Gevilgel dünyadan görüm ne al+dın	1ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne sazI+dın	2ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne kal+dın	3ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne dol+dun	4ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne çal+dın	5ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne gel+din	6ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne dal+dın	7ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne gül+dün	8ç
	Gevilgel dünyadan görüm ne ol+dun	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
89	Dalğalansın Irak üskeg bayrağ+ın	1b
	Tökülen duvarı daş daş kur+ağın	1ç
	Gelse birde duşman kolun bur+ağın	2ç
	Her il bunlar için canı yor+ağın	3ç
	Gerçek yandırdılar millet çır+ağın	4ç
	Ben Irak'a kurban ağsın bil+eğın	5ç
	El ele viriben toplum dur+ağın	6ç
	Yetimi fakiri gözde gör+eğın	7ç
	Ona dostak olağ vergın day+ağın	8ç
	Gerek hayınların kökün sil+eğın	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
90	Rısvay etti beni in+dır+di aşkın	1b
	Ateş kimi sinem yan+dır+di aşkın	1ç
	Üstüme bu derdi san+dır+di aşkın	2ç
	Yalan söze beni kan+dır+di aşkın	3ç
	Çam kahır gemine bin+dır+di aşkın	4ç
	Her şeyim hayata sun+dur+du aşkın	5ç
	Tek tek ömrüm gülün yon+dur+du aşkın	6ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
92	Dört mevsim gibidi göz+leri yarın	1b
	Şirin baldan tatlı söz+leri yarın	1ç
	Ne kışı biter ne yaz+ları yarın	2ç
	Gül gibi saralıp buz+ları yarın	3ç
	Tutulmuş yürümüyü diz+leri yarın	4ç
	Alanmış kızarmış üz+leri yarın	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
----------	---------------	---------------

93	Düşmanlar elinde zalim+ kalmasın	1b
	Kâfir dilinde hal+im kalmasın	1ç
	Dinsizler yanında el+im kalmasın	2ç
	Çöllerde sahrada yol+um kalmasın	3ç
	Akan sularında sel+im kalmasın	4ç
	Yaprağ döken bağda gül+üm kalmasın	5ç
	Be-vefa yar yana bel+im kalmasın	6ç
	Gönülsüz insanda gön+üm kalmasın	7ç
	Egri gönüllerde dal+ım kalmasın	8ç
	Yan bakan gözlerde fal+ım kalmasın	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
94	Bağçadan suyunu iç+iy güvercin	1b
	Damdama dama gördüm uç+uy güvercin	1ç
	Yavrusuna kanad aç+iy güvercin	2ç
	Savaşta zalimden kaç+iy güvercin	3ç
	Deni çöpten ayrı seç+iy güvercin	4ç
	Barış semasında koç+uy güvercin	5ç
	Kanadını kırır avc+iy güvercin	6ç
	Başında kaldırmış tac+iy güvercin	7ç
	Renkleri güzeldi nac+iy güvercin	8ç
Karşında yürüyor yol+cuy güvercin	9ç	

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
96	Perisan oldu halimiz yorgundu hal+i milletin	1b
	Tez soldu açan gülümüz kırıldı dal+ı milletin	1c
	Dad yoktu zehir oluptur şirindi bal+ı milletin	2c
	Yandıranın canı yansın bak yandı var+ı milletin	3c
	Arkadaşlar olup düşman sunuptur mal+ı milletin	4c
	Her bir gözden akar yaşlar ölüptü yar+ı milletin	5c
	Gözledim yolu gelesen çoştu can+ı milletin	6c
	Uyan kardeş, uyan aç göz büküldü bel+i milletin	7c
	Dili gevli bir dilleşir konuştu dil+i milletin	8c

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
97	Bize sağ dur+anlar gelsin	1b
	Bize can yor+anlar gelsin	1ç
	Bizi düz sor+anlar gelsin	2ç
	Gönüle gir+enler gelsin	3ç
	Koların bur+anlar gelsin	4ç
	Muhabbet kur+anlar gelsin	5ç
	Gerçekten dur+anlar gelsin	6ç
	Halımız gör+enler gelsin	7ç
	Düşmanı vur+anlar gelsin	8ç
	Onları ver+enler gelsin	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
----------	---------------	---------------

101	Zaman Mahzun el+ler mahzun	1b
	Günler mahzun yıl+lar mahzun	1ç
	Yolcu mahzun yol+lar mahzun	2ç
	Sular mahzun göl+ler mahzun	3ç
	Beden mahzun el+ler mahzun	4ç
	Sahra mahzun çöl+ler mahzun	5ç
	Sular mahzun sel+ler mahzun	6ç
	Arı mahzun bal+lar mahzun	7ç
	Yağmur mahzun yel+ler mahzun	8ç
	Sazım mahzun tel+ler mahzun	9ç
	Kollar mahzun hal+ler mahzun	10ç
	Gülşan mahzun gül+ler mahzun	11ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
102	Cemalın sunuptu sir+ın kalmıyıp	1b
	Üz karalmış getmiş nur+un kalmıyıp	1ç
	Dökülüp yaprağın nar+ın kalmıyıp	2ç
	Bulanığdı gördüm yer+in kalmıyıp	3ç
	İlden ile göçer dar+ın kalmıyıp	4ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
103	Gördüm yar küsüptür sön+üp+tür sönüp	1b
	Boynu bükük dala dön+üp+tü dönüp	1ç
	Gönlüm yar gönlüne kon+up+tu konup	2ç
	Hasretli üregim yon+up+tu yonup	3ç
	Aşk çırağın mende sön+üp+tü sönüp	4ç
	Başka yar sevmerim öl+üp+tü ölüp	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
104	Çok soğuktan baş+ın dağlar	1b
	Sözlerini şaş+ın dağlar	1ç
	Ne güzeldi daş+ın dağlar	2ç
	Nice akır yaş+ın dağlar	3ç
	Pir kocadı yaş+ın dağlar	4ç
	Şirin dadlı aş+ın dağlar	5ç
	Kalem kimin kaş+ın dağlar	6ç
	Çek bugünü daş+ın dağlar	7ç
	Olmasın savaş+ın dağlar	8ç
	Burdan geçti maş+ın dağlar	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
105	Teller mahzun olsa tanbura ağ+lar	1b
	İçerden çoşarsan sel gibi çağ+lar	1ç
	Ok olur batar ki ciğerin dağ+lar	2ç
	Kurudursan töker yaprağın bağ+lar	3ç
	Kuru bağda kalmaz barlı budağ+lar	4ç
	Kalmadı söz tutan dilini bağ+lar	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
106	Dili daim doğru eyle diyenmese neye yarar	1b
	Muhabbetin yolu haktır bil+emese neye yarar	1c
	Her seher sabah koklaşır gül+emese neye yarar	2c
	Gül bülbülün için açar kal+anmasa neye yarar	3c
	Biri birinin nazını al+amasa neye yarar	4c
	Bağvançı gülüne kendin çal+amasa neye yarar	5c
	Dostlarını herdem yada sal+amasa neye yarar	6c

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
107	Dost dostu acı söz diy+er mi yar yar ?	1b
	Dost dostu bu şekil kıy+ar mı yar yar ?	1ç
	Dost dostu yakadan soy+ar mı yar yar ?	2ç
	Dost dostun derdini duy+ar mı yar yar ?	3ç
	Dost dostu can yalğuz koy+ar mı yar yar ?	4ç
	Dost dostun yarasın öy+er mi yar yar ?	5ç
	Dost dostun canını ör+ür mi yar yar ?	6ç
	Dost dosttan ayrılıp yat+ar mı yar yar ?	7ç
	Dost dostun ucuz sat+ar mı yar yar ?	8ç
	Dost dostu kapıdan kov+ar mı yar yar ?	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
108	Kırılmaz gözümüz savaş+tan ağ yar	1b
	Geriye dönmenüğ ateş+ten ağ yar	1ç
	Kılıçtan korkmanuğ ne daş+tan ağ yar	2ç
	Istersen toprağı belaş+tan ağ yar	3ç
	Meydandan korkmanuğ gülaş+tan ağ yar	4ç
	Üç il gözüm ağı kan yaş+tan ağ yar	5ç
	Gelirsen gel bize karşı+dan ağ yar	6ç
	Hançerle keserüğ kol baş+tan ağ yar	7ç
	Dersini almışsın kaleç+ten ağ yar	8ç
	Türkmenüğ dünmenüğ ateş+ten ağ yar	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
109	Sözü şeker şirin dilber	1b
	Ürek sök+er şirin dilber	1ç
	Ele deg+er şirin dilber	2ç
	Nazın tök+er şirin dilber	3ç
	Kendin og+er şirin dilber	4ç
	Üzün bük+er şirin dilber	5ç
	Bir gül ek+er şirin dilber	6ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
----------	---------------	---------------

112	Ayrılığın beni az+ar Telafer	1b
	Yurt sahibi yurttta gez+er Telafer	1ç
	Tellerin çalgasın saz+ar Telafer	2ç
	Kara hece yazdım baz+ır Telafer	3ç
	Sahra ortasında naz+ar Telafer	4ç
	Düşmanın edibti bez+er Telafer	5ç
	Muhabbetin çoktur haz+ar Telafer	6ç
	Muhabbetin çoktu çiz+er Telafer	7ç
	Başına geleni yaz+ar Telafer	8ç
	Yurt adın sinede kaz+ar Telafer	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
114	Dervişliğe iman ister yar+ister	1b
	Menzile almağa gerçek er+ ister	1ç
	İçerden pişmeğe kırk yıl kâr +ister	2ç
	Şeytan öldürmeğe odun nar+ister	3ç
	Hakka yetişmeğe gevilvar +ister	4ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
115	Hakk'ın cemalinde pir+imiz vardır	1b
	Açılmazdı örtlü sırr+ımız vardır	1ç
	Sırrı Hakikatta nur+umuz vardır	2ç
	Mürşit huzurunda yer+imiz vardır	3ç
	Dertli olanlara çaremiz vardır	4ç
	Kervanı yürüden sür+ümüz vardır	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
116	Gerçek süze diyen dil+imiz vardır	1b
	Haktan inen doğru yol+umuz vardır	1ç
	Sohbet muhabbetli tel+imiz vardır	2ç
	Hakka hayamaçı kol+umuz vardır	3ç
	Dağlardan can akan sel+imiz vardır	4ç
	Tikensiz açılan gül+ümüz vardır	5ç
	Sağdan himet eyler dol+umuz vardır	6ç
	Yeşil açan bahar çöl+ümüz vardır	7ç
	Savaş içinde sağ sol+umuz vardır	8ç
	Daş toprağ altundu dul+umuz vardır	9ç
	Helalden bulmuşuk pul+umuz vardır	10ç
	Hakka doğru bağlı bel+imiz vardır	11ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
117	Gerçek İslam iman+ımızdır	1b
	Peğambere inen kur'an+ımızdır	1ç
	Düz doğru kurulan erkan+ımızdır	2ç
	Tanrının birliği burhan+ımızdır	3ç
	Kuran'de söylenmiş nişan+ımızdır	4ç
	Dağdan gelen toplum kervan+ımızdır	5ç

	cayır çimen yeşil seyran+ımızdır	6ç
	Elimizde kuruğ devran+ımızdır	7ç
	Bize el verenler hayran+ımızdır	8ç
	Biz ayıranlar düşman+ımızdır	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
118	Manesiz sözleri geç+irtme şair	1b
	Şerbetin yad ile iç+irtme şair	1ç
	Renksiz kumaşları biç+irtme şair	2ç
	Kisey boş kendini köç+ürtme şair	3ç
	Boş boşuna canı uç+urtma şair	4ç
	Yol yakındı ömrün çür+ütme şair	5ç
	Cevher ucuz satıp aç+irtme şair	6ç
	İstenmeyen şeyler saç+tırma şair	7ç
	Dilini paraya kuç+urtma şair	8ç
	Müşteri olanı aç+irtme şair	9ç
	Her sırrı kelamı saç+irtme şair	10ç
	Zalime söz kalem sıç+irtme şair	11ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
119	Aklı fikri mane dol+udu şair	1b
	Milletin aynası ol+udu şair	1ç
	Milletin oturan çul+udu şair	2ç
	Destekti sağında sol+udu şair	3ç
	Milletin her zaman pul+udu şair	4ç
	Meyveli bağçenin gül+üdü Şair	5ç
	Yordumun bayarı çöl+üdü şair	6ç
	Mazluma hizmet kâr yol+udu şair	7ç
	Marifet arkamı dol+udu şair	8ç
	Her tür manesinin tel+idi şair	9ç
	Sağda yazar millet sol+udu şair	10ç
	Her dem üzü gülür ol+udu şair	11ç
	Nefsinde şeytanın kul+udu şair	12ç
	Gönlü alçak sadık öl+üdü şair	13ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
120	İrfanlığa dar+a düşenen kimdir?	1b
	Kıyamete nur+a düşenen kimdir?	1ç
	Hurmat eden pir+e düşenen kimdir?	2ç
	Sitir giyen ar+e düşenen kimdir?	3ç
	Hakikete sır+a düşenen kimdir?	4ç
	Mahşer itibar+e düşenen kimdir?	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
121	Ka-lü beleden var zaman+dı şiir	1b
	Savaşlar içinde aman+dı şiir	1ç

	Düzen yazıldıysa kurban+dı şiir	2ç
	Hastalar canına dermen+di şiir	3ç
	Doğru tutulmasa yaman+dı şiir	4ç
	Karanluğ gecede yan+an+dı şiir	5ç
	Âşıka dar günde seyren+di şiir	6ç
	Gevlimin sultanı hayran+dı şiir	7ç
	Meclisler içinde divan+dı şiir	8ç
	Dört köşe içinde eyvan+dı şiir	9ç
	Heybetli sıfatlı insan+dı şiir	10ç
	Selman'a bağseti nişan+dı şiir	11ç
	Canımın içinde bir can+dı şiir	12ç
	Bıyığın yanında ceylan+dı şiir	13ç
	Deryadan denizden uman+dı şiir	14ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
123	Kardeş kardeşi sor+muyor	1b
	Kardeş kardeşe dur+muyor	1ç
	Kardeşin halin gör+müyor	2ç
	Kardeşe gevilver+miyor	3ç
	Kardeşe canı yor+muyor	4ç
	Kardeşe gönlü öy+müyor	5ç
	Kardeş sözünü duy+muyor	6ç
	Kardeşe bir yol kur+muyor	7ç
	Kardeşi halde koy+muyor	8ç
	Kardeş kardeşi sev+miyor	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
125	Bu gönlümün seyranıdır sefa+sıdır Hızır İlyas	1b
	İnsanların hayranıdır vafa+sıdır Hızır İlyas	1c
	Fakirlerin düşkünlerin bina+sıdır Hızır İlyas	2c
	Duaçilerin dilidir kada+sıdır Hızır İlyas	3c
	İlin dört mevsiminde ki üskegidir Hızır İlyas	4c
	Ğurbetlikte ğariblerin dava+sıdır Hızır İlyas	5c
	Bütün milletin kurduğu kıya+sıdır Hızır İlyas	6c
	Her zaman gevilsultanı baka+sıdır Hızır İlyas	7c

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
126	Hiç bir gün salmadın or+anı baykuş	1b
	Seversen yalnızlık ver+eni baykuş	1ç
	Harabeye sattın bur+anı baykuş	2ç
	Heç sevmedi sene dur+anı baykuş	3ç
	Soymadın bu donu kar+anı baykuş	4ç
	İtap etme seni kav+anı baykuş	5ç
	Dekişdyremadi diyvr+eni baykuş	6ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
	Sevdalıdı başı güzel+di Bağdat	1b

127	Tarihi yazılmış ezel+di Bağdat	1ç
	Okudum sözlerin yezel+di Bağdat	2ç
	Bütün gönüllere kazel+di Bağdat	3ç
	Çok ağlıyor gördüm cözel+di Bağdat	4ç
	Çok şehirden başka özel+di Bağdat	5ç
	Bu fakır milletin cizel+di Bağdat	6ç
	Sözünde dilinde düzel+di Bağdat	7ç
	Yeri yeşil bağçe rahzel+di Bağdat	8ç
	Lezzetlidir aşkı nazıl+di Bağdat	9ç
	Mevlam nasip etsin tezel+di Bağdat	10ç
	Her yanına baktım yüzel+di Bağdat	11ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
128	Genç çağımda büktü bel+imi ğurbet	1b
	Her bir yandan kırdı gön+lümü ğurbet	1ç
	Akıttı gözümden sel+imi ğurbet	2ç
	Zehere dönderdi bal+ımı ğurbet	3ç
	Yaman yerde bükdü bel+imi ğurbet	4ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
129	Cennetin şarabın iç+erdi şehit	1b
	Sırat köprüsünü geç+erdi şehit	1ç
	Ölmemiş kefeni biç+erdi şehit	2ç
	istediği yere köç+erdi şehit	3ç
	Ateşe köskünü aç+ardı şehit	4ç
	Düşmanı ortadan biç+erdi şehit	5ç
	İyinen kötüyü seç+erdi şehit	6ç
	Bir kuş uçmağı kim uç+ardı şehit	7ç
	Ailesi kaldı neç+ardı şehit	8ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
130	Akti gözlerimden yaş+ım ey şehit	1b
	Büküldü kametim ben+ım ey şehit	1ç
	Gece gündüz sene yan+ım ey şehit	2ç
	Unutulmaz kanı divan+ım şehit	3ç
	Melekler gelipti guan+ım şehit	4ç
	Sanma unudiram kan+ım ey şehit	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
131	Yağmuru tenefli il+imizdi bu	1b
	Kırmızlı pembeli gül+müzdü bu	1ç
	Gönüller sohbetli yol+umuzdu bu	2ç
	Ekini yaşarmış çöl+ümüzü bu	3ç
	Herkesi severik hal+imizdi bu	4ç
	Temizlendi sular sel+imizdi bu	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
133	Âşıkın günlünde sevda sağ ol+du	1b
	Dağı daşı gezer sevdasın bul+du	1ç
	Yetmedi murada hasrette öl+dü	2ç
	Ğurbetlikten döndü vatana gel+di	3ç
	Kıyamete kimi adları kal+dı	4ç
	Cennete kavuşur yarını al+dı	5ç
	Gelen âşıklara muhabbet sal+dı	6ç
	Yetiştı murada üzleri gül+dü	7ç
	Yarın gözü yolda gelmedi nol+du	8ç
	Tutu onun elin haktandı bil+di	9ç
	Söz söyler çağırır sazını çal+dı	10

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
134	Deli deli gezer hal+i yorğundu	1b
	Yerir sersem yerde bal+i yorğundu	1ç
	Bakma bedenine bel+i yorğundu	2ç
	Fikir çâşmış gördüm tel+i yorğundu	3ç
	İter adı yerden el+i yorğundu	4ç
	Gittiği yol daşlık yol+u yorğundu	5ç
	Bu insanın gerçek dol+u yorğundu	6ç
	Üzüne tûfürün mal+i yorğundu	7ç
	Allah lanet etsin kul+u yorğundu	8ç
	Bu halkın elinden çöl+ü yorğundu	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
136	Bilelim şiirin ey Felekoğlu	1b
	Cevher sözü et+mez ey Felekoğlu	1ç
	Sensiz odum sön+mez ey Felekoğlu	2ç
	Bülbül dili dur+maz ey Felekoğlu	3ç
	Şirin unutu+lmaz ey Felekoğlu	4ç
	Bağvanın bil+mez ey Felekoğlu	5ç
	İller adı git+mez ey Felekoğlu	6ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
137	Elimi sağ al+an yoktu	1b
	Dermanımı bil+en yoktu	1ç
	Üzümden gül+en yoktu	2ç
	Daha yada sal+an yoktu	3ç
	Bu gevile dol+an yoktu	4ç
	Yanımda bir kal+an yoktu	5ç
	Gözüm yaşın sil+en yoktu	6ç
	Telerimnen çal+an yoktu	7ç
	Bunu bana bul+an yoktu	8ç
	Ordan bize gel+en yoktu	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
138	Cehalet çoğaldı yandığ her okuyan irfan +olmaz	1b
	Verme arkan herkese sen kötü derde derman+ olmaz	1c
	Efendi giymeğnen degil her kat giyen insan+ olmaz	2c
	Gerek seyid olsun önder yalan dilnen iman +olmaz	3c
	Kış gelmeyince bir zaman yel yağmursuz duman+ olmaz	4c
	Bir gevilsiyah olursa zemzem suyu yuyan+ olmaz	5c
	Bir halal lukma yiyersen ahret günü talan+ olmaz	6c
	Bütün halk yolçu kervanı bu dünyada kalan+ olmaz	7c
	Yakasız gömlek giyersin orda halin soran +olmaz	8c
	Toprağ tökülür gözüne onda elin alan +olmaz	9c
	Yalğuz kalup çok ağlarsın göz yaşını silen +olmaz	10c
	Az gelirse kanaat et sene bir su veren +olmaz	11c
Bu mülk sahibi gelince dünya bozğun eman +olmaz	12c	

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
139	Övüldiyse ne hak birde hak dolsa	1b
	Hiçbir ip başında oyna+yan olmaz	1ç
	Vakitsiz Horuzlar bayla+yan olmaz	2ç
	Baykuş bağımızda sayna+yan olmaz	3ç
	Cehaleti bir de anla+yan olmaz	4ç
	Günde bir kazanda kayna+yan olmaz	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
140	Ya verilir ya ver+ilmez	1b
	Ya sorulur ya sor+ulmaz	1ç
	Ya durulur ya dur+ulmaz	2ç
	Ya kurulur ya kur+ulmaz	3ç
	Ya sevilir ya sev+ilmez	4ç
	Ya hörülür ya hör+ülmez	5ç
	Ya dirilir ya dir+ilmez	6ç
	Ya kırılır ya kır+ılmaz	7ç
	Ya sürülür ya sür+ülmez	8ç
	Ya yerilir ya yer+ilmez	9ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
141	Dostlar çoktu doğru aman+ bulunmaz	1b
	Pustlar çoktu düzen Sultan+ bulunmaz	1ç
	İnsan çoktu zati insan+ bulunmaz	2ç
	Seller çoktu düzen akan +bulunmaz	3ç
	Yoldaş çoktu kadır bilen +bulunmaz	4ç
	Kardeş çoktu darda duran +bulunmaz	5ç
	Hakim çoktu düzen devran +bulunmaz	6ç
	Göller çoktu yeşil açan +bulunmaz	7ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
	Geçer yolçu kervan seni bekl+emez	1b

142	Durmaz ümür gider seni egl+emez	1ç
	Düşerse yüklerin seni yükl+emez	2ç
	Sırrını saklamaz halin dügl+emez	3ç
	Yalançı olanlar gerçek ögl+emez	5ç

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
143	Yardan aynı düşmeyen yar sevdanın yol+un bilmez	1b
	Âşık yanıp kül olmasa maşukun hal+in bilmez	1c
	Ötmese gülün başında gerçekten dal+ın bilmez	2c
	Malın canın vermeyen yar doğrudan el+in bilmez	3c
	Bu sofradan yemediyse billahi bal+ın bilmez	4c
	Okur hece kara yazar sözlerde kal+ın bilmez	5c
	İster giysin yol hırkasın âşıklar fal+ın bilmez	6c
	Gönlünde dünyalık olsa giydiği şal+ın bilmez	7c
	Şüpheler olursa malında kıymetli mal+ın bilmez	8c
	Kızımı candan sevmeyen dünyada gel+in bilmez	9c
	Baş açıp yola düşmese ayağın yal+ın bilmez	10c
	Babaoğlu düşünmese sazının çal+ın bilmez	11c

Şiir Nu.	Ayak Dizeleri	Ayak Sıra Nu.
144	Bu yurda bu toprağa vermişüğ kurban can+ımız	1b
	Korkumuz yoktur akarsa damla damla kan+ımız	1c
	Düşman ateşi yandırmaz tanrıya inan+ımız	2c
	Bir millet ki bir dilimiz her zaman derman+ımız	3c
	Yazı soğuk kışı sıcak güzeldi eyvan+ımız	4c
	Ana dilinden başka yok yazmışığ deyvān+ımız	5c
	Şehitler cennete girip hakk için kurban+ımız	6c
	Telafer'den Mendeli'ye hepsi Türkistan+ımız	7c
	Yıl on iki ayı içinde şirindi seyran+ımız	8c
	Halk bilir din öğrunca olmuştu hicran+ımız	9c
	Her biri bir yerde kaldı yığılmazda han+ımız	10c
	Biz nasıl haram yiyek haram yemez hayvan+ımız	11c
	Yeşil ağaç yarpağ ile bahardı hayran+ımız	12c
	Milletim göze yormılar yatptü copan+ımız	13c
	Bitecek bu kara günler gelirden sultan+ımız	14c
Hoşluga gelmezdi arif olmasa soran+ımız	15c	

3.3.2. Kafiye

Kafiye, şiirde dize sonlarında bulunan kelimeler arasında ses benzerliği oluşturarak bir uyum ve ritim sağlar.

3.3.2.1. Yarım Kafiye

Tek ses benzerliğine dayanan kafiye çeşitleri, ünlü, ünsüz veya vokal seslerin uyumunu esas alarak şekillenir (Ökmen, 2019: 92). Âşık şiirlerinde “z, l, r, s ve ş” harflerini yarım kafiye olarak kullanır (Kildiş, 2022: 49). Aşağıdaki dörtlükte “l” sesi ile yarım kafiye yapılmıştır. “-ma” ek ise rediftir.

“Gözleri aldadır yanaklar **alma**
Yar beni aşkında ataşa **salma**
Kış yağmuru kimi tutuşup **kalma**
Ne kışı biter ne yazları yarın” (92/2)

3.3.2.2. Yarım Kafiye

İki sesin benzerliğiyle oluşan bu kafiye tarzı, dörtlüklerin ritmik bir akışa sahip olmasını sağlar ve şiirin okuyucuya daha etkili bir şekilde aktarılmasına katkıda bulunur. Aşağıdaki dörtlükte “an” sesleri ile tam kafiye yapılmıştır. “-a” ise rediftir.

“Aşkını söyleme gördüğü **cana**
Yorulursan kardeş hal vermez **sana**
Ferş itme sırrını bütün **insana**
İnsan çoktu zati insan bulunmaz” (141/2)

3.3.2.3. Zengin Kafiye

Dize sonlarında üç veya daha fazla ses benzerliğinden oluşan kafiye türüne "zengin kafiye" denir. Aşağıdaki şiirin üçüncü hanesinde yer alan birinci, ikinci ve üçüncü dizelerdeki “çen” sesleri ile zengin kafiye yapılmıştır. “-de” ise rediftir.

“Çok beğindim nazlı seni **seçende**
Sarhoş ollam yar ellinden **içende**
Gevlim akar yar karşımdan **geçende**
Hatırdan çıkmıyor yurmuş kelemi” (39/3)

3.3.3. Redif

Redifler, genellikle Revi harflerinden sonra gelen ek ve kelimelerle oluşurlar. Yani redifler, bazen tek bir kelime olarak kullanılırken, bazen de birden fazla kelimeyle ifade edilebilirler (Okatan, 2023: 42). Rediflerin amacı, şiiri daha etkili bir şekilde düzenlemek ve vurgu yapmaktır. “Halk şiirinde kafiyenin yanı sıra redif de önemli rol oynar. Redif de eski Türk şiirinin özelliklerinden biridir. Saz şairlerinin eserlerinde redif, çeşitli biçimlerde görülür. Genellikle dizenin sonunda; kimi zamanda başa doğru kayar ve dize başındaki sözcükleri kapsar” (İsmael, 2017: 60).

3.3.3.1. Ek Redif

Aşağıdaki şiirde yer alan birinci, ikinci ve üçüncü dizelerdeki “-e,ar” eki olarak rediftir.

Kim efendi giymiş sevdalı gezer
Tarih kötü geldi farmanı yazar
Ahiri mezarın elinde kazar
İter adı yerden eli yorğundu (134/4)

3.3.3.2. Kelime Redif

Aşağıdaki şiirde yer alan birinci, ikinci ve üçüncü dizelerdeki “-kibi ” kelime olarak rediftir.

Uzağan gelen yol +kibi
Cennetten gelen kul+ kibi
Muhabbetli bir gül +kibi
Gülüne gül katamam ki (37/2)

3.4. Nazım Şekilleri

bir binanın dış yapısı binanın şekil oluştururken, içindekileri ise binanın kullanım türüne göre düzenlenir. Âşık edebiyatı nazım biçimlerini "Sözlü Edebiyat Kaynaklı Nazım Biçimleri" ve "Yazılı Edebiyat Kaynaklı Nazım Biçimleri" olarak iki başlık altında incelemek mümkündür. "Sözlü Edebiyat Kaynaklı Nazım Biçimleri

3.4.1. Sözlü Edebiyat Kaynakları Nazım Biçimleri

3.4.1.1. Koşma

Türk halk edebiyatında en yaygın kullanılan nazım şekli koşmadır. Bu, İslamiyet öncesinde yazılan koşuk türünün bir devamı olan ladinî Türk halk edebiyatının nazım biçimidir. Koşmalar genellikle 11, hece ölçüsüyle söylenir. 3-5 bentten oluşmaktadır. İncelenen 145 şiirden 24'ü koşmadır.

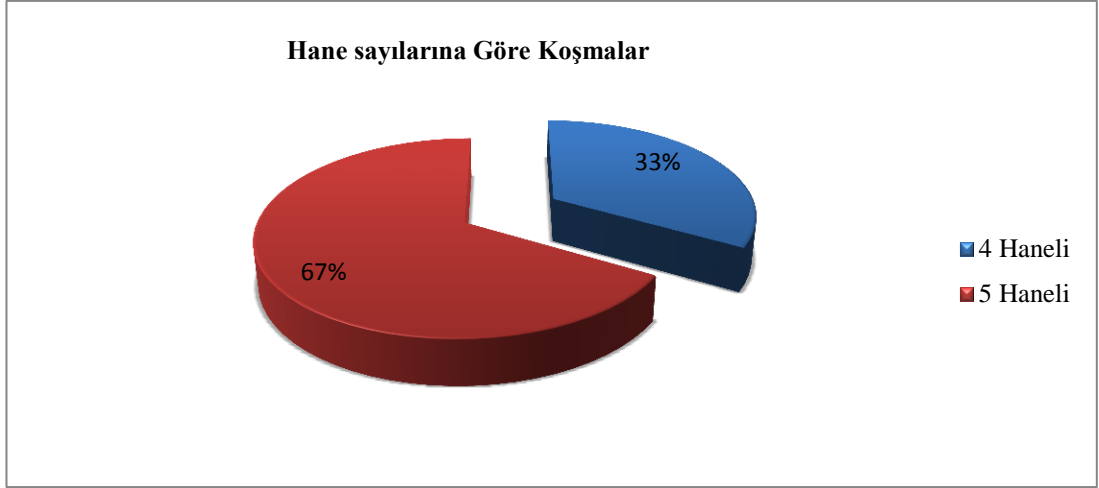
İncelenen şiirlerin yirmi dördü koşma özelliği taşır: 2, 7, 24, 50, 51, 54, 56, 61, 76, 83, 92, 98, 102, 103, 105, 114, 115, 120, 124, 128, 130, 131, 139, 142. Bu tespite göre, Babaoğlu'nun şiir bulunan 145 şiirin %17'si koşma biçiminde şiirlerden oluşmaktadır. Bu koşmalardan sekizi dört haneli, on altısı da beş hanelidir.

Babaoğlu'nun belirlenen şiir varlığında yer alan 24 koşmayı oluşturan hane sayıları ile ilgili verilerin dökümü şöyle gösterilebilir:

Tablo 9. Hane Sayılarına Göre Koşmalar

Hane Sayılarına Göre Koşmalar				
Hane Sayısı	Şiir Numaraları	Sayısı	Oran	
			Koşma	Genel
4 Haneliler	2, 50, 56, 76, 102, 114, 128, 142.	8	%33	%6
5 Haneliler	7, 24, 51, 54, 61, 83, 92, 98, 103, 105, 115, 120, 124, 130, 131, 139.	16	%67	%11
Toplam	2, 7, 24, 50, 51, 54, 56, 61, 76, 83, 92, 98, 102, 103, 105, 114, 115, 120, 124, 128, 130, 131, 139, 142.	24	%100	%17

Yukarıda belirlenen verilerden hareketle, Babaoğlu'nun şiir varlığında bulunan koşmaların hane sayılarına göre oranları şöyle bir görüntü ortaya koymaktadır:

Grafik 9. Hane Sayılarına Göre Koşmalar

3.4.1.1.1 Koşma Çeşitleri

Koşma çeşidini yapılarına göre üçe ayırabilir: düz koşma, ayaklı koşma ve yedekli koşma. Ancak Babaoğlu'nun şiir varlığında iki çeşit tespit edilmektedir, düz ve yedekli koşma:

3.4.1.1.1.1. Düz Koşma

Düz koşma, kafiye örgüsü abab, dddf.../ xaxa, bbba, ccca... şeklinde olan bir koşma türüdür (Durbilmez, 2020: 173). Bu tür, âşıklar arasında popüler olan bir nazım birimidir ve halk edebiyatımızda sıkça kullanılır. İncelenen 145 şiirden 23'ü düz koşmadır.

3.4.1.1.1.2. Yedekli Koşma

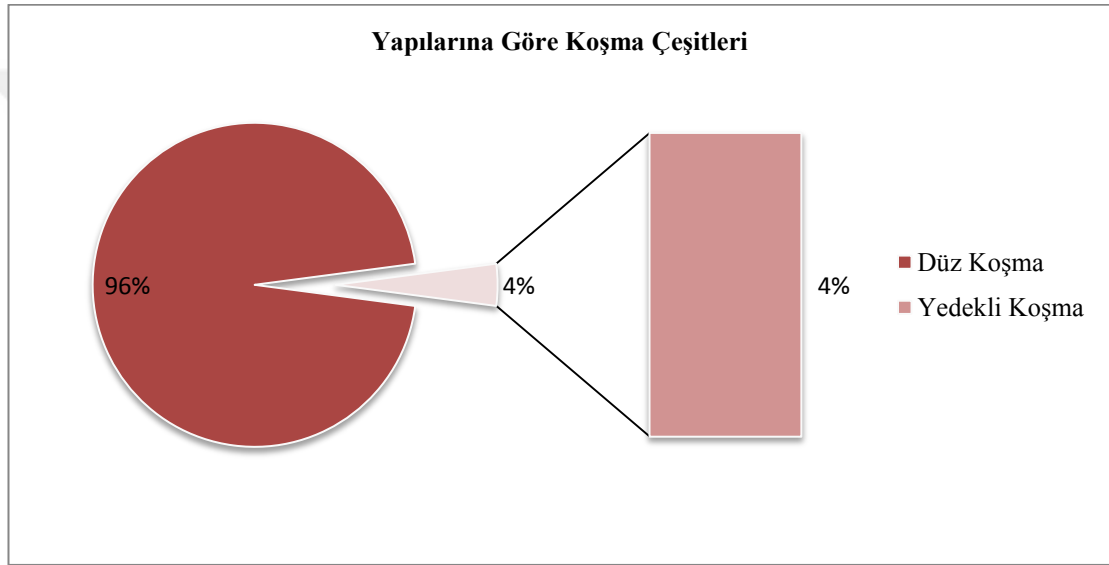
Yenileme ayaklı düz koşmaların arasına yedi heceli dizeler eklenerek oluşturulan koşmalara "Yedekli Koşma" veya Doğu Anadolu bölgesinde âşıklar tarafından "cigalı koşma" adı verilmektedir (Durbilmez, 2020:175) . Yedekli Koşma, Azerbaycan ve Doğu Anadolu âşıklarının önem verdikleri bir koşma çeşididir (Artun, 2005:125) . 24 şiirden biri yedekli koşmadır. Babaoğlu'nun tespit edilen şiir varlığından 24 koşma içinde 13'ü düz koşma, 1'i de yedekli koşma özelliği taşır.

Babaoğlu'nun şiir varlığında yer alan 145 şiirden 24 koşmanın yapılarına göre çeşitleri ile ilgili belirlenen verilerin dökümü şöyle gösterilebilir:

Tablo 10. Yapılarına Göre Koşma Çeşitleri

Yapılarına Göre Koşma Çeşitleri				
Koşma Çeşitleri	Şiir Numaraları	Sayısı	Oran	
			Koşma	Genel
Düz Koşma	2, 7, 24, 50, 51, 54, 56, 61, 76, 83, 92, 98, 102, 103, 105, 114, 115, 120, 128, 130, 131, 139, 142.	23	%96	%16
Yedekli Koşma	124	1	%4	%0.69
Toplam		24	%100	%17

Yukarıda belirlenen verilerden hareketle, Babaoğlu'nun şiir varlığında bulunan koşmaların çeşitlerinin oranları şöyle bir görüntü ortaya koymaktadır:

Grafik 10. Yapılarına Göre Koşma Çeşitleri

3.4.1.2. Destan

Koşma ve semaiye benzer ancak bentlerin sayısı bakımından daha uzundur. Âşık edebiyatında destan, “ âşıkların söyleyip yazdığı, biçim olarak halk şiiri türlerinden 'koşma'ya benzeyen, ondan 'dörtlük sayısı, konu, anlatım ve ezgi' yönünden ayrılan halk şiiri türüdür.

Babaoğlu'nun belirlenen şiir varlığı içinde yer alan 145 şiirin 104'ü destan biçiminde şiirlerden oluşmaktadır: 1, 3, 5, 6, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 55, 57, 58, 59, 62, 63, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 97, 99, 100, 101, 104, 107, 108, 109,

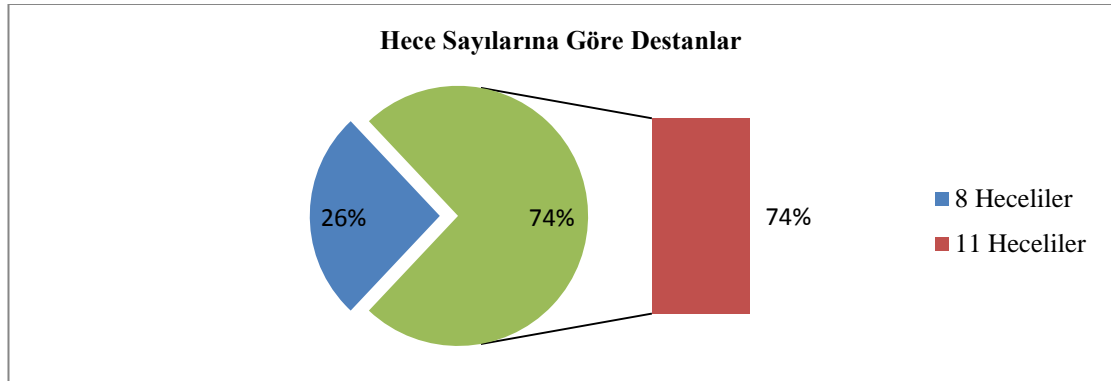
110, 111, 112, 113, 116,117,118,119, 121, 122, 123, 126, 127, 129, 133, 134, 135, 136, 137, 140, 141, 145.

Bu tespite göre, Babaoğlu'nun şiir varlığında bulunan 104 şiirin destan biçiminde şiirlerden oluşmaktadır. Bu destanlardan 27'si sekiz heceli 77'si de on bir hecelidir. Babaoğlu'nun belirlenen şiir varlığında yer alan 104 destanın hece sayılarına göre dökümü şöyle gösterilebilir:

Tablo 11. Hece Sayılarına Göre Destanlar

Hece Sayılarına Göre Destanlar				
Hece	Şiir Numaraları	Sayı	Oran	
			Destan	Genel
8 Heceliler	3, 19, 23, 25, 26, 31, 34, 37, 43, 45, 46, 53, 74, 88, 97, 99, 100, 101, 104, 109, 110, 122, 123, 132, 137, 140, 145.	27	%26	%19
11 Heceliler	1, 5, 6, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 27, 28, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 41, 42, 44, 47, 48, 49, 52, 55, 57, 58, 59, 62, 63, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 73,75, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 86 87, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 107, 108, 111, 112, 113, 116,117,118,119, 121, 126, 127, 129, 133, 134, 135, 136, 141,	77	%74	%53
Toplam		104	%100	%72

Babaoğlu'nun şiir varlığında bulunan destanların hece sayıları bakımından oranları şöyle bir görüntü ortaya koymaktadır:

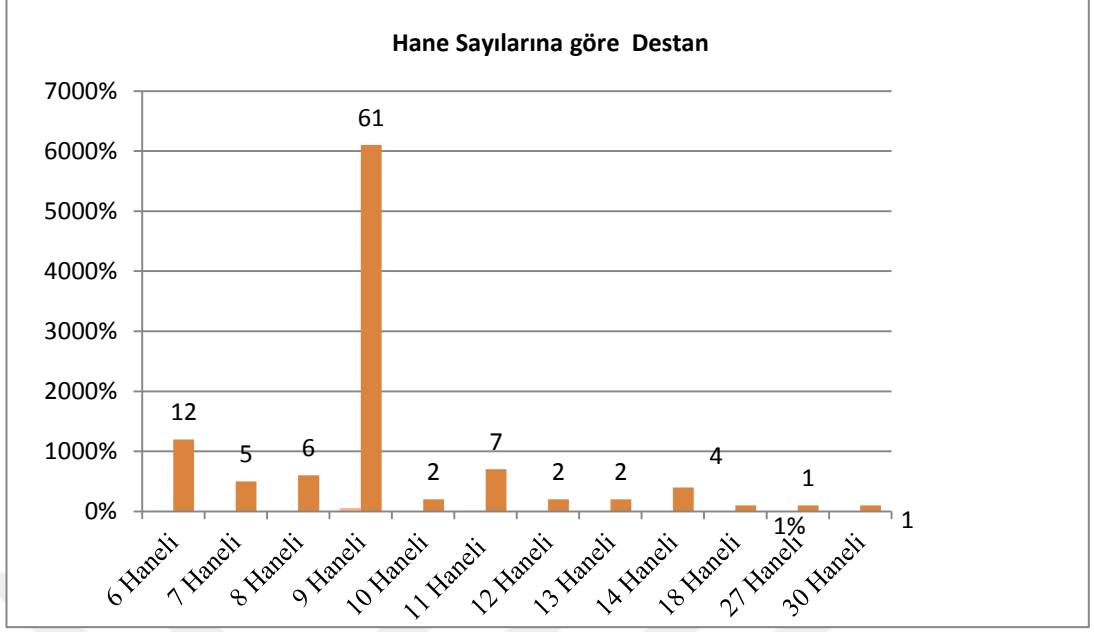
Grafik 11. Hece Sayılarına Göre Destanlar

Babaoğlu'nun destanları incelendiğinde en az altı, en fazla 30 haneden oluşan destanlar bulunduğu belirlenmektedir. 104 destanın hane sayılarına göre dökümü şöyle gösterilebilir:

Tablo 12. Hane Sayılarına Göre Destanlar

Hane Sayılarına Göre Destanlar				
Hane Sayısı	Şiir Numaraları	Sayısı	Oranı	
			Destan	Genel
6	13, 19, 32, 36, 46, 63, 86, 90, 109, 126, 136, 145	12	%12	%8
7	15, 27, 31, 82, 141	5	%5	%3
8	17, 22, 38, 74, 100, 111	6	%6	%4
9	1, 3, 5, 6, 8, 10, 14, 16, 18, 21, 23, 25, 28, 33, 34, 37, 41, 42, 44, 45, 47, 48, 49, 52, 53, 55, 57, 58, 59, 62, 69, 70, 71, 73, 75, 77, 78, 80, 81, 87, 88, 89, 91, 93, 94, 95, 97, 104, 107, 108, 112, 113, 117, 122, 123, 129, 132, 134, 135, 137, 140.	61	%59	%42
10	110, 133	2	%2	%1
11	26, 72, 79, 101, 116, 118, 127,	7	%7	%5
12	39, 85	2	%2	%1
13	84, 119	2	%2	%1
14	35, 66, 68, 121	4	%4	%3
18	65	1	%1	%1
27	43	1	%1	%1
30	99	1	%1	%1
Toplum		104	100%	%72

Yukarıda belirlenen verilerden hareketle, Babaoğlu'nun şiir varlığında bulunan destanların sayıları bakımından oranları şöyle bir görüntü ortaya koymaktadır:

Grafik 12. Hane Sayılarına Göre Destanlar

3.4.2. Yazılı Edebiyat Kaynaklarında Nazım Biçimleri

3.4.2.1. Divan/Divani

“16. Yüzyıldan itibaren halk şairleri arasında aruzun [fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün] veya hece ölçüsünün 15’li kalıbıyla (çok azı 16) farklı konularda, kendisine mahsus havalar eşliğinde, âşık meclislerinin başlangıcında okunan âşık şiiri türü”olarak tanımlar (Kıldış, 2022: 47). Baboğlu’nun şiir varlığındaki 145 şiirden 7’si divani türüdür (4, 11, 12, 30, 60, 143, 144).

3.4.2.2. Semai

Semai, Âşık edebiyatında divan edebiyatının etkisiyle ortaya çıkan bir nazım biçimidir. Aruz kalıbıyla yazılan semailer, Mefâilün/ Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün kalıbına göre düzenlenir ve özel bir beste eşliğinde okunurlar. Semailer, divan edebiyatındaki gazel, murabba, muhammes, museddes, musammat ve yedekli (ayaklı) biçimleri gibi çeşitlilik gösterir. Bu biçimler, aynı zamanda hecenin 8+8=16’lı ölçüsüne de uyarlanabilir (Artun, 2005: 141). Baboğlu’nun şiir varlığındaki 145 şiirden 8’i semai türüdür (9, 20, 40, 67, 96, 106, 125, 138).

3.4.2.3. Kalenderi

Kalenderî, âşık edebiyatında kullanılan bir nazım biçimidir. Kalenderîler, aruzun Mefûlü/Mefâilü/Mefâilü/Feûlün kalıbına uygun olarak söylenir. Gazel, murabba, muhammes ve müseddes gibi farklı biçimlerde yazılabilirler. Kafiye şeması divan şiiri ve semai gibi nazım biçimlerinde olduğu gibi kullanılır. Kalenderîler, özel bir ezgi eşliğinde seslendirilir (Artun, 2005: 142). Baboğlu'nun şiir varlığındaki 145 şiirden 2'si Kalenderi türüdür (29, 64).

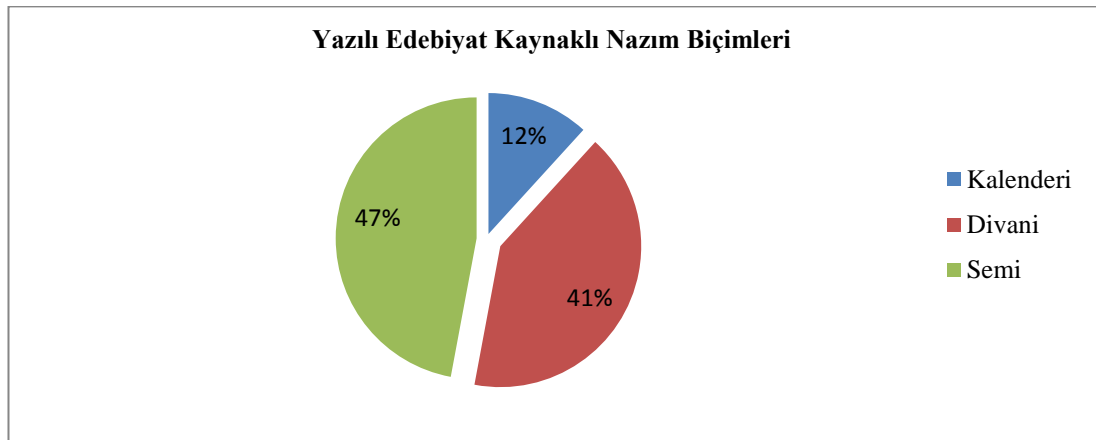
Babaoğlu'nun belirlenen şiir varlığında 3 çeşit nazım biçimi bulunduğu ortaya çıkarılmıştır. Tesbit edilen yazılı edebiyat kaynakların nazım biçimleri nazım, 2 kalenderi (%12), 7 divani (%41) ve 8 semai (%47) türünde şiir bulunduğu belirlenmektedir.

Babaoğlu'nun şiirlerinde belirlenen yazılı edebiyat kaynaklı nazım biçimlerini –şiir numaralarıyla birlikte- şöyle gösterebiliriz:

Tablo 13. Yazılı Edebiyat Kaynaklı Nazım Biçimleri

Yazılı Edebiyat Kaynaklı Nazım Biçimleri				
Hece Sayısı	Şiir Numaraları	Sayıları	Oranı	
14 Heceliler (Kalenderi)	29, 64.	2	%12	%1
15 Heceliler (Divan/Divani)	4, 11, 12, 30, 60, 143, 144.	7	%41	%5
16 Heceliler (Semai)	9, 20, 40, 67, 96, 106, 125, 138.	8	%47	%6
Toplam		17	%100	%23

Yukarıda belirlenen verilerden hareketle, Babaoğlu'nun şiir varlığında bulunan yazılı edebiyat kaynaklı nazım biçimleri şöyle bir görüntü ortaya koymaktadır:

Grafik 13. Yazılı Edebiyat Kaynaklı Nazım Biçimleri

3.5. Nazım Türleri

3.5.1. Güzelleme

Âşık edebiyatında âşığın güzeli, doğa güzelliklerini veya sevdiği varlıkları anlatan ve öven şiirlerdir. Güzelleme, genellikle doğa ve aşk temalarını içerir (Sakinç, 2017:51). Âşıklar, çevrelerindeki doğal güzellikleri, dağları, ovaları, çiçekleri, kuşları ve ağaçları anlatarak insanın doğayla olan ilişkisini yansıtırlar. Ayrıca, âşık olanın sevgilisini öven ve onun güzelliğini dile getiren bölümler de içerir. Güzellemelerde sevinç, acı, ayrılık ve âşık anlatılır (Artun, 2011: 235). Babaoğlu'nun belirlenebilen şiir varlığındaki 145 şiirden 26'sı güzelleme türündendir.

3.5.2. Ağıtılama

Sevilen kimselerin veya varlıkların ölümü veya kaybı üzerine âşıklar tarafından söylenen veya yazılan şiirlere genel olarak "ağıt" denir. Ancak, farklı kültür çevrelerinde ve bölgelerde farklı terimler kullanılabilir (Durbilmez, 2020: 230). Örneğin, yanlı kültür çevrelerinde "mersiye" terimi yaygın olarak kullanılır. Mersiye, genellikle İslam kültüründe kullanılan bir terimdir ve ölüm üzerine söylenen şiirler için kullanılır. Babaoğlu'nun belirlenebilen şiir varlığındaki 145 şiirden 18'i ağıtılama türündendir. Koşma, semaî, destan, divanî gibi âşık edebiyatının çeşitli nazım birimleri kullanılmaktadır.

3.5.3. Hikmetleme

Bu tür şiirler, insanları duygusal ve düşünsel olarak etkiler ve olumlu değerleri yaymaya çalışır. Hoşgörü, sevgi, kardeşlik ve barış gibi evrensel değerlerin vurgulanması, toplumda daha pozitif bir atmosfer yaratmayı amaçlar ve insanları bu değerlere yönlendirmeye çalışmaktadır. Babaoğlu'nun belirlenebilen şiir varlığındaki 145 şiirden 24'ü hikmetleme türündendir. Koşma, semaî, destan, divanî gibi âşık edebiyatının çeşitli nazım birimleri kullanılmaktadır.

3.5.4. Hoşlama

Karşılama veya hoşlama, âşıkların misafirperverlik göstermek, hoşgeldiniz demek ve dinleyicileri selamlamak amacıyla kullandıkları şiirlerdir. Divanî, koşma, semai gibi nazım birimleriyle yazılan karşılama veya hoşlama şiirleri, âşıkların yeteneklerini

sergilediği ve dinleyicileri etkilemeye çalıştığı önemli bir araçtır. Babaoğlu'nun belirlenebilen şiir varlığındaki 145 şiirden 2'si hoşlama türündendir.

3.5.5. Öğütleme

Âşık şiirinde öğüt veren şiirlere "öğütleme" adı verilir. Âşıklar, bu tür şiirlerle bir düşünceyi, bir değeri veya bir bilgiyi aktarmayı amaçlarlar. Türk halk edebiyatı, öğüt türü şiirler açısından oldukça zengindir ve öğütler kültür hayatının önemli bir parçasını oluşturur (Artun, 2011: 263). Âşık edebiyatının eğitici ve öğretici yönünü yansıtan önemli bir türdür. Âşıklar, toplumda önemli olan ahlaki değerleri, erdemleri ve yaşam ilkelerini öğretmek amacıyla öğütleme şiirlerini kullanırlar. Öğüt türü şiirler, insanlara doğru yolu gösterme, iyi davranışları teşvik etme ve olumsuzluklardan kaçınma konularında rehberlik sağlar. Bu şiirlerde ahlaki değerler, erdemler, adalet, dostluk, sevgi, sabır gibi evrensel konular işlenir. Babaoğlu'nun belirlenebilen şiir varlığındaki 145 şiirden 10'u öğütleme türündendir. Koşma, semaî, destan, divanî gibi âşık edebiyatının çeşitli nazım birimleri kullanılmaktadır.

3.5.6. Övgüleme

âşıkların din büyükleri, devlet adamları, önemli kişiler, kurumlar, sülaleler gibi unsurları övmek amacıyla söyledikleri veya yazdıkları şiirlerdir. Koşma, semaî, destan, divanî gibi âşık edebiyatının çeşitli nazım birimleri kullanılan şiirlere "methiye" de söylenebilimaktadır (Durbilmez, 2016: 177). Babaoğlu'nun belirlenebilen şiir varlığındaki 145 şiirden 6'sı övgüleme türündendir. Koşma, semaî, destan, divanî gibi âşık edebiyatının çeşitli nazım birimleri kullanılmaktadır.

3.5.7. Taşlama

âşıkların bir kimseyi, bir zümreyi, devrin idarecilerini veya toplumun aksayan, bozulan yönlerini izah bir yola eleştirmek amacıyla söyledikleri veya yazdıkları şiirlerdir (Sakınç, 2017: 55). "takılma", "hiciv", "yergi" gibi adlar taşlama yerine kullanılmaktadır (Durbilmez, 2020, 233). Babaoğlu'nun belirlenebilen şiir varlığındaki 145 şiirden 15'i atışmalar türündendir.

3.5.8. Yiğitleme

Kahramanlık, yiğitlik ve cesaret konularını işleyen şiirlere genellikle "yiğitleme" adı verilir. Yiğitleme türü, âşık edebiyatının önemli bir parçasıdır. vatan, bayrak, millet ve devlet uğrunda canını feda eden şehitlerin cesaretini, yiğitliğini ve kahramanlığını konu almaktadır (Sakınç, 2017: 59). Babaoğlu'nun belirlenebilen şiir varlığındaki 145 şiirden 2'si yiğitleme türündendir. Koşma, semaî, destan, divanî gibi âşık edebiyatının çeşitli nazım birimleri kullanılmaktadır.

3.5.9. Yakınma

Yaşanan sıkıntılar, ayrılıklar, özlem, kırgınlık gibi duygusal durumlar ve karşılaşılan yanlışlıkların etkisiyle söylenen veya yazılan sitemli şiirlere genellikle "yakınma" adı verilir. Yakınma terimi yanında "şikâyetleme", "sitemleme" gibi ifadeler de kullanılabilir. Bu terimler, âşık edebiyatında sitemli şiirleri anlatmak için kullanılan farklı isimlerdir ve aynı duygu ve amaçları ifade ederler (Durbilmez, 2020: 234). Babaoğlu'nun belirlenebilen şiir varlığındaki 145 şiirden 42'si yakınmatüründendir. Koşma, semaî, destan, divanî gibi âşık edebiyatının çeşitli nazım birimleri kullanılmaktadır.

Babaoğlu'nun belirlenen şiir varlığında 9 çeşit nazım türü bulunduğu ortaya çıkarılmıştır. Babaoğlu'nun şiirlerindeki toplam oranı 29'dur. Bunlardan 26'sı güzelleme (18%), 18 ağıtlama (12%), 24 hikmetleme (17%), 2 hoşlama (1%), 10 öğütme (7%), 6 övgüleme (4%), 15 taşlama (10%), 2 yiğitleme (1%) ve 42 yakınma (29%) türünde şiir bulunduğu belirlenmektedir.

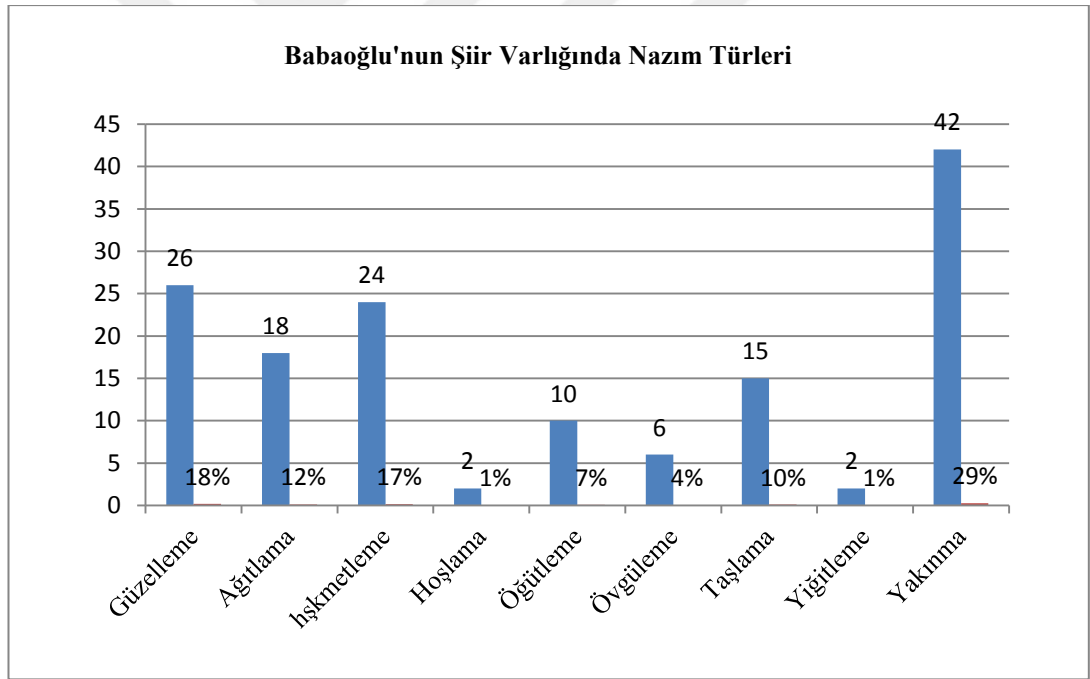
Babaoğlu'nun şiir varlığında bulunduğu belirlenen nazım türlerini –şiir numaralarıyla birlikte- şöyle gösterebiliriz:

Tablo 14. Nazım Türleri

Babaoğlu'nun Şiir Varlığında Nazım Türleri			
Nazım Türleri	Şiir Numaraları	Sayısı	Oranı
Güzelleme	23, 28, 29, 34, 37, 42, 44, 51, 53, 54, 56, 79, 82, 83, 84, 90, 92, 94, 95, 99, 104, 109, 121, 126, 127, 133.	26	% 18
Ağıtlama	1, 10, 32, 43, 47, 48, 58, 64, 65, 75, 78, 96, 98, 122, 129, 130, 135, 136.	18	% 12
Hikmetleme	21, 30, 60, 62, 63, 66,71, 72, 74, 86, 88, 89, 97, 100, 108,110, 111, 112, 113, 117, 120, 131, 139, 145.	24	% 17
Hoşlama	2, 61.	2	% 1

Öğütleme	8, 9, 11, 25, 27, 55, 105, 118, 141, 142.	10	%7
Övgüleme	22, 35, 50, 70, 73, 125.	6	%4
Taşlama	33, 45, 46, 52, 81, 85, 91, 106, 107, 114, 115, 116, 119, 123, 138.	15	%10
Yiğitleme	124, 144.	2	%1
Yakınma	3, 4, 5, 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20,24, 26, 31, 36, 38, 39, 40, 41, 49, 57, 59, 67, 68, 69, 76, 77, 80, 87, 93, 101, 102, 103, 128, 132,134, 137, 140, 143.	42	%29
Toplam		145	%100

Yukarıda belirlenen verilerden hareketle, Babaoğlu'nun şiir varlığında bulunan nazım türleri, çeşitleri bakımından şöyle bir görüntü ortaya koymaktadır:

Grafik 14. Nazım Türleri

3.6. İşlenen Konular

3.6.1. Aile

Babasıyla yaşadığı anılarına özlem duyan bir kişinin duygularını ifade etmektedir (1/1), Oğlunun bir derdi olduğunda ona anlatmasını istiyor, ona yardımcı olmak istediğini belirtiyor (10/4b), Şair, oğlunu artık göremediğini, onunla bir araya

gelemeyeceğini ifade ediyor (10/8a), şairin annesinin özverili ve fedakarca çalışarak kendisine destek olduğunu ifade etmektedir (22/1b), dayı ve yeğen arasındaki ilişkiyi kullanarak toplumun genel bir durumunu ifade ediyor (30/6), köyün ruhunda veya bir ana sohbeti olduğunu anlatıyor (54/3c), , insanlar birbirlerini destekler olmalarını ifade ediyor (60/1), şairin kardeşlik ve toplumsal dayanışma vurgusu yapmaktadır (62/4ç), Sevgilisiyle olan ilişkisinde çocuksu bir şekilde bağıllık ve sevgi hissi taşıyor (62/9ç), Sevdiklerinin desteği ve yardımı olmadan zor durumlarla karşılaştı (75/3a), hedefine ulaştığını anlatıyor (75/4a), yavrusunun yokluğuyla başa çıkmaya çalışırken kimseye derdini anlatamadığını ifade ediyor (75/7b), sevgi ve şefkatle büyüttüğü yavrusunu anlatan bir baba figürü vurgulanmaktadır (78/1a), şair milletin birlik ve beraberlik içinde yaşamasının önemini vurguluyor (82/3a), bir konuşmanın veya bir öğüdün başlangıcını temsil ediyor (84/3a), barış ve huzur içinde bir arada yaşayabiliriz (88/6a), kişinin anadan doğma gelmesine rağmen kendini büyük görmesi ve başının havalı olduğu ima edilir (92/2a), annenin şirin, baba'nın şirin ve sevgili'nin şirin olduğunu belirtiyor (95/1b), kardeşinin ayrılığında sonra huzur bulamayacağını anlatır (98/2b), Türkmen halkına olan sevgi ve selamı dile getiren bir ifadedir (99/1b), vatanını koruyup büyüten ve ona hizmet eden nesilleri temsil eden çocukları ifade etmektedir (110/3a), birlik ve beraberlik içinde yaşamının önemini vurguluyor (117/3a), şiirin veya yazının, evli çiftlerin ve çocukların sevgi ve ilgisiyle karşılanmasını ifade eder (118/4b), insanların birbirlerine yardım etmek ve destek olmak yerine birbirlerini ihmal ettiğini ifade eder (123/1b), annesine, bu Bağdatlı kadına olan sevgisini ve onun güzelliğini vurgulamaktadır (127/10b), şehitlerin kadın, çocuk ve yaşlılara zarar vermek yerine korumak ve yardım etmek için durdukları ifade edilir (129/7c), şehitlik durumunun ailesi üzerinde yarattığı zorluk ve acıyı ifade etmektedir (129/9ç), kişinin amca oğlunu sadece bir akraba değil, gerçek bir kardeş gibi gördüğü anlatıyor (135/1ç), zor zamanlarda yanında duracak gerçek kardeşlerin nadir olduğunu ve onların değerini vurguluyor (141/5ç), Bu dizelerde, aile değerleri ve sevgi temaları ön plandadır (143/9).

3.6.2. Ölüm

Ölen babanın anısına saygı ve özlem ifade edilmektedir (1/8a,b), ölümün tasavvufi bakış açısında nasıl bir kabul ve hoşgörü ile karşılanması gerektiğini ifade

etmektedir, (2/4ç), efislerini feda ederek Allah'a yaklaştıklarını ve bu süreçte "yar" edinmek için her şeyi vermekten çekinmeyeceklerini ifade etmektedir (2/3b), Bu dizede, toplumun adaletsizliğini ve eşitsizliğini vurgulayan bir ifadedir, bir fakirin ölümüyle ilgilenen veya onun durumunu soran kimse olmadığı anlatılıyor(6/5a), aşkın üskek bir ruhsal deneyim olduğunu ve âşık olmanın kişiyi ölümsüzleştirebileceğini ifade eden bir ifadedir (7/4b), aşk yolunda olan bir kişinin en derin hissiyatıyla Tanrı'ya olan aşkını ifade eden bir ifadedir (7/2c), Miras olarak bırakılan doğruluk ve dürüstlük, kişinin ölümünden sonra da iz bırakan ve hatırlanan bir değer oluşturur (11/9), Gaflet içinde ölenlere bak (14/9ç), Şair, sevdiği kişinin ölümünden sonra gelmesini istemiyor (15/1b), şairin sevgilisinin varlığına olan özlem ve onunla olan bağının devam etmesini dile getiriyor (15/7b), ölümün kaçınılmaz olduğunu ancak hayatta kalanların hayatlarını devam ettirerek ilerleyeceğini anlatmaktadır (21/6c), kişinin içinde bulunduğu durumun yoğunluğunu ifade eder (31/1c), yaşamın kaçınılmazlığını ve herkesin sonunun geleceğini hatırlatır (32/6ç), babaoğlunun yurduna geri dönerek tekrar toprağa basacağı anlatılır (38/8c), , bir kişinin hayatta olduğunu vurgulamaktadır (40/6), Babaoğlu'nun ölümüyle birlikte bile onun etkisi ve hatırası kalıcıdır (44/9a), zorluklar ölüm haline getirdi bizi (46/6ç), gurbet ilde yavrusunu ölmesini vurguluyor (47/7a), bir güçlünün veya önderin yokluğunda zayıfların hâkimiyet kurduğunu ifade ediyor (48/7d), Şair, gurbette geçen hayatının ve aşkının izlerini mezar taşında taşımak istiyor (49/2c), âşık olan kişinin aşkının uğruna her türlü fedakarlığı yapmaya hazır olduğunu ve hatta ölümü bile göze aldığını anlatır (51/3c), nınların hayatta farklı kaderlere sahip olduğunu ve bazılarının ölüm diğerleri ise içsel sıkıntılar nedeniyle zorluklarla karşılaştığını anlatır (52/6b), kişinin, kendi acılarıyla başa çıkmayı acı çekme başkalarına minnettarlık duymak istemediğini ifade eder (60/5), Bu meydanda ölümü gerek, malıyla başa çıkma konusunda fedakarlık yapmaya hazır olunması gerektiğini ifade ediyor (67/5), kendi varlığının veya sıkıntılarının başkaları tarafından umursanmadığını ifade etmektedir (68/3b), şairin veya söyleyicinin bir yerde yaşayan insanların hayatta olduğunu gördüğünü ifade eder (71/6c), gurbette yaşadığı zorlukları ve sıkıntıları mezar taşı üzerinde yazmasını istemektedir (91/5c), şair vatan için savaşan insanların kayıplarını ve acılarını ifade ediyor (96/5), toplumun kayıplarının olduğunu ve bu durumun acı verici olduğunu dile getiriyor (97/6c), ruhunun Türkmen değerlerine bağlı olarak ölmesini istiyor (100/6a),

çocukların, çölde yaşamların zorlu şartlar nedeniyle hayatta kalamadıklarını ifade eder (101/5c), sevginin solgunlaşıp sona erdiği ve kaybolduğu anlatır(107/7b), güllerin renkli olması gibi güzelliklerin gerçekleşmesini dikenlerin ölmesi temennisinde bulundu (112/2b), şeytanın etkilerinden kurtulmak ve kötülüğü ortadan kaldırmak için ateşe ihtiyaç olduğunu ifade ediyor (114/3ç), Şair, kendi ana dilinde yazdığı şiirlerin daha kalıcı ve etkili olduğuna inanmaktadır (118/6b), bir kardeşin acı çekerek ölüm tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu ifade etmektedir (123/2a), dışarıdan gülümseyen birinin iç dünyasında ölüm gibi bir hüznün yaşadığı vurgulanmaktadır (128/2a), şehitlerin ölümsüz bir onur ve şerefle görevlerini yerine getirdikleri ve ölümsüzlüklerine inanıldığı ifade edilir (129/2ç), amca oğlunun ölüm haberini aldığı anda kişinin duygusal olarak büyük bir sarsıntı yaşadığını anlatır (135/9b), bir insanın vicdanı ölürse ya yeniden canlanır ya ölü kalır (140/6c,ç).

3.6.4. Zorluluk ve Gurbet

Babasının zorluklarla dolu hayatını anlatıyor. Babası gece gündüz çalışarak para kazanmış ve ailesine şadlıkla gözlem yapmıştır (1/2), yabancı bir ilde yaşamının zorluklarını ve hüznelerini anlatmaktadır(3/9c), şairin aşk yolunda çok zorluklar çektiğini ve bunların sonucunda hala gerçek mutluluğu bulamadığını ifade eder(5/2a), Fikrini yorma, aklını şaşırtma, bir gün dönüş yaparık yurda (9/8), oğlunun, yabancı bir yerde evlendirildiğini ifade ediyor (10/3a), yabancılık, hasret ve yalnızlık hissini vurgular (19/1b), içindeki hasretin, özlemin ve arzusun öldüğünden bahsediliyor (21/3c), insanların aidiyet hislerinin ve yerleşik düzenlerinin değiştiğini ve uzaklaştıklarını ifade ediyor (26/11c), iki şehir arasında yaşanan ayrılık ve uzaklık durumunu anlatmaktadır (30/1), gurbetliğine düştüklerinin bir karşı bedeli vardı (32/1c), bağvançı bahçesini ve memleketini bırakıp garib bir ile taşınması (33/2a), ayrılık acısının zorluğunu ve yeterliliğini ifade eder (36/3a), yabancı bir yerde yaşadığı zorluklar ve sıkıntılar nedeniyle çile çektiğini ifade eder (37/9b), gurbet ilinde yaşadığı zorluklar ve sıkıntılar sonucunda dağıldığını ve sefillik içinde olduğunu ifade etmektedir (40/4), kişinin zihinsel ve fiziksel olarak yorgun olduğunu ve bu yorgunlukların gurbet yaşadığı için vurgulamaktadır (4/8), Şair, ayrılığın acısını ve hasretini "gurbet küneği" metaforuyla belirtmiş (41/9c), geçmişte yaşanan günlere geri dönüşün mümkün olmadığı anlatılmaktadır (43/3ç), şairin uzak bir yerde yabancılaştığını hissettiğini ve kaderin onu oraya yerleştirdiğini ifade ediyor (48/1b),

bir âşık veya sevdalı kişinin uzakta, yabancı bir yerde geçen günlerine atıfta bulunuyor (49/1b), Şair, garip insanların asıl vatanları olan aşklarına döndüğünü ifade ediyor (58/4c), uzaklığın ve yabancılığın acımasızca kalplere zarar verdiğini ifade ediyor (59/3c), airin yılın geçtiği yabancı topraklarda olduğunu ve oradaki durumunu ifade ediyor (65/13a), yaşamının geri kalanını yabancı topraklarda, ğurbette geçirdiğini ifade ediyorsunuz (69/1b), yabancı bir yerde yaşayarak geçirdiği bir süreyi ifade eder(70/6b), şairin geride kalan ömrünün ğurbette geçirdiğini ve bu durumun kendisini korkuttuğunu ifade eder (72/1a), Şair, sevgilisinin uzak diyarlara gittiğini ve artık yanında olmadığını söyler (73/6c), ğurbet ilde yaşadığını zorlukları ve eziyetleri ifade ediyor (75/1a), şairin içinde bulunduğu ğurbetlik durumunu ifade ediyor (76/1a), Şair, uzun bir süre boyunca farklı yerleri dolaşarak ğurbet hayatı yaşamıştır (77/5c), yabancı veya kaybolmuş biri için geri dönüş ve aradığını bulma dileği ifade edilmektedir (79/10c), atanın önemi ve özlemi vurgulamaktadır (82/5c), yaşadığı yerden uzakta başka bir yerde yabancı bir ortamda yaşam sürdürdüğünü ifade ediyor (91/2c), yabancı bir bülbülün derin bir acı içinde şarkı söylediği ifade ediliyor (93/5b), garib veyoksul birinin doymuş olamayacağını belirtiyor (97/7c), yabancı bir yerde ve uzakta olma durumunu ifade ediyor (101/1a), Babaoğlu'nun yabancı bir yerde yaşadığını ifade ediyor (102/4b), şairin uzak çöllerde dolaştığını ve özlemle Şah'ı beklediğini ifade eder (106/4), uzak diyarlarda olmalarına rağmen vatanlarına olan düşüncelerinin sürekli olarak kalplerinde ve zihinlerinde yer ettiğini ifade etmektedir (110/7c), Ayrılık, zorlu bir duygusal durumu ifade eder (112/1b), uzakta olduğu bir yerde başına gelen zorlukları anlatıyor (113/1a), şairin bir gezgin olduğu ve farklı diyarlarda dolaştığı vurgulanır (119/11b), şairin Telafer şehrine özlem duyduğunu anlatıyor (121/1b), Hızır ve İlyas'ın yolculuklarda ve yabancılık çeken insanların hayatlarında önemli bir rol oynadığı ifade edilmektedir (125/5), şairin gençlik yıllarında yaşadığı zorluklar ve göç gibi sebeplerle çektiği sıkıntılar anlatılmaktadır (128/1b), bir ğarib olarak Irak ve Şam gibi yerleri gezdiği ve orada birçok deneyim yaşadığı ifade ediliyor (133/3a), şairin ğurbet ilinde yaşadığı zorlukları ve acıları anlatmaktadı (137/1a), yabancı durumunda olan insanların durumlarını anlamak ve onlara yardım eden ya bulunur ya bulunmaz (140/1c,ç).

3.6.5. Vatan Sevgisi

Babası, çocuklarına doğru yolu göstermiş ve vatandan ayrılmamalarını öğütlemiştir (1/4), Oğlunun vatan için erken bir şekilde ayrıldığını ifade ediyor (10/1b), Şair, vatani satanlara, hainlere her zaman lanet ettiğini belirtiyor (10/5c), Oğlunun vatan sevgisiyle dolu olduğunu ifade ediyor (10/6c), Telafer'in güzel ve keyifli bir atmosfere sahip olduğunu ima ediyor (18/3b), vatanını sevgiyle anlatarak ona olan bağlılığını dile getiriyor (26/9c), Türkmenler dışındaki kişilerin, memleketen uzaklaştıklarını ifade eder (35/9c), babaoğlunun bir gün yurduna dönerek sevdiklerine muhabbetini sunacağını ifade eder (38/8a), Şair, Telafer 'i her zaman hatırlayacağını vurgulayarak, onun da kendisini unutmamasını ve hatıralarını korumasını dile getirmektedir(41/1b), Telafer halkının Türkmen kimliğine sahip olduğu, başka bir millete ait olmadığı ifade edilmektedir (42/4a), Telafer'i özel ve değerli bir şekilde algıladığını ve ona büyük bir önem verdiğini ifade etmektedir (42/6c), iyi, dürüst ve değerli insanları temsil etmektedir (43/27c), , vatan uğruna şehit düşen askerlerin ve şehitliklerinin yüceliğini ifade eder (47/3c), air, Telafer'in yokluğunda yurdunda bir eksiklik hissettiğini ve bu eksikliğin kendisine sormadığını ifade etmektedir (49/6c), Kerkük şehrine olan sevgiyi ve bağlılığı ifade etmektedir (53/1b), Şair, köyde geçirdiği ömrün anlamını, köyün sosyal ve doğal güzelliklerini ifade ederek anlatmaktadır (54/1), kökenine sadık kaldığını ifade etmektedir (54/5c), Irak'ın birlik olması canına şadlık bulundurur (60/2), Irak'a olan sevgisini ifade etmektedir (60/9), . Bu mısra, şairin vatan sevgisi ve umuduyla dolu olduğunu gösteriyor (64/7), Şair, Telafer'den ayrılmış ve uzaklaşmış olmasına rağmen, oradaki samimi ve sıcak sohbetlerin özlemini duyduğunu ifade ediyor (65/1b), şairin Iraklı bir Türkmen olduğunu ve ana dilinin Türkmen dilini konuşmak olduğunu ifade ediyor (66/1a), vatanın sembolü olan bayrağı göndere çekip ona sahip çıkmak istediğini ifade ediyor (68/5a), şairin bir şehirde yurdunu, vatanını bulduğunu ve bu şehirde kendisine kimse gibi olmadığını ifade eder (72/7a), vatan sevgisi ve vatanın kıymetini vurgulayan bir ifadedir (73/9c), şairin aşkla dolu olduğunu ve bu aşkla kendini ifade ettiğini anlatıyor (74/2c), Türkmen vatanına olan bağlılığını ve aidiyetinizi ifade etmektedir (74/5a), Vatanınıza olan sevgi, fedakarlığını vurguluyor ve ona olan sadakatini ifade ediyor (75/1b), Irak toprağının önemine vurgu yapmakta ve bu topraklarda gerçekleşen olaylara duyarlı olduğunu ifade etmektedir (79/6a), şair vatanın her şeye rağmen bir cennet olduğunu ifade ediyor (82/2ç), irak için

bileğinin kurban olmaya hazır olduğu ifade edilmektedir (89/5ç), şair vatan uğruna şehit verilen süreleri ifade ediyor (96/2), kalbin ve düşüncenin Türkmen değerlerine ve kültürüne bağlı olmasını vurguluyor (100/1ç), Babaoğlu'nun vatanını sevdiği anlatıyor (100/8a), vatan sevgisinin derin olduğunu vurguluyor (101/8b), Irak'a zarar vermek isteyen bir kişiye karşı bir uyarı veya tehdit olarak kullanıldığını belirtmek istemiş (108/2a), Şair, vatanının kendisi için büyük bir değer olduğunu belirtiyor (110/1a), Telafer'in eski haline dönmesini arzuladığını dile getiriyor (111/1b), Telafer aşkına kalemlere her zaman ilham verdiğini dile getirdi (112/4c), Vatan sevgisiyle dolu olarak vatanına geri dönmek istiyor (113/6c), yurt toprağının değerini ve kutsallığını vurgulamaktadır (116/10a), Telafer'in kişinin kökleri, kültürü ve kimliğiyle bağlantılı olduğu anlaşılıyor (117/7a), sevgiyle yazılanların ve vatan için yazılanların önemini vurgulamaktadır (118/3a), Irak'ı gerçek bir savunan duvar gibi kuracağını anlatıyor (124/3b), derin bir vatan sevgisi ve bağlılık ifadesidir (124/5a), "Bağdat", aşkın yüceliği, güzelliği veya arzulanan bir durumu temsil eder (127/9ç), şehitlerin vatan ve millet sevgisi uğruna hayatlarını feda ettiği vurgulanır (129/1a), Telafer genç yaşında bir şekilde kocalmaz olduğunu ifade etmektedir (131/4c), vatana sevgi ve bağlılıkla verilen bir fedakarlık anlamına gelir (144/1), kişinin Irak'ta yaşadığını ve Türkmen kökenine sahip olduğunu belirtiyor (145/1b).

3.6.6. Aşk ve Sevgi

Allah'a olan sevgi ve saygı ifade edilebilir (2/1b), kişinin kalbini ve zihnini ele geçiren güçlü bir duygu olduğu düşünülür ve bu mısra da bu fikri yansıtıyor, geviltahını yaktığını söyleyerek, aşkına karşılık bulamadığı için artık kalbindeki sevgiyi hissetmeyeceğini belirtir (4/12), şiirin tamamında işlenmiştir. Şiirin her dizesinde aşkın güzellikleri ve zorluklarından bahsedilir. Örneğin, "Aşkın adaşında yandım kül oldum", "Bu fani dünyada muraz almadım", "Yar vefasız çıktı şadlı gülmedim" gibi mısralar aşkın zorluğunu, "Güzel yarın adın sinemde yazdım", "Seher akşam yolda yarı huçardım" gibi mısralar ise aşkın güzelliklerini anlatır (5), âşık olmanın bir ruhani arayış olduğunu ve Tanrısal güzelliği bulmak için aşka yönelindiğini ifade eder (7/1ç), mütevazi olmak, gerçek âşıklığın bir göstergesi olarak anlatılıyor (8/3b), Gerçek aşkın sınırları aşabileceğini ve uzaklık hissi olmaksızın hissedilebileceğini vurguluyor (8/6a), Şair, ilgi ve sevgi görmeyen bir şeyin zamanla güzelliğini yitireceğini ifade ediyor (11/8), Fani dünya ve geçici

ilişkilerin değerini kaybettiği düşüncesi beyitte yer alıyor (12/2), bazı insanların gündüzleri sakin görünürken geceleyin tutkularına kapıldığını ifade ediyor (14/4a), Şair, sevdiği kişiye olan aşkının etkisiyle başının karıştığını ve düşüncelerinin yoğunlaştığını ifade ediyor (15/2b), şairin sevgilisine olan aşkını ve ona duyduğu sevgiye atıfta bulunuyor (15/3a), ne fayda eğer yardan karşılık sevgili olmasa (16/1b), sevgilisinin aşkı uğruna gezip dolaşmasını hayal ediyor (16/3c), şkın yoğunluğunu ve âşık olan kişinin sevgilisine olan tutkusunu anlatan bir ifadedir (23/1ç), aşkın yüce bir duygu olduğunu ve onun seviyesine ancak âşık olan kişinin ulaşabileceğini anlatır (23/1a), âşık ve dervişlerin benzerliklerini ve birlikte buluşma noktalarını vurgular(27/5a), sevdiği kişinin aşkını bildiğini ve ona önem verdiğini ifade etmektedir (31/4c), sevgi ve aşklarını kendilerini temsil eden bir hırka gibi taşıyarak gösterirler (32/3ç), sevgilisi aklının karıştığını veya etkilendiğini ifade eder (34/2a), yurduna içten gelen aşk duygularının ve sözlerin ifade edilmek istendiği anlatılır (35/1a), sevginin düzenli ve karşılıklı bir şekilde yaşandığı bir ilişkide bile insanın bazen canının sıkılabileceğini ifade eder (36/5c), sevdanın kızın kalbinde dolaştığı (37/1c), bir âşığın içinde bulunduğu sıkıntıları ve dertleri kimse anlamadan yaşadığını ifade eder (38/6b), , şairin kendine has niteliklere sahip bir kadını sevgiye değer bulduğunu ifade eder (39/5c), bir âşığın sözlerine inanan ve onları doğrudan benimseyen insanların kim olduğunu sorgulamaktadır. Aşığın sözlerini kabul eden ve onaylayan insanların kim olduğunu merak ettiği ve onlara yönelik bir soru sorulduğu anlatılmaktadır (40/11), kale aşkın sürekli olarak yazma (42/3c), aşkın derin ve içten bir şekilde yaşandığını ifade eden bir ifadedir (44/4c), çeviri, sevginin derinliğine ve sırlarına ulaşmanın sadece ağlayarak yeterli olmadığını ifade ediyor (47/5b), aşkın yorgunluk verdiği ve yorulmuş hissettirdiği ifade ediliyor (50/3a), Sevda, beklentileri karşılamayan, hayal kırıklığı yaratan bir hale gelmiş durumda (50/3b), âşık olan insanların, aşkın en yüce ve mükemmel haliyle nitelendirildiğini anlatmaktadır (51/2ç), Şair, İstanbul'da sevdiği bir kişiye âşık olduğunu ifade ediyor (56/4c), Şair, sevgilisi için çölleri ve dağları dolaştığını ifade ediyor (57/2c), Şair, geçmişte sevdiği bir kişiyi tekrar görmenin gönülünde bir uyanış yarattığını ifade ediyor (59/4a), şairin âşıklara selam gönderdiğini ve onlara söylediğini ifade ediyor (61/1a), âşıkını ve sazını, duvarda asarak her zaman göz önünde tutacağını ve kültürel değerlerini koruma çabasını ifade ediyor (66/10c), Kendisinin de aşkı dile getiren bir dil ve sazla şarkı söylemeye geldiğini ifade ediyor (67/4), başka bir yurda âşık olmadığını

belirtiyor (68/7b), şairin hayatında aşkın ve aşkı anlamının önemli bir rol oynadığını ifade eder (70/2ç), âşık olan kişinin sevdasını takip ederek uzak diyarlara, zorlu coğrafyalara yolculuk ettiğini ifade eder (71/6b), Şair, sevgilisine olan derin sevgisini ifade etmektedir (73/2b), iç dünyasında bir sevgilinin varlığını bulduğunu ifade ediyor (76/2a), şairin aşkı ve sevgiyi öne çıkaran bir durumu ifade etmektedir (77/8ç), air, sevgilisine olan sevgisini belirtirken, onu içtenlikle ve samimiyetle sevdiğini ifade etmektedir(80/1a), Şair, aşkın kendisini o kadar etkilediğini ve sürüklediğini ifade ederek, nereye gittiğini, ne yaptığını tam olarak bilemediğini ifade eder (83/1a), kişi kendini Mecnun olarak tanımlayarak bir güzel için dolaştığını ifade ediyor (84/4a), , kişi sevgilisini yanına çağırıyor ve ona yolunu öğrettiğini belirtiyor (84/1a), hayatta bazen sevinçlerin ve mutlulukların ani bir şekilde elden gidebileceğini anlatır (87/8b), aşkın insanların içindeki ateşi ateşlediğini ve bazı insanların bu ateşi hissederek yanmaya başladığını anlatmaktadır (89/1), , sevgilinin aşkında yakıcı ve acı verici bir duruma maruz kalmaktadır (92/2b), şairin esmer bir güzeli sevdiğini belirtiyor (93/6a), şkın sarhoş edici ve coşku verici etkisini vurguluyor (95/8b), Türkmenlerin sevgi dolu yüreklerine ve duygusal yanlarına atıfta bulunur (99/4c), sevgilinin hastalık sürecinde geçmişte yaşadıkları aşkı diline getirir (103/2c), âşğın sürekli dolaşıp arayış içinde olmasına rağmen sevgilisini bulamamasının neye yaradığını ifade eder (106/4), aşk uğruna ömrünün tükendiğini ve aşkın etkisiyle yaşlanıp yıprandığını ifade eder (107/4b), aşka kapıldığı anlatılıyor (109/5b), kendini tamamen Allah'a adayarak, canını O'nun aşkıyla bükür (115/3c), Hak yoklu, âşıkların yolu her insan anlamaz (117/4a), şairin aşkın derinliğine ve tutkusuna vurgu yapılır (119/11c), samimi duygularla şiir yazan şairlerin şiirin gerçek yolunu takip ettiğini belirtir (121/4b), . Baykuş yalnızlık hissini seven, tercih eden bir kuştur (126/1ç), Babaoğlu bir yara olarak âşık olduğu ifade edilmektedir (127/11a), âşğın günlüğünde sevgi ve aşkın hakim olduğu anlatıyor(133/1b), sevgili olmadan yaşanan aşkın da bir nağmesi vardır, ancak bu aşkın geleceği belirsizdir (140/3c), şkın başkalarına açık bir şekilde ifade etmenin bazen zararlı olabileceğini ima ediyor(141/2a), âşık olan kişi, aşk ateşiyle yanmazsa, sevilen kişinin iç dünyasını ve hislerini tam anlamıyla bilemez (143/1).

3.6.7. Din ve Tasavvuf

Babası bir âşık söylediği sözlerin on iki imamın nefeslerini bile dinlediği kadar etkili olduğu vurgulanmaktadır (1/5a, b), babanın duaları, ailesine verdiği destek kadar önemli görülmüştür. (1/6c), babanın ölümünün ardından çocuklarının onu anarken, dua ve zikirle yüreklerinin huzur bulduğunu ifade etmektedir (1/8c), tasavvufun temel öğretilerinden biri olan "hakikat" ve "sır" konuları işlenmektedir. "Hakkın cemalını görem" ve "Canımın içinde sırrım" gibi dizeler, Allah'ın güzelliğine ve insanın iç dünyasındaki sırlara vurgu yapmaktadır (2/1a,ç), tarikat hayatında hizmet etmenin önemini vurgulamaktadır (2/2a,b), tasavvuf yolunu izleyen dervişlerin, Mensur'un şiirleriyle süslenmiş bir hayat yaşadıklarına ve Mensur'un şiirlerinin önemine vurgu yapmaktadır (2/3a). bireyin nefsini terk ederek Allah'a yönelmesi, nefsinin arzularını, egolarını ve dünyevi bağlarını yok etmesi , kişi kendisini Allah'a adanmış ve yalnızca O'nu anar kişinin kendi benliğini feda etmesi, özünden geçmesi ve kendini ölüme teslim etmesi gerekmektedir (2/3b), kişilerin ilim ve irfan sahibi olmalarının bir anlam ifade etmeyeceğini belirtiyor ve tarikatın varlığının bu duruma bir çözüm getiremeyeceğini savunuyor (4/3), Şair, Şah Hüseyin'in öldürülmesi ve yer suvarı kanında olayı ise İslam tarihinde önemli bir yere sahiptir ve burada şiirdeki mesajı desteklemek için kullanılmıştır (4/11), karıncaların bile bir yavru besleyecek kadar fedakarlık yaparak insanlardan öğrenebilecekleri şeyler olduğunu belirtiyor, Allah'tan gelecek olan günlerin lütuf ve rahmetine sığınıyor ve umut ediyor(6/8a), Allah'a olan inancın ve aydınlık geleceğin umudunu vurguluyor (6/9ç), Allah'ın buyruğuna uymanın önemini vurgulayan bir ifadedir(6/5c), Şair, bu dizeyle, insanın imanının zorlu durumlar karşısında etkilendiğini ve sarsıldığını belirtiyor (6/4b), adaleti ve doğruluğu temsil eden kişilerin topluma yol gösterici olduğunu vurgulayan bir ifadedir (6/3b), Şair, Allah'ın sınırsız merhamet ve yardımına güvenmek ve O'na sadık kalmak gerektiğini vurguluyor (8/3c), Şair, hayatında Tanrı'ya olan inancının ve bağlılığının önemini vurguluyor (8/9c), İslam'ın şeriatına uygun bir şekilde hareket ettiğini ve İslam yolunda olduğunu ifade ediyor (10/3b), Şair, fitne çıkaranlara ve kargaşa yaratanlara lanet ediyor (10/3ç), , sabır göstermesini ve Allah'a şükretmesini, imanına sarılmasını öğütüyor (10/4ç), Şair, hayatta yapamadıklarından dolayı pişmanlık duyduğunu ifade ederek, sonunda hesap verme noktasına ulaşmak istediğini dile getiriyor (13/1ç), Allah'ın belirlediği doğru yolu ve düzeni değiştirenleri ifade eder (14/4ç), Helal kazanmak zorlukluğunu anlatıyor,

İslam emrettiği gibi yaşamak (14/6b,c), Allah'ım, gelecek günlerin kurumasını diliyor (14/8a), Şair, Eyüb gibi büyük sıkıntılarla karşılaşmış olduğunu ifade ederek, kendi zorluklarını anlatıyor (15/4a), dünya hayatının geçiciliğine, güçlü olanın bile sonunda gücünü yitirebileceğine ve değişebileceğine dikkat çekmektedir (17/5c), kötü niyetli insanların, inançlarını kullanarak zarar verici eylemlerine devam etmelerini anlatmaktadır (17/6c), Allah'ın huzuruna veya ilahi varlığının önüne atıfta bulunur (18/4c), insanların yaşadığı güçlükleri ve başlarına gelen zorlukları ifade ederek, dönemin zorluğunu ve umutsuzluğunu yansıtmaktadır (18/8a), gençlerin ölmelerinden sonra yerleri Firdos menzilesinde olmaları (21/4c), ölümün ve yaşamın Allah'ın iradesine bağlı olduğu vurgulanmaktadır (21/6b), kişinin derin bir inanç ve umutla dua ettiğini ve Tanrı'nın yardımına sığındığını ifade eder (23/8a), kişinin ruhani bir yolculuğa çıkması ve manevi bilgelik arayışında olması gerektiği anlatılır(24/1b,c), Yetim malını çalmak büyük bir günah,Cehenneme götürür, Kur'an'da yazılıdır söz (25/1b,ç), İslam'ın birlik ve hakikat üzerine vurgu yapılırken, dervişlerin hakikati hatırlama ve doğruyu ifade etme çağrısı yapılmaktadır (27/1), Allah'ın güç ve kudretinin muhteşem ve gizemli olduğunu ifade etmektedir (28/2c), Hz. Muhammed'in kızı Fatıma'nın saygın ve önemli bir kişi olduğunu vurgulamaktadır (29/2), Allah'ın lütfuyla gerçekleştiğini ve kaderin bir parçası olduğunu vurgular (32/2a), Hızır İlyas'ın varlığına ve önemine atıfta bulunulur (35/6a), İslam dini'nin öğretilerine uygun olarak hareket ettiğimizi ve bu yolda ilerlediğimizi ifade eder (35/12b), sevgilinin güzellik ve mükemmellik açısından cennetten gelmiş gibi olduğunu ve onun kul gibi değerli bir varlık olduğunu anlatır (37/2b), Hz. Muhammed ve Hz. Ali'nin doğruluklarına vurgu yaparak onları sadık ve güvenilir kişiler olarak nitelendirmektedir (40/13), İslam'ın erkanını yerine getirmeme veya ihlal etme durumu vurgulanmaktadır (45/8c), Allah'ın insanı yaratması anlamına gelir(46/4a), "Ağa Hüseyinle bir araya gelmesini diliyor (47/4b), yavrusun yerine kendi ölmesini diliyor (47/5a), Allah'ın lütuflarının veya iyiliklerinin israf edildiği veya değerinin bilinmediği bir durumu ifade ediyor (48/8b), erenlik yolunda ilerleyen kişinin yolculuğunda imanla dolu olduğunu ifade eder (51/1a), imanın müminin kalbini güçlendiren ve huzur veren bir faktör olduğunu ifade eder (52/8c), Kerkük'te bulunan İmam Ahmet adında bir şahsın varlığına işaret eder(53/6a), Şair, Koca Ahmed Camii'nin sırrını bildiğini ifade ediyor (56/4b), Şair, Babaoğlu'na derdini sadece Tanrı'ya anlatmasını söylüyor (58/9b), . Şair, gerçek

mutluluğun ve huzurun imanla olduğunu ifade ediyor (59/1c), dervişlik geleneklerinin yaşandığı bir ortamda kendisinin köşede, kenarda olduğunu ifade ediyor (61/3c), İç dünyanın doğruluğunun, inanç ve iman temeli olduğunu vurguluyor (63/6b), ahiret hayatının cennet gibi güzel ve huzurlu bir yer olduğunu vurguluyor (64/2), şairin bahsettiği yerde Evliyaların mezarlarının bulunduğunu ifade ediyor (65/9a), Şair, erenlerin yoluna adım attığını ve bu yolculuk sırasında sadık âşıkları gördüğünü ifade ediyor (67/3), Erenlerin manevi huzuru ve ilhamıyla dolu olduğunu ifade ediyor (67/8), önce Allah'ın sonra erenlerin önemine vurgu yapılmaktadır (68/11a), dua ederek, Allah'ın kapısını çalmanın önemini vurguluyorum (75/4c), Allah'a olan bağlılığının ve arayışının sonucunda cenneti buldu (76/4ç), yazgının Tanrı tarafından belirlendiği ve insanın bu yazgıya boyun eğmesi gerektiği ifade ediliyor (78/4a), gönüllerin bozulduğu ve iman kaybaldığı bir durumdan bahsedilmektedir (81/1b), şairin vatanın, Allah tarafından takdir edilen ve belirlenen bir kader olduğunu ifade etmektedir (82/7ç), kişi İslam peygamberi Hz. Muhammed'in (sav) öğretilerine, yoluna olan bağlılığını ifade ediyor (85/2ç), mümin olan bir insan sağlam, güçlü ve doğru yolda olandır (91/5a), harama karşı duruşunu ve temiz bir yaşam sürdürdüğünün altını çiziyor (92/2c), Anne sevgisinin kutsal bir varlık tarafından verildiğini belirtiyor (95/3a), Allah'ın emri ve yazdığından kaçmak yok (98/2a), kişilerin dünyevi arzularından arınarak manevi bir yolculuğa çıktıklarını ifade eder (101/2b), Babaoğlu'nun erenlerin izinden giderek onların öğretilerini takip ettiğini gösterir (106/8), zorluklarla üzleşirken içsel bir güç ve huzur bulmanın önemini anlatıyor (113/4c), Dervişlik yolunda ilerlemek için iman ve inancın gerekliliğine vurgu yapıyor (114/1b), Allah'ın cemalini gördüğünü ve bu manevi güzellikte kendisine ait bir değer olduğunu ifade ediyor (115/1b), Allah'a olan bağlılığın ve imanın önemini vurguluyor (117/2c), Şair, haya duygusunun kâmil imanla birlikte anlam kazandığını ve birbirini tamamladığını ifade eder (120/2b), şairin, Kuran'da zikir olduğunu anlatıyor (121/11b), Şair, Allah'ın büyüklüğünü ve cömertliğini vurgulamaktadır (122/4a), İnsanlar, dileklerini ve niyetlerini Hızır ve İlyas aracılığıyla iletebilir ve umutlarını onlara bağlayabilir (125/3), Süleyman peygamberin öğretilerine ve yoluna yönelik bir ilgi veya bağlılık göstermemiştir (126/5a), Bağdat'ın bereketli ve güzel bir mekan olduğu ve bu güzelliğin şairin duasına bağlı olduğu ifade edilmektedir (127/10ç), Allah'ın emri doğrultusunda vatanına canını sunmaya hazır olduğunu anlatıyor (129/9b), Şehit olan kişinin

Cennet-i Firdos'ta mesken bulunduğunu ifade ediyor (130/1c), Allah'a selam göndermektedir(132/8a), Yusuf'un hikayesine atıfta bulunuluyor (133/9a), insanların Allah'ın lanetine uğramasını ifade ediyor (134/8ç), ölümün kaçınılmaz olduğunu ve hiç kimsenin kibirli olmaya veya başkalarının gönüllerini kırmaya hak kazanmadığını ifade ediyor (138/9), insanların beslediği hayvanların bile helal gıdalarla beslenmiş kendileri nasl heram yiyeceklerini anlatır (144/11).

3.6.8. Doğa

Baharın gelmesiyle doğanın canlanmasını. Şair, güllerin açması, çöllerin yeşermesi ve seher vaktinde esen rüzgarların etkisiyle dağların ve tepelerin hareketlendiği bir manzarayı betimliyor (3/1), yağmurun yağması ve yerin ıslanmasıyla birlikte gönüllerin de birbirine (3/2a), Bülbülün dallar arasında uçup durması, âşığın aşk yolculuğunda farklı duygusal durumlar yaşamasına benzetilir (5/4a), şairin aşkı için her yeri kazdığını ve her yerde sevdiğinin izlerini aradığını ifade ediyor (5/5b), şiirde bir milletin düşman tarafından zorla yerinden edilip dağlara sürüldüğünü ifade eden bir ifadedir (6/2ç), zorluklarla dolu bir ortamda bile sağlam bir temel oluşturmanın önemini anlatıyor (8/3ç), düşük değeri olan veya önemsiz şeylerle kendini yormamayı ifade ediyor (8/9ç), geçmişte insanların birbirlerine karşı daha samimi ve içten olduğunu ifade eder (9/2), Şair, insanlara zarar vermek yerine, birbirlerine bal gibi tatlı ve iyilik dolu davranmalarını önerir (9/2), Oğlunun ayrılmasıyla şair, bir kuşun elinden uçtuğu gibi bir boşluk hissettiğini ifade ediyor(10/7a), Şair, üskek görünen bir kişiden fayda beklememenin önemini vurguluyor. Sahibi olmadan bir şeyin değeri azalır (11/5), Şair, gereksiz sözlerin söylenmemesi ve zihni yormaması gerektiğini ifade ediyor (11/10), Şair, herkesin farklı görüşleri olduğunu ve herkesin bir şekilde var olmaya devam ettiğini ifade ediyor (11/13), Şair, doğanın güzellikleriyle birlikte bahçenin güzelliğine ve bereketine vurgu yapıyor. Doğanın ve güzelliklerin bir araya gelerek uyumlu bir tablo oluşturduğu anlatılıyor. (12/1), hayatta güzelliklerin sıkıntı ve zorluklara rağmen korunması ve değerli tutulması gerektiğini anlatıyor (12/4), Yardıma ihtiyacı olanlara gereken desteği sağlayamamış olmanın üzüntüsünü dile getiriyor (13/4a), zaman geçtikçe, halkın görüşü veya tutumu değişebilir ve belirsizlikler ortaya çıkabilir (14/4b), Sümbüllerin kurumması, dünyevi güzelliklerin geçici olduğunu ve zamanla solup yok olduğunu ifade eder (14/7b), Şair, doğanın içinde olmanın ve çevredeki güzellikleri gözlemlemenin insanı

neşelendirdiğini, huzur verdiğini anlatıyor (16/6a), Bir bülbül gibi dolaşsam dağları taşları (16/1a), Şair, sevgilisinin etkileyici gözlerine bakarak kendini kaybedeceğini ifade ediyor (16/7a), Şair, sevgilisinin onun mezarını ziyaret etmesini ve hatırasını yaşatmasını diliyor (16/7b), şair sevgilisinin adını anarak ona sesleniyor ve onunla bir araya gelmeyi hayal ediyor (16/9a), Şair, sevgilisinin varlığının kendisi için ne kadar önemli olduğunu vurguluyor (16/9ç), yüzeysel ilişkilerin geçici olduğunu ve gerçek dostluğun derin bağlara dayandığını vurgulamaktadır (17/5c), dünyanın hızla değiştiği ve ilerlediği vurgulanmaktadır (18/1a), Şair, toprağın savaşlar nedeniyle kanla kirlendiği düşünerek gözyaşı döker (18/4a), insanların hayal kırıklığı, umutsuzluk ve çaresizlik hislerini yansıtıyor. Aynı zamanda, doğa ve zamanın insanların yaşamlarını etkileyen güçlü unsurlar olduğunu vurguluyor (18/6), insan hayatında da gençlik, güzellik ve tazelik gibi durumların zamanla geçtiğini ve değiştiğini ifade eder (19/3c), toplumun içinde bulunduğu zorluklar ve kayıplar üzerine bir ifadedir (20/1), şairin değer ve katkısına vurgu yapılıyor. Ayrıca, bülbüllerin kendisinin bağından ürktüğü ve bir daha o dallara konmadığı da belirtilmektedir (20/3), umut ve fırsatların değerine dikkat çekilir (20/3), Düşmanın herkesi çöllere sürdüğü ve zor şartlarda yaşamaya zorladığı belirtilir (21/2b), doğanın güzelliklerini ve eksikliklerini dile getirirken, aynı zamanda doğanın dengesini ve farklı yönlerini yansıtan bir tasvir sunmaktadır (23/2), dostluk ilişkilerinin kalıcı ve sürekli olduğunu anlatan bir deyimdir (24/3a), kişinin zorluklarla karşılaşsa bile, erdemli davranışlardan ödün vermemesi gerektiğini anlatır (25/3c), doğanın doğal güzellikleriyle birlikte doğal dengeyi ve insan faaliyetlerinin doğaya olan etkisini anlatır (26/6a,b), baharın sona erdiği ve yaz mevsiminin gelmekte olduğu anlatılır (27/5b), doğal unsurlarına dikkat çekmek ve şairin heyal gücünü belilemek (28/1), doğada bulunan yarpağların insanlar tarafından kullanılarak ev yapımında kullanıldığını ve giyim malzemesi olarak kullanıldığını ifade ediyor (28/4b), ölen kişinin gömülme anında çevresindeki unsurların duygusal bir tepki verdiğini ifade etmektedir (29/59), güzellik ve iyilik yapanların güzellik ve iyilikle karşılaşacağını, kötülük yapanların ise kötülüklerle karşılaşacağını anlatmaktadır (30/4), hayata yeniden başlama, yeni umutlar ve deneyimlerle dolu bir günün başladığını ifade edebilir (31/2a), doğadaki bir bülbülün güzel şarkılarını söylediğini ve bu melodilerin gül bahçesine ulaştığını anlatır. Bülbülün şarkıları, güllerin bulunduğu yere ulaşır ve bu manzara güzel bir tabloyu oluşturur (33/1), Sevgilisinin yanıkların elma gibi

göründüğünü anlatır (34/3a), sahip olunan topraklar ve coğrafya anlatılmaktadır (35/1b), kişi sevdiği kızı ay gibi benzeterek onun güzelliğine atıfta bulunur (37/1a), bir su kaynağının veya pınarın bir gözyaşına benzetilmesini ifade eder (38/4b), kişinin güneşin batmasıyla birlikte sevgilisinin yanına geçtiğini ifade eder(39/8a), zorluklar ve engeller nedeniyle umutsuzluğa düşen bir kişinin durumunu ifade etmektedir (40/9), şairin kökenine, doğduğu yere bağlılığını ifade etmektedir (41/2a), Baharın gelmesiyle birlikte doğada canlanma ve yeniden doğuş yaşanır (42/1a), üzünün aydınlık ve güzel olduğunu ifade etmek için kullanılmış (44/3a), bir durumun sona yaklaştığını ve zorlu bir sürecin yaşandığını ifade eder (45/2c), şairin güzelliklerle dolu dünyasını mahvettiğini ve ona acı verdiğini ifade ediyor (48/3ç), rüzgarın gelip geçici etkisiyle kısa bir anın ve yaşanmış bir deneyimin izini sürmekte (49/2a), âşık olmanın güzel ama zorlu bir durum olduğu anlatılıyor (50/2a), kişinin yaşadığı zorluklar karşısında çökkün bir durumda olduğunu anlatılmaktadır (52/5ç), Kerkük'ün onurlu ve şerefli bir toprak olduğunu vurgular (53/4a), köyde, toprağın ve çölün güzelliğine vurgu yapar (54/3ç), şiirin amacının insanları üzme veya incitme olmadığını vurgular (55/3ç), Şair, İstanbul'un kıyısında yer alan denizin kendisine hüznü bir his verdiğini dile getiriyor (56/1c), Şair, bülbülün gülün başında ötmesini ve şarkı söylemesini anlatıyor (57/7a), ağaçların susuz kaldığı ve hayatta kalmak için gerekli suyu alamadığı ifade ediliyor (58/3b), Şair, sevgiliyi ardından takip etmek için çöllerde ve dağlarda dolaşmaktan bahsediyor (59/2b), bir bağın meyvelerinin tamamen tükenmiş olduğunu ve hiçbir şeyin geriye kalmadığını ifade etmektedir (60/3), Şair, bu durumda vatanını korumak için harekete geçmekten bahsediyor (62/6b), şairin yaşamında bir dönüm noktası veya zorluklarla dolu bir süreç olduğunu gösteriyor (64/1), şairin çevresindeki sevinç ve neşenin azaldığını ifade ediyor (65/1ç), bağları canlandırmak, yeniden suya kavuşturmak gerekmektedir (68/3a), sahralar ve çöllerin bir yuva, bir mesken olduğunu ifade ediyor (69/2b), doğanın güzelliği ve canlılıkla dolu olduğu bir zaman diliminde, çiçeklerin açması ve doğanın canlanmasıdır (70/1a), Şair, yollara düşmek ve vatanına kavuşmak için doğanın bile yardımını istemektedir (72/3ç), Şair, baharın gelişiyi bağların güllerle süslendiğini ifade eder (73/3a), senin olmadığın bir ortamda, bir bağın kuruması gibi yavan, yaşamsız ve verimsiz bir durumun söz konusu olduğu anlatılıyor (78/5c), sevgilinin güzelliğinin de benzersiz ve eşsiz olduğunu ifade etmek amacıyla kullanılmıştır (79/5b), âşılardan yerine seyrana dönüştü (79/1b), doğanın uyanışıyla

birlikte sevgilisinin hatırasını canlandırır ve onun resmini hayalinde canlı bir şekilde görür(80/3a), vatanda esen yelin şairin gönlüne huzur verdiğini vurgulamaktadır (82/1a), aşkın kişi üzerinde derin bir etki bıraktığını ve onun hayatında belirleyici bir rol oynadığını anlatır (83/2ç), airin dolanarak bir göle geldiği anlatılmaktadı (84/2a), suyun kesilmesinin bir bağı tahrip ettiğini ifade ediyor (91/9c), yarın gözlerinin dört mevsimi yansıttığı ve her bir mevsimi yaşattığı anlatılıyor (92/1b), kişinin bu zorlu süreçte yolunu kaybetmemeyi umduğunu ifade ediyor (93/3ç), yağmur sonucunda göllerin oluştuğu ve yolların çamurlu olduğu tasvir ediliyor (99/10b), çöl ve su kaynaklarının durumunun üzüntü verici veya hüznü olduğunu ifade etmektedir (101/3ç), kişinin bağlarını ve emeklerini ortaya koyduğu şeyleri anlatılıyor (102/3a), ağın güzelliğine vurgu yaparak dağın doğal ve etkileyici bir güzelliğe sahip olduğunu ifade ediyor (104/2ç), içindeki coşkun duyguların sel gibi çağlayıp akacağını belirtiyor (105/1ç), cesaret ve direnç gösterme ruhunu vurgular (108/3a), Güzel dilber bağlarda açan bir gül gibi güzeldir (109/2a), vatanlarının üzerine taşlar konulduğunu, zorluklarla karşılaştığını ve huzurun bozulduğunu anlatmaktadır (110/6c), Şair, bu toprakların Felekoğlu için önemli ve değerli olduğunu ve Felekoğlu'nun önemli bir kişi olduğunu vurgulamaktadır (111/2a), Baharın gelmesiyle birlikte çimenlerin yeşermesi anlatıyor (112/3a), kişinin kendisini ifade etme ve iz bırakma isteğini vurguluyor (113/5b), zorlu ortamda yolculuk ederek deneyimler kazanıyor (114/2a), öllerin verimli hale getirildiği ve ekilen ürünlerin biçildiği anlamına gelir (116/7a), Şiir, ırmağın akan suyu gibi berrak, duru ve akıcıdır (118/11b), Şair, bir meyveli bağın içindeki güzel gül gibi, edebi eserleriyle topluma zenginlik ve güzellik katmaktadır (119/5ç), Şiirin güzelliği ve etkileyiciliği, bir gülün güzelliğiyle eşleştirilir (121/2a), başına esen rüzgarın şiddetiyle bir etkileşim yaşadığını anlatır (122/2a), , şehitlerin vatan topraklarına zarar verenlerin sonu merzarda olduğunu vurgulamaktadır (129/3c), akan suyun çöllere doğru yol aldığını ifade ediyor (131/2a), sevdası uğruna dağları, taşları dolaştığını ve gerçek sevdasını bulduğunu belirtmektedir (133/1ç), Felekoğlu'nun şiirlerinin güzelliklerle dolu bir dünyaya götürdüğünü ve orada huzur bulduğunu anlatır (136/3c), suyun akarak temizlendiği gibi zamanla gönüllerin de arınabileceğini anlatıyor (138/5), bağın, değerli bir şekilde korunmasının önemini vurgulamaktadır (139/3a), meşru ve doğru olan şeylere haksız yolla karıştırmamız gerektiğini vurguluyor (141/4b), artık yaşam gücünü yitirmiş bir şeye tutunmanın anlamsız olduğunu belirtiyor (142/2b),

bülbülün gülün başında ötmesinin, ağacın dalını gerçekten bilebilmemizi sağladığını ifade ediyor (143/2), dervişin veya sofunun içtenlikle, samimiyetle ve sevgiyle müminlere yol göstermesini ifade ediyor (143/7), önceki nesillerden kalma bir taş duvarı temsil eder ve geçmişin izlerini ve köklerini taşır (144/4).

3.6.9. İnsan

İnsanın kısa ömrüne ve geçmişteki insanların bizlere bıraktığı mirasa dikkat çekmektedir (3/3a), insanların sadece kendilerini insan olarak tanımlamasının yeterli olmadığını, gerçek bir insan olmak için daha fazla çaba ve nitelik gerektiğini vurguluyor (4/3), insanların sözleriyle yükselebileceklerini ancak bu sözlerin kadrine uygun olması gerektiğini ifade ediyor (4/8), şair toplumda değersiz insanların varlığından bahsediyor (6/1b), kötülük barındıran insanların dostluk maskesi altında başkalarına zarar verebileceğini ve bu tür ilişkilerden uzak durulması gerektiğini ifade etmektedir (6/6ç), İnsanların başkalarını küçümsemek veya hatalarını sürekli hatırlatmalarını anlatıyor (8/7a), İnsanların güvenilir ve sağlıklı ilişkilere odaklanması gerektiğini anlatıyor (8/8ç), Dostluk ilişkilerinin değerli olduğunu vurgular (9/1), insanların kismetlerinin farklı olduğunu ve herkesin kendi yönüne gitmesi gerektiğini ifade eder (9/4), kendini koruma ve karşılaşılan olumsuzluklara rağmen dik durma mesajını iletmektedir (9/9), İnsanların büyüklük ve yücelik değerlerine yönelmeleri gerektiği vurgulanıyor(12/7), şairin dünya hayatında insanların birbirlerine olan sadakatsizliğine ve yardım eksikliğine dikkat çektiği bir ifadedir (17/2c), Şair, dünyanın insanları zorluklara soktuğunu ve onları yıprattığını dile getiriyor (17/5a), sana gülen insanın sonu ağlamaktır (17/6a), kötü niyetli insanların toplumun değerlerini ve düzenini bozmaya çalıştığı anlatılmaktadır (18/1c), geride kalan insanların acısını ve yasını dile getirir (26/10b), insanların değerlerini ve inançlarını yitirerek, doğru yoldan sapmış olduğu durumu ifade etmektedir (40/10a), Gönlünü olumsuz şeylerden kurmak (45/3c), insanın amel ve davranışlarının kendisine yol gösterici olduğunu (46/3c), kâmil insanların varlığının azalmasıyla birlikte kaybolan saygı ve etkileyicilik hissini ifade eder (52/2a), insanların sözlerinin güzel ve etkileyici olduğunu ifade eder (54/2c), Her bireyin kendine özgü yetenekleri ve potansiyeli vardır ve bu yetenekleri doğru yolda kullanarak ilerler (55/8a), Şair, kötü niyetli insanlara sevgiyle yaklaşmayacağını ifade ediyor (59/9c), insanların duygusal dünyasını, verimli bir bağa benzeterek ifade

eder (60/8), şairin gerçek bir insan olduğunu ve insanlık vasıflarını taşıdığını ifade ediyor (64/5), Şair, doğru insanın dilinin gücünü ve değerini bilmektir (74/4b), Şair, kendisine özgü kişiliği ve başarılarıyla fark yaratır (77/7ç), insanların birbirlerinin halini sormaktan vazgeçtiği ve iletişimde eksiklikler olduğu ifade ediliyor(81/8a), vatanın insan için her yerde bir heybet olduğunu, yani onun büyüklüğünün ve değerinin her zaman hissedildiğini ifade ediyor (82/3ç), bir insanın iman ve vicdan sahibi olmasının önemine vurgu yapar (86/4a), Duygu dolu sözler ve anlamlı mesajlar insanların kalplerine dokunabilir ve onları derinden etkileyebilir (88/8b), içtenlikten yoksun olan insanlarla ilişkisini kesmek istediğini ifade ediyor (93/7ç), baba şahın insanlara adaletle yaklaştığını ve onları sevdiğini ifade ediyor (99/22a), insanların kendi vatan için fedakarlık yapmalarını ve Türkmenlik bilincine uyanmalarını temsil ediyor (100/8b), misafirperverliğini ve hoşgörüsünü vurgulayan bir ifadedir (111/4c), zalim insanların zulmünden korkmadıkları ve cesur bir şekilde karşı durdukları anlatılmaktadır (116/1a), , Dünya ve dünyevi arzular geçicidir ve gerçek anlamda insanı yükseltmez (117/4c), şairin sözlerinin insanlar üzerindeki gücünü vurgulamaktadır (119/4a), edebin, ahlakın ve nezaketin insan için önemli ve gerekliliğini vurgular (120/2a), insanlığın başta iyilik olmak üzere olumlu ve insana değer veren değerlere yönelmesini ifade eder (122/7b), Hızır İlyas'ın onların ruhani etkisinden kaynaklanan bir iç huzur, neşe ve refah anlamına gelir (125/1), şair şehitlerin vatanları için gösterdiği fedakarlığı ve cesareti anlatmaktadır (129/5a), bazı insanların büyük hedeflere ulaşmak için çaba göstermek (134/3c), insanların her zaman önemli olduğunu ve Felekoğlu'nun şiirlerinin insanlar üzerinde büyük etkiler bıraktığını belirtir (136/1a), insanların dış görünüşlerine dayanarak kendilerini efendi veya kültürlü olarak göstermeye çalıştığına ve sadece giyimine bakarak bir kişiyi efendi sanmanın yanlış olduğuna vurgu yapıyor (138/2), slam'a gerektiği şekilde hürmet etmediklerini ve yalancı bir dille İslam'ın önderlerine saygı gösterse bile gerçek bir imana sahip olamayacağını belirtiyor (138/3), insanların çocukluk dönemlerinde masumiyetlerini ve saflıklarını korumaları gerektiği vurgulanmaktadır (139/1a), başkalarına nasıl davrandıklarının karşılığını bulacaklarını ifade ediyor (141/6b), kötü niyetli insanların yolundan uzak durmanın önemini belirtiyor (142/4c), usta olmanın, ona tamamen kendini adanmış olmayı gerektirdiğini anlatıyor (143/4).

3.6.10. Hayvan

Bülbül sesinin vicdanı yüreklendirdiği ve gönülleri dolu dolu hale getirdiği anlatılmaktadır (3/5a), . Bu, insanların her şeyi bildiği yanılığısına karşı bir eleştiri olarak da okunabilir (4/4), şiirde güçlü ve koruyucu olanın yok olduğunda, zayıf ve kötü niyetli kişilerin ortaya çıktığını ifade eden bir ifadedir (6/1ç), şiirde aşkın ifade ediliş şekli olarak bülbülün şarkısının kullanıldığı bir benzetmeyi ifade eder (7/4a), Şair, güçlü kişilerin zayıfladığında, kötü niyetli kişilerin fırsatçılık yaparak ortaya çıktığını anlatıyor (11/3), tilki'nin aşkı elde etmek için ne kadar uğraşsa da asla gerçek aşka erişemeyeceği vurgulanıyor (11/11), kendini Şah'ın dergahına sürdüğünü anlatır (14/5c), geçmişteki değerli bir deneyimi veya kaybolmuş bir erdem ve bilgeliği anlatarak, şu anki durumunun bu değerlerden uzak olduğunu vurguluyor (18/5a), şairin doğal düzenin bozulduğu bir zaman diliminden bahsediyor (18/5b), Şairin dilinden dökülen sözler, bülbülün ötüşüne benzetilerek, duygusal içeriği ve ifade gücü vurgulanır (19/3a), sevgilinin varlığıyla hayatın daha anlamlı ve düzenli hale geldiğini ifade eder (23/1b), gücü ve yetenekleri kırılmış olanların potansiyellerini tam anlamıyla gerçekleştiremediklerini ifade etmektedir (30/5), bülbülün dal üzerine konması ve şarkılar söylemesi ile ilgili bir benzetmeyi ifade eder (37/8a), bülbülün şarkısıyla bağları süslediğini ve onlara canlılık kattığını ifade ediyor (42/2a), Şair, çölünü koruyup kolladığını ve içindeki huzuru bozan unsurlara yer vermediğini vurguluyor (48/6b), Arının bal üretmesi ve gülün güzel kokması, onların doğalarından kaynaklanan özellikleridir (51/2b), Kuşların ötüşü, şairin duygusal bir bağ kurduğu ve güzellik hissettiği anları temsil eder (56/1ç), Şair, bülbülü uyarıyor ve gereksiz yere çaba sarf etmemesini anlatıyor (57/8ç), airin bülbülü kendi başına bırakarak feryat etmesine yönelik bir soru veya ifade olarak kullanılıyor (58/1ç), Şair, bülbülün bu güzelliklerle beslendiğini ve aşkı temsil ettiğini ifade etmektedir (59/6a), şairin kendini güçlü ve cesur hissettiği dönemlerin geride kaldığını ifade ediyor (65/12a), Şair, kendini yeşil bir bahçenin içinde hissederek bülbül gibi şarkı söylemeye geldiğini ifade ediyor (67/1), şairin çevresindeki güzelliklerin bile ona ulaşmadığını ve yabancılaştığını anlatır (70/1c), bülbülün doğal bir içgüdüyle bahçeden bahçeye, çiçekten çiçeğe dolaşarak ötmesini ifade eder (71/6a), şairin güçlü ve cesur bir duruşa sahip olduğunu ifade etmektedir (77/7b), vatan,öten bülbül ve öten kuş gibi bir varlık olarak nitelendirdiğini belirtmektedir (82/6a), sevgilisinin şairin yanından ayrılıp başka bir yere gitmesi

anlamına gelir (84/1ç), bülbülün şarkılarının içerdiği anlamı sadece kendisinin anladığını düşünüyor (93/4b), Şair, aşkın etkisiyle coşup daldan dala geçtiğini ifade ediyor (95/8a), , şair kendini bir bülbül gibi hissederek dile getiriyor (97/8c), şairin bülbül gibi sabahın erken saatlerinde bir bağa konduğunu anlatıyor (103/1a), burada bülbülü kullanarak duygusal bir imge oluşturuyor (104/7b), oğal ortamlarında kalan güzelliklerin korunması ve yerinde değerlendirilmesi gerektiğini vurguluyor (105/4a), bülbülün güle olan sevgisini ve ilgisini ifade eder. Bülbül, güller arasında dolaşarak şirinlik yapar(106/3), sevgili bir durna kuşu gibi gözden kaybolmuş veya uzaklaşmıştır (107/2c), kişi kendisini bir kuş gibi hayal ediyor ve özgür bir şekilde dilediği yerlere gidip gelebilme arzusunu ifade ediyor (113/6a), bahçede bülbülün ötmesi ve şarkı söylemesi anlatılmaktadı (116/5b), bahçede veya bağda bulunan bülbülün şarkısını ifade ediyor(117/6a), şiir, bülbülün güzel şarkısı gibi etkileyici, duygusal ve dikkat çekicidir (118/11c), şairin sözlerinin güzellik ve etkileyicilik bakımından bülbülün şarkılarına benzetildiğini ifade eder (119/6a), sürekli bir gözlemci, bekçi veya koruyucu anlamına da geliyor (126/1b), ehitlerin ölümsüz bir şekilde yüceltildiğini ve onların gerçekleştirdikleri kahramanlık eylemlerini vurgulamaktadır (129/8c), içeklerin ve özellikle nazlı güllerin üzerindeki bülbüllerin görüntüsünü anlatıyor (131/2b), Felekoğlu'nun şiirlerinin bülbül gibi sürekli şarkı söylediğini ve dili durmadığını ifade eder (136/3ç), güçlü ve kararlı olmanın, başkalarının olumsuz niyetlerine karşı koruma sağladığını anlatır (139/3b), Bülbülün nağmesi, duyanları etkileyen ve aşkı çağrıştıran bir melodidir (140/3a), kişinin kendilerini aslan gibi güçlü ve gururlu hissettiğini vurgular (145/2a).

3.6.11. Renk

Toplumdaki değerlerin ve saflığın zamanla bozulduğunu, i saf ve temiz olanın kirlendiği bir durum anlatılıyor(6/8c), Oğlunun yokluğunda şairin gözyaşının kana dönüştüğünü ifade ediyor (10/7ç), Oğlunun ayrılığıyla dünyanın gözüne karardığını, hayatın anlamını yitirdiğini ifade ediyor(10/9a), Şair, içinde bulunduğu durumun umutsuzluk ve karanlık olduğunu anlatıyor (11/6), bir şeyin dışarıdan güzel görünebileceğini ancak içerisinde tehlikelerin olabileceğini ifade ediyor (11/7), Şair, bir ortamın güzelliği ve sevgi dolu olabilmesi için uygun bir zeminin bulunması gerektiğini anlatıyor (11/8), Şair, kişinin değer ve izzetinin Allah'tan geldiğini vurguluyor(12/7), umut ve değişim arzusunu ifade eden bir ifadedir (18/9b), Şair,

ölümün herkesi eşit şekilde etkileyen bir gerçek olduğunu ve toprağın nihai sona işaret ettiğini ifade eder (19/4b), zamanlar sahip olunan gençlik, neşe ve umut dolu günlerin geride kaldığını ve yerine sıkıntı ve onun sevgi dolu hizmetini ve özenini dile getiriyor (22/4b), sevgilinin görünüşüne olan hayranlığı ve ona duyulan sevgiyi ifade eder (23/3b), kişinin iç dünyasını daraltır ve sıkıntıya sokar (25/8c), zor bir durumda bağların gözlenmesini anlatır (33/4ç), sevgilinin siyah saçlarının toplandığını ifade ediyor (34/5a), bağların çevresinin yeşil bitki örtüsüyle kaplı olduğunu ifade eder (35/8a), yorgun ve bitkin olduğumuzu ifade eder (36/1b), siyah saçlarının dünyayı veya evreni kapladığı ve onun etkisiyle dünyanın kendisine ait olduğunu anlatır (39/7a), hayatın getirdiği zorluklar sonucunda bir kişinin saç ve sakalının beyazladığını ifade eder (40/5), Telafer'in üzerinde olumsuz bir durumun veya tehlike olduğunu anlatmaktadır (41/2b), köyde güzel ve canlı yeşil çiçeklerin açtığı anlatılmaktadır (42/5a), şairin karşı tarafın siyah gözlerine âşık olduğunu ve bu aşkın kendisini derinden etkilediğini ifade etmektedir (44/2c), Dostların toprağa verilmesiyle, yaşanan ayrılık ve hüznün vurgulanır (47/1b), Şairin kendine özgü bir tarzı olduğu ve canlı renkleri tercih ettiği ifade ediliyor (48/5a), geçici olan ve belirsizliğe sahip olan zorlukları temsil eder(52/8a), Kerkük toprağının verimli ve yaşam dolu olduğunu ifade eder (53/4b), üzünü solgun ve hüznü bir hale getirdiğini ifade ediyor (59/5ç), şiirleri, birçok insanın üzerinde etkili olmuş ve duygusal bir bağ kurmalarını sağlamıştır (64/4), zorluklara ve tehlikelere karşı mücadele etmek için gelmiş olduğunu ifade ediyor (68/5ç), sevgilinin ayrılığından sonra yaşanan hüznün ve melankoliyi ifade eder (69/4c), şairin geçmişte ağlardan karaya bakmamasını ifade ediyor (70/3b), Şair, sevgilisinin güzel, beyaz ellerini görmek ve elini tutmak için onun yanına gitmeyi arzularm (73/7c), yas tutmanın ve üzüntünün gereksiz olduğunu söylüyorum (75/4b), şairin bahçesindeki bağların ve bahçenin yeşillendiğini, çiçek açtığını ifade etmektedir (77/6a), yavrunun ailesindeki herkesin onun kaybıyla derinden etkilendiğini gösterir (78/3c), oğanın canlanması ve güzelliklerin ortaya çıkması anlamını taşımaktadır(79/10ç), yeşil bağa girip durmamasını, her şeyi bilmediğini ve gerçekten nalan olduğunu ifade eder(80/9c), yeşil suların olduğu bir yere geldiğini ifade ediyor (84/6a), yani uğrak yeri, insanları kavağın götürsün demektir (89/6a), zorluklar saçlarını erken beyazlamasına yol açmıştır (91/6a), güvercinin beyaz tüylere sahip olduğu ve görünümünün güzel olduğu ifade ediliyor (94/1a), Şairin sevdiği kişinin esmer olması ve gözlerinin kara olması, onun

güzelliğine ve çekiciliğine vurgu yapmaktadır (95/7a), zamanın hızla geçtiğini ve yaşamın sona erdiğini anlatıyor (98/5c), Musul bölgesindeki Türkmenlerin varlığına ve önemine işaret ediyor (99/3a), kişinin geldiği yerde üzgün bir durumla karşılaştığını ve umut ışığının kalmadığını ifade ediyor (102/1ç), dağların karla kaplandığını ve kış manzarasının oluştuğunu anlatıyor (104/6b), Şair, kızın siyah zülfinden etkilenmiş ve ona olan sevgisini dile getirmiştir (106/5), şair, bir bağın yarpağları gibi sararıp kurumuş (107/4c), yaşlanma ve yorgunluk sembolleriyle ifade edilen bir durumu anlatıyor (112/7c), dürüstlük ve adaleti temsil eden yeşil elimizin, yolsuzluk ve haksızlık yapanlara verilmediği ifade ediliyor (115/4c), çölde bile yeşilin ve umudun olduğunu vurgular (116/6ç), çayır ve çimenlerin yeşil oluşunu ve bu yeşilliklerin seyirlik bir güzellik sunduğunu ifade ediyor (117/6ç), harama yönelen ve günaha saplanan insanların içinde bulunduğu durumu ifade eder (120/1c), üzüntü ve kederlerinin bedenini sararak onun rengini solgunlaştırdığını anlatmaktadır (128/2c), baharın gelmesiyle birlikte bahçelerin ve bağların renklere büründüğünü anlatıyor (131/1c), Babaoğlu'nun yaşlandığını ve sakalının beyazladığını ifade ediyor (132/9b), bir gönülde kötü niyet, kin veya kötülük bulunursa, o gevilzemzem suyuyla yıkanmanın bile etkili olmayacağını ifade ediyor (138/5), doğaya olan saygıyı ve tabiatla bütünleşmeyi anlatır (145/4b).

3.6.12. Diğer Konular

Coğrafi Unsurlar, Türkmenistan Türkleri ne kadar güzel/iyi insanlar olduklarını anlatır (66/4a). Tarihî ve Efsanevî Şahsiyetler, Şairin, mecnun gibi âşık olduğu Leyla'ya olan sevgisini ve ona olan bağlılığını ifade eder (133/4a, b). Sosyal Hayat ve Eleştiri, bir kişi başkalarının değil kendi hatalarını fark etmeleri, kendi kusurun görmelidir (8/4a). Zaman, bu zamanda zordur kendide kaedeş bulmak (7/3c), şair yeni bir günün başladığı anı, umut dolu bir şekilde karşıladığını ve geleceğe yönelik beklentilerinin olumlu olduğunu ifade ediyor (72/10a). Şehit, şehitlerimize olan saygı ve özlemi ifade etmektedir (130/1b). Millet, milletin sorunlarını veya dertlerini dile getirmek veya paylaşmak istediğinizi ifade ediyor (38/2a).

3.7. Şiirlerin Dil Özellikleri

Âşık Babaoğlu'nun şiirlerinde genel olarak Irak Türkmen Türkçesi, özelde ise Telafer ağzı ile ilgili özellikler görülmektedir. İncelenen şiirlerde görülen mahallî

kelime ve söyleyişlerle ilgili tespitlerimizi –alfabetik olarak- şöyle sıralamak mümkündür:

Ağ: beyaz

Ahtarmak: aramak

Ana: anne.

Alma: elma

Apar: götürmek

Arvad: kadın

Aş: yemek

Ayna: anlamak

Arsız: utanç duymayan, parvasız kimse

Bacı: kızkardaş

Bağçe: bahçe

Bağvan: bahçıvan

Bala: çocuk, yavru

Barmağ: parmak

Bayğuş: baykuş

Bel: sırt

Bele: çocuğun beşiğini salamak

Bes: yeter, sadece

Budağ: ağaç dalı

Bula: karıştırmak, iki nesneyi birbirine katmak

Bulağ: pınar ?

Bulanğ: bulanık

Burda: burada

Burdan: buradan

Yan: taraf

Coş: taşmak

Cüt: çift

Çağır: seslenmek

Çaşmak: şaşmak, yanılmak

Çat: birleşmek

Çayhana: çay evi
Çok: çoh
Kölge: gölge
Çürü: solmak
Dad: tad
Dam: ev veya evin çatısı
Dayağ: yerinden oynanmış bir şey düşmemesi için konulan destek, destek
Deger. Değer
Degil: değil
Değiş: değiş
Dene: tane
Dene: sevilce
Dola: sarmak
Dörd. Dört
Elem: acı çekmek
Gene: yine
Gevil: gönül
Gög: gök
Hanı: nerede
Hara: nereye
Havar: yüksek sesle bağırma
Harda: nerede
Hekat: söz, laf
Igit: yiğit, casur
Ihtiyar: yaşlı
İl: yıl
İşit: uymak
It: kaybulmak
It: etmek, yapmak
Kağlar: tas
Kelle: kafa
Kimi: gibi
Kinar: kener

Kiprik : kirpik
Kaḥ: kalkmak
Kara: siyah
Kardaş: kardeş
Kav: kovmak
Kayna: haşlanmak
Kazan: tencere
Kırh: kırh
Kalhan: kalkan, çelik yelek, göğüslük, koruyucu
Koḥu: koku
Ğonca: gonca
Koḥşu: komşu
Korh: korkmak
Koy: bırak
Kulağ: kulak
Kumru: yusufook kuşu
Kurşag: kemer, bel bağı
Mani: şarkı
Meger : meğer
Men: ben
Muraz: murad, dilek
Buncuğ : boncuk
Nağlar: naz
Nedi: nedir
Neyneyim: neyleyim
Nerde: nerede
Nice: nasıl
Nolur: ne olur
Oba: "köy, ova"
Oḥşa: okşamak
Oḥu: okumak
Onda: o zaman, o vakit
Orda: "orada"

Ordan: oradan
Orag: orak
O yan: o taraf
Ög: övmek
Öz: kendi
Payla: dağıtmak
Rakib: düşman
Sahla: gizlemek
Sele: söyle
Sümük: kemik
Şaf: temiz
Şağlar: ağlayan adam
Şahlı: saklı
Şavuğ: soğuk
Şayna: ötmek
Sene: sana
Seyyit: peygamber sülâletinden gelen kişiye denilir
Şıcağ: sıcak
Teki: gibi
Tez: çabuk
Tiken: diken
Toy: düğün
Tök: dökmek
Tap: bulmak
Tavuğ: tavuk
Torpağ: toprak
Üreg: yürek
Üz ağı: onur, namus
Üz: yüz
Yaba: harman işlerinde kullanılan çatal biçiminde tarım aracı.
Yad: fikir, yabancı
Yağış: yağmur
Yağa: yaka

Yaħun: yakın
Yalguz: yalnız
Yanağ: yanak
Yar: ikiye bölmek
Yaraşmak: yakışmak, uygun gelmek
Yarpağ "dolma, yarpak sarması yemeği"
Yalğuz: yalnız
Yaş: ıslak
Yat: uyumak
Yayıl: otlanmak
Yel: rüzgar
Yengi: yeni
Yetis: ulaşmak
Yigit: yiğit
Yığ: toplamak
Yığlamak : ağlamak
Yimağ: yemek
Itir: kaybetmek
Yoh: yok

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÇALIŞMADA KULLANILAN ŞİİR METİNLERİ

4.1. Muhabetin Baba

Besledin büyütün kötü zamandı

Tatlı muhabbetin vardı baba

Dolandın çöllerin hali yamandı

Tatlı muhabbetin vardı baba

Gece gündüz dolandın iş alasan

Bir para pul kazanıp gelesen

Şadlık ile göylüme sen salasan

Tatlı muhabbetin vardı baba

Bir gün işin salıp evde yatmadın

Hiç bir gün fikrden bizi atmadın

Besledin safalı derde katmadın

Tatlı muhabbetin vardı baba

Öğretin yol usul edeb arkandan

Doğru yola gitsin dedi insandan

Dedi ayırma sen kendi vatandan

Tatlı muhabbetin vardı baba

Arıfydi âşık sözün söylerdi

On iki imam nefesin dinlerdi

Gözlerimiz görüb onu anlardı

Tatlı muhabbetin vardı baba

Aylar günler gedip yatarsın çölde
Öğretin marifet bize bu yolda
Her dem duan vardı bizim sağ kolda
Tatlı muhabbetin vardı baba
Hastalandıy kendi göz yaşım akar
Çocuklar gözlüyor ah edip kahar
Getti ömür dönmez halini yakar
Tatlı muhabbetin vardı baba

Tuzağ geldi aldı seni elimden
Maneli sözlerin gitmez belimden
Her dem rahmetim var sene dilimden
Tatlı muhabbetin vardı baba

Babaoğlu diyer senden doymadım
Senden sonra dost hatırın koymadım
Marifet öğrendim onu soymadım
Tatlı muhabbetin vardı baba

4.2. Merhaba

Geldim bugün hakkın cemalın görem
Sultanım erkânım pirim merhaba
Dal kim durdum hakka günahım soram
Canımın içinde sırrım merhaba

Ana ata hakkı haktır bilirem
Meydanda hizmete ben de gelirem
Düz yolu görmeğe çirak alıram
Kırhlar katarına girim merhaba

Dervişler erkânı Mensurun darı
Ölmeden ölene verirler yarı
Yedilere verdi hizmeti kârı

Himet iyle ahdim verim merhaba
Sazcı çaldı sazın söyledi sözün
Haber verildi can gözlüyor üzün
Babaoğlu yola tikibti gözün
Gerçekden isterem ölüm merhaba

4.3. Düştü Yada

Bahar oldu açtı güller
Çöller bağlar düştü yada
Seher vakti esti yeller
Tepe dağlar düştü yada

Yağış yağdı yer yağ oldu
Gevile sohbetler doldu
Sunğun gevil neler buldu
Geçen çağlar düştü yada

Eski insanlarda getti
Kahr beni helek etti
Zaman getti sohbet bitti
Dostlar sağlar düştü yada

Çoh yazı yazdığı bu elde
Bu günler yohuydu balde
Tükendi üregler halde
Yazı ağlar düştü yada

Bülbül sesi dalğaladı
Vicdanımı çalğaladı
Bulanmıştır bulağladı
Yaş budağlar düştü yada

Tepe dağlar yaşıl bağlar

Küçük büyük hala ağlar
Canın bu ateşe dağlar
Toprağ kağlar düştü yada

Dağıldı kerven elimiz
Kırıldı kardaş belimiz
Mahzun çalınır telimiz
Şirin nağlar düştü yada

Gitti giden dönmez oldu
Üreg zulum hasret doldu
Düştü sundum duşman güldü
Sıklat şağlar düştü yada

Babaoğlu getti giden
Kimdi günün ibaret eden
Ğurbet elde ömrü niden
Dostun zağlar düştü yada

4.4. Yohtu Yanımda

Hayal daldım acib kaldım kadir yohtu yanında
Dili şadlık öter üzden yalan yazlı anında

Hisab etti olmadıysa durup kalam yerimde
Bilmedi ilim irfanlar bulunmazdı şanında

Acib kaldım bazı insan kendini insan sanar
İlmi olsa ne olacağı tarikat yoh fanında

Kimse kimseden yeg değil öğme sen de nefisini
Karınça bir küçük hayvan yavrun besler deninde

Sinbil başın eğer yere buğda dolu olursa

Boş buğaz olan kendinde gider seller eninde
Deyme adım yazlı kalır tarihte dom söylenir
Gevli alçak olmayanlar Dostlar bulmaz canında

O cana kıymet verdikçe sanardı nefsin büyük
Kendin hiç bir şey sananmaz biziğ söz divanında

İnsan konuş kadrince kanatsız yüksege uçma
Yalğuz kanadın yorulur kalmaz kimsen Senin de

Kırma gevilleri sözde gevil daim sohbetli
Gevil kırmağ şeytan yolu kimse kalmaz hanında

Yazımda kas kimse değil değer daş yerin tapar
Deyme bes benem dünyada çoh gül açar fanında

Bu dünyay tutmağ istersen mal maşı sunmağ gerek
Bak şah Hüseyin adına yer suvarı kanında

Ben seni başkasın gördüm sevdim seni gerçekten
Yaktım bu gevil tahtını oturmam ayvanında

Babaoğlu söyler ağlar dostından ayrılmıştı
Dili deydiği kimidi zor çekti zamanında

4.5. Sevda

Aşkın adaşında yandım kül oldum
Yordu beni böyle canımı sevda
Dert kapaldı beni cafalar buldum
Kırdı yüreğimi yanımı sevda

Çoh çileler çektim safa bulmadım
Bu fani dünyada muraz almadım

Yar vafasız çıktıy şadlı gülmedim
Dillere saluptu şanıımı sevda

Yara gevil verdim bey haya gördüm
Puç bir güle canım kendimi yordum
Ğaribler bağında sevdalar kurdum
Yad anlara verdi danımı sevda

Bülbül kimi daldan dala köçerem
Hayalında sevda yüskek uçardım
Seher akşam yolda yarı huçardım
Yaramdan akıttı kanımı sevda

Âşıklar diyarın dolandım gezdim
Dağda daşta bütün sevdamız kazdım
Güzel yarın adın sinemde yazdım
Yaktı kül eyledi kânımı sevda

Gizli sevdim yarı mecnüne döndüm
Seher akşam yarın kapısında kondum
Nazlı yarın için hayallar sundum
Dağıtı savırdı hanımı sevda

Gel sevdamız yazağ tarihte kalsın
Yar dolasın kolun boynuma salsın
Gelen âşıklar ki bundan yol alsın
Saraltın üzümü anımı sevda

Bitsin bu sevdamız yalan oldu yar
Getti bir kötüye candan güldü yar
Ğonca güllerimi yere yoldu yar
Muhabbet yolların tanımı sevda

Babaoğlu sazın aldı eline
Âşıklar bağında konu dalına
Yar zehirler katıy şirin balına
Bana ettiklerin danımı sevda

4.6. Nelerdik Neler Olduk

Neleridik neler oldu halımız
Kıymetsiz insanlar oluptur ağa
Rakip geldi girdi kırdı dalımız
Aslan ölmüş Çakal giriştir bağa

Muhebbet şirindir toplum yaşardık
Dar günde konşuyla yola düşerdik
Bir Ğarip gelende söze koşardık
Düşman milleti sürüptü dağa

Harda o iğitler sözünde kalan
Millete yol kuran doğruya salan
Başa bir nam gelse hakkını alan
İndi kendin bilmez atılar çağa

Söz kalmadı doğru oluptur yalan
Düşüptür yanmakta imana talan
Kim kalıptır indi arkadaş bilen
Her zaman ahtarır yoldaşın sağa

Bir fakir öldüse kimse sormayır
Ne bir yardım ne bir destek durmayır
Hakk'ın emr ettiği yolu kurmayır
Zengin zengine der her zaman yağa

Kanaat kalmadı gevil buzuldu

üzden nuru yavaş yavaş üzüldü
Muhabbet hiç oldu sohbet süzüldü
kötü insan dostun isteyir boğa

Kimse bulmur dostluk ipinin başın
Akıtı akmıyan gözlerden yaşın
Atma mene kardaş elinde daşın
Gevil yıkan yarı nice de sığa

Allah sitirlesin gelen günleri
Bilmem n'oldu kimler iti bunları
Karaya boyandı ağdan donları
Talı pışman oldu ağladı oğa

Babaoğlu diyer çektim ahu-zar
Kalmadı bir soran ne paşa ne yar
Ne kötü zamandır oldu başa dar
Bekler Hakk'ın kapsın aydınlık doğa

4.7. Aşka

Aşığım âşıklar yolun ohuram
Coştum içerimden yanmışam aşka
Düzgün doğru gördüm serin tutaram
Hak cemalı için dönmüşem aşka

Çoh âşıklar geldi getti bu yola
Sdık ile gevilden indi bu göle
Hak âşıkı olsun içerden öle
Muraza yetiştim kanmışam aşka

Âşıklığa ister kendine yoldaş
Yoldaş bulmadıysan nefsinde sırdaş
Bu zamanda zordu bulasan kardaş

Semah meydanıdı inmişem aşka
Bülbül gibi öttüm ağaç dalında
Ölmeden ölmüşem şahin elinde
Muhabbetler gördüm dostum halinde
Can âşıklar gibi konmuşam aşka

Babaoğul sizden aşkı sorayım
Yol verse erenler yolu kurayım
Deli âşık kimi dara durayım
Bu deli gönlümü sanmışam aşka

4.8. Ayıb Arama

Ağlatma gözünü ol nefsinde düz
Gelen yaman söze kulağın verme
Çalışan adama ederdiler söz
Mektubun yetirsen yollarda durma

Doğruydu gitiğim âşıklar yolu
Hak mene yardımcı istemem kulu
Derdimiz yazaram aramam pulu
Kil-ü Kal sözlere fikrini yorma

Bu yol çoh uzundur ister yorulmak
Gevil alçak olmak âşık görülmek
Hakk'ın damanına sadık burulmak
Tikenli bağçede temelin kurma

Arama ayibler öz ayibin gör
Bir yolu tutarsan kendi doğru yür
Muhabbet kapısın ariflerden sor
Gevil yığan sözden başkasın görme

Mene el vereni daha unutmam

Dostlarımı men de fikrimden atmam
Candan çıkan söze yalanlar katmam
Seni yoldan eden sözleri sorma

Çalınsın âşığın sazı telleri
Âşık yakındır uzak illeri
İle düştü onun duydum yolları
Ėaribler sazına mızrabı vurma

Çoh insan var başa kahar ettiğın
Bilirsen düzensen doğru gittiğın
Dostların bağıdır senin bittiğın
Gumankâr insanın evine girme

Koy ne deyse deysin sözüne kalma
Bil ki sen tamamsan ellerin alma
Her öten Bayğuşun sesine dalma
Her gelen kervana yolunu burma

Babaoğlu kurdu düzen yolunu
Ekipti suvarır taze gülünü
Hakk'a bağlamıştı ezel belini
Teri saman olan başını yorma

4.9. Dostunu Satma

Gel adamoğlu konuşağ ağ yara dostunu satma
Dar günde senle durdu fırsatın bulsan ona atma

Her gelen de sene sohbet şerbet meyva bal sunardı
Şimdi ellide oldu bal sen ona zeherler katma

Üzden dostuymış sen böyle kalbin hayın neler varmış
Kader ayırdı milleti Sırdaşına sözde batma

Her insan bir yana getti kısmet böyle yazılıymış
Hakkı söyle kuldan korhma göz görürken zulma çatma

Ki bulasan eski günü yap geviller yıkan olma
Ne kader zulum görürsen hakkı söyle onda yatma

Ğaribe söyleme sözün tökme boş yere cevherin
Bir gün gelir şadlık olur yabana derdi iyiletme

Millete destek ol sen feriş etme kardaş sırrını
Yazdan gelen üste gülür yalana kulah diletme

Yorma fikrin şaşma aklın dönderüğ bir gün biz yurda
Ezelden doğru yaşaruğ yad ile yurda söyletme

Bize atan insanların gözün oyup çıkarduruğ
Babaoğlu hakta yazdı sözün uzadıp salatma

4.10. Yavrum Vatana

Besledim büyüttüm civan yetirdim
Tez gittin elimden kurban vatana
Senden sonra yavrum fikrim itirdim
Ne deyim ne edim kötü zamana

Yerden yere kaçtım seni sahladım
Zaman böyle geldi kendim ağladım
Hasretim ürekte tutup bağladım
Gözlerim görmeyir çaktı dumana

Evlendirim seni ğurbet elinde
Hakk'ın şeriatı islam yolunda
Çiyin zahmetiyle halel yolunda

Lanet olsun fitne kârı kurana
Kusurum varsa afu eyle yavrum
Bir derdin varsa deyi söyle yavrum
Kader yazılıbtı can böyle yavrum
Sabır olsun Hak'tan şükür imana

İsterdin olasan asker vatana
Kolunu kesesen bize atana
Lanetim her zaman vatan satana
Bir de dönmez geri gönlüm gülşana

Sınır polis giydin sınırda oldun
Düşmanı vurasan murazın buldun
Vatanın oğrunca muhabbet doldun
Vatan gelsin gülsün dedin amane

Sen gittin elimden bir kuş kim uçtun
Cıvanlı yaşında dünyadan köçtün
Dik belimi büktün şehit mi düştün
Dönderdin gözyaşım kızıl al kana

Yunus oğlum seni artık görmerem
Söndürdün çırağım halim kurmaram
Kef nedi hayatta şadlık sormaram
Ğam kahır doluptur içerden cana

Dünya senden sonra göze karadı
Üreğimi yıktın içer yaradı
Babaoğlu seni her dem arardı
Yadına düştükçe dönmüş divana

4.11. Verme (Ey Gevil)

Ey gevil kıymeti verme bey haya bey insana

Canını kurban eylesen gelmeziydi imana
Kıymetsize kıymet verdüğ adını şep başladığ
Alçaklar kalktı yüskege bak bu devri zamana

Tüf sene ey kahpe dünya yüskekler alçağ oldu
Aslanlar yuku dalırsa çakal çıkar cevzana

Kendini sanma Eflaton kimse bilmez kim doğru
Âşıklık yolundan çıksan atılırsın zıdana

Bir ağaç yüskek olursa bekleme ondan meyve
Meyvesi kurur ağaçda sahib çıkmaz güldana

Yüreğinde gümrah olan görmezdi karşıdakın
Kara geceye benzerdi batmışıydı gumana

Tikenin dört bir etrafı yeşilli çimen olsa
Renkli çiçekler açarsa benzemez gülistana

Bir bağçe yeşil olmasa muhabbeti olmazdı
Gün be gün kurur yaprağı âşık gelmez seyrana

Yazılar doğru yazılsa ölünce miras kalır
Egriler yetişmez başa bak sen yalan divana

Asılsıza itab etme bilmez o marifeti
Sözünü söyleme boşa yorma aklı dumana

Nefsini gören adamlar yarı yolda kalırdı
Tülkü ne kadar gezerse dönmeziydi cevlana
Coşarsam yazaram sözüm âşıklara dermandı
Kalemim yazdı dostlara hibir döndü umana
Babaoğlu bakma anla herkesin suyu akıy

Kurduğun uzun yolların getmesin o verana

4.12. Gül Bıdağında

Yeşil açtı bağçe bağlar suyu salmış bağına
Bülbül parvaz verdi uça konsun gül bıdağına

Fani dünya yalan oldu aldı hep sevgileri
Nire gideğ derdi açığ söz almaz kulağına

Kötüler elinde kaldığ yandı millet bey günah
Bir söz gar iylemi ona girmiyor damağına

Sundu açan güllerimiz gökden başlar fırtana
Suyu kesti kıydı cana kalmadı çırağına

Nerde kaldı merdeneler baş kaldırdı rakipler
Çirkinler meydanı aldı kısılmış buçağına

Adaş yandırdı hepsini seçmez oldu pek pisi
Tarih çizdi yazısını bakmaz kara ağına

Sanma iner izzetimiz izzet Allah'tan gelmiş
Heybetimiz yüskeg kalır gel bak insan çağına

Birgün döner eski günler sabır olsa güzeldi
Dost dostu sorur ne olsa bakmazdı uzağına

Babaoğlu bestir yeter yazdığın çoh büyüktü
Bilmeğ istersen üzünü gel en bağ bılağına

4.13. Hak Divanına

Sunan gevilleri yaptıramadım
Ya ben nice varım hak divanına
Göskünleri yola taptıramadım

Ya ben nice varayım hak divanına
Sönen ırağları yandıramadım
Üskek gevilleri indiremedim
Dilimi gerçeğe kandıramadım
Ya ben nice varayım hak divanına

Aylar geçti dostu ben soramadım
Mihnete düşende heç duramadım
Gevil sarayını ki kuramadım
Ya ben nice varayım hak divanına

Bir susuza suyu içtiremedim
Ne arı köprüden geçtiremedim
Yetime bir kumaş biçtiremedim
Ya ben nice varayım hak divanına

Konuşy hakıy haktı bildiremedim
Geçen günahları sildiremedim
Şeytanı gevilden öldüremedim
Ya ben nice varayım hak divanına

Babaoğlu doğru diyebilmedim
Gözler günah etti edebilmedim
Dost hastadı duydum gidebilmedim
Ya ben nice varayım hak divanına

4.14. Bak

Değişlendi dünya ayarı kaçtı
Gözle yakşıları bak gelenlere
Kalmadı bir sahlı sırrını açtı
Şeytanın yolunda bak kalanlara

Kimse söz tutmuyor felet oluptu

Ne kapda veriptir onda buluptu
Üreklere gördüm gömre doluptu
Batıl tutup hakkı bak salanlara

Evvel söz vereydi sözde kalırdı
Dara düşen dostun elin alırdı
Mihnette kalanda destek olurdu
Düşenin üstüne bak gülenlere

Gunduz yatır gece aşka dolanır
Geldikçe halk nice su tek bulanır
İdemediğine kendi kullanır
Hakk'ın düzen yolun bak buranlara

İtti ipin başı ağladı gözüm
Tüketti ğam meni durmayır dizim
Şahın dergahına sürdüm men üzüm
Yalan yere sorğu bak soranlara

Tutup kılmak adet oldu ne deyim
Halal kazanmak zor getirim yeyim
İslam emr ettiği köyneği geyim
Üzü gülür kalbi bak yalanlara

Ona kimi yatan ne yiyer içer
Sinbilleri kurur dünyadan geçer
Kendi tenbelleşir dünyadan geçer
Yadla gidenleri bak gelenlere

Allah'ım kurusun gelen günleri
Değiştirdiler ki irfan donları
Sahip sultan vurur baştan bunları
Dersi Avrupa'dan bak alanlara

Babaoğlu giymiş bir hırka bir şal
Marifet ararsan kamillerden al
Değişme yolların sen ahdinde kal
Ėaflet ölümlerde bak ölenlere

4.15. Öldükten Sonra

Gözledim yarımın yolun gelmedi
İstemem gelmesin ölenden sonra
Hastaydım sorup elimi almadı
İstemem almasın ölenden sonra

Gözlerim yolunda damladı yaşım
Aşkına düşeli dumandı başım
Tükendi bu ömrüm koyuldu daşım
İstemem gülmesin ölenden sonra

Kerem kimi sevdim Aslı hanımı
Muhabbete verdim şirin canımı
Doldu dostlar aldı çevre yanımı
İstemem dolmasın ölenden sonar

Eyüb kimi çektim derdi cevanı
Bulmadım dünyada zavk ve safanı
Ona vermiştim gevili vefanı
İstemem bulmasın ölenden sonra

Canım kurban olsun hali iline
Kol dolasam yarın kemer beline
Sağlıkta vermedi sazın teline
İstemem çalmasın ölenden sonra

Dilimde fikrimde aşkımın adı

Yar gelmedi yohtu hayatın dadı
Yadına salmadı bilmedim nedi
İstemem salmasın ölenden sonra

Babaoğlu yarla hayat kuraydı
Ölmemiş nazlı yar meni soraydı
Namazım kılanda kendi duraydı
İstemem kılmasın ölenden sonra

4.16. Yar Gelme

Bir bülbül teki kim cevre gezersem
Ne feyda o yardan sevda olmasa
Saralmış kağıdım derdim yazarsam
Yazduğum mektubu o yar almasa

Bu gevil deliydi mecnuna dönse
Her seher yelinin yar yanı konsa
Nazlının halinden her şeyi sunsa
Boşuna dolandır yar bulmasa

Hayal daldım bu can fikir dolansa
Hüsnü camalına sözler kullansa
Yar aşkına diyar diyar yolansa
Kendi yorulurdu cana dolmasa

Kerem kimi sazım alsam elime
Aslı hanım nazlı gelse dilime
İnce kemer bağladıysam belime
Üregim hasretli o yar gülmese

Selam olsun nazlı yarın eline
Kurban olam göz yaşının seline
Vurursam mızrabı sazın teline

Nağmesi kaçırdı yarım çalmasa
Çeyir cimen yerin alup otursam
Muhabbetli sözler dile getirsem
Dostlarıma sohbet ile bitirsem
Muhabbetten nolur nazlı bilmese

Gözleri çalırsa dumanlı başım
Vasiyetim gelsen al mezar daşım
Lezzetli olursa ekmeğim aşım
Zehere dönerdi güzel gelmese

Uzağa düşünüp hayala dalsa
Deli gevil gerçek murazın alsa
Nazlının sinesi yatağım olsa
Bugün ömrüm biter o yar kalmasa

Babaoğlu yarım bağına geçse
Yar aşkına dolu badalar içse
Muhabbet rengini bedene biçse
Bağ bağçesi kurur o yar dalmasa

4.17. Vay Yalan Dünya

Yoruldu bu gevil seni görmedi
Be vefasın kötü vay yalan dünya
Bir kimseye doğru düzgün demedin
Be vefasın kötü vay yalan dünya

Fakir halini hiç bir gün sormadı
Doğru söz diyene gevil vermedi
Düşen insanlara sadık durmadı
Be vefasın kötü vay yalan dünya

Sennen umutlanan hayran kalırdı

Gevil verip ele canan salırdı
Kavum kardaş ona ne hoş gelirdi
Be vefasın kötü vay yalan dünya

Hiç bir dostu yohtur üze gülerdi
Nefsi zayıf insan seni bulardı
Sene kul olana sultan olurdu
Be vefasız kötü vay yalan dünya

Çoh insan belini benzini soldurdu
Çoh Süleymanlar tahtını dönderdi
Daldan dala dostu ilde kondurdu
Be vefasız kötü vay yalan dünya

Sene gülen insan ahırı ağlar
Ah çekerse sesi cihanı dağlar
Biner şaytan ata imanı bağlar
Be vefasın kötü vay yalan dünya

Bilmedim sözleri doğru demezler
Meclisler içinde irfan giyerler
Sennen cefa sözün başa koyarlar
Be vefasın kötü vay yalan dünya

Babaoglu diğér nesin söyliyim
Dünya yalan dünya nice dinliyim
Kalmadı bir dostum hizmet eyliyim
Be vaha sen kötü vay yalan dünya

4.18. Aya Çıktı

Dünya alem bugün göy aya çıktı
Düşkünlük yohsulluk bak halimize
Kötü insan sohbet erkânın yıktı

Sem yel esti düştü zey dalımıza
Bir yerde yaşardık nifak yohuydu
Düz doğruydu millet gözü tokuydu
Üreğe şingilen zalim okuydu
Kömemiz dağıldı vay elimize

Çalıp çağırırdık nağmeli sesi
Telafer dilinde güzel havası
Kalmadı ezelki günlerin pası
Sıklat ses geçirtti saz telimize

Toprağ kana döndü ağlar gözlerim
Söyleyip dilerim tutmaz sözlerim
Hakkın dergahına sürem üzlerim
Düşman göz dikipti tek gülümüze

Arı tekin sırrı sırrımız vardı
Ağustos ayında yağın bu kardı
Çeçeksiz kalmışız dünya ki dardı
Zeherler katılır sır balımıza

Seher bağımızda açmadı güller
Kış geldi yağışsız kurudu güller
Zaman terse oldu büküldü kollar
Bulanık akmakta su selimize

Elli ilden önce böyle değildi
Her gelen kervana kendi eğildi
Nimet çohyudu yere töküldü
Düşman hançer vurdu düz belimize

Nuh'ün tufanı tek duman başımız
Dağıldı hanamız düştü daşımız

Muhannet ellinde aktı yaşıımız
Hurmet kalmayıtı can ölümüze

Babaoğlu derdin yazma da yeter
Ak kara olursa bugünler biter
Hayatından keder kalmazdı iter
Muhabbet alınmır bu pulumuza

4.19. Ğurbet İlde

Çoh dumandır bugün başım
Ğurbet ilde ğurbet ilde
Ürek hasret aktı yaşıım
Ğurbet ilde ğurbet ilde

Neler gördüm neler buldum
Türlü türlü ğama doldum
Dostlarımı görmez oldum
Ğurbet ilde ğurbet ilde

Bülbül kimi öter dilim
Kocaldı büküldü belim
Soldu açan ğonca gülüm
Ğurbet ilde ğurbet ilde

Düşmez ele geçen günler
Kara toprağ aldı canlar
Giyilmiyor türlü donlar
Ğurbet ilde ğurbet ilde
Heç bir yanımda dostum yoh
Sorarsan derdim daha çoh
Sinemdedi Hasretli ok
Ğurbet ilde ğurbet ilde

Dost aramaz odur ğurbet
Ŗimdi dostluk oldu minnet
Babaoğlu görmez millet
Ėurbet ilde ğurbet ilde

4.20. Talan Düştü

Bir ateşde yandı millet talan düştü can malıma
Herkes haline ağlıyor ağlamaz benim halime

Bir kimse seni kaldırmaz düşerken yerde kalırsan
Gel gevili saflayağın uzad elin sen elime

Ben olmasam Türkmen kardaş hiç gülün açmaz bağında
Bülbüller ürkütü bağımdan bir daha konmaz dalıma

Beraber geçeğ kaleye akarsu başından içeğ
Ŗerbetin ağyar içmesin zehir katma dost balıma

Düşen kaleni tutaruğ millet sevdası doğrudu
Kanda yazaruğ daşına şüphe getirme falıma

Hasan köyü Aşak kale birdir bir kalır ölünce
Düz be düz oturup dıyağ kalı kil katma kalıma

Bağleri birde suvaruğ açar kuruyan o dallar
Güller açsa şadlık olur fırsat vermeyin zalıma

Çayhanada oturağın dönsün sohbetli günlerim
Ana diyer şirin dilim bir dil katılmaz dilime

Babaoğlu der muhabbet bakma ağnan karasına
Bir kırık saznan besteler söz eylemeyin çalıma

4.21. Telaferim

Milletin dağıldı toplanmaz bugün
Şadlık gün kalmadı ne toy ne düğün
Bin ilin yurdundan olmuşuk sürgün
Telafer'im döner milletin sene
Kimi itmiş kimi mezarda yine

Duşman gelmiş almış bizi arıya
Surduler her kesi çöller sahrıya
Üst başımız boyadılar karşıya
Telafer 'im döner milletin sene
Kimi itmiş kimi mezarda yine

Yaman sözler gelip kulağa doldu
Beyaz üzlerimiz saraldı söldü
Bir kucağımız hasrat üregte öldü
Telafer'im döner milletin sene
Kimi itmiş kimi mezarda yine

Gençlerimiz gedip savaştan dönmez
Meydandan kacıban evinde konmaz
Firdosi alede menzili sonmaz
Telafer'im döner milletin sene
Kimi itmiş kimi mezarda yine

Hepsi diyenler beklerler yolunu gel
Eski günler kibi yenede kalsın
Deyeken konşuyu muhabet salsın
Telafer'im döner milletin sene
Kimi itmiş kimi mezarda yine

Gözlerimiz bakar dostlara sunar

Allah'ın emriydi Azrail konar
Ölen öldü bugün kalanlar döner
Telafer'im döner milletin sene
Kimi itmiş kimi mezarda yine

Beklerseniz gelek biz tarafın alak
Eski günler gibi para par kalmak
Ata sözlerini hep yada salak
Telafer'im döner milletin sene
Kimi itmiş kimi mezarda yine

Üzde elli kalmış adamlar yohtu
Kalanımız döner hak rahmi çohtu
Hepimize gelen bir şekil kotu
Telafer'im döner milletin sene
Kimi itmiş kimi mezarda yine

Babaoğlu daldı hayal düşündü
Kara tepede ya kalalde kondu
Gözü baka baka ahbebleri sundu
Telafer'im döner milletin sene
Kimi itmiş kimi mezarda yine

4.22. Kendin Yoran Ana

Göz Açtım dünyada ben seni gördüm
Benim için kendin yoran ay ana
Cennetim hayatım toprağım yurdum
Benim için kendin yoran ay ana

Geceler yuksunu haram eyledi
Nenileyip beni derdim diledi
Ağlarken kuçağda leylim eyledi
Benim için kendin yoran ay ana

Yoruldun besledin büyütün beni
Hasta hırkasına duladın yanı
Geçirtin cefalar o günler hanı
Benim için kendin yoran ay ana

Dokuz ay zulumlu günler geçirtin
Al yeşil donlardan bana biçirtin
Nenileyip beni sütün içirtin
Benim için kendin yoran ay ana

Elinde ekmeği yeyirtin bana
Ödeşenem hizmet ilersem sene
Gitti ömür yaşlar kocaldı gene
Benim için kendin yoran ay ana

Bala kadrin bilmez ana sormasa
Muhabbetin bulmaz doğru görmese
Yetmez murazna kendin yormasa
Benim için kendin yoran ay ana

Varlık ile yohsul bakmadı hala
Küçük çocuk benzer açılan dala
Her dem ister beni hoş güne sala
Benim için kendin yoran ay ana

Anam koca oldu ömründen ener
Kadrini bilmeyen ateşte yanar
Babaoğlu güzel sözlere kanar
Benim için kendin yoran ay ana

4.23. Yar Üstüne

Kumru dili öttü getti

Arı konu bar üstüne
Nazlı beni mecbur etti
Bir yar sevdim yar üstüne

Seher açtı bağda güller
Duru akar şirin göller
Bağçelerde çimen yollar
Meyvası yoh nar üstüne

Şafak yıldızı parlardı
Yar siyah zilfin tarardı
Gevil muhabbet arardı
Bir zor çekmem dar üstüne

Nazlı yarı ben salamam
Sevdasız ben de kalamam
Her güzel elin alamam
Çara yohtur çar üstüne

Gülistanda bülbül öter
Bahar gelir çiçek biter
Gül sunarsa sohbet iter
Gül biteşmez har üstüne
Sazımı aldım elime
Besteler geldi dilime
O yarı saldımla belime
Kuş konu gitar üstüne

Yarın ardınca dolandım
Sevdasına ben bulandım
Canıma canın kullandım
Ayak bastım kar üstüne

Dua edip yarvarıram
Güzel aşkı havarıram
Bir gül kimi suvarıram
Başka yoh havar üstüne

Babaoğlu sever yarın
Aşk için çeker darın
Bu yola sundurdu varın
Sohbet olmaz ar üstüne

4.24. Aşk Mertebesi

Aşk mertebesini kimse alamaz
pir elinden bada dolu içmese
Hak didarın görüp dedebulamaz
Menlikden nefsinin kendi geçmese

Erenlerin meclisine giremez
İkrar verip ikrarında duramaz
Muhebbet sarayın yapıp kuramaz
Bir kâmil mürşüde derdin açmase

Dost bağında bir gül olup bitemez
Kini ürekinden silip atamaz
Dostluk nede bilmez cana katamaz
Şübhe bağçesinden kalkıp uçmase

Egri yolu tutar düz Yola gitmez
Kütülik veriken iyilik etmez
Böyle insanların ham derdi bitmez
Şeyta'nın yolunu salıp kaçmase

Babaoğlu egri tilleri çalmaz
Dünya değişlenir hiç böyle kalmaz

İki üzlü olan murazın almaz
Bu yolun şelini başa biçmese

4.25. Yetim

Baktım ona yaşlandı göz
Kim yetim malını çalsa
Cehenneme gider ölse
Kura'nde yazılıptı söz
Kim yetim malını çalsa
Cehenneme gider ölse

Yetimin malını yeme
Yalan yere sözün deme
Yetim haline bak kıyma
Kim yetim malını çalsa
Cehenneme gider ölse

Yetim üzüne hor bakma
Kendin ateşlere yakma
Bulanıĝ sellerde akma
Kim yetim malını çalsa
Cehenneme gider ölse

Yetim malın yiyen kördü
Cehennemde yolun kurdu
İĝneden iplikten sordu
Kim yetim malını çalsa
Cehenneme gider ölse

Sevinme malın yemeĝe
Hile edip söz deymeĝe
Givenme renkli geymeĝe
Kim yetim malını çalsa

Cehenneme gider ölse
Yetim gözü daim yaşlı
Bu yol tuprağı hep daşlı
Topuz gelir odlu başlı
Kim yetim malını çalsa
Cehenneme gider ölse

Yetime melekler bakar
Ayağına canlar kalkar
Ona bağıtuğça göz akar
Kim yetim malını çalsa
Cehenneme gider ölse

Malın yiyene lanet var
Yeri olur ahrette nar
Üzü kara yer olur dar
Kim yetim malını çalsa
Cehenneme gider ölse

Babaoğlu yetimi gör
Daim onun halini sor
Her zaman sen yanında dur
Kim yetim malını çalsa
Cehenneme gider ölse

4.26. Zaman Bizi

Çoh ağladım ben serime
Bak neynedi zaman bize
Duşman girdi can yerime
Bak neynedi zaman bize

Kusur yohtur çınar boyda
Yaşarduğ bir küçük köyde

Çalırduğ saz düğün toyda
Bak neynedi zaman bize

Eğlencemiz muhabbetli
Konşularımız sohbetli
Ekmeğimiz ne bir tatlı
Bak neynedi zaman bize

Alış veriş pazarımız
Düzen gelmiyor zarımız
Muhabbetliydi sazımız
Bak neynedi zaman bize

Seher eserdı yelimiz
Duru karadı selimiz
Bu zaman kırdı belimiz
Bak neynedi zaman bize

Bülbül öterdi bağımda
Avçı avlardı dağımda
Konak yiyerdi yağımda
Bak neynedi zaman bize
Çocuk bir sözden alırdı
Ata sözünde kalırdı
Sözünü fikre salırdı
Bak neynedi zaman bize

Şernekli bayaramımız
Türkmen yazlı divanımız
Şiriniydi seyranımız
Bak neynedi zaman bize

İğitlerimiz varıydı

Dünya başıma darıydı
Vatan bana bir yarıydı
Bak neynedi zaman bize

Şehit oldu itti getti
Kalan insan canı bitti
Başta olan şanlar etti
Bak neynedi zaman bize

Babaoğlu şad günümüz
Al yeşiliydi donumuz
Ğurbet oldu bu konumuz
Bak neynedi zaman bize

4.27. Derviş Kardaş

İslam esas birdi hakta söylenir
Uyan Derviş Kardaş hakkı zikr edeğ
Ohuduğu kalem doğru dillenir
Uyan Derviş Kardaş hakkı zikr edeğ

Derviş zikr eyler Allah kalemi
Hakkı yazım ele aldın kalemi
Erenler evliya verdi selami
Uyan Derviş Kardaş hakkı zikr edeğ

Herkes dilin ohur yolunu gözler
Olmasın kendine o, kötü sözler
Allah hey çağırın nur olur üzler
Uyan Derviş Kardaş hakkı zikr edeğ

Evvel Allah çağır Muhammet
Ali Bunar yer üzüne olubta vali
Hakkın cemaline olubab dalt Uyan

Uyan Derviş Kardaş hakkı zikr edeğ

Âşıklar dergahı derviş makamı
Bahar gitti yaza gelir eyyamı
Erenler şahıma verdim selami
Uyan Derviş Kardaş hakkı zikr edeğ

Mevla'nın yolunda fakir insanlar
Sadık'tır geviller saf saf duranlar
Rahmet olsun cana yolu kuranlar
Uyan Derviş Kardaş hakkı zikr edge

Babaoğlu budu islamnan bir yol
Kendi doğru öle gevillere dol
Dur duaya hakka mezarını bul
Uyan Derviş Kardaş hakkı zikr edeğ

4.28. Hurma Ağacı

Ağustos ayında güneş altında
Baş kaldırıp baktım Hurma ağacı
Cemadan başımda köynek katında
Sarı dana salır başında tacı

Her zaman verdiğin Rıtap şirindi
Toprağın sıçaktır bura yerindi
Allah'ın kudreti güzel sırrındı
Ömrün uzun olsun görmesin acı

Ömrün sordum otuz kırh beş yaşında
Bağvancı dolanır senin başında
Bir kız kimi üzün kalem kaşında
Meyvan hastelere verir ilacı

Meyvan mübarektir Peygamber demiş
Yarpağtan insanlar ev etmiş geymiş
Bütün dünya alem barını yemiş
Sever sıcak yeri sevmez kıracı

Kimi uzun boyu kimi de pızza
Cömertir bar verir hem bize size
Halevet verir dile ve söze
Yüskegterdir başı yoh ihtiyacı

Oturup yanında düşünüp baktım
Ne güzel halk olmuş hayala aktım
Hurma kuşu ötü ayağa kalktım
Her zaman bakardım böyle amacı

El uzadıp aldım avuç dolusu
Dadlıdır sevilir böyle ulusu
Nîmeti dâimdir alır bulusu
Gece gündüz barkar onun sıracı

Cünüpte çoh çohtur kilo pahalı
Her zaman bark verir başı havalı
Bir tenesi hasta cana devalı
Konağını sever kavar kaleci

Arkam gölkesine verip oturdum
Bilesiz kıymetin dile getirdim
Babaoğlu sözüm burda bitirdim
Tanesinden yedim ben sanandı bacı

4.29. Kan Ağladı

Cana hasret derd düştü üregim kan ağladı
Âlem yasa batıptı tahtı sultan ağladı

Peygamber'in kızıydı Fatıma heyrül nisah
Bu dünyadan köçerken iki cihan ağladı

Gözden kan yaş dökerem melekler gökde ağlar
Kurbanları kestiler hale kurban ağladı

Hasan Hüsyin Zeynep'in ğam kederi çoğaldı
Ehli Rasul yastadı derdi devran ağladı

İmama vasyet etti gece vakti göm meni
Yer ağlar toprağ ağlar mezar kefen ağladı

Soldu açan gülümüz kurudu bağ bağçemiz
Mümün olan kimseler içerden can ağladı

Babaoğlu ah çeker başa kara giyibti
Dünya kara boyandı Billah zaman ağladı

4.30. Barışmağ Milletim

İki il geçti aradan ğurbet zordu geçmedi
Gel geçeğ eski akıldan bu fikirden kaçmadı

Adam oğlu geçen geçti af eyle günahları
Cehalet almış aklını peki pisi seçmedi

Dedim gelin bir olağın vurağın biz duşmanı
Sizden evvelkiler geti biri bade içmedi
Unutağın eski günü muhabbetler ekeğın
Gül eksen gül biçersin tiken eken gül biçmedi

Birbirimize el verip yardım destek olağın
Kanadı kırık bülbüler yerde kaldı uçmadı

Dayı yeğen âmizada bütün yurdum böyleydi
Derdimiz kalsın içerde ağyara dil açmadı

Nerde kalem nerde yurdum nerde akan su başı
Gerçek bedeni çıkarttığı gevil ordan göçmedi

Uymayağ her gelen söze bağışla geçenleri
Zalım ölsün gitsin burdan yar gevile koşmadı

Bu dünya emeğe degmez kırma gönlün kimsenin
Babaoğlu şadlık diler sözde dostun sançmadı

4.31. Gene Sabrım Kalmadı

Yeter etme beyle zulum
Gene sabrım Can kalmadı
Ah ederem can ölürüm
Gene sabrım Can kalmadı

Sene böyle kani oldum
Gözleri burada buldum
Astan tasa şerbet doldum
Gene sabrım can kalmadı

Gün doğunca gözüm açtım
Aşk badesin dolu içtim
Güzleyim ben seni seçtim
Gene sabrım can kalmadı
Mektup yazdım sene vay kız
Dileş görüm seni ay kız
Aşkım bildi sence say kız
Gene sabrım can kalmadı

Baka baka gözlerine
Fikre daldım sözlerine
Elim salım dizlerine
Gene sabrım can kalmadı

Harda kalmış iki gözüm
Gel sene yar deyim sözüm
Yar sevdaya sözler düzdüm
Gene sabrım can kalmadı

Babaoğlu ben kaynaram
Gönü dosta ben neynerem
Gevill sevdi ben yanaram
Gene sabrım can kalmadı

4.32. Millet Yollandı

Bir şerare fitne düştü araya
Aldı iğitleri gevil bulandı
Sordu ğurbet ile sattı paraya
Görülmez bir şehre millet yollandı

Bu Allah'tan yazı yazılmış başa
Kimse hakka yatmı baş değmi daşa
Mazlumun gözünden bak akan yaşa
İki eli bağlı çöller dolandı

Yoruldu canımız hasretle yandı
Yarı ömrüm nice ğurbete endi
Haktan ne gelirse gevil kabuldi
Âşıklar hırkasın başa kullandı

Umut tutma dünya kimseye kalmaz
Yalandı bir kimse murazın almaz

Gün günden acıdı bir şadlık salmaz
Her yanın dağıdır üste gülendi

Ne yapsan yap doğru gevil sağ olsun
Canı doğru olsa murazın bulsun
Kim görürse seni gevile dolsun
Ahırda Allah'ın sözü olandı

Babaoğlu diyer ağardı saçlar
Gözü aclar varken tok olmaz aclar
Ne saraylar kalır ne altun taclar
Sultan da ölendi kul da ölendi

4.33. Gördüm Bağları

Gördüm bülbül saynır gülnen ulaşır
Dallarını yulmuş gördüm bağları
Kanadını açmış gördüm dolaşır
Sularını çalmış gördüm bağları

Bağvançısı salup çıktı ilinden
Gelen ğarip bilmeziydi dilinden
Yolçuların yol olmuştu gölünden
Yol çıkalkı dolmuş gördüm bağları

Yeşil yaprağ olur seher açanda
Nar incirin dene dene seçende
Çoh ağladı bağvançısı köçende
Hasretlere dalmış gördüm bağları
Meyvası kim bir dad yohtu bulmadım
Dolandım aşkından bir de gölmedim
Muhabbeti çıkmaz candan salmadım
Kara günde kalmış gördüm bağları

Üç günde bağvançı suyun salırdı
İmam Saad bulmuş suyu alırdı
Suyu alçağtan üskege gelirdi
Miskerini bölmüş gördüm bağları

Kol kanatın sarmış milleti yığmış
Duşman geldi kırdı dalını kırmış
Ezensiz meyvasın derip hep yeymiş
Yerin duşman almış gördüm bağları

Ar Mahmud bekçisi Ali varıydı
Gönlü sunuğlara her dem Yarıydı
Meyvası millete şirin bariydi
Daha birde gülmüş gördüm bağları

Yad iler alıptı her bir yanını
kavdılar bağvançı ezdi canını
Bir kimse bilmezdi onun şanını
Meyva barın salmış gördüm bağlar
abaoğlu geldi ne işler görmüş
Duşman suyu kesmiş meyva kurumuş
Bayğuş mesken olup sahepsiz durmuş
Şeker şerbet balmış gördüm bağları

4.34. İnce Belli

Vurdu beni yaktı gönlüm
İnce belli Türkmen kızı
Baktım ona aktı gönlüm
İnce belli Türkmen kızı

Aklımı başımdan aldı
Beni vurdu darğun saldı
Bilmem nerden karşı geldi

İnce belli Türkmen kızı
Yanğuları sanki alma
Fikir gedip hayal dalma
Çoh şirindi teli çalma
İnce belli Türkmen kızı

Anladı birde kaşımdan
Aklımı sildi başımdan
Kendi bir küçük yaşımdan
İnce belli Türkmen kızı

Siyah saçın bağlamış yar
Yüreğimi dağlamış yar
Camalını sahlamış yar
İnce belli Türkmen kızı

Bir bey vardı dudağında
Kırmız alma yanağında
Meyvesi var budağında
İnce belli Türkmen kızı

Boyu uzun hüsnü camel
Gördüm gözlerinde emel
Vardı onda irfan kemal
İnce belli Türkmen kızı

Üskek kapkabı geymişti
Beni gözünde yemişti
Parmağı da altun gümüştü
İnce belli Türkmen kızı

Babaoğlu bir ah çekti
Gönlümde bir sohbet ekti

Vurdu beni kanı degdi
İnce belli Türkmen kızı

4.35. Gül, Bağ Bizimdi

Aşkımı sözümü yazaram size
Dere-tepe, düzlük, yol, dağ bizimdi
Savaştan Korhum yoh, hor bakma bize
Nar incir meyveli gül, bağ bizimdi

Kalemiz var üskek ezel zamandan
Başımız ayrılmıy gemli dumandan
Halimiz geçittük hasret yamandan
Temeli var millet bu çağ bizimdi

Su başından güzel sular akardı
kızlar su duldurup eve çıkardı
Gitti giden hasret üreg yıkardı
Damla damla akan bılağ bizimdi

Kanber dere mağarası yanında
Gölgesi serindi sohbet canında
Yurt adı yazılı yüskek inende
Mirasımız itmez çırağ bizimdi

Seylomuz varıydı yığardı millet
Buğdasın arpasın alardı devlet
Biz türkmen milleti çekmenüğ zillet
Ekin biçin sünbül orağ bizimdi

İlde üç gün Hızır İlyasımız var
Her taraftan gelir halay teper yar
Dağıtlar yurdu dünya oldu dar
Burgul aşı soğan bir yağ bizimdi

İmam Saad ar Mahmut kale başı
Lale mercanındır kurulmuş daşı
Dünyanın zulumu akıtı yaşı
Konak benim canım yatağ bizimdi

Bağların etrafı yeşil yer üzü
Yaz gelirdi çiftçi ekerdi düzü
Bütün millet zengin tokuydu gözü
Bir beygir bir katır ayağ bizimdi

Çelebler bayarın yeşil ekerüğ
Sürü sürü koyun kuzu suvaruğ
Türkmenden başkasın yurttan kavarığ
Çayır çimen bağçe durağ bizimdi

Bütün yurdum dayı yeğen amzade
Zalimler satılar herkesi yada
İçilmez oldu yar ellinden bade
Bile bağlarmuşuğ kurşağ bizimdi

Kara tepe Selme dere başında
Altun torpağında mercan daşında
İğitler yetirdiğ biz genç yaşında
Ay yıldızlı mavi bayrağ bizimdi

Bahar olur açar renkli gülümüz
İslamın yolundan gelmiş yolumuz
Yabancı bükemez bizim kolumuz
Sulu temizledüğ can sağ bizimdi

Seher yeli eser başımı beler
Gevil arı dua ohurdu diller

Göz yaşı kim akar dereden seller
Çiçek açan yerler kaynağ bizimdi

Babaoğlu dağlar daşları gezdi
Kabül olarsa bu doğrudan yazdı
Gece gündüz hasret yüreğin ezdi
Yurd ağlıyor duydum Kulağ bizimdi

4.36. Nazlı Gelmedi

Duydum yar gediştir uzak şehire
Mektuplar yazdırdım nazlı gelmedi
Sensiz yaslı gönlüm dolup kahre
Mektuplar yazdırdım nazlı gelmedi

İçer yanar gözüm bakardır yola
Yorulmuşam döndüm saralmış güle
Hasretim ürekte açmadım ile
Mektuplar yazdırdım nazlı gelmedi

Gel ağlatma yeter ğurbet cefası
Sensiz hayatımın yohtur sefası
Meger budur sevenlerin vefası
Mektuplar yazdırdım nazlı gelmedi

Yedi il geçiptir ağlayır canım
Kocaldı bu ömür tükendi yanım
Son sözümde sene yeminim benim
Mektuplar yazdırdım nazlı gelmedi

Çoh çaldım çağırdım ömrüm tükendi
Bilmedim bu sevda beli bükendi
Sevgi düzen olsa canı sıkandı
Mektuplar yazdırdım nazlı gelmedi

Babaoğlu yar fikirden atmaz
Sevdası doğrudur başkasın katmaz
Üz il yaşadıysa karaya batmaz
Mektuplar yazdırdım nazlı gelmedi

4.37. Bakamam Ki

Sevdiğim kız aya benzer
Camalına bakamam ki
Sevdası gevilde gezer
Muhabbetin atamam ki

Uzağan gelen yol gibi
Cennetten gelen kul gibi
Muhabbetli bir gül gibi
Gülüne gül katamam ki

O yarı sevdim ezelden
Ayrıldım zülfü güzelden
Nazlı yarım getti elden
Yollarından kaçamam ki

Yarın üzündedi beyler
Ömür getti oldu eyler
Âşık maşukunu saylar
Nazlarını çekemem ki

Gevil aşk oduna yana
Güzel sözlerime kana
Yanağdaki dene dene
Damarda kan akamam ki

Yar kızların sudan geliy

Baktuğça yüreğim dalıy
Gözlerinde sevdam alıy
Yüreğine değemem ki

Cevher buldu eski sözü
Meleke benzerdi üzü
Ne ağlardı iki gözü
Yaşlarını sayamam ki

Bülbül kim dala konardı
Her bir şeyden can sunardı
Akibet yola dönerdi
Sözüne söz batamam ki

Babaoğlu verdi varı
Ğurbet ilde çekti darı
Akılda sevdim bir yarı
Ben cahile kalkamam ki

4.38. Aştan Hayırı

Hakkı söylediysem gevil kırılır
Hak söylersem sözüm dil dertli dertli
Akan bulanık su akibat durulur
Gevil ister gitsin yol dertli dertli

Yazayım milletin derdini bende
Kulah ver hay dostum sözlerim sende
Günler hoş gitmez yorğundı canda
Yazdım ben doğrudan kul dertli dertli

Üzüm sürdüm çöle cıvrın eyledim
Derdim hurda kuşa deyip söyledim
Her âşıkın derdin yazıp diyledim

Cıvılan edip gezdım çöl dertli dertli
Dolanıp oğradım pınar başına
Benzettim bu suyu bir göz yaşına
Bir keklik geliben konup daşına
Şirin sular akar göl dertli dertli

Dere tepeleri dolanıp gezdım
Esen yellerinen huryatlar yazdım
Muhabbet aşkıya Angülü ezdim
Yumurlanıp akar sel dertli dertli

Yayı ele aldım havladım ceylan
Âşıkın derdinnen yohtu bir bilen
Ağladıysa yohtu yaşını silen
Kendi halı kalır yol dertli dertli

Çayır çimen acar bağçalar bağlar
Yolu düştü uzak yol vermez dağlar
Yazı yazar elde gözleri ağlar
Muhabbetli gevil el dertli dertli

Babaoğlu bir gün yurduna döner
Muhebbeti dosta aşkına sunar
Ölmemiş bir daha toprağda konar
Dileği bu hedi hal dertli dertli

4.39. Yara Selam

Nazlı küsmüş dönüp üzüme bakmaz
Gidersiz söyleyin yara selamı
Gevil birdi iki güzely yakmaz
Derde düştüm çektim böyle elemi

Nazlı beni saldı neyidi suçum

Kalmadı bu derde çekmeğe gücüm
İstersen memleket şehirden küçüm
Çalıputı aklımı nazlı kelamı

Çoh beğindim nazlı seni seçende
Sarhoş ollam yar ellinden içende
Gevlim akar yar karşımdan geçende
Hatırdan çıkmıyor yurmuş kellemi

Kol boyuna salıp gece yatanda
Dudağının balın dile katanda
Gözü göze bakıp hayal çatanda
Ğark etti denizde bütün belemi

Yanağının elma kibi dadını
Sinemde yazmışam şirin adını
Kim severdi benim kibi kadını
Yoruldum ellerim tutmaz kalemi

Sinesine başım koyup yataardım
O zamanda dünya gâmin atardım
Dünyam şad olurdu hayal çatardım
Kana dönderipti iki gulami

Siyah saçın sermiş cihan benimdi
Sevmişem gerçekten sohbet canımdı
Yalan değil deyse canda kanımdı
Zilfinin tel teli bende dolamı

Güneş batı yarın koynuna geçtim
Bir yukuya daldım sanki mey içtim
Bitmesin bu gece içerden coştum
İstemem uyanım sorsun solamı

Parladı güneş ki yarı uyattı
Yüreğimi parça parça kupartı
Nezük bileğini bana uzattı
Yar uyandı nasıl sundum kolamı

Yar bağlamış ince kemer biline
Kurban olam nezük ipek elline
Dalğa dalğa vurup yatsam koluna
Yar aşkına korhmam çeksem dolamı

Seherden yar yolun gözlüyüp kaldım
Korhtum gelmez bende fikire daldım
Sevdamızı yazıp tarihe saldım
Bağ bağçeye girip saldım yolamı

Babaoğlu diyer yara söyleyin
Ay âşıklar gerçek sözüm dinleyin
Yarım getmiş bana çara iyleyin
Sevmişem almışam göze ölemi.

4.40. Günler Hanı?

Terk eyledim ben diyarı bizleri sevenler hanı ?
İllerdi görmemişem ben gerçekten soranlar hanı ?

Muhabbet varıydı bizde sunuptu getti o günler
Dostun bağı yeşil açtı muhabbet soranlar hanı ?

Bir kavmuyduğ sağ yaşarduğ irfan marifet varıydı
Şimdi geldüğ bir verene o fitne kuranlar hanı ?

Ğurbet ilinde yayıldığ sepildi millet bey günah
Yığılmağa yohtu çara dar günde duranlar hanı ?

Zor ile yaşıyor millet hiç yohuydu bir çarası
Saç sakalım beyaz oldu yaramız hürenler hanı ?

Her kimin halini sordum dedi ölmemişem sağam
Herkes yolu gün gün bekler sadık söz duyanlar hanı ?

Gün günden kara geliyor kimse bilmiyor derdimiz
Yohtu bir hakkı söyleyen gerçek can verenler hanı ?

Fikir yorğun beden yorğun çekilmiyor ğurbet derdi
Çoh gözledüğ vatan seni kurulan eyvanlar hanı ?

Bir kanatsız kuşa döndüğ çarpışırug kuru gülde
Kaldırıp ohşar o bize doşmanı kıranlar hanı ?

Getti can talandı iman çoh insan yolun itirdi
Ne mala kaldı ne murud sağ sözü buranlar hanı ?

Âşık sundu gevlindeki insanlar deydiler bu ne
Bir ğarip âşıkın sözün doğrudan diyenler hanı ?

Açıldı her gizli olan umud tuttuğum gül sundu
Söndü bu gevil çırağı gevili kuranlar hanı ?

Elin sözü çiğher keser kah yardıma Şahi Merden
Hak Muhammed Ali doğru o sadık divanlar hanı ?

Babaoğlu sabr eyle gör açılır bir gün kapılar
Senin ömrün getti dönmez yolunu vuranlar hanı ?

4.41. Unutmam Telafer

Gözden olan gevil unuttur yarı

Unutmam Telafer unutma meni
Senden ayrıralı renk olmuş sarı
Unutmam Telafer unutma meni

Gözüm açtım toprağ ile daşında
Ne bir kara duman vardı başında
Yetirdin iğitler yüzler yaşında
Unutmam Telafer unutma meni

Doyamadım suyuna ekmek aşına
Ğaribler göz dikip toprağ daşına
Aslan'ı yoh neler geldi başına
Unutmam Telafer unutma meni

Seher açan gülün Nergiz kohusu
Gece esen yeli dadlı yukusu
Bilemedim vatanın dadın çoğusu
Unutmam Telafer unutma meni

Bağların meyvası İncir ile Nar
Senden ayrıralı kimse olmur yar
Bütün dünya olmuş başımıza dar
Unutmam Telafer unutma meni

Kalenin devrası sohbetli dostlar
Gittiler hocalar dağıldı postlar
Alçaklar kalktılar hiç oldu ustalar
Unutmam Telafer unutma meni

Bayramı gelirdi kefli sefali
Bütün insanlar doğru vefali
Sensiz milletin halı cefali
Unutmam Telafer unutma meni

Yüz il kalksam ğurbet ilde gelirim
Toprağın kohlayıp ele alırım
Seni bir taç edip başa salırım
Unutmam Telafer unutma meni

Babaoğlu gönlüm hasretle geçti
Ağ yar şerbetini dolsun içti
Ğurbet küneği boynuna biçti
Unutman Telafer unutma meni

4.42. Bahar

Baharın gelince açar yaprağı
Bezemiş yerini renkli gülleri
Kaynar kazanları sönmez ocağı
Gözyaşı tek akar duru gölleri

Bülbül fiğan eyler bağlara uçar
Kervanları gelmiş suyundan içer
Çiftçi arpasın buğudasın biçer
Benefşeli çiçek güzel çölleri

Kalesi yüskekti gönlümü bezer
Gördüm yıkılıptır üreğim ezer
Her zaman aşkına kalemim yazar
Akardı durmazdı damla selleri
Türkmendir milleti başkası olmaz
Toprağı tahırdır yabancı dolmaz
Sene kıyan insan muradın bulmaz
Türkmence konuşur Türkmen dilleri

Al yeşil çiçekler açıp köyünde
Koyun kuzu büyür şirin suyunda

Halaylar çekilir kefli toyunda
Kalır daim şadlı ölmez yolları

Her yana bakaram yeşil çimendi
Muhabbeti canda ulu zamandı
Telafer yanımda kutsal bir candı
Âşıklar sazında çalır telleri

Seher yeli eser dalğalar başı
İstemem bir daha aksın gözyaşı
Altındır toprağı mercandır daşı
Konağa açtkı kapı kolları

Açıldı yolları şad oldu güldü
Geviller içine muhabbet doldu
Âşıkta maşukun safasın buldu
Kefli safalıydı bugün illeri

Babaoğlu diyer yaşardı dağlar
Narın incirin de açtı budağlar
Sulğun gevilleri şad eyler bağlar
Merdana meydanda iğit kulları

4.43. Dönsüns O Günler

Düşündüm gözüm ağladı
Ne dönderir o günleri
Çigerim çarbaz dağladı
Ne Dönderir o günleri

Bazar açık cadde başı
Hem altın hem kurban daşı
Aktı yetimlerin yaşı
Ne Dönderir o günleri

Yeşil bağlar hayyo gülü
Fattoya akardı dolu
Kırıldı Telafer kolu
Ne Dönderir o günleri

Tey ekerdüğ tey biçerdüğ
Toy çorbasın tey içerdüğ
Her savaşta cüt geçerdüğ
Ne Dönderir o günleri

Parça bağda Hızır İlyes
Bekçi durmuş ona eses
Duşman etti kefleri yas
Ne Dönderir o günleri
İmam Saad'i yıktılar
Daşın duvarın yaktılar
Durub gülüb hep baktılar
Ne dönderir o günleri

Seyyit Er Mahmud mezarı
yandırdılar hep bazarı
Yazan yazmış bu yazarı
Ne dönderir o günleri

Mulla Mahmud minarasın
Bozdular dostlar arasın
Çoğu itirdi balasın
Ne dönderir o günleri

Hasanköyü halkı güzel
Saray köyü adı ezel
Eskiden sohbetli yezel

Ne Dönderir o günleri
Top tepede höllük eler
Toplanıb ervadlar söyler
Birinın sözün deyiler
Ne dönderir o günleri

Benzin hana hep devletin
Razı eylerdi milletin
Giderti izzet heybettin
Ne dönderir o günleri

Amiler gelirdi işe
Cadde başı olmuş köşe
Bu sohbetler oldu boşa
Ne dönderir o günleri

Yezid çarşısı yığardı
Rahmet kahtı od yağardı
Kahırdan saçım ağardı
Ne Dönderir o günleri

Kıraçlar etrafı şirin
İtler aldı tahir yerin
Kimse bilmezidi sırrın
Ne Dönderir o günleri
Kalesi Üskeg duvarı
Beslediler sağ davarı
Her dem ederiğ havarı
Ne dönderir o günleri

Su başı kızlar dururdu
kız kızın halin sorurdu
Yardım edib can yorurdu

Ne dönderir o günleri
Kanber dere mağarası
Kölgesi horuc devası
Düşkünlerin hep havası
Ne Dönderir o günleri

Herkes âmidayı yeğen
Kim oldu bu fitne eken
Hardaydı konşıya değen
Ne Dönderir o günleri

Nerde millet toplanmağı
Her cafaya katlanmağı
Düğünde halay tepmeğı
Ne Dönderir o günleri

Gelinin başında ebri
Düz yerde kazardığı kabrı
Çoh büyüktü millet sabrı
Ne dönderir o günleri

Geline şeker sepeller
küreğene pul atallar
Göyüle sohbet katallar
Ne dönderir o günleri

Nerde kaldı pir kocalar
Yazılı kara heceler
Muhubbetli can geceler
Ne Dönderir o günleri

Nerde yaşlı olan canlar
Üze mübarek insanlar

O Őirinikli divanlar
Ne Dönderir o günleri

Eğlencemiz top hanamız
İhtiyar karı anamız
Serçek söyleyen babamız
Ne Dönderir o günleri

Sohbet eğlence yoldaşlar
Can hakk'ına kan kardaşlar
El ele veren sırdaşlar
Ne dönderir o günleri

Gece gündüz çölde yatan
Ėam Kahırını geri atan
Her yolcuya sohbet satan
Ne dönderir o günleri

Babaoğlu yolda gözü
Ağladı yazdı bu sözü
Telafer eyiler üzü
Ne Dönderir o günleri

4.44. Kara Gözleri

Görürken yıkıldım elden ayaktan
Vurdu meni candan kara gözleri
Kaş altından bakıp gültür buçağtan
Ferman yazıp çekti derya gözleri

Âşık oldum kara gözüne yarın
Canda yara kazdı derindi derin
Sevmişem cigerim nazlının serin
Derdime dermandı çare gözleri

Bir melektir sandım aydı üzleri
Hastalı bedene takat dizleri
Baldan tatlıydı nağme sözleri
Emanet vermişim yara gözleri

Aşkında çalıştım göğlere uçtum
Yar ardından ilden ilere göçtüm
Aşkın şarabını tasında içtim
Bilmem meni hara vara gözleri

Zülfünün üçünü bağladım elde
Geceler dişimde gunduzde belde
Nerdiben nerdiben endim bu halda
Yıkar beni salır şere gözleri

Sevdiğim göz benim karadır kara
Büyük mahkemede çekiştir dara
Cihanı dolandım bulmadım çare
Vasiyetim budur ara gözleri

Yar yaşmak bağlanmış teli başına
Âşıkam gözüne kalem kaşına
Bilmedim yar yurttan yurda daşına
Aparırdı meni hara gözleri

Yohtu yarın tayı aya benzerdi
Bu gevil aşk için çöller gezerdi
Âşıklar sevdası doğru yazardı
Alınmazdı mence bara gözleri

Babaoğlu terk eylemez ölünce
Bu dünya kaderi mene gülünce

Dolanır dört köşe gözü bulunca
İstemem değmesin nara gözleri

4.45. Kimse Kimseni Beğenmir

Ne kötü zamana kaldık
Kimse kimseni beğenmir
Acep işe hayal daldık
Kimse kimseni beğenmir

Herkes deyir men bir ağa
Göğsün dayamış boş dağa
Az kaldı yere daş yağa
Kimse kimseni beğenmir

Bulursan bir sözü sorsun
Bir söylüyüp bir de dursun
Bir insan gönlünü kursun
Kimse kimseni beğenmir

Bir ilmi yoh ister uça
Her gelen kervanla köçe
İttiği hay gidir boşa
Kimse kimseni beğenmir
Arife yohtur itibar
İlmi yoh eder ihtibar
Mahzun oldu her behtiyar
Kimse kimseni beğenmir

Küçük yaşlı beğenmiyir
Büyük henginden inmeyir
Doğru bir söze kanmayır
Kimse kimseni beğenmir

Kalmadı meclis hürmeti
Cahil çoh bilmez himmeti
Gitti herkesin heybeti
Kimse kimseni beğenmir

Bu işler üreğim sıktı
Bilen bilmeyen er çıktı
İslamın erkanın yıktı
Kimse kimseni beğenmir

Babaoğlu derdin yazdı
Arifler meclisin gezdi
Hasretle canını ezdi
Kimse kimseni beğenmir

4.46. Zaman Bizi

Sözlerim size milletim
Kül eyledi zaman bizi
Halimize bak devletim
Kul eyledi zaman bizi

Üskekten alçağa indi
Asılsızlar tahta mindi
Bir cahile böyle şimdi
Kul eyledi zaman bizi

Halimiz oldu perişan
Herkes kendi oldu pişman
İnsanın amalı nişan
Yol eyledi zaman bizi

Adem oğlun hak yaratmış
Fani hayat kötü olmuş

Günbegün canımız yormuş
El eyledi zaman bizi

Kalsın benim sözüm kalsın
Dostlarım derdimi alsın
Günlerimiz yada salsın
Hal eyledi zaman bizi

Babaoğlu bugünlerde
Kendi yoruldu dillerde
Sağ dolanı bu yerlerde
Öl eyledi zaman bizi

4.47. Kara Toprağ

Günde bir azizim getti gözümde
Aldın dostlarımı ey kara toprağ
Hatıranın edim gelmi üzümde
Giden dönmez söyle ne çara toprağ

Kibi yavrın kibi kardaş sunuptu
Fakıranı bugün tahta dönüptü
Gügerçin şehidin yâna konuptu
Ameneti kıyma sen yara toprağ
Besledi büyütü bir genç eyledi
Savaştan dönmedi nide dinledi
Bayrağ tabut üsne vatan söyledi
Şehidi salmayın bir dara toprağ

Sevdim halal ettim tez saldın beni
Ağa Hüsen alsın yanına seni
Evlenirem dedi görmedim hanı
Sıkma kısma onu düz ara toprağ

Gerek ben öleydim yavrım yeriye
Ağlaram yetişmez aşka sırıya
Beni saldın yalğuz gettin nereye
Dönder cıvanımı diyara toprağ

Ğurbetlikte yazdım mezer daşıyda
Seni aldı felek cimpış yaşıyda
Doymadı dünyaya sevda başıyda
Ver yavrum verirem ben para toprağ

Ğurbet ilde biçti sene kefeni
Kimseye kalmazdı bu dünya fani
Tezçe saldın gettin bu çölde beni
Açan bağım döndü bayara toprağ

İtap itsem ne dey geçenler geçti
Cıvanları kılıç hak uçun biçti
Bu başıma gelen hayaldı dişti
Kan karışmış gördüm su tara toprağ

Babaoğlu bestir ezdin bu canı
Vatanın oğrunca tüküpler kanı
Karaya bağlatın dört bir cihanı
Daim çağırırım havara toprağ

4.48. Kondurdu Felek

Memleket sultanat günlerim gitti
Ğurbet ilde beni kondurdu felek
Ayrıldım dostumdan sefalar bitti
Görmedüğüm ile indirdi felek

Çöller ile koyun yayup otlatım
Günler geldi yayan günler atlandım

Çoh cefalar çektim kendim katlandım
Varımı yohumu sundurdu felek

Muhabbetli gece sohbet kururdum
Rum diyarında ben dostum sorurdum
Sorğusuz sovarsız canım yorurdum
Bağçede güllerim yandırdı felek

O demde iğitler gülüp söylerdi
İrfanlı maneler sözler dinlerdi
Maneden ohurdum onu anlardı
Bir kırık tekneye bindirdi felek

Al yeşil kırmızı renkler giyerdim
Dualı ekmekler gıda yiyerdim
Dostu görmeyende cana kıyardım
Ğarib başım kara bindirdi felek

Kimse duramazdı engel yolumda
Çakal gezemezdi benim çölümde
Hak adı yazılı benim kolumda
Üregime hançer sundurdu felek

Ne bir sohbeta yar yaşardı canım
Zalimler ellinde akıtı kanım
Aslan ölmüş itler almıştı yanım
Adımı şanımlı sindirdi felek

Ağardı saçlarım belim büküldü
Allah'ın nimatı yere töküldü
Bin ilin yarası şimdi söküldü
Yalan sözlerinin kandırdı felek

Babaoğlu hasret yüreğin deldi
Son ömrümde beni ğurbete saldı
Bu hicranın derdi canımda kaldı
Şad olan günlerim sundurdu felek

4.49. Ğurbette Âşık

Yola baktım gözüm duman çekmekte
Ğurbette günlerin geçirtin âşık
Bugün bitti yarın umud ekmekte
Ğurbette günlerin geçirtin âşık

Bir yel esti dalgaladı başımı
Damladıp akıttı gözden yaşımı
Öldüysem yazırsız mezar daşımı
Ğurbette günlerin geçirtin âşık

Kahırda hasrette geçirdi günler
Karalar boyandı ağ iken donlar
Ne bir hala saldı başımı bunlar
Ğurbette günlerin geçirtin âşık

Şehrimin kohusun yelde kohlardım
Dosta sohbet düşman canın oklardım
Yaralı bedeni daim yohlardım
Ğurbette günlerin geçirtin âşık

Gece gündüz destan yazdım köyüme
Her zaman söz atıp değdi huyuma
Bulanık sel geldi aktı suyuma
Ğurbette günlerin geçirtin âşık

Akşam oldu gözüm yaşı durmadı
Telafer'siz bir yurt meni sormadı

Çoh gözledim dostu gözüm görmedi
Ğurbette günlerin geçirtin âşık

Tikenler içinde bir renkli gülüm
Suları kurumuş sahrayım çölüm
Her bir yandan dalı kırılmış kolum
Ğurbette günlerin geçirtin âşık

İler geçti derdim yazan olmadı
Gevil ona göre bir can bulmadı
Doğru canan mene bir söz gülmedi
Ğurbette günlerin geçirtin âşık

Babaoğlu ğurbet kırdı belimi
Be-vefa olanlar çaldı telimi
Hasret kaldım korham görmem elimi
Ğurbette günlerin geçirtin âşık

4.50. Biziğ

Aşkın defterinde adını yazdım
Aşka duygu veren kulları biziğ
Yargilin bağçesin dolanıp gezdim
Âşıkla maşukun yolları biziğ
Bülbül olup ilin bağında inme
Deli gevil yalan sözlere kanma
Her açılan gülü muhabbet sanma
Yeşil açan dalın gülleri biziğ

Bu aşk beni yurdu sonu görülmi
Sevda yalan oldu suyu durulmi
Yıkılan geviller birde kurulmi
Dostun çağran sazın telleri biziğ

Babaoğlu âşık aşka gezerdi
Aşkın kaleminde sözün yazardı
Deryalar keserdi gönlün bezerdi
Coşkun coşkun akan selleri biziğ

4.51. Bu Aşk

Erenler yoluna imanla doldum
Gönlümün içinde Emeldi bu aşk
Âşık oldum bende menzile buldum
Hak bana verdiği cemaldı bu aşk

Âşık olmaz insan kül olmayınca
Arı balı vermez gül olmayınca
Yetişmezdir insan yol olmayınca
Âşıklar sıfatı kemâldı bu aşk

Çoh âşık bu aşka gezip dolandı
Köyden köye gedib bir şal kollandı
Hak için deyseler o da ölendi
Gece gunduz bende hayaldı bu aşk

Âşık bilir düzen sazın telinden
Âşık çile çeker aynı ilinden
Bir güle bakmazdı başka gülünden
Geviller içinde visaldı bu aşk

Çaldı *Babaoğlu* aşkın kapısın
Kurdu hak yolunda gevil yapısın
Şükür taptı bugün aşkın tapısın
Gördüğüm üzlerde hilaldı bu aşk

4.52. Gülemez Olduğ

Ne bir hala düştüğ yanduğ zamanda

Görüp birbirimiz alamaz olduğ
Buzuldu geviller yandı imanda
Gelen nimetlere kalamaz olduğ

Kâmil insanlara kalmadı heybet
Cahile iyleler her yerde izzet
Kıyamat kopacağ böyledi himet
Hakikat ehlini bulamaz olduğ

Cahiller çohaldı kalmadı irfan
Görüldü nişanı ol ahir zaman
Atalar devranı doğrudan divan
Ezel ohuduğun salamaz olduğ

Gün günden kötüydü kalmadı aman
Beği kul iyledi bu devri zaman
Gerçek bes söz kaldı talandı iman
Ėam kahr çohaldı gülemez olduğ

Dağıtı memlekem bu zalim felek
Yoruldu bedenim olmuşuğ helek
Yandığ tütün çıkar bu arşe direk
Çöllerde kalmışız gelemiz olduğ
İller kurduğumuz dağıldı getti
Kimi öldü kimi kahırdan bitti
Şehrimin her yanın yıkarken itti
Söylenen sözleri dinlemez olduğ

Batıl gördüğ gözde oldu ne işler
Cevri cafa oldu zulumlar başlar
Yurd içinde başa yağardı daşlar
Dil tutuldu hakkı söylemez olduğ

Başa gelen kara tozlu dumandı
Canımız cesede böyle yamandı
Mümünün gönlünü yapan imandı
İnsanın canına kalamaz olduğ

Babaoğlu uzad tut fakır elin
Tükenmez dünyanın kil ile kalün
Yolçu kervenine eyletme halin
Kendi halimizi bilemez olduğ

4.53. Canım Kerkük

Yüskek başlı kalesi var
Canım Kerkük benim Kerkük
Türkmen dili nefesi var
Canım Kerkük benim Kerkük

Muhabbetli yeller eser
Hor bakanın sesin keser
Duşmanı kıynadan asar
Canım Kerkük benim Kerkük

Edebiyet sanat karı
Sohbetlidi dostu yarı
Her gelene açık darı
Canım Kerkük benim Kerkük

İzzetli şanlı toprağı
Yeşil açardı yaprağı
Yüskek kalır can bayrağı
Canım Kerkük benim Kerkük

Muhabbetli milleti var
Türkmen konuşur dili yar

Kahramansız başımız dar
Canım Kerkük benim Kerkük

İmam Ahmet var yanında
Türkmen kanı var kanında
Milleti besler canında
Canım Kerkük benim Kerkük

Türkmene her zaman yolçu
Dostuna yardımcı kolçu
Muhabbetli şirin gülçü
Canım Kerkük benim Kerkük

Selam olsun benden ona
Elinden bir sakı suna
Dost kuşu bağına kona
Canım Kerkük benim Kerkük

Babaoğlu Kerkük'e yaz
Gel en mehellesini gez
Hor bakanın canını ez
Canım Kerkük benim Kerkük

4.54. Güzel

Ömrümü geçirtim bir küçük köyde
Seheri de güzel yeli de güzel
Toplanırdık biz de düğünde toyda
Çalgıları güzel teli de güzel

Alışveriş vardır bazarı açık
Gelen konağını ederidi tok
İnsanları düzen bir eğrilik yoh
Dediği söz güzel dili de güzel

Çırağları yanar dörd bir yanında
Bereket varıydı sümbül deninde
Ana sohbeti var onun canında
Toprağları güzel çölü de güzel

Bağın kalesini seyren ederdim
Su başına her gün akşam giderdim
Yarasına merham olup biterdim
Akan sular güzel seli de güzel

Babaoğlu ömrü bitti duymadım
Muhanet eline elim koymadım
Türkmenem danmadım aslım soymadım
Kervanları güzel yolu da güzel

4.55. Değil

Şair görme nefsin ilim bulmazsan
Kalem tutup hekat bes yazmak değil
Kitaplar ohuyup roma dolmasan
Sözü birbirine ha düzmek değil

Konu doğru aktar cana dolasın
Ohursan dilinde millet bulasın
Şirin tarihte can adlı kalasın
Bir iki masraı yaz çizmek değil

Olmaz her yazana şair deyilmez
İçer boş duruşlar şalı giyilmez
Yazdığın cevherler her dem yayılmaz
Göllere atılıp ki üzmeğ değil

Az yazmak öz yazmak ne güzel olur

Mâneli olduysa fikire dolur
Dahırdan cevheri avçu tek bulur
Boş boşuna derya sel gezmek değil

Öğrenmek ar değil ustana gelsen
Verdiği manadan faida alsan
Ahirde ustanı yadına salsan
Bal kasine zehir ki ezmek değil

Evde oturmakla şair olunmaz
Dünyayı gezmesin muraz bulunmaz
Bağbansız bağçenin gülü yolunmaz
Bağlanmış düğünü al çözmek değil

İki horyat yazsan yükseğe uçma
Ustanı geç edip uzağa göçme
Sakisiz badeni noş edip içme
Elden ele salıp o sözmek değil

Her insan kudreti bir yolda gider
Gönlü alçakları hak üskeg eder
Biri uya gitmez ustası neder
Kendin yalan yere boş kızmak değil
Babaoğlu diyer şair olaydım
Bir kâmil erkâna kendim dolaydım
Sözü marifetli insan bulaydım
Şairlik düzendir yol azmak değil

4.56. İstanbul

Seher yeli esti zevkim düzgündü
Üregime havas katar İstanbul
Deniz kânarında bana üzgündü
Kuşları havada öter İstanbul

Pazarı açıktı ak saray işler
Bütün halk dolaşır arvatlar kişler
Kabaplar yelleni kızarıp şişler
Gönlüm serin eder yatar İstanbul

Sultan Ahmet kapsı orda durdum
İçerimde duygu bir hayal kurdum
Kapalı pazarın dolanıp sordum
Bana gül nazını satar İstanbul

Babaoğlu gezdi her bir yerini
Koca Ahmed camin bildim sırrını
Âşık oldum sevdim orda birini
Kalbimi ortadan çatar İstanbul

4.57. Yara Söyleme Bülbül

Bağçamın suyunu kesmiş kurumuş
Gül kurumuş yara söyleme bülbül
Gülleri soluptur yarpağ çürümüş
Gözyaşımı câre eyleme bülbül

Güllerim açardı bezerdi bağı
Ekerdim çiçekler sol ile sağa
Yar aşkına gezdim çölleri dağı
Yar küsüptür işi kollama bülbül

Gül biterse yarsız yohtu çaresi
Gül sularsa artar gevil yarası
Gözüne çekilir dünya karası
Âşık-maşuk derdin yaylama bülbül

Sam yel esmiş gülün dalını kırmış

Bağvancının halin belini yormuş
Miskeri kırılmış suyu da durmuş
Baykuş meskeninde baylama bülbül

Vay bu hala yazık bir gül kalmamış
Yar gülden gül yardan muraz bulmamış
Dar günde dostunu yada salmamış
Yarpağısız kadehde saylama bülbül

Bağvancı gülünü birde severdi
Yabancı olanı bağdan kavardı
Bağçesinde gördüm açan gül vardı
Boynu bükü gülü boylama bülbül

Kon gülün başında söyle nefesi
Gevil açar onda şirindi sesi
Bülbülün sesidir gülün esası
Ağır olan sözü dinleme bülbül

Birgün olur açar bağlar gülünü
Yar dolanır salır bağa yolunu
Gül boynuna dolar budak kolunu
Kanadın boş yere dolama bülbül
Babaoğlu birgün gülleri açar
Şadlı mesken olur Baykuşlar göçer
Yar layık olmazsa uzağa kaçır
Her gördüğün yanlış anlama bülbül

4.58. Ğarib Bülbül

Suldu bağlar getti bir daha dönmez
Ne feryad edersin ey Ğarib bülbül
Darlayan bülbülüm gevile konmaz
Ne feryad edersin ey Ğarib bülbül

Bahar geldi açtı çayır çimenler
Çekildi başıma kara dumanlar
Birkaç il geçiptir ezel zamanlar
Ne feryad edersin ey ğarib bülbül
Aĝaçlar yapraĝın döktü kalmadı
Kurudu kökleri suyu salmadı
Aĝlar baĝvançısız derdin almadı
Ne feryad edersin ey ğarib bülbül

Gülüm açmaz oldu ezelden suldu
Mahzun arı geldi dalına kondu
Ĝaribler yurduna aşkına döndü
Ne feryad edersin ey ğarib bülbül

Evvelki günleri bulup grmezsen
Yorma zn sen daha kormazsan
Geçti aşkın doĝru yarını bulmazsan
Ne feryad edersin ey ğarib bülbül

Kurudu baĝlarım çiçekler açmaz
Bulanıp bu gller konan kuş içmez
Baĝvancı baĝından başkaya geçmez
Ne feryad edersin ey ğarib bülbül

Ĝariblerin halin bir soran olmaz
Bir dolduysa bir de gevile dolmaz
Fakirler dünyada murazın bulmaz
Ne feryad edersin ey ğarib bülbül

Dilim söyler gevil aşkında yanar
Dostun sözlerine nice de kanar
Çoh sinin tek bülbül aĝlar gün sanar

Ne feryad edersin ey ğarib bülbül

Babaoğlu diyer feryad eyleme
Derdini tanrıdan başka söyleme
Cahiler sözünü sen de dinleme
Ne feryad edersin ey ğarib bülbül

4.59. Gevil

Düşündüm geville deli divana
Mecnun kim dolanır yarsızdı gevil
Sevdadan vazgeçip gel dn imana
Yar gedip gideli çarsızdı gevil

Söyle bana gevil neler yazarsan
Yar ardınca çöller dağlar gezersen
Bir yalan sevdaya kendin bezersen
Bilmez hara getsin darsızdı gevil

Ne bir böyle sevda kalsın ne sohbet
Yardan ayrılalı görmez muhabbet
Çoh gevili kırdı bir zalim ğurbet
Bir de döndü sevdi arsızdı gevil
Eski âşıkın gördü gevil uyandı
Coştu damardaki kanlar kaydadı
Bir yar sevmiş oda ona aynadı
Kararsız farmansız ersizdi gevil

Her gördüğün sever yalandı yalan
Düştü yüreğime ğem kahır talan
Bu gevil beni dertlere salan
Saraltı zm barsızdı gevil

Bülbül kim ğonca gl koħladı aldı

Âşıklar canına sohbetler saldı
Kaç zamandan sevda yolu sağ kaldı
Günde bir daldadı varsızdı gevil

Ne hari ne şeri bilmezdi bunda
Gördüğü güzelenen uçardı onda
Yüz bin yolçu basar yolunu günde
Acoktu tökülüp karsızdı gevil

İstedim özüne sözümü diyem
Bir böyle yar uçun kendime kıyam
Nasıl barsız ağaç meyvesin yiyem
Beni sevindirmez sarsızdı gevil

Babaoğlu gevil ardınca getmem
Sevdasız bağçede gül olup bitmem
Kötü insanları bene yar etmem
Yalğuz başınadı karsızdı gevil

4.60. İstemem

Millet birbirin tutarsa zengin varın istemem
Kardaş kardaşı sağlarsa birde darın istemem
Irak'ım birlik olursa canımı şadlık bulur
Gül rayhen olur yerüzü bir baharın istemem

Bir bağ kibi tökmüş barın kalmamıştı yemişi
Kuru ağac suverim açan bayarın istemem

Milletim doğru severem başkasına meyl vermem
Sıcağı cennette bana duşman serin istemem

Başarıram kendim elde kimse yoh halim soran
Ölmemiş kimse acından minnet karın istemem

Çoh kan tklp bu yerde tarih yazdı doğrudan
Daim kalır yüskek başın atlı erin istemem

Dağlardan enp gelirdi hep selim hep kervanım
Göz yaşı kim yağışım var birde karın istemem

İnsanların gnl benzer yengi açan bir bağa
Kurumuş bir bağım vardır türlü barın istemem

Babaoğlu el kaldırır tanrıya dua eyler
Bütün Irak benim sevdam yağuz yarın istemem

4.61. İsterim

Âşıklara selam verdim söyledim
Yıkılan gevili kurmak isterem
Erenler sözünü bende dinledim
Ezel muhabbeti sürmek isterem

Âşıkam gelmişem dergaha girim
Erenler ceminde bulmuşam yerim
şah'ın hadratında aaram sıırım
Mansurun derında durmak isterem

Girirken oturdum erkna geçtim
Selman'ın ezdğ englden içtim
Dervişler hırkasın giyerken ktm
Batin sözlerini sormak isterem

Bu yolu bilmiyen karar veremez
Kararı olmıyan Sırat giremez
Hunkar Hacı Bektaş yolun soramaz
Kalecin kolunu burmak isterem

Babaoğlu destür verdi elimde
Sürdüm üzüm hakka düşkün halimde
Ne cennet ne huri yohtu balimde
Hakkın cemalini görmek isterem

4.62. Gelirem

Elimi ayağım kökten keseler
Sürüklenüp yerde sene gelirem
Mezarım üstüne marmar bassalar
Çıkaram mezardan gene gelirem

Keseler kökümüz bizi assalar
Çölde bir bir canımızı alsalar
Dört yüz bin nüfusten elli kalsalar
Tutup ellerini yana gelirem

Havaric alırsa dört bir yanını
Zalimler akıtsa temiz kanını
Millet yoh yanında alsa canını
Duşmanı kesmeğe kana gelirem

Duşman yolum kesse olursa uzağ
Geldiyse ateşin üsne bin tozağ
Gerek biz duşmanın afkerin buzağ
Kardaş bacı toplum cana gelirem

Bir il on il olsa bir gün dönerem
Ėemli kalesinde akbet konaram
Gördüğüm dostuma sohbet sunaram
Ekmegi lezzetli dene gelirem

Etrefiye topnen asker yığarsa

Toprağına duşman ayağ basarsa
Duşman bana yolda mezar kazarsa
Vura kira kendim hana gelirem

Bir yer beni sığmaz gönlüm açmıyor
Dünya cennet sensiz cana geçmiyor
Bedenim çıkarttım nefsim köçmiyor
Bir darı bir kemik ona gelirem

Adın gelse gözüm dolukup ağlar
Başımıza gelen cıhanı dağlar
Dediler yararı dokturdı sağlar
Köyden köye kona sana gelirem

Babaoğlu sesler bütün alemi
Çekip düzdüğ bugün türlü eleme
Yazdı her derdini durmaz kalemi
Ben senin çocuğun ana gelirem

4.63. Etmezem

Yoldaşım arayıp beni bildiyse
Canı verem ona minnet etmezem
Dar günümde durup bana güldüyse
Ona hizmetçiyem ezyet etmezem

Yoldaş diş yoldaşı benimnen olsa
Gelen giden yolçu canına dolsa
Kötüleren dorse muhebbet bulsa
Silirem defterden izzet etmezem

Ayıbe dolanıp nefsin arasa
Dilde sözlerine buhten katarsa
Dar günde bizleri salıp kaçarsa

Kafaram onu ben hurmet etmezem
Sözünde laf itse dolansa kaşa
Beni salsa bir nam gelende başa
Konakı sevmese kıymasa aşā
Ben onu kendime millet etmezem

Bir muhabbet olsa birde beklerem
Sadık yollarınan gönlüm eglерem
Gönlümü bulasa onu öglерem
Düşer gözlerimden kıymet etmezem

Babaoğlu dosta canım kurbandı
Gevil doğru olsa gerçek imandı
Yoldaş hayın çıksa harap yamandı
Ataram gevilden sohbet etmezem

4.64. Bağım

Kurudu meyvalarım sonuptu bağçe bağım
Eriti bedenimi sundurdu gençlik çağım

Odalar şirinkli ahirede su bılağım
Örtüldü kapılarım kalmadı ekmek yağım

Hasretim büyüğüdü yüreğim parçalandı
Yaramız aradaydı büyüktü şimdi dağım

Divanlar yetirmişiğ nerede geçen günler
Çohların aydınladım yazdılar siyah ağım

Kendisi insanıydı gerçekten küçük büyük
Aldandı duşmanlara kefirler aldı sağım

Yazuklar geçenlere dostların nasıl sattı

Ateşte memleketim çaldılar ev yatağım
Memleket birgün döner izetli şanlı vatan
Babaoğlu o söze vermişem sağ kulağım

4.65. Görüşme

Şair

Hayal daldım aktı közümün yaşı
Sohbetli Telafer yurttan uzağım
Delük delük oldu yüreğim başı
Gül kim cıvanların getti sayağım

Şehir

Aç gözün akıt sen kalmasın yaşın
kalmadı sohbetler sundu çırağım
Cekme sıklat yorma üregin başın
Baş Telaferiydim kalmadı çağım

Şair

Açardı bağların bir yaz gelmeden
meyvasın barını bağvan almadan
Narın incirini ile salmadan

Çayır çimenlerin çöllere omağım

Şehir

Bağvancı baş alıp çıktı ilimden
kurudu yarpağlar susuz silimden
Rakibler bilmezdi çalmağ tilimden
Dağıldı miskerer kurudu bağım

Şair

Üskeg kaleyi vardı Türkmen nişanı
Söylenirdi başta milletin şanı
Kalmamışdı sende bedende canı
Hasretin ahını duydu kulağım

Şehir

Yıktılar kalemi yohtu soranım
Duşmanları karşında bir el duranım

Bütün milletime bir yol kuranım

Milletim çıkalı durmuy ayağım

Şair

Su başı varıydı beykarı güzel

Suyu akar durmaz cihandan ezel

Çoh arzuladım ben görmişem yezel

Lezzetli suları şirin bılağım

Şehir

Ne su başı kaldı dağıldı getti

İğitler gideli bayđuşlar bitti

Şanlı olan adım burada itti

Dillerim bağlandı kuru dudağım

Şair

Evliyah mezarı orda varıydı

Mescidler yapulub islam barıydı

Rakipler duşmanlar malın arıydı

Geceler yığıldı dostlar kaynağım

Şehir

Evliyah mezarın vırıp yıktılar

Eyyatler üstüne ayağ çıktılar

Cıvan pir ihtiyar canın yaktılar

Çöl sahraya döndüm yohtu durağım

Şair

Ekinin biçenin ekip yığardın

Fakırını düşkününü halla bakardın

Milletin toplidi üskeg kalkardın

Daş toprağca dolu yanan oçağım

Şehir

Aslanarım getti ayağdan düştüm

Duşmanın elinden ağular iştim

Ben de başım alıp diyardan göçtüm

Gece gunduzum bir düşdü çardağım

Şair

Noldu sene düştüğ ğurbet iline
Hicret ipin bağlayıpsan beline
Helavet ver bakım ben de diline
İzzetli günlerin düğün omağım
Şehir

Bende milletimin sahra çöllerde
Bir lezzet kalmıyıp akan güllerde
Yırtık gömleğinde gezer illerde
Döşenüp yerlerde düştü bayrağım
Şair

Ne bir acı günler gelip başına
Küçük büyük ğurbet ile daşına
Söyle neler olup duvar Daşına
İrfan muhabbete bulum dolağım
Şehir

Acıyı dadmayan şirini bilmez
Kalmışam ellerde bir kimse gelmez
Dad feryad iyledim sesimnen almaz
Bulanuptı sular akma bulağım
Şair

Babaoğlu bugün bir name yazdı
Rakibin canını alırken ezdi
Çohı ibret aldı diyarlar gezdi
Hakını yemişler toplum sol sağım
Şehir

Canımın içinde görürem gülü
Kolum açıp durup gözlerem yolu
Aslanlar elinden içerem dolu
Kalmıyıptı sabrım yohtu konağım

4.66. Türkmenlere Sözlerim

İraklıyım Türkmen konuşur dilim
Dilim Türkmen öter bir dil olalım

Gelin barışalım açılsın yolum
Dilim Türkmen öter bir el olalım

Telafer'im Kerkük Tuz Teze benim
Mendeliye selam kendimden canım
Erbil'deki Türkmen damarda kanım
Dilim Türkmen öter bir kul olalım

Türk Türkmenlerine bir söz yazaram
Özbekistan yarım mezar kazaram
Ezerbaycan benim köyün gezerem
Dilim Türkmen öter bir yol olalım

Tükmenistan Türki ne bir güzledi
Kırgis'in Türkmeni tarih ezeldi
Kıbrıs'ta Türkmenler dünya bezerdi
Dilim Türkmen öter bir hal olalım

İran Türkmen'ine selam yoladım
Bir olalım dedim sözüm söyledim
Suriye Türkmen'i benim gülerim
Dilim Türkmen öter bir gül olalım

Nagay Sagay millet Türkmen söyleşir
Şakiristan olan bana ulaşır
Gügülistan halkı Türkmen dinleşir
Dilim Türkmen öter bir dal olalım

Haska millet kerim millet olanlar
Yagodistan saha izzet bulanlar
Afğanistan türkü cana dolanlar
Dilim Türkmen öter bir sel olalım

Türkiye Türkmen'i beni ahtarsa
Canını canıma daim katarsa
Millet uçun her dem halin atarsa
Dilim Türkmen öter bir bal olalım

Burcalı milleti deyse hay ana
Bütün millet olsun bu söze kana
Milli olsun daim şaşmasın gene
Dilim Türkmen öter bir mal olalım

Karabağ Türklerin ohuyup yazsam
vasiyetim yurdumda mezarm kazsam
Âşkımı sazımı duvarda assam
Dilim Türkmen öter bir cal olalım

Sibirya köyü Türk ona selamım
Ohusun dilesin tatlı kelimim
Kardaşler ayrıldı oldu elemim
Dilim Türkmen öter bir hil olalım

Herkese yol kuram beni dinlesin
Önce bir söz varsa bana söylesin
Toplasın milleti kendin eylesin
Dilim Türkmen öter bir çöl olalım

Burdan benim sözüm Türkmen olana
Tut milletin elin uyma yalana
Kendi yar eyleme yazdan gelene
Dilim Türkmen öter bir pul olalım

Babaoğlu diyer dilim Türkmen'di
Bedenim cesedim ilim Türkmen'di
Gönlüm canım damar belim Türkmen'di

Dilim Türkmen öter bir fal olalım

4.67. Bülbülem

Girdim ben yeşil bağına bülbüllem dalmağa geldim
Dostumu ben çoh aradım can aşka salmağa geldim

Günahım çoh bildim bunu günahdan iraç olmağa
Bağışla günahım pirim destürüm almağa geldim

Erenler yoluna girdim gördüm sadık âşıkları
Bir doğru köyülü kardaş kendime bulmağa geldim

Âşıkları her dem sordum şirin pesteleri vardı
Bende dilim aşka söyler sazımı çalmağa geldim

Bu meydanda gerek ölmeğ mal ile başa kıyasan
Malım başım kurban olsun düz yolda kalmağa geldim

Hakkı gören hakda dursun hak üzünden ğafil değil
Hakikat burcunu aldım ben hakkı bilmeğe geldim
Her bir günahdan geçilir haklı olan hakın bulur
Ben de hak yolunu gördüm cana can olmağa geldim

Erenlerin mah camalı görülür her dem gözüme
Bu yolda hizmet kâr olağ muhabbet bulmağa geldim

Babaoğlu boynun eğdi dergah kapısında durdu
Şaha selam verip durdum arkâna dolmağa geldim

4.68. Geldim

İşitmişem bugün senin hallerin
Yorğun illerini görmeğe geldim
Tutup kaldıralım uzad ellerin

Dar günde seninle durmağa geldim

Etegi düşürüp kurşağa vurdum
Bugün geldim ana etrafta durdum
Top tüfeğin hazır tamamla kurdum
Senin için canım yormağa geldim

Kurumuş bağların suda suvarın
Ben ölmesem işmez kimse havarım
Dağıttılar daşı ile duvarın
Daşını duvarın kurmağa geldim

Yer üzü vahşiler dolmuş yerine
Kurban olam yanındaki sırına
Gelmişem yanına nasıl girine
Hasretli günlerin sormağa geldim

Vatan bayrağını girüp asaram
Sene kıyanların kolun keserem
Yabancı kösküne ayağ basaram
Kara bayrağını yarmağa geldim

Şehit bedenini gömeğe geldim
Korhum yoh dünyayı geriye saldım
Hakkın yazdım kalem elime aldım
Her sözüm bir fişeg vurmağa geldim

Toprağın şirindi candan itilmez
Ben seni sevmişem başka katılmaz
Dünyanın malına vatan satılmaz
Sökülen yarayı hörmeğe geldim

Bir kara dumandı eserken geçer

Dostlar bir gün meyve şerbetin içer
Kalbi egrileri ortadan biçer
Duşmanın kolunu burmağa geldim

Kimi silah ile kimi kalemde
Milletim yorğundu canım elemde
Ne fikir ne akıl kaldı kellemdede
İtleri ölüyden kavmağa geldim

Kıydılar vatana hem de daşına
Öldürdüler ocuk bakmaz yaşına
Bak neler gelipti yurdum başına
Yurdumu duşmanan almağa geldim

Söyle evvel Allah sonra erenler
Yengiden başlaruğ kuruk divanlar
Kardaşti bizlere bizi soranlar
Rakıbın lanete salmağa geldim

Bilmem dişti yoksa hayal görüyem
İler oldu hayal efkar kuruyam
Her gelen kervandan seni soruyam
Hayalıyda ben de dalmağa geldim

Nasıl olur şehrim ğaripler alsın
Milletini böyle çöllere salsın
Bir haramdan gelen malını çalsın
Zina zadalari sürmeğe geldim

Babaoğlu diyer ben sana kurban
Yanında bulmuşam derdime derman
Giderdi başından bu kara duman
Telafer koynunda kalmağa geldim

4.69. Kalan Ömrüm Ğurbet İlde Bitirdim

Ne bir kere yeldir esti başıma
Kalan ömrüm ğurbet ilde bitirdim
Felek oĝu kattı benim aşıma
Kalan ömrüm ğurbet ilde bitirdim

Size men söyleyim ey şanlı eller
Mene mesken olup sahralar çöller
Bir yandan yel gelir bir yandan seller
Kalan ömrüm ğurbet ilde bitirdim

Her yana bakaram yohtur bir gören
Bu fakir millete gerçek yol kuran
Düşkünler halini arayıp soran
Kalan ömrüm ğurbet ilde bitirdim

Gitti safalı gün olmadı çare
Ğurbet derdi açtı içerden yara
Yar gideli giymiş bedenim kara
Kalan ömrüm ğurbet ilde bitirdim

Seher esen yelim gül bağçe barım
Ne sevgili kaldı ne eski yarım
Dörd yan açık hayme oluptu darım
Kalan ömrüm ğurbet ilde bitirdim

Görmediğim işler geldi başıma
Zalim göz dikiptir toprağ daşıma
Kocalık düşüptür sağ genç yaşıma
Kalan ömrüm ğurbet ilde bitirdim

Gün gün saydım gelen olmadı mene
Hasretim çoğaldı ne deyim ana

Gam kahır oturdu ilerdir cana
Kalan ömrüm ğurbet ilde bitirdim

Ne zaman biter yar bu kara günler
Eski günler kmii giyerim donlar
Güzel aşkın sundum gelmedi onlar
Kalan ömrüm ğurbet ilde bitirdim

Babaoğlu gece gunduz yol gözler
Ğurbet saç ağarttı saraldı üzler
Dönünce yurduna derdini sözler
Kalan ömrüm ğurbet ilde bitirdim

4.70. Beniylim

Siherden'den çiçekleri açıptı
Doğru yola canı veren beniylim
Bülbülleri küsmüş daldan uçubtı
Sunđun gevilleri soran beniylim

Kervanları gelmiş burdan geçmeğe
Aşk şarabın doldurdum ben içmeğe
Buğdasını arpasından seçmeğe
Canım aşka gören kuran beniylim

Kervanımız geçirtiler araya
Bakmazidim ben de ağdan karaya
Harap olur düşer köşkú saraya
Uzağ gelenleri kuran beniylim

Göyülleri doğrulardım yapardım
Acı söze ballarını katardım
Hirslerimi içerimden atardım
Dar günlerde dosta duran beniylim

Sohbetliydi gecelerim eyvanım
Tükenmezdi baharımda seyranım
Sazlarımda çalınırdı laylanım
Âşıklara aşkı veren beniydim

Kış gelirken yağışları yağardı
Ğurbet ilde ömrümüzü sağardı
Ğurbet ilde saçlarımız ağardı
Ğem kahırın kolun buran beniydim

Yalan oldu kurduğlarım umutlar
Sularımın yollarını tuttular
Muhabbetin kapıların örttüler
Muhabbetli dostu soran beniydim

Âşıkların havasını öldürdü
Yad illerin üstümüze güldürdü
Sadıkları diyarından sürdürdü
Şiir yazan tiken hören beniydim

Babaoğlu dönmeziydi havardan
Muhabbeti yaptırmışdı duvardan
Haberini almıştıydı suvardan
Doğru yola sayğı soran beniydim

4.71. Köçelim Gevil

Bir yerde fitne kâr olsa kan olsa
Gevil gel köçelim uzak gidelim
Cahilin ardına kamiler dolsa
Gevil gel köçelim uzak gidelim

Buzuldu dünyanın ayarı kaçtı
Fakirler canında bir yara açtı

Kâmil olan kimse yolları şaştı
Gevil gel köçelim uzak gidelim

Arifler azaldı dağıldı millet
Uşag atasına eylemir hürmet
Cahiller yanında kalmadı kıymet
Gevil gel köçelim uzak gidelim

Kalktı hayr bereket ot bitmez yerde
Kâfirler uyandı açılmaz sırda
Kırılan geviller dönmezde birde
Gevil gel köçelim uzak gidelim

Ne ar kaldı ne de mürşid olanlar
Zengin evine top top dolanlar
Haram dolup karnı izzet bulanlar
Gevil gel köçelim uzak gidelim

Bülbül olan köçtü saldı bağları
Âşık olan gezer çölü dağları
Ölü yaşı gördüm burda sağları
Gevil gel köçelim uzak gidelim

Mecliste tutulmur kâmil sözleri
Herkes gehya oldu kara üzleri
Ne hanel ne haram doymur gözleri
Gevil gel köçelim uzak gidelim

Dünya dar oluptur bu ğarip başa
Dostum zeher kattı yediğim aşı
Gel bak yetimlerin gözünde yaşa
Gevil gel köçelim uzak gidelim

Babaoğlu diyer nedi bu yazı
Zulümler çohaldı zalimdi kazı
Derd kahırdan söyler çalırđı sazı
Gevil gel köçelim uzak gidelim

4.72. Yol Ver Dağlar

Korham kalan ömrüm ğurbette biter
Yol ver dağlar bana yurda gidelim
Boş kaldı odalar bayğuşlar öter
Yol ver dağlar bana yurda gidelim

Yüskekte kalesi mercandan daşı
Hepsi Türkmen millet dumandı başı
Yetimler gözünden akıttı yaşı
Yol ver dağlar bana yurda gidelim

Kaç il oldu yurttan ayrı yaşıyam
Gözüm yollarında fikir şaşıyam
Haldan hala elden ele daşıyam
Yol ver dağlar bana yurda gidelim

Çoh bekledim yolu gelen olmadı
Yurtsız kimse derde derman bulmadı
Kef safa kalmadı üzler gülmedi
Yol ver dağlar bana yurda gidelim

Hastalandım kimse halim sormadı
Dost beni ğurbete doğru görmedi
Millet kibi ğerib canı yormadı
Yol ver dağlar bana yurda gidelim

Ne kadar yaşasan ğaribti adın
Şimdi bildim toprağ şehrimin dadın

Gece gündüz dilde yadlaram yadın
Yol ver dağlar bana yurda gidelim

Bir Şehir yurdum kim olmazdı bana
Dinle kulağa al sözlerim sene
Yoruldu bedenler kül oldu gene
Yol ver dağlar bana yurda gidelim

Őurbetlik zorymıŐ eriti canım
Őehidler vermişem kurbandı kanım
Seher akşam hakka dileğim benim
Yol ver dağlar bana yurda gidelim

Günüm yüz il geÇti kime diyelim
Şam kahr bitmiyi cana kıyalım
İncikli sözlerden ekmek yiyelim
Yol ver dağlar bana yurda gidelim

Seher sabah oldu umut gözlerem
Bugün olmaz yarın kendim eylerem
Yazaram tarihi ben de düzlerem
Yol ver dağlar bana yurda gidelim

Babaoğlu diyer bağdan esen yel
Bir kırık sazımnan açılmıyor dil
Akibet yol açar dağdan akan sel
Yol ver dağlar bana yurda gidelim

4.73. Her Şey Menim

Dağların başını alıbtır duman
Dağlar benim çöller benim yol benim
Zalimler elinden halimiz yaman
Dođru benim gerček benim dil benim

Bülbül kimi daldan dala konaram
Âşıkım maşuka sevda sunarım
Bu aşk ateşinde ben de yanaram
Bülbül benim âşık benim gül benim

Bağlar açtı yarpağ ğonca gül oldu
Söyle hansı âşık murazın buldu
Sevdanın yolunda canı derd doldu
Çayır benim çimen benim sel benim

O yar zülfün burup çiyine salmış
Bir bakışta aklım fikrimi almış
Menim gibi mecnun hayala dalmış
Saçlar benim zülf benim kil benim

Âşıklar pestesin ohurdu dilim
Nazlı yar köceli kırıldı belim
Geçti geçen ömür dağıldı elim
Sazlar benim sözler benim tel benim

Gözledim yolları gelen olmadı
Hastalandım o yar bana gelmedi
Gitti ğurbet ile burda kalmadı
Dertler benim derman benim el benim

Bolağ indim men yarı görmeğ
Nazlı yarın ahvalını sormağ
İpek beyaz güzel elin almağ
Çeşme benim pınar benim göl benim

Düştü yada güzel bağçeler bağlar
Gevil gider gezer tepeler dağlar
Kimsesiz kalmışık gözüm kan ağlar

Millet benim dostlar benim bal benim
Babaoğlu deyir söyleyin yazım
Dostlarım yoh nice bağları gezim
Vatan toprağında mezarım kazım
Mezar benim toprağ benim şal benim

4.74. Türkmen Dilim

Dünyaya gelip gelmeden
Türkmenim kardaş Türkmenim
Göz açıp bahat gülmeden
Türkmenim kardaş Türkmenim

Ben bu dile dil katmanam
Deme sennen hiç doymanam
Aşkın ile ben satmanım
Türkmenim kardaş Türkmenim

Kitaplar yazsam Tükenmez
Bu dile başka katılmaz
Her ne olsa hiç yayılmaz
Türkmenim kardaş Türkmenim

Zaman yorđun ha durulur
Doğru insan dilin bilir
Âşık olan sözün kılır
Türkmenim kardaş Türkmenim

Vatan Türkmen vatanımdır
Töküp yere alkanımdır
Dilim seler oh canımdır
Türkmenim kardaş Türkmenim

Dönme dostum sele bele

Türkmenim kardaş Türkmenim
Egri deme etme hile
Türkmenim kardaş Türkmenim

Kerkük Telafer Mendeli
Nerde Türkmen o sevgili
Harda olsa sele diliy
Türkmenim kardaş Türkmenim

Babaoğlu o Türkmendi
Durmaz burda kay gidendi
Canın dilini sevendi
Türkmenim kardaş Türkmenim

4.75. Bu Canı Kurban Etmişem

Ğurbet ilde zulüm ezyet görmüşem
Vatana bu canı kurban etmişem
Ona canım men de kurban vermişem
Vatana bu canı kurban etmişem

Sen gideli gözüm yaşı akmakta
Nenen gözlür seni yola bakmadı
Dizin döyüp canın ateş yakmadı
Vatana bu canı kurban etmişem

Kardaşlerin gelip yığıp başıma
Sensiz felek oğu kattı aşıma
Sen gideli ağlar düştü başıma
Vatana bu canı kurban etmişem

Ana menzilemi aldım ağlama
Karalar giyibin canın dağlama
Dua ile Hakk kapısın bağlama

Vatana bu canı kurban etmişem

Harda kaldın yavrum haberin aldım
Duydum şehit oldun hayala daldım
Sen gideli yavrum karada kaldım
Vatana bu canı kurban etmişem

Her akşam gözlerim kapı çalansa
Yavrum böyle gelip elim alasan
Gül cemalin görüm karşı durasan
Vatana bu canı kurban etmişem

Çoh ağladım yavrum çare olmadı
Sensiz oğlum kimse derdim almadı
Ha gözledim yolu haber gelmedi
Vatana bu canı kurban etmişem

Arvad uşāğ hepsi gözleyir seni
Gel yandırma hicran oduna meni
Basmada bağırama o günler hanı
Vatana bu canı kurban etmişem

Babaoğlu yazma ağlatma bizi
Ben giderem burdan gözlerim sizi
Somarladım ana oğlanı kızı
Vatana bu canı kurban etmişem

4.76. Buldum

Deli gevil ğurbet ili dolandı
Gevil açan cennet ridvanı buldum
Terki vatan oldum uzak yollandı
İki cihanda ki vatanı buldum

Gevil tabtı özü nefesine bir yar
Her zaman insana lazımdır bir er
Dolanıp arardım bulumda bir çar
Kendime yapışan mihmanı buldum

Vatanı terk itmek mecbur olanda
Ahiri ağlardı evvel gülende
Hakka yakın olur yalnız kalanda
Halime istenen nişanı buldum

Babaoğlu gönlün verdi bu yere
Kimse yetişmezdi canında sırra
Necf deryasında şahını göre
Cenneti firdosi çimeni buldum

4.77. Perişan Oldum

Hayal daldım fikir uzağa gitti
Vatanım içinde ben pişman oldum
Gözlemekten yolu ömür de bitti
Yurdumun halinden perişan oldum

Göz yaşlarım güryan oldu gülmedim
Nere üz çevirdim derman bulmadım
Yüskekti başım ben kul olmadım
Bu cihan içinde ben tufan oldum

Bilen bilir şanımlı tarihte Vardı
Muhabbetli dostum gevlimde yardı
Zaman terse döndü başıma dardı
Dillerde söylenen bir farman oldum

Sarhoş oldu başım öptüm anından
Yazardım ezelden aşk devanından

Neler geldi hala yar divranından
Bu sevda elinden ben uman oldum

Yurt içinde adım ğarib yazmışam
İlden ayrılalı canım ezmişem
Diyar diyar ğurbet ilde gezmişem
Yazdığım sözlerde can irfan aldım

Bağ bostanım bağçem yeşil açardı
Duşman bana hisap edip kaçardı
Göylüm yar elinden zehir içerdi
Meyvesiz bağçede gülistan oldum

Marifete kurdum arkanım yolum
Aslan meydanında buramaz kolum
Her zaman izzetli boşalmaz dolum
Şimdi gelmiş sanar ben insan oldum
Her bir işte işler kazanıp sunmaz
Arif meclisinde yalana konmaz
Dil gevile bağlı sözünden dönmez
Âşika maşuka ben burhan oldum

Babaoğlu diyer kapılar dögme
Muhenet insanı sözünden ögme
Yaramız derindi tik onu sökme
Ariflerden irfan ben alan oldum

4.78. Oğlum

Besledim yavrumu cıvan eyledim
Bilmedim elimden gidersen oğlum
Dedim vatan yakşı sözüm söyledim
Üreğimi ateş edersen oğlum

Yetirdim igirmi yaşına seni
Üzünde görürdüm bütün cihanı
Genç çağında böyle ağlattın meni
Gözyaşım akıtıp kıyarsan oğlum

Anan ağlar durmaz gözünün yaşı
Mezara indirdim koydum baş daşı
Karaya bağlandı nineyin başı
Cennetin meyvasın yiyersen oğlum

Kısmet böyle Hak'tan yazı yazılmış
Kalbimin içinde yara kazılmış
Kalmadı takatım canım ezilmiş
Buyuymuş kaderin nedersen oğlum

Her yana bakarsam resmin görürem
Gelen yolçulardan seni soruram
Bir kuru bağ kimi sensiz kururam
Kalmadı çaresi bitersen oğlum

İşittim haberi belim büküldü
Zeher oldu aşım bağrım söküldü
Saraldı gül üzüm suyum töküldü
Bilmedim mezarda yatarsan oğlum

Çoh gözledim yolun dedim gelirsən
Ayağım yer tutmur elim alırsan
Bu gamlı gönlüme şadlık salırsan
Bilmedim babana kıyarsan oğlum

Dedim denceldirsən iş kârdan meni
Hasretim ürekte görmedim seni
Şirince sözlerin görmürem hanı

Derdim üste bir dert katarsan oğlum

Babaoğlu yazdı gözleri ağlar
Yazdığım bu sözler cihanı dağlar
Sen gideli yavrum açmayır bağlar
Muhabbetin kaldı diyersen oğlum

4.79. Döndüm

Ayak bastım şirin toprağ yerine
Âşıklar meskeni seyrana döndüm?
Gönlümde muhabbet gizli seyrene
Saraylar içinde gülşanım döndüm

Çoh yazılar yazdım derdim bitmedi
Birgün senin resmin gözden getmedi
Adın kalır şanlı birgün itmedi
Analar meclisi eyvanım döndüm
Damarda dolanır yaşar muhabbet
Can ciğerden sözüm yohtur ki minnet
Senden ırak kaldım olmayır sohbet
Kalemim hurufim divanım döndüm

Çarköşü dolandım yadlaram seni
İndi gönlüm mutlu ağlatma meni
Korhum yoh oğruya versem bu canı
Gönlüm sene bağlı gömenim döndüm

Bir eğlence diğer dünya malına
Ağaç tek cemalın vermiş dalına
Mest olmuşum men de senin haline
Her âşık a yarsan reyhanım döndüm

Irak toprağına kurbanlar verdim

Harda bir savaş var meydana girdim
Her meclis içinde adına yerdim
Bu canım fidadı kurbanım döndüm

Dağılmış duvarın daşın mezarın
Açılsın işlesin güzel bazarın
Toplanmış kötüler bütün yazarın
Hasta bedenime dermanım döndüm

Yıkılan mezarın kurruk biz daşın
Birlikle pişirip yiyerek aşın
Yeter artık gözden akıttın yaşın
Sahra ortasında amanım döndüm

Baş yastığa koyup gece yatanda
Muhabbetli sözü dile katanda
Belim kırdı dostun seni satanda
Hayallara daldım umanın döndüm

Çalınsın zurnalar toy düğün olsun
Helheyler vurulsun üzler de gülsün
Ėarip şehre dönsün murazın bulsun
Gül Benefşe yeşil çimenim döndü

Babaoğlu yurdu gördü ağladı
Sensiz geçen güne ürek dağladı
Türkmendi millete belin bağladı
Yaşım gitti dönmez civanım döndüm

4.80. Sevdan

Kaç il sevdim seni ürekte candan
Bilmedim gerçekten yalandı sevdan
Vafasız çıtıy yar ayrıldıy benden

Bilmedim canımı alandı sevdan

Ben seni sevende mihrimi verdim
Eliyden tutarken bağçeye girdim
Can gevilden sene sohbetle yerdim
Bilmedim miras kim kalandı sevdan

Seher yellerinen resmin görürdüm
Hayal ile bende saray kururdum
Genç yaşında sene kendim yorurdum
Bilmedim ömrümü çalandı sevdan

Dediler bu sevda sene yaramaz
Bir zengin bulursa seni aramaz
Vafasız dilberdi sözde duramaz
Bilmedim dertlere salandı sevdan

Sundu açan gülüm bağım kurudu
Sevdam sene göz yaşından durudu
Yoldan geçen kervan küme sürüdü
Bilmedim her cana dolandı sevdan

Ben seni severdim benim olasın
Gönlüm kibi gönlün sohbet dolasın
Yad iler içinde bana gülesin
Bilmedim yengi yar kullandı sevdan

Keşke o günlerde sevmez olaydım
Can gevilden güzel ben de güleydim
Elin elimde yar tarih dolaydım
Bilmedim tersine gelendi sevdan

Getti nazlı yohtu dünyanın dadı

Tövbe olsun dile getirmem adı
Sildi duz ekmeği unutu zadı
Bilmedim yollarda talandı sevdan

Babaoğlu diyer fikrini yorma
Saman kömesinde temeli kurma
Her yeşil bağçeye giriben durma
Bilmedim gerçekten nalandı sevdan

4.81. Geviller Bozuldu

Ne deyim ne yazım nerde muhabbet
Geviller bozuldu kalmadı iman
Bu milletin Halı oluptu yaman
Ne zaman görürem bir da can sohbet
Geviller bozuldu kalmadı iman
Bu milletin Halı oluptu yaman

Ne bir güne kaldığı irfanlar getti
Geçti yol gervanı genç ömür bitti
Egriye getiler düz yolar itti
Geviller bozuldu kalmadı iman
Bu milletin Halı oluptu yaman

Uşaq tutmaz oldu ata sözünü
Ne bir söz ne bir kar kırmaz gözünü
Kaldır elin dönder hakka üzünü
Geviller bozuldu kalmadı iman
Bu milletin Halı oluptu yaman

Talip olan sormuy dede halini
Dost dostun tutmayı doğru elini
Zengin olan yiyebilmi malını
Geviller bozuldu kalmadı iman

Bu milletin Halı oluptu yaman

Herkes kendin böyle alim eyledi
Olulardan kalmış hali böyledi
Bu milletim candan doğru söyledi
Geviller bozuldu kalmadı iman
Bu milletin Halı oluptu yaman

Ne bir irfan kaldı ne bir yol arkan
Kalpler egri oldı belimi bükän
Kütüleri ellinden dizini düğen
Geviller bozuldu kalmadı iman
Bu milletin Halı oluptu yaman

Dil gevile uymı yalandı yalan
Kalmadı bir doğru elimi alan
Dostlarımı haldan bir hala salan
Geviller bozuldu kalmadı iman
Bu milletin Halı oluptu yaman

Kalmadı bir insan soran halimiz
Görmedim doğrudan alan elimiz
Zehere dönüptü tatlı balımız
Geviller bozuldu kalmadı iman
Bu milletin Halı oluptu yaman

Babaoğlu yeter bir gevil bula
Sadıklar canına doğrudan dola
Umudum Mevladan murazlar ola
Geviller bozuldu kalmadı iman
Bu milletin Halı oluptu yaman

4.82. İzzetir Vatan

Esen yeli gönlüm açar her zaman
Gönlümün seyranı sohbettir vatan
Onun gibi bulmam bir yerde aman
Küçüğe büyüğe izzettir vatan

Diyersen ruhumdur canım içinde
Muhabbeti buyur kaim içinde
Ateşi yandırsa yanım içinde
Her ne olsa olsun cennettir vatan

Milleti yaşarsa kardaşle bacı
Bir olur geviller kalmazdı acı
Satmayın vatani satmayın tacı
İnsana her yerde heybettir vatan

Vatan sevgin daşı ürekte kalsın
Yolçılar kervanlar senden ders alsın
Masalın ohunsun sazını çalsın
Kılıcın kalkanın kuvvettir vatan

Savaşında durur iğitler vardır
Darlıkta olursun o sene yardır
Ğurbette muhnette derdine çardır
Kemiklerin etin yarattır vatan

Öten bülbülüm der öten kuşumdur
Bayramımdır ekmeğimdir aşımdır
Dünyadan köçersem mezar daşımdır
Kınamayın beni hayattır vatan

Babaoğlu yazdı derdini sözün
Çocuk gibi dikmiş eline gözün

Ne dertler çekerse cevirmes üzün
Mevladan yazılan sünnettir vatan

4.83. Aşkın Elinden

Bu aşkın temeli canda töredi
Bilmem nire gedim aşkın elinden
Sinededi çıkmaz yeri burada
Üzölüp dönmenem aşkın yolundan

Oturmuş erenler sözü düzeller
Aşkı düzen gelen adın yazallar
Meyva gibi sıkıp suyun süzeller
Bir gül düştü ele aşkın gülünden

Gördüler aşkı etti muhabbet
Erenlerin birisi verdi himmet
İstedğim buldum çekmenem zahmet
Şah verdi ben içtim aşkın gölünden
Aşkı aşk sanmıyan yola gelmesin
Kalbı kömre gelip eller almasın
Âşıklar yoluna boşa dolmasın
Çoh dersler öğrendim aşkın halinden

Babaoğlu nedi aşkın çaresi
Yardan ayrılalı bitmez yarası
Aşk alınmaz zengin ile parası
Bende dedim güzel aşkın belinden

4.84. Avcıydım Dolandım

Avcıydım dolandım yarın ardınca
Bülbül kimi uçtu gitti dalımdan
Bağvancı tek bağçe gülün derince
Anlamadı gitti nazlı halimden

Dolana dolana geldim bir göle
Etrafında çayır çimen bir dola
Koyun kuzu sarmış koca bir kola
Avcıyam gelmişim uzak ilimden

Dedi otur oğlum sözünü söyle
Neden dolanırsan halin ne böyle
Tutarsan sözümü bir hikme dinle
Al iç bu kahveni sen de elimden

Mecnunam bir güzel için gezerem
Avcıydım navçada derin kazaram
Çöllere dolanıram sözler yazaram
Aydan bir parçadır gitmez belimden

İçtim kahve koca yanından gittim
Dolanırdım dağ-daş halimden bittim
Kaç zaman fırlandım bilmem ne ettim
İşidenler söyler çalır telimden

Geldim yeşil sular bağçalı bağa
İçinde güzeller gül bak sen çağa
Kırmızı boyamışlar gök rengi ağa
İçtim sularından sandım selimden

Bu bağda güzeller ne deyim çohtur
Avcıların bundan haberi yohtur
O yarın vurduğu canıma oktur
Bir sözde gelmeyir başka dilimden

Akar sular arktan sanki gözyaşı
Bir avrat kurubtur kazanı aşısı
Güzeller dolanır dolamış başı

Kızlar geldi başa sağdan solumdan

Gülürler söylerler gözleri kara
O dilberdir salıp meni de dara
Dağ-daş dolanıram bir böyle yare
Aklım baştan aldı şaşım yolumdan

Yığdılar bağçenin bağın güllerin
Söylediler mene yarin yolların
Orda içtim soyuk serin suların
Yar gideli dizim kalkmaz belimden

Geldim nazlı yarin yanına geldim
Muhabbetli gönlüm canına saldım
Aşıkım mecnunun malını aldım
Sensiz hasretliğim geçmem gölümünden

Şükür olsun yarla kavuştum bugün
Güzel olmadıysa oluram sürgün
Bayramdır sefadır kendime ogün
Yarın canı şadlı üzüm gevlimden

Babaoğlu deyir kurban o yara
Yarsız çekilirim dünyada dara
Yar gideli burdan giymiştim kara
Yapışmış güzel yar kopmur kolumdan

4.85. Dalı Bilmesen

Kız:

Gel sevgilim sene öğredim yolu
Gitti eski model dalı bilmezsen
Doldurup kadehler içelim dolu
Elde yeyip çengel balı bilmezsen

Oğlan:

Eski yollar itmez oh muhabbetli
İlim irfan erkân kendim heybetli
Şerbetin balını içim sohbetli
Peyğamber ettiği o yol bizdedi

Kız :

Bir şal giyip yırtık başa kolandın
Mecnun kimi sazın elde dolandın
Köy yolunda çamurlara bulandın
Calıs pantolonu hali bilmezsen

Oğlan:

Bir şal geydim başa babamdan kalmış
Sazımın telleri derdimi almış
Köy gecesi cana muhabbet salmış
Zubun köynek şeref o dul bizdedi

Kız:

Kaşın gözün kiprik uzun almazsan
Sakalı uzadıp kırkıp dalmazsan
Sözlerin tikendir güller salmazsan
Dost musahip yohtu gülü bilmezsen

Oğlan:

Kişinin tüğlüsü Ali'ye benzer
Yol oğlu yolçuyla darlıkta gezer
Melekler her şeyi emrinde yazar
Hakk'a bağlı belim sağ sol bizdedi

Kız:

Yerde yatıp kendin fakir eyledin
Meni salıp anan sözün dinledin
İler oldu benim için neyledin
Aşkımı nazımı gülü bilmezsen

Oğlan:

Seni sevdim aldım başkası yohtu
Anana bir hizmet ihsanı çohtu

Senin bu sözlerin canıma oktu
Ezelden açılan o gül bizdedi

Kız:

Denizin dibinde mayo geymezen
Dünyanın usulü böyle deymezen
Ne bir bade ne bir kide yemezen
Al yeşil kırmızı alı bilmezen

Oğlan:

Ne deniz ne mayo yaraşmaz mene
Dünyanın uslün ben vererem sene
Aşkın şarabını içmişem yine
Haktadır yolumuz düz pul bizdedi

Kız:

Men nazlıyam sene hayran olmuşam
Bütün halk içinde sene gelmişem
Kaç zaman düşündüm hayal dalmışam
Kaderim kıymetim gülü bilmesen

Oğlan:

Babaoğlu diyer ilim irfandı
Kadiri candadı ulu zamandı
Allah'ın yolunda bütün imandı
Muhabbetler yazan bir kul bizdedi

4.86. Olmalı Güven

Can canı sorurdu itmezdi güman
Her kulun üzünde olmalı güven
Gideli arifler olmuyor aman
Her kulun üzünde olmalı güven

Evin kapısı ol çöle bayara
Ne oldu millete ne oldu yara
Dost dostu bu zaman çekiyor dara
Her kulun üzünde olmalı güven

Millet sorulmadan konşu sorulur
Akan su akibet bir gün durulur
İyilik götülük sonda görülür
Her kulun üzünde olmalı güven

Bir insanda iman vicdan olmasa
Düşkünün elini tutup almasa
Gönlünde Kabe'yi görüp bulmasa
Her kulun üzünde olmalı güven

İnsanlık eyleyen cenneti bulur
Evveli ağlayan sonunda gülür
Gerçekden dost olan dostuna gelir
Her kulun üzünde olmalı güven

Babaoğlu güven senin yolunda
Dost bağında açan nergis gülündü
Âşıklar elinde olan dolundu
Her kulun üzünde olmalı güven

4.87. Dünyadan Ne Buldun

Yoruldun kopmaktan yohtu bir çare
Gevil gel dünyadan görüm ne buldun
Yol yakındır derde dermanın ara
Gevil gel dünyadan görüm ne aldın

Bir zaman geçirttin yohsulluk halde
Sen soğan tapmazdın çohuda balda
Bütün halk bu cihan kal-ı ve kilde
Gevil gel dünyadan görüm ne saldın

Yalandı bu dünya başabaş yalan
Genç çağda ömrüne salıptır talan

Bitir ömrün gelir canını alan
Gevil gel dünyadan görüm ne kaldın

Güvenme dünyada oğlana kıza
Amelden başkası yaramaz size
Düz yol yazılıptır ezelden bize
Gevil gel dünyadan görüm ne doldun

Çalıştın dolandın kazancın hanı
Bir kimse yaramaz almazlar yanı
Fırsatın var çaşma gel anla meni
Gevil gel dünyadan görüm ne çaldın

Ömürün bir payı duymadın geçti
İkinci payını tutamaz köçtü
Ahirde duyarsan talası puçtu
Gevil gel dünyadan görüm ne geldin

Üçüncü payı da hasrete bitti
Göz yumup göz açıp duymazsan gitti
Ne mal kalır ne mülk hayattan itti
Gevil gel dünyadan görüm ne daldın

Kalmadı bir fırsat can alan gelir
Sevindiğin dünyan elinden alır
Durmazsan yolunu yokuşa salır
Gevil gel dünyadan görüm ne güldün

Babaoğlu söyler gevil inanmaz
Hiç kimse kimsenin yerine yanmaz
Dünyayı sevmekten sözüme kanmaz
Gevil gel dünyadan görüm ne oldun

4.88. Gelin Bir El Olağın

Gel işit sesimi kardaş
Gelin biz bir el olağın
Yurtta kardaş yaşayağın
Can gevilden olağ yoldaş
Gelin biz bir el olağın
Yurtta kardaş yaşayağın

Bir kader ayırdı size
Sundurup saraltı üzü
Yurt kim kimse yığmaz bizi
Gelin biz bir el olağın
Yurtta kardaş yaşayağın

Kalsan adın gerip kalır
Yüreğın gem kahır alır
Bir gün seni yolda salır
Gelin biz bir el olağın
Yurtta kardaş yaşayağın

Kimse gelip halın sormaz
Bir sorsa bir gelip görmez
Can gevilden ellin vermez
Gelin biz bir el olağın
Yurtta kardaş yaşayağın

Bakma tahıta otrana
Yengi destür getirene
Yalanları bitirene
Gelin biz bir el olağın
Yurtta kardaş yaşayağın

Bunlar gelmiş cip doldursun

Bir it murazın buldursun
Bu ili bize güldürsün
Gelin biz bir el olağın
Yurtta kardaş yaşayağın

Yoruldu kendimiz böyle
Varsa sözün gelde söyle
Derdin söyle dostun dinle
Gelin biz bir el olağın
Yurtta kardaş yaşayağın

Yazduğları sözler oldu
İnsanlar gözü yaş doldu
Duşmanlar murazın buldu
Gelin biz bir el olağın
Yurtta kardaş yaşayağın
Babaoğlu kalem ağlar
Bu işler ciğerin dağlar
Her sökülen yarıy bağlar
Gelin biz bir el olağın
Yurtta kardaş yaşayağın

4.89. Zefer Günü

Bu zeferi yazduğ şehit kanında
Dalğalansın Irak üskeg bayrağın
Allah şefaati hast canında
Tökülen duvarı daş daş kurağın

Irak ordusuna candan selamlar
Yazıldı tarihte hakta kalemler
Temizlendi vatan biti allamlar
Gelse birde duşman kolun burağın

Birlik polisiydi çoh şehit veren
Terörüsün bilin ayağın kıran
Savaşın en zor yerlerine giren
Her il bunlar için canı yorağın

Bütün haşit şabi Irak sekeni
Bu vatandı fakir duşkun markanın
Aleme bildirduğ budur imkanı
Gerçek yandırdılar millet çırağın

Her yanı bakarken üskekti dağı
Türkmen harda varsa yeşildi bağı
Haka bağılı bilim üzümüz ağdı
Ben Irak'a kurban ağsın bileğın

Oğurçı insanı kavağın gitsin
Bu kara durumlar bestide bitsin
Durmasın acılar tarih'ten itsin
El ele viriben toplum durağın

Doğsun güneş yeter açsın yarpağlar
Yağsın yağış kurum gülsün toprağlar
Bayazlaşsın görüm üskekti dağlar
Yetimi fakiri gözde göreğın

Tamam şadlık olur bülbüler örter
Gevli doğru insan milleti tutar
Konuşanda dili gerçeği katar
Ona dostak olağ verğın dayağın

Babaoğlu bugün zafer günüdü
Temizlensin buğha yüzde unudu
Kara günler bitti billah sonudu

Gerek hayınların kökün sileğın

4.90. Aşkın

Sultanıydım sultanatlar kurudum
Rısvay etti beni indirdi aşkın
Gizli sevdim seni ahdimde durdum
Ateş kimi sinem yandırdı aşkın

Yayım alıp ele ava çıkardım
Nişana kururdum ceylan yıkardım
Sahradan korhmazdım dilden korhardım
Üstüme bu derdi sandırdı aşkın

Kimsey beğenmezdim üskekte başım
Kimse çekemezdi yayımı daşım
Sözler bütün kabul etmezdim şaşım
Yalan söze beni kandırdı aşkın

Beni gören isep ederdi bana
İçerde sevdami sahladım sene
Ateş düştü çoh yanıyor yine
Ėam kahr gemine bindirdi aşkın

Ne sevda kalaydı ne böyle yarı
Ardından çekmişem bu yolda darı
Falçıya veribem olanca varı
Her şeyim hayate sundurdu aşkın

Olur olmaz düştü yarın peşine
Bakmadı rengine bakmaz yaşına

Babaoğlu âşık olmuş kaşına
Tek tek ömrüm gülün yondurdu aşkın

4.91. Kötü Zaman

Doğrudan safasın men bulamadım
Neyine güvenim kötü zamanın
Dâim kahır günler candan gülmedim
Neyine güvenim kötü zamanın

Ömür gitti yaşım otuza geçti
Genç yaşımda beden zehirler içti
Ğurbet ilde yarı ömrümü biçti
Neyine güvenim kötü zamanın

Ğam kahır alıptır dört bir yanımı
Aldı cıvanları sıktı canımı
Dağıttı evimi bulmam yarımı
Neyine güvenim kötü zamanın
El âlem sâfada ben de ağlaram
Harda düşkün görsem onu sahlaram
Yohtu elde çare yaram bağlaram
Neyine güvenim kötü zamanın

Mümin olan insan hâli yamandır
Bu dünyada dâim başı dumandır
Aksine geliptir kötü zamandır
Neyine güvenim kötü zamanın

Kahırdan ağardı saçlar başımda
Kocaldı can gevil bu genç yaşımda
Öldüysem yazın siz mezar daşımda
Neyine güvenim kötü zamanın

Yolum düştü uzak köyler yoluna
Soyundım endim ki bulak gölüne
İstedim bir hoş gün hayat buluna

Neyine güvenim kötü zamanın

Ahirde yolumu ğurbette saldı
Ğonca gül tek açan cıvanlar aldı
Bir görölmez haldir başıma geldi
Neyine güvenim kötü zamanın

Babaoğlu dâim çağır şahıyı
Hasretlenme duymasınlar ahıyı
Kesti suyun viran etti bağıyı
Neyine güvenim kötü zamanın

4.92. Dört Mevsim Kimi

Görende gözlerin âşık olmuşam
Dört mevsim gibidi gözleri yarın
Gönlüme ben sultan özün bulmuşam
Şirin baldan tatlı sözleri yarın

Gözleri aldadır yanağlar alma
Yar beni aşkında ataşa salma
Kış yağışı kimi tutuşup kalma
Ne kışı biter ne yazları yarın

Bahar gülü gibi gönlüm açardı
Muhabbetli o yar cana geçerdi
Aşkın şarabını elden içerdi
Gül gibi saralıp buzları yarın

Yaz gelmeden ekin olurdu çöller
Güz olur yaprağın dökerdi dallar
Yar ardından gedim uzaktı yollar
Tutulmuş yürümüyü dizleri yarın

Babaoğlu ben de âşık gelmişem
Yarın cemaline hayal dalmışam
Ben gönlümü bu gün aşka salmışam
Alanmış kızarmış üzleri yarın

4.93. Kalmasın

Kendim aldım çıktım yurdun yerinden
Düşmanlar elinde zalım kalmasın
Rakibler yurdumun bilmez sırrından
Kâfirin dilinde halim kalmasın

Anadan olalı başım havalı
Darğındır bu başım yarla sevdalı
Haramı sevmedim yedim haleli
Dinsizler yanında elim kalmasın
Her bir sözden dedim o yar bilmezdi
Ağlattı yar meni yaşıım silmezdi
Ğam kahr çoğaldı acep almazdı
Çöllerde sahrada yolum kalmasın

Ayrıldım elimden seher yelinden
Kimse bilmezidi bülbül dilinden
İçerdim suyundan akan selinden
Akan sularında selim kalmasın

Güz günleri bağlar yarpağ dökende
Ğarib bülbül derdli derdli ötende
Honca güller şirin rengin sulanda
Yaprağ döken bağda gülüm kalmasın

Bir güzeli sevdim esmerdi üzü
Meleke benzerdi ceylandı gözü
Tamam doğru demez dilinde sözü

Be-vefa yar yana belim kalmasın

Gitti ezekiler bir zad kalmadı
Dost dostu unuttu yada salmadı
Çoh dertlere düştü derdin almadı
Gevilsiz insanda gönlüm kalmasın

Ne ayağa durdu ne elim aldı
Dostun acı sözü mene bir baldı
İlerin sevdasın ne çayuk saldı
Egri gevillerde dalım kalmasın

Babaoğlu deyir doluktu gözüm
Yazaram şiirler doğrudur sözüm
Ğurbet ilde hara çevirim üzüm
Yan bakan gözlerde falım kalmasın

4.94. Güvercin

Kanadını sarmış beyazdı güzel
Yalaktan suyunu içi güvercin
Kukuldar dolanar sevdası ezel
Damdama dama gördüm uçu güvercin

Takla vurur gördüm parvaz kanadı
Muhabbet ettiği oda yuvadı
Canı safalıdır gider havadı
Yavrusuna kanad açığı güvercin

Beslenir evlerde mehubtu özü
Köyden köye gider yetirir sözü
Vefalı bir kuştı barıştı gözü
Savaştan zalimden kaçığı güvercin

Dolanır rızkını her yanda bulsun
Balasın yetirsin üzleri gülsün
Sümbülü buğdalı bir dene olsun
Deni zezir seçi güvercin

Zararsız bir kuştur halinde yaşar
Sınıfına yol görür rafına koşar
Muhabbetinden ki il alem şaşar
Barış semasında köçü güvercin

Kimseni incitmez özüne vefa
İnsanla yaşayır tapır hay safa
Düzlüğe çıkarsa bulurdu cefa
Kanadını kırır avcı güvercin

Mektubu aparır yare yetirir
Dar günde dostuna işi bitirir
Emanet itirmez yere getirir
Başında kaldırmış tacı güvercin

Boynun eğmiş durur kara gözleri
Ömüldese bilmem nedi sözleri
Tâkvimde yaranmış onun üzleri
Renkleri güzeldir nacı güvercin

Severdi seveni konar daşına
Ortak eder onu yemeğ aşına
Babaoğlu yurttan yurda daşına
Karşında yeriir yolçu güvercin

4.95. Üçü Şirin

Kınamayın beni dostlar yanmışam
Ana şirin baba şirin yar şirin

Eskilerden bir söz kalmış sanmışam
Ana şirin baba şirin yar şirin

Gözüm açtım dünya bana bakmadı
Dertler ceptim bugün halim kahmadı
Her geldi dereden selim akmadı
Ana şirin baba şirin yar şirin

Ana şirin Allah demiş bu sözün
Her sabah öperem ninemin gözün
Mahrum etme mavlam benden o üzün
Ana şirin baba şirin yar şirin

Geceler yatmazdı beni belerdi
Kiresiyen buğda elek elerdi
Kocağda yatırdıp loloy söylerdi
Ana şirin baba şirin yar şirin

Babam yurğun işte karda çöllerde
Para pul kazansın uzağ yollarda
Çoh zor çekti babam işler kollarda
Ana şirin baba şirin yar şirin

Babam olmasaydı ben de olmazdım
Üzün görmeyen gün şadlı gülmezdim
Özünsüz bu hayat izzet bulmazdım
Ana şirin baba şirin yar şirin

Bir esmeri sevdim gözü karadı

Gevil derde düşmiş içer yaradı
Gevil her vakitte nazlı aradı
Ana şirin baba şirin yar şirin

Bülbül kimi daldan dala köçerim
Aşkın şarabını verip içerim
Has bağçenin şirin gülün seçerim
Ana şirin baba şirin yar şirin

Babaoğlu bu gün başım dumandı
Hasinden ayrılısam halim yamandı
Her üçünü sevmek haktan imandı
Ana şirin baba şirin yar şirin

4.96.Yamandı Halı Miletin

Perişan oldu halimiz yorgundu hali milletin
Tez soldu açan gülümüz kırıldı dalı milletin

Kaç ildi şehit verirem vatanın şaih uğrunca
Dad yohtu zehir oluptur şirindi balı milletin

Her taraftan göz açılıp bakar Türkmen milletine
Yandıranın canı yansın bak yandı varı milletin

Yoh bir halimize yanan bedenler batuptur kana
Arkadaşlar olup düşman sunuptur malı milletin

Ne yer kaldı ne ekinler düşüptü düşman eline
Her bir gözden akar yaşlar ölüptü yarı milletin

Nerde devlet baksın hala kanımız yetişti başa
Gözledim yolu gelesen çoşuptu canı milletin

Tuz Taze Kerkük, Telafer neler geldi şehrim sene
Uyan kardaş, uyan aç göz büküldü beli milletin

Babaoğlu kendi doğru arkasın vermez yabana
Dili gevli bir dilleşir konuştu dili milletin

4.97.Sevenler Gelsin

Gözlüyüp beklerüğ yolu
Bize sağ duranlar gelsin
Oğulu tas içtüğ dolu
Bize can yoranlar gelsin

Bizar olduğ canımızdan
Hak ayrılmaz yanımızdan
Hep sordular hanımızdan
Bizi düz soranlar gelsin

Ne kader çekerüğ zulum
İçer yara nasıl gülüm
İstedüğüm nice bulum
Gevile girenler gelsin

Hem ğerib hem merdi meydan
Hak yoluna doğru giden
Duşman fikrin talaş eden
Koların buranlar gelsin

Dağıldı millet bir yana
İğitler batıptı kana
Çoh kıydılar fakır cana
Muhebbet kuranlar gelsin

Yorulduğ halımız yorđun
Devlet sözü daim burđun
Ölen öldü kalan vurđun
Gerçekten duranlar gelsin

Saray yapmış parası çoh
Tokun acdan haberi yoh
Ėarib karnı olmazdı tok
Halımız görenler gelsin

Hanı devlet nedi suçum
Yurdum saldım burdan köçüm
Bülbül kim dallarda uçum
Duşmanı vuranlar gelsin

Babaoğlu bestir yeter
Akibet ki dar gün biter
Zalim adı kalmaz iter
Onları verenler gelsin

4.98.Vevalı Dost

Zenün kardaş gettin dumandı başım
Ruhunla mezarın nur ile dolsun
Üreğim sıkılıp aktı göz yaşım
Ruhunla mezarın nur ile dolsun

Allahın emriydi kaçıp köçülmez
Sen gideli kardaş badem içilmez
Bir elde has bağçe gülü seçilmez
Ruhunla mezarın nur ile dolsun

Çoh oturup gezdük derdi söyledük
Mühnetimiz yazduk derman iyledük
Muhebbetli doğru sözü dinledük
Ruhunla mezarın nur ile dolsun

Kervan kimi köyden köye giderdük
Türkmen derdin il âleme diyerdük

günüler yaparduk sohbet ederdük
Ruhunla mezarın nur ile dolsun

Babaoğlu yazar kalem kan ağlar
Ėam kahır çoğaldı üreğin dağlar
Geçti ömür bitti saraldı bağlar
Ruhunla mezarın nur ile dolsun

4.99.Selam Olsun

Bu dilim Türkmen konuşur
Türkmenlere selam olsun
Her millete sağ dönüşür
Türkmenlere selam olsun

Telafer'de yüskek kale
Su başından suyu ala
Mihmanlar yanıma gele
Türkmenlere selam olsun

Musul'dadı kara koyun
Sevmişem ben nazlı boyun
Yadlaram Türkme'nin toyun
Türkmenlere selam olsun

Raşidiye Türkmen dili
Muhabbete sürdüm yolu
Vurur başa sevda yeli
Türkmenlere selam olsun

Şirihan ekerek eyler
Sözünü Türkmenge söyler
Her mihnetde dostun dinler
Türkmenlere selam olsun

Selemiye diyarında
Nazlı yarım seyranında
Konuşur dil duvranında
Türkmenlere selam olsun

Mehlebi köyüne selam
Dostlarıma candan kelam
Yazı yazım aldım kalem
Türkmenlere selam olsun

Faka Türkmen bir küçük köy
Ahid karar ortaya koy
Eski günler olurdu toy
Türkmenlere selam olsun

Cubara Harale köyü
Akar damla damla suyu
Türkmen kızı çınar boyu
Türkmenlere selam olsun

Kubük etrafında çöller
Yağış yağmış gördüm göller
Çiy daşlıydı neden yollar
Türkmenlere selam olsun

Beki Kut köyü benimdi
Nerde Türkmen o canımdı
Dar mihnette o yanımdı
Türkmenlere selam olsun

Erbil Türkmen'i kardaşım
Odu her dem ki sırdaşım
Milletim olsun yoldaşım

Türkmenlere selam olsun

Kerkük benim sazım sözüm

Muhabbete sürdüm üzüm

Kardaşlerim iki gözüm

Türkmenlere selam olsun

Mendeli'de bağçe bağlar

Yol vermiyor bana dağlar

Yaramı Türkmenler sağlar

Türkmenlere selam olsun

Tuzhurmatı canda canım

Bu millete kurban kanım

Toplasınlar her bir yanım

Türkmenlere selam olsun

Teze'nin şirin bağları

Duman alıptı dağları

Tanrı sahlasın sağları

Türkmenlere selam olsun

Hamzalide bulağ başı

Buncuğ kibi yumru daşı

Tatlı olur Türkmen aşı

Türkmenlere selam olsun

Çardaklının akan suyu

Düşer kendi kazan kuyu

Kalem kibi ince boyu

Türkmenlere selam olsun

Altun köprü ne bir güzel

Köprüsü yapılp ezel
Milleti Türkmen lem yezel
Türkmenlere selam olsun

Kifri'de baba şah suvar
Kurulmuş ona bir duvar
İnsanları hakı sever
Türkmenlere selam olsun

Bastamlı'nın dedeleri
Ne güzeldi babaları
Sevdalıda adamları
Türkmenlere selam olsun
Emirli'de bir makam var
Sevdasından bir sevdam var
Bir muhabbetli canım var
Türkmenlere selam olsun

Bir avculu bulağ suyu
Şirin sözlerini duyu
Bir esmere durdu huyu
Türkmenlere selam olsun

Tavuğ köyü benim köyüm
Sözlerimi tamam deyim
Koy aşımı sığağ yeyim
Türkmenlere selam olsun

Leylan çayır çimen olmuş
Milletin canına dolmuş
Türkmenleri yana almış
Türkmenlere selam olsun

Kara nazda melik daldı
Divren sorup adın saldı
Bu köydüğ adına kaldı
Türkmenlere selam olsun

Beşir köyü ekin biçin
Dostların badesin için
Ağnan kara doğru seçin
Türkmenlere selam olsun

Dilim ana ohur söyler
Daim dostun doğru diyer
Türkmen olan kendin aylar
Türkmenlere selam olsun

Muhabbetli aldım gönlüm
Dost sözüne saldım gönlüm
Âşıklarnan kaldım gönlüm
Türkmenlere selam olsun

Babaoğlu Türkmendi can
Neden durmaz gidiyor kan
Türkmenisen gevil ver sen
Türkmenlere selam olsun

4.100.Türkmen Olsun

Gevil ister hakkı bulmak
Gevil fikir Türkmen olsun
Milletine karşı olmağ
Gevil fikir Türkmen olsun

Dilin salup ğarib utma
Ağır daşın bize atma

Milleti paraya satma
Gevil fikir Türkmen olsun

Dili, gevli ayrı etme
Har olan yerde, sen bitme
İstenmeyen yola gitme
Gevil fikir Türkmen olsun

Raftan ayrılan kırılır
Ayrılmayan can dirilir
Sular akibet durulur
Gevil fikir türkmen olsun

Havar etsen kimse gelmez
El verib elini almaz
Durub sene yurtta kalmaz
Gevil fikir Türkmen olsun

Deylen zanen insan ölsün
Canıyda o bala bulsun
Böyle cana acep olsun
Gevil fikir türkmen olsun

Ne söyliyim neler yazım
Yurdumda mezarım kazım
Milletsizim diyar gezim
Gevil fikir Türkmen olsun

Babaoğlu sevdi vatan
Ölsün insan sene atam
Uyan gevil gaflet yatan
Gevil fikir Türkmen olsun.

4.101.İller Mahzun

İler geçti ğurbet elde
Zaman Mahzun eller mahzun
Kalmadı gerçek söz dilde
Günler mahzun yıllar mahzun

Kesildi gelip gidenler
Nefsini derviş edenler
Yolçu cızmasın giyenler
Yolçu mahzun yollar mahzun

Ğurbetel büktü belimi
Çalmaz çalınan telimi
Kuruttu akan selimi
Sular mahzun göller mahzun

Ağladım yaş doldu göze
Devlet bakmaz düşkün söze
Kimse bakmır nice üze
Beden mahzun eller mahzun

Kuru toprağ meskân oldu
Söyle kim murazın buldu
Çoh uşağ bu çölde öldü
Sahra mahzun çöller mahzun

Harda ekin harda biçin
Gelin günahlardan geçin
Hakkın şarabını için
Sular mahzun seller mahzun

Ağa paşa döndü kula
Var şey alınmazdı pula

Arı küstü konmaz güle
Arı mahzun ballar mahzun

Suldu bağçe ile bağlar
Yol vermeyir gedim dağlar
Ölü ölmüş gezen sağlar
Yağış mahzun yeller mahzun

Cevheri boş yere satmam
Yurdum üreyimden atmam
Dile başka dili katmam
Sazım mahzun teller mahzun

Herkes gözler yolu döne
Toprağın üstünde kona
Dostuna kollar üz suna
Kollar mahzun haller mahzun

Babaoğlu güller açmaz
Gevil sulğun su da içmez
Barın dökmüş bağa geçmez
Gülşan mahzun güller mahzun

4.102.Kalmıyıp

Uzak arzuluyup yanıya geldim
Cemalın sunuptu sırrın kalmıyıp
Ezelki günler kim sözümde kaldım
Üz karalmış getmiş nurun kalmıyıp

Bileydim ahdin yoh birde gelmezdim
Böyle yalançı dost elin almazdım
Söz alıp söz verip durup kalmazdım
Dökülüp yaprağın narın kalmıyıp

Sunuptu bağların döküp yaptığan
Karaya boyanmış dünyada ağın
Kalmayıp bir dostun kırılıp sağın
Bulanığdı gördüm yerin kalmayıp

Babaoğlu geldi pişman donardı
Ğurbet ilde bağa girip konardı
Yineden başlardı ömür sunardı
İlden ile göçer darın kalmayıp

4.103.Sonuptu

Bülbül kimi kondum seher bağında
Gördüm yar küsüptür sönüptür sönüp
İçim su kalmayıp sağ bulağında
Boynu bükük dala dönüptür dönüp

Gettim yar hastadır yatakta yatar
Gözü yaşlı söze sohbeta katar
Eski aşkımızı diline çatar
Gönlüm yar gönlüne konuptur konup

Hayal daldım düştü günler yadıma
Ezelden adlıydı adı adıma
Ne men buldum dadın ne o dadımı
Hasretli üregim yonuptu yonup

Son nefeste gözü bakar gözüme
Konuşanda ballar katar sözüme
Güzel gitti takat gelmez dizime
Aşk çırağı mende sönüptü sönüp

Babaoğlu ağlar aktı gözyaşı
Yar göçtü buradan sarhoştur başı

Çöreyi kalmadı tüküldü aş
Başka yar sevmerem dönüptü dönüp

4.104.Dağlar

Yükseğ gördüm başın üce
Çoh savuğtu başın dağlar
Kervanları burdan göçe
Sözlerini şaşın dağlar

Yüz arşındır senin başın
Kar tutup ağarmış başın
Sordum kaç ildi ki yaşın
Ne güzeldi daşın dağlar

Kaynadı bulutlar yağa
Akar gider suyu bağa
Gerin vermiş yağşı dağa
Nice akır yaşın dağlar

Duman aldı görmür gözüm
Candan sene yazdım sözüm
Bugün sene sürdüm üzüm
Pir kocadı yaşın dağlar

Güneş parlamış bir yandan
Muhebbetin getmir candan
Çoh fikirler aldım senden
Şirin dadlı aşın dağlar

Yağış yağmış daşın yemiş
Kış gelip beyazın geymiş
Geçen ilin serin deymiş
Kalem kimin kaşın dağlar

İndim dağın eteğine
Bülbül tek ağlar tekine
Akar su gider ekine
Çek bugünü daşın dağlar

Ahir sözüm burdan gedim
Dağlar halin dosta dedim
Âşıklar ayrılır neydim
Olmasın savaşın dağlar

Çoh savuğtu beden ezer
Kâmalı var yeri bezer
Babaoğlu dağlar gezer
Burdan geçti maşın dağlar

4.105.Nasihah

Vurma mızrabını sazın teline
Teller mahzun olsa tanbura ağlar
Her akan suları katma seline
İçerden coşarsan sel kimi çağlar

Sözünü söyleme sorulmayınca
Torun çekme düzen kurulmayınca
İçme her göllerden durulmayınca
Ok olur batar ki cigerin dağlar

Her gördüğün kaba elin uzaltma
Yolların itirip özünü çatma
gevil yapmıyınca geceler yatma
Kurudursan töker yaprağın bağlar

Bülbülleri kavıp bağdan uçurtma
Muhebbet dostların candan köçürtme

Rakibe meyveyı suyun içirtme
Kuru bağda kalmaz barlı budaklar

Babaoğlu verir nasihat sözün
Dost hastadı duydu ağladır gözün
Erenler kapsına sürürdü üzün
Kalmadı söz tutan dilini bağlar

4.106.Neye Yarar

Dili daim doğru eyle diyemese neye yarar
Muhabbetin yolu haktır bilemese neye yarar
Âşık günlerini sever her dem ona nazar eyler
Her seher sabah koklaşır gülemese neye yarar

Bülbül gülden güle konar dolaşır şirinik eder
Gül bülbülün için açar kalamasa neye yarar

Ėarib kimi çöller gezdim Şah Senemi gözlüyordum
Âşık gezsın hep dolansın bulamazsa neye yara

Güzel kızı görüp sevdim âşıkım siyah zülfüne
İller sevip uzağ getme kalamasa neye yara

Yar yarı sever sevişir muhbbetleri hem artar
Biri birinin nazını allamasa neye yarar

Öz gülüye hizmet eyle kohlama gördüğü gülü
Bağvançı gülüne kendin çalamasa neye yarar

Babaoğlu erenlennen yolun hirhasını geydi
Dostlarını her dem yada salamasa neye yarar

4.107.Yar Yar

Men seni gönlümde sultan eyledim
Dost dostu acı söz diyer mi yar yar ?
Sözlerimden önce sözün söyledi
Dost dostu bu şekil kıyar mı yar yar ?

Bir honca gül kimi bağımda bittin
Kanatlanıp uçtun uzağa gittin
Bir durna kuş kimi gözümde ittin
Dost dostu yahadan soyar mı yar yar ?

Seher yeli eser dalgalar başı
Sen gideli durmur gözümün yaşı
Yıkıldı sarayım döküldü daşı
Dost dostun derdini duyar mı yar yar ?

Mum kimi yanaram eriyir yağım
Aşkya çürüdüm ömrümü çağım
Saraldı yaprağım kurudu bağım
Dost dostu can yalğız koyar mı yar yar ?

Bülbül teki uçtu gölünden söndü
Gitti yad iline bağına konu
Cigerim içerden hançerle yondu
Dost dostun yarasın öyer mi yar yar ?

Başım alıp ilden ile göçerem
Zeher olsa yar elinden içerem
Derdim yazdım dönüp derman seçerem
Dost dostun canını örür mi yar yar ?

Kırıldı bu gevil hasretle doldu
Sevdamız bir gül tek sönerken öldü

Nazar deydi yohsa bilmem ne oldu
Dost dosttan ayrılıp yatar mı yar yar ?

Gittin uzak ile görmeyim seni
Gözüm yolda koydun ağlattın meni
Aşkına vermişem ruhumla canı
Dost dostunu ucuz satar mı yar yar ?

Babaoğlu yükün arkaya aldı
Geçen günlerini yadına saldı
Bir daha dostunun kapısın çaldı
Dost dostun kapıdan kavar mı yar yar ?

4.108.Kırılmaz Gözümüz

Irak'a köskümüz kalhan ederüğ
Kırılmaz gözümüz savaştan ağ yar
Şehrimiz almağa toplu giderüğ
Geriye dönmenüğ ateşten ağ yar

Çek elin Irak'tan toprağ basılmaz
Foze atmalarla gözler kırılmaz
Kahramansız yurda tarih koyulmaz
Kılıçtan korhmanuğ ne daştan ağ yar

Korhumuz yohtu dost dağ daş gezerüğ
Toprağım basanın canın ezerüğ
Düşmanın mezarını çöllerde kazaruğ
istersen toprağı belaştan ağ yar

Şehitler kanında Musul'u alduğ
Bir ağır yüküydü hayala dalduğ
Bütüm halk göylüne biz şadlık salduğ
Meydandan korhmanuğ gülaştan ağ yar

Rakıbın kösküne ayağ da bastuğ
Kim bize kıyarsa bedenin astuğ
Zina zadalarn kökünü kestüğ
Üç il gözüm ağı kan yaştan ağ yar

Telafer hep Kerkük Türkmen diyarı
Tuzhurmatı Erbil göylümün yarı
Mendeli'den Emirli'nin havarı
Gelirsen gel bize karşıdan ağ yar

Bugün Musul yarın Telafer olur
Neneler yüreği sohbetle dolur
Her köçmem murazın o zaman bulur
Hançerle keserüğ kol baştan ağ yar

Tebrikler ederem şehitler canın
Gençlerimiz töktü Musul'da kanın
Bugün sabah aluğ Telafer yanın
Dersini almışsın kaleçten ağ yar

Babaoğlu söyler iğidimiz var
Kocamanlar demiş dünya olur dar
Zalimin başına dünyıy ettüğ zar
Türkmenüğ dünmenüğ ateşten ağ yar

4.109.Şirin Dilber

Nazık konuşurdu dili
Sözü şeker şirin dilber
İnceciktir kemer beli
Ürek söker şirin dilber

Bağçelerde açan güldü
Âşıklara doğru yoldu

Esen rüzgarlarda yeldi
Ele deger şirin dilber

Saçın serip tel tel etmiş
Güzeller içine gitmiş
Bağçede gül kimi bitmiş
Nazın töker şirin dilber

Dalga dalga yürüşüne
Bu gevile girişine
Bizimle ki görüşüne
Kendin öger şirin dilber
Sarhoş etti kafam benim
Aşka saldı şirin canım
Bir kere almıyor yanım
Üzün büker şirin dilber

Bir gül almıştı sağına
Aşkın yanan çırağına
Babaoğlu'mun bağına
Bir gül eker şirin dilber

4.110.Yurdum Telafer

Benim izzetim vatanım
Yurdum toprağım Telafer
Damarda dolanan kanım
Yurdum toprağım Telafer

Çoh şehitler yurda verduğ
Ne bir zulüm günler gördüğ
Yurd toprağına can yorduğ
Yurdum toprağım Telafer

Ana uşanın besledi
Loloy loloy can sesledi
Belalı başın yasladı
Yurdum toprağım Telafer

Besledi yavrını ana
Kurban verdi onu sene
Yoladı askere gene
Yurdum toprağım Telafer

Gitti askere can balam
Dönerem yanında kalam
He birgün ben sene gelem
Yurdum toprağım Telafer

Neler geldi başımıza
zeher katı aşımıza
Daş koyulma Daşımıza
Yurdum toprağım Telafer

Ne bir hala düştüğ kalduğ
Telafer'i fikre salduğ
Ėurbet ilde fikir dalduğ
Yurdum toprağım Telafer

Bekledim yol kimse gelmez
Ėerib sesin kimse almaz
Bir gün beni yada salmaz
Yurdum toprağım Telafer

Bu vatan aşkına yandım
Ana sözlerine kandım
Ėurbeti ben mesken sandım

Yurdum toprağım Telafer

Babaoğlu ana yurdum
Ne bir mihnet günler gördüm
Yolulardan seni sordum
Yurdum toprağım Telafer

4.111.Döner O Günler

Derdim ohtur hansı birsin söyleyim
Dönsün o günleri canım Telafer
Kırılmaram söyle sözün dinleyim
Dönsün o günleri canım Telafer
Bu toprağdı Felekoğlunun yurdu
Gelen düşman topunu bu yerde kurdu
Söz sever eyledi aslını sordu
Dönsün o günleri canım Telafer

Türkmen nişan skek kalesi vardı
Gelen dostu kucağ açardı yardı
Düşman gelse zindan hanadı dardı
Dönsün o günleri canım Telafer

Su mahlesi canım subaşı akar
Hepsi Türkmen gözü gözüne akar
Bütün insanları konağa kalkar
Dönsün o günleri canım Telafer

Saray, Hasan köy güzel bir yer almış
Toplanıp bu millet hayala dalmış
şimdi iğidleri dağılmış kalmış
Dönsün o günleri canım Telafer

Bere bağın dört tarafı bayardı

Küçük büyük herkes barın yiyordi
Düşman gelmiş mala cana kıyardı
Dönsün o günleri canım Telafer

Kanber Dere başı bir mağara var
Telafer etrafı küme küme kar
Gözlerini gördüm böyle güzel yar
Dönsün o günleri canım Telafer

Babaoğlu dilim ögüp yazaram
Birdenbire başım alıp gezerem
Can Telafer mezar burda kazaram
Dönsün o günleri canım Telafer

4.112.Nazar Telafer

Yansın çırarkların gülsün gül üzün
Ayrılığın meni ezer Telafer
Oturdum yanıda yazam can sözün
Yurt sahibi yurttta gezer Telafer

Bağların yeşirsin meyvalar gülsün
Güller renkli olsun tikenler ölsün
Cıvanlar yaşasın safalar bulsun
Tellerin çalğasın sazar Telafer

Çeyir çimen açar gelirdi bahar
Yarsız kaldım çölde sensen mene yar
Ayrılmıştım senden dünya başa dar
Kara hece yazdım bazır Telafer

Tutulsun kalemiz bezensin bazar
Kalbim mecnun oldu seninle gezer
Âşkına her zaman kalemler yazar

Sahra ortasında nazar Telafer

Üskegte kurulsun ulu bayraklar
Karalar soyulsun asılsın ağlar
Pişsin kazan aşlar kavrılsın yağlar
Düşmanın edibtir bezer Telafer

Şehitler vermişğ mezarda yatar
Yadladıkça cıvan derde dert katar
Bitsin çile günler geriye atar
Muhabbetin çohtur hazar Telafer

Gunduzu sohbetli geceler sefa
İller oldu sensiz cigerim cefa
Beyaz oldu sakal kurudu kafa
Muhabbeten çohtu çizar Telafer

Her yanı dolandım özü cennetim
Memleketim canım fahr-i izzetim
Atalar toprağı hayat mematım
Başına geleni yazar Telafer

Doğum ülkesidir başımın tacı
Daha gitsin yeter çekinmem acı
Babaoğlu diyer budur ilacı
Yurt adın sinede kazar Telafer

4.113.Sabr Eyle Kardaşlar

Ğurbet elde bir hal geldi başıma
Sabr eyle kardaşlar biter bugünler
Bir kimse bakmadı gözüm yaşına
Sabr eyle kardaşlar biter bugünler

Aktı temiz kanlar bunu saymazlar
Adımız cahımız doğru yazmazlar
Bir sorarsa halim birde sormazlar
Sabr eyle kardaşlar biter bugünler

Bakma ağlamazam üreg yaradı
Kalmadı sağ gevil hepsi karadı
Çöller oldu mesken bilmem haradı
Sabr eyle kardaşlar biter bu günler

Dünün muhebbete çalıp dimağa
Razalı lukmayı birden yemeğe
Derviş hırkasını yolda giymeğe
Sabr eyle kardaşlar biter bu günler

Evliyalar köyün dolandım gezdim
Her daşın üstünde bir sözüm yazdım
Toprağım salmamış mezarım kazdım
Sabr eyle kardaşler biter bu günler

Bir kuş olsam daldan dala konarsam
Yığdığım malları böyle sonarsam
Vatan toprağına bir gün dönersem
Sabr eyle kardaşlar biter bu günler

Ne işler işledim başım dumandu
Terk-i vatan oldum halim yamandı
Dili şeker insan gönlü gumandı
Sabr eyle kardaşlar biter bu günler

Gitti yollarımız dağıldı erkan
Elin sözleriydi bilimi büken
Yalandı sözleri kendini ögen

Sabr eyle kardaşlar biter bugünler

Babaoğlu ğurbet ceddinden kalmış
Saçım sakkalımı ağ beyaz almış
Bu yazı yazışmış ğurbete salmış
Sabr eyle kardaşlar biter bugünler

4.114.Yar İster

Dervıř olup dūřūp Kōyler dolandım
Dervışliğe iman ister yar ister
Dervışler hırhasın geyip kollandım
Menzile almağa gercek er ister
Geceli gunduzlu dolandım çōller
Oğradım erlere açıldı yollar
Gördüm açılıptı meydanda güller
İçerden pişmeğe kırh il kâr ister

Açıldı kapılar içeri girdim
Hakkın dergahına hizmete yirdüm
Gördüğüm cemala kendimi sürdüm
şeytan öldürmeğe odun nar ister

Babaoğlu iller aradım sordum
Dervışler yoluna canımı yordum
Keramet mucize yakinle gördüm
Hakka yetişmeğe gevil var ister

4.115.Pirimiz Vardır

Açıldı yolumuz erkân kuruldu
Hakkın cemalinde pirimiz vardır
Semah meydanında erler görüldü
Açılmazdı Örtlü sırrımız vardır

Yolumuz doğrudur ettik ibadet
Pusta oturandan olurdu himmet
Üstadımız Ali çekmenik zahmet
Sırrı Hakikatta nurumuz vardır

Zıkr ederüğ hakkı hak ğafil değil
Kibirliği burak dergaha eğil
Canını cana kat aşk ile bükül
Mürşit huzurunda yerimiz vardır

Kal-u beledendir bitmiş gülümüz
Her insan içemez bizim dolumuz
Verilmez yolsuza yeşil elimiz
Dertli olanlara çaremiz vardır

Babaoğlu deme her geldi sözü
Haktan başkasına döndürme üzü
Kalbi kör olanlar görmezdi gözü
Kervanı yürüden sürümüz vardır

4.116.Yolumuz Vardır

Korhumuz yoh zalim insan zulmundan
Gerçek süze diyen dilimiz vardır
Bu yol haktır dönmenüğ biz ölümden
Haktan inen doğru yolumuz vardır

Türkmenüğ biz ezel ohuruğ hece
Bekçiyüğ yurda biz gunduzla gece
Bu dili salmanuğ olursa nice
Sohbet muhabbetli telimiz vardır

Her meydanda bizüğ kılıçla çalan
Rakipler canını hak elde alan

Tarihte bir şanlı adımız kalan
Hakka hayamaçı kolumuz vardır

Dağlardan geliyor top kervanımız
Herkes bilir ohur bu divanımız
Köşük saraylıydı var eyvanımız
Dağlardan can akan selimiz vardır

Bağçemiz bağımız yeşildi güller
Bağda bülbül öter şirindi diller
Hepsi millet bilir hizmet kar eller
Tikensiz açılan gülümüz vardır
Gönlümüz açıldı her gelen dosta
Arifler otursun taht ile posta
Kadir mavla yetir sesimiz üste
Sağdan himet eyler dolumuz vardır

Çöllerimiz ekin biçin eyledüğ
Derdimizi lokmanlara söyledüğ
Her düşkün şikatin tamam diledüğ
Yeşil açan bahar çölümüz vardır

Telaferdir gece gunduz hayalim
Ayrılmıştım ondan iş tutmaz elim
Sarhoş olmuş başım yorğundu balım
Savaş içinde sağ solumuz vardır

Temizlendi bugün canım Telafer
Bütün Türkmen benim hanım Telafer
Yeşildi çimendi yanım Telafer
Daş toprağ altundu dulumuz vardır

Yurt toprağı para ile alınmaz

Tahir toprağ kötü ele salınmaz
Bir kimse yanında kadri bilinmez
Helalden bulmuşuğ pulumuz vardır

Gelin birbirimiz tutup durağın
Fakır olanların halin sorağın
Babaoğlu bir el yurdu kurağın
Hakka doğru bağlı belimiz vardır

4.117.İslam Yolumuz

İslamuğ yolumuz doğru düzendi
Gerçek İslam yolu imanımızdır
Beş vakit ohunan haktan ezandı
Peyđambere inen kuranımızdır

Haktan inen düstur yolu yolumuz
Dost bağında açar taze gülümüz
Allaha bağlıdı bizim belimiz
Düz doğru kurulan erkanımızdır

El ele tutuşağ kardaş yaşayağ
Bu bir ağır yüktür toplum daşayağ
Gelen boç sözleri burdan boşayağ
Tanrının birliği burhanımızdır

Bu yol aşıkların kör insan bilmez
Ağ yarın sözünü kulağa almaz
Dünya fani insan gevlini kılmaz
Kurande söylenmiş nişanımızdır

Irak'ta Türkmenüğ ana dilimiz
Duru gözyaşı kim akan selimiz
Dinde kardaşüğ biz birdir elimiz

Dağdan gelen toplum kervanımızdır

Bülbül öter yeri bağçede bağda
Sürümüz otlardı tepede dağda
Karalar boyandı kalmadı ağda
cayır çimen yeşil seyranımızdır

Telaferdir Yurdum ata yerimiz
Açılmazdı gerip ile sırrımız
Doğru insanlardı bizim pirimiz
Elimizde kuruğ devranımızdır

Kim bize düşmandı biz dost oluruğ
Muhabbetli kardaş cana doluruğ
Birgün olur zaman şadlık buluruğ
Bize el verenler hayranımızdır

Babaoğlu diyer ulu zamandı
Desttan ayrılalı halim yamandı
Ne irfanlar kaldı ne de amandı
Bizi ayıranlar düşmanımızdır

4.118.Geçirtme Şair

Vasyetim söyleyem şair olana
Manesiz sözleri geçirtme şair
Ahtar milletini seni bulana
Şerbetin yad ile içirtme şair

Yazanda yaz millet mirasın salma
Yurduna kalkan ol geriye kalma
Gözde görmediğin fikire alma
Renksiz kumaşları biçirtme şair

Bir yazsan sevdaya bir yaz vatana
Sözde çiğerin ez yurda atana
Söze söz cana daş bize batana
Kisey boş kendini köçürtme şair

Yaz alçağdan seni millet eylesin
Karı koca çocuk seni beylesin
Sözün asant bütün alem diylesin
Boş boşuna canı uçurtma şair

Tarihi olmayan mesken alamaz
Bir şehirde köskün açıp duramaz
Ona buna kuyruğ olur kalamaz
Yol yakındı ömrü çürütme şair

Eski şairlerden al öğren kazan
Şairdi milletin mirasın yazan
Fikri açık olur dolanan gezen
Cevher ucuz satıp açirtma şair

Daim şiirin yaz ana dilinde
Ölmez o şiirler yaşar ilinde
Pesteli filiklor doğru telinde
İstenmeyen şeyler saçtırma şair

Öğren her dilerden yüskeke uçma
Ekben doldurmamış buradan göçme
Yolçu kervanınan yükünü koçma
Dilini paraya kuçurtma şair

Kendini ağır tut kaleçe uyma
Seni öğredeni yahaydan soyma
Gevil yakan sözü şiire koyma

Müşteri olanı açirtma şair

Deyme ohudum bir iki üç yaprağ
Kolaşma her kesnen gel durağ iraç
Türkmenin şehrinde yanardı çırağ
Her sırrı kelamı saçirtma şair

Babaoğlu diyer şiir durağdı
Irmaktan akan su duru bılağdı
Bülbül kim sesini dinler kulağdı
Zalıma söz kalem sıçirtma şair

4.119.Şair Kimdir ?

Sözüm cahillere gumanlık bestir
Aklı fikri mane doludu şair
Bakın başımıza ne yeller estir
Milletin aynası oludu şair

Şair millet adın tarihte yazar
Sözleri duşmanın mezarın kazar
Yazduğı hak olsa burunlar ezer
Milletin oturan çuludu şair

Şair kalkanıydı yazduğı sözler
Her zaman milleti özünü gözler
Eğri gelen mani kendisi düzler
Destekti sağında soludu şair

Şair bir insandı sözü damandı
Şair tuttuğı yol ulu zamandı
Her zaman millete dolu amandı
Milletin her zaman puludu şair

Şaire söz atan balaya çatar
Öz elinde kendin ateşe atar
Bal yerine hala zehirler katar
Meyveli bağçenin gülüdü Şair

Şair bülbül teki şidedi dili
Yazar sözün haka bağlıdı beli
Her zaman şîrinde milleti ili
Yordumun bayarı çölüdü şair

Şair bir tarihte çoh zaman kalır
Ohuyan canlara muhabbet salır
Her fakır her düşkün elini alır
Mazluma hizmet kâr yoludu şair

Şair bir Aynadı milleti görür
Ne de olanları yazarken sorur
Ölmemiş kendine meclisler kurur
Marifet arkını doludu şair

Şair marifeten alır yolunu
Maneli deymeler bezer solunu
Neğmeli sözlerde açar gölünü
Her tür manesinin telidi şair

Şair sohbetedi hem de muhabbet
Yazduğu sözlerde görsedir heybet
Gerçekten veririr geviller helbet
Sağda yazar millet soludu şair

Şair bir çiçektî her seher açar
Diyardan diyara ğarıptî köçer
Âşkın şarabını çoşmadan içer

Her dem üzü gülür oludu şair

Şair yalan yazsa vaylar canına
Zalımı ögerse girse yanına
Sözde haram katsa olan denine
Nefsinde şaytanın kuludu şair

Şair doğru yazar kimseye atmaz
Her dem gerçek sözler yalanlar katmaz
Babaoğlu boşa cevherin satmaz
Gönlü alçak sadık ölüdü şair

4.120.Düşünen Kimdir

Mümünler çoh azdı neden bu sözler
İrfanlığa dara düşenen kimdir?
Haramdan başladı karadır üzler
Kıyamete nura düşenen kimdir?

Edeb yol arkândı vacip insana
Haya sitir verir kâmil imana
Hayası olmıyan döner uryana
Hurmat eden pire düşenen kimdir?

Kaş kırkıp dar geyip başı kıbeli
Dağıttılar getti kurlu temeli
Söz edep kalmadı düştü emeli
Sitir giyen are düşenen kimdir?

Binde bir gözüne mıkayat olur
Marifeti yohtur her yana dolur
Bütün halk ne olsa ahiri ölür
Hakikete sıra düşenen kimdir?

Babaoğlu sözün dostna söyler
Kâmil insanların kelesin dinler
Muhabbetli yarı görürken aylar
Mahşer itibare düşenen kimdir?

4.121.Şiir Nedir ?

Gözünü aç binsiz eşit sözümü
Ka-lü beleden var zamandı şiir
Taket verir bana tutar dizümü
Savaşlar içinde amandı şiir

Şiir can bağçede benzer bir güle
Yoldan azanları getirir yola
Yazanda dönderir fikri sağ sola
Düzen yazıldıysa kurbandı şiir

Şiir seherdenden esen bir yeldi
Akan ırmaklardan gelen bir seldi
Âşıklar sazında çalınan teldi
Hastalar canına dermendü şiir

Şiir her zamanın bağlı belidi
Doğru âşıkların gerçek yoludu
Çoh Süleymanların tahtı halidi
Doğru tutulmasa yamandı şiir

Şiir gevillerin kefli safası
Anlamayanların curu cafası
Şiire atanlar boştu kafası
Karanluğ gecede yanandı şiir

Şiir bir güzeldi çöldü bayardı
Âşıkma maşıkma yarsıza yardı

Nerede muhabbet şiirde vardı
Âşıkâ dar günde seyrendi şiir

Şiir hasret günü yoldaştı candı
Şiirden bilmeyen başı dumandı
Avara dolanır halı yamandı
Gevlimin sultanı hayrandı şiir

Şiir dilde düzen kurulan kelim
Bu meni bilmeyen çekerdî elem
Güzledi oyunu yazandı kalem
Meclisler içinde divandı şiir
Şiir gevil açar muhabbet olur
Sevenlerin canı şad ile dolur
Muraz bekliyenler murazın bulur
Dört köşe içinde eyvandı şiir

Şiir bir gömlekti başa geyilir
Lezzetli ekmek kim tatlı yeyilir
Mevzündür sözleri doğru deyilir
Heybetli sıfatlı insandı şiir

Şiir erenlerin sohbetli yolu
Kuranda zikr olmuş sıfatla dolu
Çöllerde yaşaran nergüzü gülü
Selmana bağşeti nişandı şiir

Şiir damarımda temiz kanımdı
Yazduğlarım doğru sözler benimdi
Hep ihtiyar hep genç olur hanımdı
Canımın içinde bir candı şiir

Şiir gök üzünde yıldızdı aydı

Yazduğımız sözler bir ok bir yaydı
Dereler uzununu akan bir çaydı
bıyłađın yanında ceylandı Őiir

Şiir benzi açar can ıŐık eyler
Dostlari sohbetli sözünü deyley
Babaoğlu yazdı millete söyler
Deryadan denizden umandı Şiir

4.122.Kohusu Geliyor

Dünyanın Őehrini gezdim
Telafer koksu geliyor
Kalem alıp derdim yazdım
Telafer koksu geliyor

Yel esti başıma vurdu
Göz yaşı akıp can yurdu
Üregimde umud kurdu
Telafer koksu geliyor

Kaç zamandan ayrılmıŐam
Aslın nedi sorulmuŐam
Bu hayatta yorulmuşam
Telafer koksu geliyor

Allah Kerim dönerüğ biz
Ağ olur her yerde bu üz
Hak taale çağırın siz
Telafer koksu geliyor

Türkmenler'e selam olsun
Fakırarın üzü gülsün
Her ğerib murazın bulsun

Telafer koksu geliyor

Çöl üzünü durub baktım
Kendimi ateşe yaktım
Dönüm yurda durub kahtım
Telafer koksu geliyor

Umudum Allahtan böyle
Daim sözün muhlis söyle
İnsanlığı başta iyle
Telafer koksu geliyor

Bir yer senin kimi olmaz
Fikrim senden bir şey almaz
Hoşe gelir böyle kalmaz
Telafer koksu geliyor

Babaoğlu gözler yolu
istememez ki cahi pulu
Açar bir gün sonan gülü
Telafer koksu geliyo

4.123. Kardaş Kardaşı Sormuyor

Ay Ellahi neler oldu
Kardaş kardaşı sormuyor
Gevillere gömre dolu
Kardaş kardaşe durmuyor

Kardaş acından ölüyor
Özü geribe doluyor
Yabancıya can gülüyor
Kardaşın halin görmüyor

Ekmeğin yad iler yiyer
Muhabbetli sözler diyer
Lali mercan gömlek giyer
Kardaşe gevil vermiyor

Yıldan yıla selam vermez
Kardaşın evine girmez
Ėaribi gözünden yırmaz
Kardaşe canı yormuyor

Heyr gelende nefsin görür
Kendi ögde daim durur
Ėaribi görmese sorur
Kardaşe gönlü öymüyor

Var kardaş canı kardaşe
Bu işden gözlerim yaşta
Var kardaş yüreği dašta
Kardaş sözünü duymuyor

Kılır tutur yalan yere
İl alem göylüne gire
Bilmez üzün sürsün nere
Kardaşe bir yol kurmuyor

Görükiy ahir alamet
Oluptu hali melamet
Olmazdığ dünya selamet
Kardaşı halde koymuyor

Babaoğlu gezmeyeydi
Bu vasıfta yazmayaydı
Yaraları kazmayaydı

Kardaş kardaşı sevmiyor

4.124. Korhumuz Yohtur

Kavaruğ duşmanı kökün keserüğ
Duşmanlar kösküne vurduğum oktur
Gözümüz kırılmaz korhumuz yohtur
Bedenin kaynadan kesip asaruk
Duşmanlar kösküne vurduğum oktur
Gözümüz kırılmaz korhumuz yohtur

Askerimiz vardı sine kalkandı
Polisler rakibin canınalandı
Mükafet İrhab şadlık salandı
Duşmanlar kösküne vurduğum oktur
Gözümüz kırılmaz korhumuz yohtur

Duşmanı vuruban burdan kavaruğ
Biz Irak'a gerçek kurlu duvaruğ
Ağ yarın burnunu biz de avaruğ
Duşmanlar kösküne vurduğum oktur
Gözümüz kırılmaz korhumuz yohtur

Irak'ın ördesi bayrağ elinde
Şırta ittihadye durmuş yolunda
Mukafehe bağılı Irak belinde
Duşmanlar kösküne vurduğum oktur
Gözümüz kırılmaz korhumuz yohtur

Babaoğlu kurban olsun vatana
Yüz bin lanet olsun yurdu satana
Keserüğ dilini bize atana
Duşmanlar kösküne vurduğum oktur
Gözümüz kırılmaz korhumuz yohtur

4.125. Hızır İlyas

Bu gönlümün seyranıdır sefasıdır Hızır İlyas
İnsanların hayranıdır vafasıdır Hızır İlyas

Üreğimi şadlık tutar ben hazretine gelendem
Fakirlerin düşkünlerin binasıdır Hızır İlyas

Bitmeyen muratlar biter gerçekten yarvarsan ona
Duaçilerin dilidir kadasıdır Hızır İlyas

Telafer millet yanında çoh izzetli gündür bugün
İlin dört mevsiminde ki üskegidir Hızır İlyas

Yolcunun yoluna varır çağırsan yol yoldaşdır
Ğurbetlikte ğariblerin davasıdır Hızır İlyas

Ekinçiler ekin eker bostancılar su suvarır
Bütün milletin kurduğu kıyasıdır Hızır İlyas

Babaoğlu fikrindedir yıksalar daş duvarını
Her zaman gevil sultanı bakasıdır Hızır İlyas

4.126. Baykuş

Nedi sende bu iş tutup sen hali
Hiç bir gün salmadın oranı baykuş
Meskanın megara ağaçlar dalı
Seversen yalnızlık vereni baykuş

Ne bülbül sen ötüp gevil açarsan
Yalğuzluğu sevip bağdan kaçarsan
Tek başına ilden ile köçersen
Harabeye sattın buranı baykuş

Gözün açık üzün mehzün olmuşsun
Bilmem neden böyle Yalnız kalmışsın
Nerde harap yer var halin salmışsın
Heç sevmedi sene duranı baykuş

Bilirem fikrin var sevilmedin hiç
Tutmadın bir sözü bu adetten geç
Karış rafa sende in bılağdan iç
Soymadın bu donu karanı baykuş

Süleyman peygamber sözün etmedin
Nede geldi sene ona getmedin
Bir ğonca gül olup bağda bitmedin
İtap etme seni kavanı baykuş

Babaoğlu yeter yorma başını
Yalnızlığı salmaz atma daşını
İler oldu çürüdübtü yaşını
Değişdiremedi diyvreni baykuş

4.127. Güzeldi Bağdat

Gecesi günduzu çırağlar yanır
Sevdalıda başı güzeldi Bağdat
Daşının duvarın nakışı panır
Tarihi yazılmış ezeldi Bağdat

Ağa Musa Kazim bezemiş özün
Muhammed Cevedir söyleden sözün
Burete yerine sürmüşler üzün
Ohudum sözlerin yezeldi Bağdat

Kerade Mansur'da gevil açılır
Zavra Ebi Navaz bada içilir

Betevin Zeyyuna gevil saçılır
Bütün gevillere kazaldı Bağdat

Cisir Eleimede çoh kan döküldü
Medinet Sadırda beller büküldü
Çoh yoruldu gerçek candan söküldü
Çoh ağlıyor gördüm cözeldi Bağdat

Rısafa şehrinde dolanıp gezdim
Mütenebi halin ohuyup yazdım
Kerğ milletine ben şerbetler ezdim
Çoh şehirden başka özeldi Bağdat

Sahat Tahrir açar her dem kucağın
Azamiya kurdu odlu oçağın
Alavi toplamış koymaz köceğın
Bu fakır milletin cizeldi Bağdat

Cisir Rısafiya bezemiş suyun
Yarmuk Hayfe şirin kaldırır huyun
Bab Muazzam ortalamıştı boyun
Sözünde dilinde düzeldi Bağdat

Bab Şarcide Şorca ikisi birdir
Haritiye şirin bağçeli yerdi
Sahat Beyrüt gördüm o ne bir sırdır
Yeri yeşil bağçe rahzeldi Bağdat

Sadun Dora Temem muhabbet verir
Zülfü tel tel kızlar gevile girir
Aşkî düzen yazmış canarda yerir
Lezzetlidir aşkı nazıldı Bağdat
Seheri akşamı aşk verir cana

Sevmişem bir güzel Bağdatlı ana
Sene kıyan kimse ciğeri yana
Mevlam nasip etsin tezeldi Bağdat

Babaoğlu âşık olmuş bir yara
Sevdanın yolunda düşmüştü dara
Yardan ayrılalı gimişti kara
Her yanına baktım yüzeldi Bağdat

4.128. Ğurbet

Gördüm milletimi bir yorğun halda
Genç çağında büktü belimi ğurbet
Getti eski günler çare yoh elde
Her bir yandan kırdı gönlümü ğurbet

Bakma çölden gülür içerden ölüb
Bu üreye türlü kahr, gem dolub
Rengi gedib üzü saralıb-solub
Akıttı gözümnden selimi ğurbet

Yaşlı olanımız halinden bitti
Gençlerimiz yorğun hayalda getti
Kimi şehid kimi vatarken itti
Zehere dönderdi balımı ğurbet

Babaoğlu diyer yandı canımız
Aktı getti boşa temiz kanımız.
Kızıldan cövherden olsa yanımız
Yaman yerde bükdü belimi ğurbe

4.129. Geçerdi şehit

Bir vatan bir millet oğruna düştü
Cennetin şarabın içerde şehit

İzzetli şerefli ne tezce köştü
Sırat köprüsünü geçerdı şehit.

Meydenda köskünü kalkan eyledi
Dilinde suhbeti Allah söyledi
Menzile yetişti yazı böyledi
Ölmemiş kefeni biçerdı şehit

Göylü iman dolu savaştı gezer
Her zafer gelende deftere yazar
Toprağın basanın mezarın kazar
Karşıdan duşmanlar kaçardı şehit

Karşı durdu duşman gözünü kırdı
Narda meydan savaş kendisi yerdi
Bildi haktadı ki korhmazdı yerdi
İstedığı yere köçerdı şehit

Hiç görmedim bunun kibi bir insan
Vatana kurbandı baş ile hem can
Böyle aslan yurda sende her il yan
Ateşe köskünü açardı şehit

Evvel hancer ile kılıç yarası
Şimdi yokudadı yohtu çarası
Akılda fikirde olur arası
Duşmanı ortadan biçerdı şehit

Bir hala yetişdir her şeyi görür
Seyid dedelerden hikmeler sorur
Avrad çocuk yaşlı öldürmez durur
İyinen kötüyü seçerdı şehit

Günü gelmiş gider bunu biliyor
Bir bir yoldaşlara candan gülüyor
Meleke dönüyor cana doluyor
Bir kuş uçmağı kim uçardı şehit

Babaoğlu diyer menziller hanı
Evvel Allah sunar vatana canı
Mahşer günü durur alırdı kanı
Ailesi kaldı neçardı şehit

4.130. Vatan kurbanı Şehit

İşitim haberi şehit olubsuz
Aktı gözlerimden yaşım ey şehit
Çennet-i firdosa mesken bulupsuz
Büküldü kametim benim ey şehit

Bir değil beş değil kırh elli kişdi
Bir tuzağ gelipti cevanlar bişti
Yüreğim başına ateşler düştü
Gece gunduz sene yanım ey şehit

Dileğim Telafer görmedim onu
Amanat dönseniz söyleyin bunu
Üst başıyza kara boyamay donu
Unutulmaz kanı divanım şehit

Bugünde açıldı çennet kapısı
Kaçılıp göçilmez hakkın yapısı
Sabr eleyin dostlar çevan tapısı
Melekler gelipti guanım şehit

Babaoğlu yazdı çevana sözü
Yadına düştükçe aglardı gözü

Kahırdan saralıp göl gibi üzü
Sanma unuduram kanım ey şehit

4.131. İlimizdi Bu

Bahar gelmiş regin geyibti dağlar
Yağışı tenefli ilimizdi bu
Al yeşil açıbtı bağçeler bağlar
Kırmızlı pembeli gülümüzüdü bu

Suyu aka aka gider çöllere
Bülbülleri konar nazlı güllere
Kervanlar buradan gider illere
Geviller sohbetli yolumuzdu bu

Serçeler ötüyor ağaç başında
Kocalmaz Telafer bir genç yaşında
Lali mercan gördüm kıraç daşında
Ekini yaşarmış çölümüzüdü bu

Ozanların gördüm gevil safalı
Nisan ayı güzel serin havalı
Bütün insanların canı sevdalı
Herkesi severik halımızdı bu

Güneş doğmuş ile şükürler olsun
Şad olsun ürekler üzleri gülsün
Babaoğlu bugün murazın bulsun
Temizlendi sular selimizdi bu

4.132. Gitti Ömür Dönmez Oldu

Ağardı saçlar döküldü
Gitti ömür dönmez oldu
Kocaldı hal bel büküldü

Gitti ömür dönmez oldu

Ömür otuz beşe geçti
Ğam kahırdan çiğher pişti
Zeher bala katıp içti
Gitti ömür dönmez oldu

Döküldü diş kalmadı hal
Eski günleri yada sal
Dostlarımı yanına al
Gitti ömür dönmez oldu

Elli olunca ağladı
İhtiyarlık kol bağladı
Yiğidin canın dağladı
Gitti ömür dönmez oldu

Ha dedim düşmerem haldan
Gençliğim gitmeyir belden
Çeyük geçti ömür elden
Gitti ömür dönmez oldu

Göz görmeyir sallandı kaş
Altmış yetmiş oluptu yaş
Dünya kahrı ağarttı baş
Gitti ömür dönmez oldu

Yüz yaşında beden bitti
Kef sefalı günler gitti
Sayılmayır ne tez itti
Gitti ömür dönmez oldu

Selam olsun Mevla sene

Birde gençlik dönmez mene
Doğmaz olaydı can ana
Gitti ömür dönmez oldu

Babaoğlu sakal beyaz
Ölmemiş vasiyetin yaz
Mezarını şehirde kaz
Gitti ömür dönmez oldu

4.133. Doğru Âşık

Doğru âşık dile katmazdı Yalan
Âşıkın günlünde sevda sağ oldu
Artar derdi düşer ömrüne talan
Dağı daşı gezer sevdasın buldu

Kerem sevdi sazı aldı eline
Aslı zülfün tel tel saldı beline
Sürdü üzün getti Keşiş iline
Yetmedi murada hasrette öldü

Ğarib gezdi bütün Irakı Şamı
Senem için yapsın sarayı damı
Yedi il geçirti ğarip ayamı
Ğurbetlikten döndü vatana geldi

Mecnün âşık oldu bülbül kim öter
Sevgili Leyladı elinden tutar
Sevdaları gökde yıldızdı biter
Kıyamete kimi adları kaldı

Kanber adı Kanber düzendi sözü
Arzu nazlı yarı karadır gözü
Gevil seven sultan aynadı üzü

Cennete kavuşur yarını aldı

Ferhad açtı dilin aşkın söyledi
Şirin oldu nasip aşkın dilidi
Bilmedim derdinden aşkı böyledi
Gelen âşıklara muhabbet saldı

İsmail dolandı saraya geldi
Züre damda durur selamı aldı
Saz çaldı söyledi hâyala daldı
Yetişti murada üzleri güldü

Cercisi aşk için atılar suya
Nazlısı Nergüzdü yollandı köye
Gönderdi mektuplar selamın doya
Yarın gözü yolda gelmedi noldu

Yusuf mısra vardı kul kim satıldı
Zelihanın aşkı iyle yayıldı
Aşk için zındana kendi atıldı
Tutu onun elin haktandı bildi

Babaoğlu âşık yetmez muraza
Gevil düzenliğe ister icaza
Coştu candan elin uzadır saza
Söz söyler çağırır sazını çaldı

4.134. Yorğundu

Dolanıp çalıştım halka çoh baktım
Deli deli gezer hali yorğundu
Kalmadı kudrettim üregten aktım
Yerir serssem yerde balı yorğundu

Kimi alır kimi satar kazanır
Kimi renkli giyer telli bezenir
Gevil alsın durmaz yatıp uzanır
Bakma bedenine beli yorğundu

Kimi aba giyer boşa dolanır
Gördüm dünya yavaş yavaş bulanır
İnsan vardır büyük işe kolanır
Fikir çarpmış gördüm teli yorğundu
Kim efendi giymiş sevdalı gezer
Tarih kötü geldi farmanı yazar
Ahiri mezarın elinde kazar
İter adı yerden eli yorğundu

Öğünür yalanan üzü karadı
Kalbi gümrah dolmuş kendi yaradı
Yalğuz kaldı başa bir can aradı
Gittiği yol daşlık yolu yorğundu

Tükürür tükürün kendisi yalar
Hayr diyen insanı itler kim dalar
Ahreti kardadı olurdu salar
Bu insanın gerçek dolu yorğundu

Çohu yetim malı utanmaz yiyer
Çalduğı mallardan her renkler giyer
Yalan yere kendi kendine kıyar
Üzüne tükürün malı yorğundu

Kalmadı bunların haya üzünde
Kimse bakmaz buna yalan sözünde
Her zaman kan fitne vardı gözünde
Allah lanet etsin kulu yorğundu

Babaoğlu diyer yazık bu hala
Başın alıp gider dostları kala
Kerem kimi derdini söylüp çala
Bu halkın elinden çölü yorğundu

4.135. Amca Oğlu (Şehit)

Kendin kurban veren hak yolda giden
Kardaşiydi bana hep amca oğlu
Ne tez göz öğünden can feda eden
Kardaşiydi bana hep amca oğlu

Bir zaman yaşaduğ sohbetle bittüğ
Dardan dara köçüp biz yurda gettüğ
Muhabbet badasın safalı ettüğ
Kardaşiydi bana hep amca oğlu

Gelirdi giderdi kendi başına
Elinde katıptı zehir aşına
Yetişmiş ömrüde kırh beş yaşına
Kardaşiydi bana hep amca oğlu

Kime gevil verdi eğri çıkardı
Niyeti üstüne kendin yahardı
Herkesi kendi kim duğru bakardı
Kardaşiydi bana hep amca oğlu

On beş yıldı evli çocuku olmaz
Yalan olan sözü haline almaz
Yoldaşına doğru meydanda salmaz
Kardaşiydi bana hep amca oğlu

On beş yıldan sonra bir oğlu oldu
Muhabbetli keyfli gevile doldu

Murazını haktan gerçekten buldu
Kardaşiydi bana hep amca oğlu

Vurdu duşmanları şehit olunca
Bir menzile yerin cennet bulunca
İğidler özünden dersin alınca
Kardaşiydi bana hep amca oğlu

Oğlun kaldı dünya fanidi fani
Mümün olan insan getmezdi kanı
Bulaydım salaydım mezara seni
Kardaşiydi bana hep amca oğlu

Babaoğlu giyer karalar bağlar
Ölümü işittim yüreğim dağlar
Yadıma düştüğüçe gözlerim ağlar
Kardaşiydi bana hep amca oğlu

4.136. Gevilde Yaşayan Felekoğlu

İnsandır her dem insanın gözünde
Bilelim şiirin ey Felekoğlu
Hikmetli söz vardı senin sözünde
Cevher sözü etmez ey Felekoğlu

Gözlerinde seni cevher buluram
Hayalimde seni ayan dalıram
Dost bağında meyve satınalıram
Sensiz odum sönmez ey Felekoğlu

Çoh zamanlar sensin benim fikrimde
Gunduz hayalimde gece düşümde
Bağçe kinarında gevil yurdunda
Bülbül dili durmaz ey Felekoğlu

Evvel ahır sözüm sensin peşinde
Şair olan yadlar seni içinde
Türkü seçen seni bulur karşında
Şiirin unutulmaz ey Felekoğlu

Ağlaram göz yaşım döner bulağa
Karanlıktan aldın bizi çırağa
Çakal gelmiş girer bağvansız bağa
Bağvanını bilmez ey Felekoğlu

Babaoğlu yadlar minnetsiz özün
Daşırır dilinde manalı sözün
Unutma yolunu kapana gözün
İller adı gitmez ey Felekoğlu

4.137. Sözüm Ğurbete

Ğurbet ilde yaralandım
Elimi sağ alan yohtu
Derde düştüm hastalandım
Dermanımı bilen yohtu

Dostlarla gülüp çağladım
Gece gündüz kan ağladım
Yaramı kat kat bağladım
Üzümüzden gülen yohtu

Behri umana dalmışam
Canım ataşa salmışam
Çoh zamanan görmemişem
Daha yada salan yohtu

Olur olmaz sözü aldım
Bir zaman hasrette kaldım

Vafasıza üzüm saldım
Bu gevile dolan yohtu

Gezerdim tepeler dağlar
Açmaz oldu yeşil bağlar
Sensiz yaramı kim sağlar
Yanımda bir kalan yohtu

Delğaladı yeli başım
Zehire dönderdi aşım
Akıtı gözümnen yaşım
Gözüm yaşın silen yohtu

Kendim alış veriş eyler
Sultan benim sözüm dinler
Sabr eyle kardaşım söyler
Telerimnen çalan yohtu

Muhabbetli vafa yarım
Terk eyledim ben diyarım
Sevdalı canda havarım
Bunu bana bulan yohtu

Babaoğlu desteler gül
Rehm elemiy bizlere dil
İntizarım vatandan yol
Ordan bize gelen yohtu

4.138. Olmaz

Cehalet çoğaldı yandığ her ohuyan irfan olmaz
Verme arkan herkese sen kötü derde derman olmaz

Zan etti giyse efendi sananır o kültür insan

Efendi giymeğnen degil her kat giyen insan olmaz

Geviller bulandı tamam kalmadı islama hürmet
Gerek seyid olsun önder yalan dilnen iman olmaz

Yalan diyer utanmaz üz yorulur yollarda kalır
Kış gelmeyince bir zaman yel yağışsuz duman olmaz
Irmaklar aksa durulur birgün geviller yuyulur
Bir gevil siyah olursa zezem suyu yuyan olmaz

Karaldı üregler bozğun gerçekten bir söz konuşan
Gerçek söz güneş kimidir doğru sözler yalan olmaz

Öğrendi bu halk harama yedüğe malı artıyor
Bir halal lukma yiyersen ahret günü talan olmaz

Gelen gider giden dönmez olma darğun yoldan şaşma
Bütün halk yolçu kervanı bu dünyede kalan olmaz

Olma kibir kırma gevil birgün Azrail gelecek
Yahasız gömlek giyersin orda halın soran olmaz

Heç bir şeynden duymaz gözün bilmem nedi bu temehliğ
Toprağ tökülür gözüne onda elin alan olmaz

Ne kadar uçsan yüskege birgün kanadın yorulur
Yalğuz kalup çoh ağlarsın göz yaşını silen olmaz

Kimseye zulüm eyleme ateşlerde can yanarsın
Az gelirse kanaat et sene bir su veren olmaz

Babaoğlu yaz görüm yaz ne oldu böyle zamanda
Bu mülk sahibi gelince dünya bozğun eman olmaz

4.139. Oynayan Olmaz

İnsan çiğ süt emiş fırsatı bulsa
Övüldüyse ne hak birde hak dolsa
Dilimizde gerçek ürek sağ olsa
Hiçbir ip başında oynayan olmaz

İl yarasın tiksek güneşi batmaz
Sürü topladıysak çobanı yatmaz
Gevil doğru olsa günahlar katmaz
Vakitsiz Horuzlar baylayan olmaz

Bağa sahip çıksak hiç veren olmaz
Aslan kendin tutsa Çakallar dolmaz
Bülbüler su içse güller de solmaz
Baykuş bağımızda saynayan olmaz

Beraber sağlasak melhem yaraya
Eli doğru tutsak kalmaz geriye
Fikir açsak yorsak hizmet eriye
Cehaleti birde aynayan olmaz

Babaoğlu sene sözünü yazar
Gün gelir düşmanlar olurlar bezer
Cevheri bilene açılrsa pazar
Günde bir kazanda kaynayan olmaz

4.140. Verilmez

Düşenlere yardım ele
Ya verilir ya verilmez
Ğaribin ğurbette hali
Ya sorulur ya sorulmaz

Çalınsın âşıklar teli

Çekilmeyir ğurbet ili
Baştan bulanıklı seli
Ya durulur ya durulmaz

Bağdan gelir Bülbül sesi
Ne güzeldi ses nağmesi
Yarsız aşkın bu esesi
Ya kurulur ya kurulmaz

Menim muhebbetim ezel
reğimde bu dert zel
Ğurbete ararsın güzel
Ya sevilir ya sevilmez

Milletini herdem ara
Bu ömrünü salma dara
rekte açılan yara
Ya hörülür ya hrlmez

Geçti geçen akıl olsa
Her kişli ettiğın bulsa
Bir insan zamiri ölse
Ya dirilir ya dirilmez

Dama verdiler direğı
Düşkünlerin derd reğı
Başa kalkanın reğı
Ya kırılır ya kırılmaz

Baykuş mesken etmiş bağı
Eridi reğim yağı
Ekin ekme dz dağı
Ya sürülür ya sürülmez

Babaoğlu ferman elde
Gece gunduz dostu belde
Her geldi yoldaşla yolda
Ya yerilir ya yerilmez

4.141. Bulunmaz

Sözünü söyleme her geldi dosta
Dostlar çohtu doğru aman bulunmaz
Sevindirme kendin oturma posta
Pustlar çohtu düzen Sultan bulunmaz

Aşkını söyleme gördüğü cana
Yorulursan kardaş hal vermez sene
Ferş itme sırrını bütün insana
İnsan çohtu zati insan bulunmaz

Salma nefsiy Dile ötsün bülbüller
Gönlüy şadlı ile açılısın güller
Bahar tenef kimi gelirdi seller
Seller çohtu düzen akan bulunmaz

Gördüğün ballara barmağ uzatma
Helal olan mala haramın katma
Ata sözlerin sen beniyden atma
Yoldaş çohtu kadır bilen bulunmaz

Gerek olsun sene dünyada sırdaş
Varıya yokuya her şeyde kardaş
Cihana düşübtü yanıyor ateş
Kardaş çohtu darda duran bulunmaz

Getti zaman dönmez ne günler oldu
Her insan ittiğün karşında buldu

Devir birdi gevil aşkına doldu
Hakim çohtu düzen devran bulunmaz

Babaoğlu üzü her kese salma
Gevil kıran sözü beliye alma
Gülleri sunarsa hatıra kalma
Göller çohtu yeşil açan bulunmaz

4.142. Uyan

Uyan gevil uyan ğeflete kalma
Geçer yolçu kervan seni beklemez
Puç hayale dalıb fikrine salma
Durmaz ümür gider seni eklemez

Yeri yol yakındır geriye dönme
Kurumuş ağacın dalına konma
Şekerin şerbetin yad ile sunma
Düşerse yüklerin seni yüklemez

Kervan geçse yolun çoh uzak olur
Kalırsan dillerde yük yerde kalır
Yar doğru olmasa dar günde salır
Sırrını sahlamaz halin düglemez

Babaoğlu kemer bağla biline
Yaz sözünü hakta getir diline
Yolun salma kötü insan yoluna
Yalançı olanlar gerçek ögmez

4.143. Bilmez

Yardan aynı düşmeyen yar sevdanın yolun bilmez
Âşık yanıp kül olmasa maşukun halin bilmez

Kamu bülbül fiĝan eyler açmasa seher gller
tmese gülün başında gerçekten dalın bilmez

Sevda gerek doĝru olsun dnlmesin meydandan
Malın canın vermeyen yar doĝrudan elin bilmez

Ateşe geçmeyen insan ustalı âşık olmaz
Bu sofradan yemediyse billahi balın bilmez

Gezer avara çöllerde ustasın bilmeyen can
Ohur hece kara yazar sözlerde kalın bilmez

Gevil açıp saĝ olmasa yorulur yolda kalır
İster giysin yol hırkasın âşıklar falın bilmez

Dervif olsa sofı candan müminlere yol versin
Gnlnde dünyalık olsa giydiĝi şalın bilmez

alışıp kazansın malın haramdan ıraĝ dursun
şuphe olursa malında kıymetli malın bilmez

Oĝlun kızın sever candan gnlnde bir muhebet
Kızını candan sevmeyen dünyada gelin bilmez

Dervif olmuş pazar gezer sorur dervifler halin
Baş açıp yola düşmese ayaĝın yalın bilmez

Bu son ömrün biter gider döner gevil mevlaya
Babaoĝlu düşünmese sazının alın bilmez

4.144. Soranımız

Bu yurda bu topraĝa vermřĝ kurban canımız
Korhumuz yohtur akarsa damla damla kanımız

Savaş meydanına girdüğ sine kalkan iderüğ
Düşman ateşi yandırmaz tanrıya inanımız

Toplanıp dursak karşıda aramız de acılmaz
Bir millet ki bir dilimiz her zaman dermanımız

Atadan kalan daş duvar muhebbetli sohbetli
Yazı savuğ kışı sığ güzeldi eyvanımız
Ata sözlerin ohuyup meclisler şirinlikli
Ana dilinden başka yoh yazmışığ deyvamız

Mevlanın adı zikrimiz bütün geviller birdir
Şehitler cennete girip hakk için kurbanımız

Dil Türkmen ana Türkmen kan tükmüşüğ vatan için
Telaferden Mendeliye hepsi Türkistanımız

Çayır çımandı bağımız renkli güller açtı
Yıl on iki ay içinde şirindi seyranımız

Terki vatan olmuşuk uzak illere süründük
Halık bilir din oğrunca olmuştu hicratımız

Dağıldı top hanalar kaçtı düzeni dünyanın
Her biri bir yerde kaldı yığılmazda hanımız

Biz halleden başladuk yemedükğ haram lukmanı
Biz nasıl haram yiyek haram yemez hayvanımız

Bağların meyvasını yedi gerçekten bu millet
Yeşil ağaç yarpağ ile bahardı hayranımız

Getti kamil olanlar irfan kapısı bağlandı

Milletim göze yormılar yatıptü copanımız

Gözümüz yolları bekler açılır gülistanlar
Bitecek bu kara günler gelirden sultanımız
Babaoğlu yorma kendin çoh insan düştü gözden
Hoşluga gelmezdi arif olmasa soranımız

4.145. Türkmeniğ Biz

Yolçu aslımız sorursan
Iraklıyığ Türkmeniğ biz
Adımız bilmek istersen
Iraklıyığ Türkmeniğ biz

Aslan teki üskekiğ biz
Muhebbetten söyliyiğ biz
Yohsul elin alarığ biz
Iraklıyığ Türkmeniğ biz

Muhebbetli gönlümüz
Herkese tatlı dilimiz
Kaledi nişan yolumuz
Iraklıyığ Türkmeniğ biz

Vatana kurban canımız
Yeşil çimendi yanımız
Hak için akar kanımız
Iraklıyığ Türkmeniğ biz

Duşmanın canın ezeriğ
Dağı daşı biz gezeriğ
Hak yolun daim düzeriğ
Iraklıyığ Türkmeniğ biz

Babaoğlu dilin salmaz
Gevil yıkanlarnan kalmaz
Hayın insan elin almaz
Iraklyığ Türkmeniğ biz

SONUÇ

Günümüzde Irak'ta yaşayan ve "Türkmen" olarak adlandırılan Türk topluluğu, Irak'ın kuzeybatı bölgesinde yayılmış durumdadır. Bu bölge, Musul'dan başlayarak Mendeli'ye kadar uzanan bir alanı kapsamaktadır. Genelde halk edebiyatı, özelde ise âşık edebiyatı Türkmenlerin kültürel kimliklerini ve tarihlerini yansıtan önemli bir unsurdur. Bu edebiyat, Irak Türkmen toplumunun ortak değerlerini, duygularını ve yaşam tarzını ifade etmede önemli bir araçtır.

Âşık edebiyatı, Türk kültürünün önemli bir parçasıdır ve Türk halkının duygusal, sosyal ve tarihsel bağlarını yansıtır. Âşıklar, bu geleneği yaşatarak Türk edebiyatının zengin bir unsurunu oluştururlar ve kültürel mirasın aktarımında önemli bir rol oynarlar. Âşıkların şiirleri genellikle doğaçlamadır, yani anlık olarak ortaya çıkar. Sözlerini sazları eşliğinde melodik bir şekilde söylerler.

Âşıklık sanatı, halk kültürümüzün en güzel güzide miraslarından biridir. Âşıklar, toplumlarına doğrudan hitap eden ve onların dilini kullanan bir geleneğin önemli aktörleridir. Şiirlerini genellikle halkın anlayabileceği bir dille söylerler ve halk arasında sevilirler. Aşk, doğa, ahlaki değerler, tarih ve sosyal adalet gibi konuları işlerler.

Âşık edebiyatı gelenekleri Türk kültürünün köklü gelenekleri arasında yer alır. İlk Türk edebiyatı temsilcileri olan kam, şaman, akın, oyun, baksı ve ozandan İslamiyet'le birlikte ortaya çıkan derviş şairlerin de katkılarıyla oluşan ve gelişen âşık edebiyatı gelenekleri günümüzde de bazı özelliklerini korumaktadır. Âşık edebiyatı Türk halk edebiyatının zengin bir parçasıdır ve Türk kültürünün önemli bir unsuru olarak kabul edilir. Âşıklar, halkın sesi ve gözcüsü olarak toplumda önemli bir rol oynarlar ve Türk halkının duygusal, tarihi ve kültürel mirasının korunması ve aktarılmasında büyük bir katkı sağlarlar.

Irak Türkmenlerinin âşık edebiyatı geleneklerinde, Casim Babaoğlu özelinde, mahlas alma, saz çalma, atışma, usta-çırak ilişkisi, dolu içme/rüya motifi, hikaye anlatma, nazire söyleme, ustamalı söyleme, başka âşıklardan bahsetme ve tarih bildirme gibi

özellikler bulunduğu ortaya çıkarılmıştır. Babaoğlu tüm şiirlerinde "Babaoğlu" mahlasını kullanmaktadır.

Irak âşık şairi Casim Babaoğlu'nun şiirleri, yapı özellikleri ve işlenen konuları incelendiğinde, tüm şiirlerinin Telafer ağzıyla yazıldığı görülmüştür. Dizeler genellikle dörtlü dizelerden oluşmaktadır. 145 şiiri tamamen hece ölçüsüyle yazılmıştır. Genellikle 11 heceden oluşan şiirlerde, hane sayıları en çok 9'dur. Şiirlerinin yapılarına göre ayakların %73'ü yenileme ayaklardan oluşur. Ayaklar, kolaylık-zorluklarına göre düz, geniş ve darayaklar olarak kategorilere ayrılır ve en çok kullanılan geniş ayaktır. Kafiye olarak yarım, tam ve zengin kafiyeler bulunmaktadır. Nazım şekilleri daha çok koşma ve destandır; yazılı edebiyat nazım biçimlerinden divani, semai ve kalenderi örneklerine de rastlanır. Şiirlerinde işlenen konular genellikle din, doğa, aşk, ölüm gibi temalardır. Kaderi Alevi-Bektaşî tarikatından etkilendiği görülmektedir. Şiirlerinde acı, hasret ve vatanından ayrılık, gurbet yaşantısı gibi konular da yer almaktadır.

KAYNAKÇA

- Abdulsamad, B. (2021). *Iraklı Türkmen Şair Adnan Kasapoğlu'nun Şiirleri Üzerine Bir İnceleme (Yapı, Tema Ve Modern Türk Şiirinin Etkisi)*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Al-Khalaf, N. H. İ. (2021). *Irak Türkmen Şairi Rıza Çolakoğlu'nun Şiirleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aluoğlu, F. (2015). *Kimsesiz Telafer (Casim Babaoğlu)*. Telafer: Alemiye
- Arı, B. (2013). Adana Âşıklık Geleneğinde Bir Alevi Âşık: Hacı Ali Şen'in Şiirlerinde Nasihat. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, Cilt 68, 129-156.
- Artun, E. (2005), *Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı*, İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Artun, E. (2011). *Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı*, Adana, Karahan Kitabevi.
- Aydoğan, T. (2012). *Kerküklü Ebû Bekir Müftü Efendi Ve Dîvân (İnceleme-Metin)*, Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Manisa: Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Azaat, M. H. (2015). *Irak Türkmen Şairi Hasan Görem (Hayatı-Edebî Kişiliği, Dili, Üslubu Ve Bütün Şiirleri)*. Doktora Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Azar, B. (2007). Sözlü Kültür Geleneği Açısından Türk Saz Şiiri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2(17), 119-133,
- Bayatlı, N. Y. (2011) Irak Türkmenlerinde Hikâye Anlatma Geleneği ve Köroğlu Anlatmaları, *I.Uluslararası Köroğlu, Bolu Tarih ve Kültürü Sempozyum*.
- Bayatlı, N. Y. (2016).Arzı Kanber Hikayesi'nin Irak Türkmenleri Arasında Tespit Edilen Yeni Bir Varyanti'nin İncelenmesi. *Journal of the College of Languages (JCL)*, Sayı 34,,337-366.
- Bayatlı, N. Y. (2017). *Irak Türkmenleri Arasında Arzı Kanber Hikayesi Üzerine İncelemeler*. Bağdat: Genel Merkez

- Bayatlı, N. Y. (2018). Irak Türkmenleri Arasında Muharrem Ayı Ritüelleri Çerçevesinde Oluşan Sözlü Halk Edebiyatı Ürünleri ve Bu Ürünlerin Geleneksel Anlatıcıları, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*. Sayı 56, 61-82.
- Bayoğlu, A. (2009) *Âşık Sümmani'nin Deyişlerinde Dini ve Sosyolojik İçerik*. Yüksek Lisans, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Ensttüsü.
- Bayraktar, C. (2008). *Muhsin Behçet Şakir Irak'ta 20. Asır Türkmen Edebiyatı*. İstanbul: Kerkük Vakfı.
- Bilim Araştırma Vakfı (2003). Musul- Kerkük ve Türkmenler İçin Gerçek Çözüm, *Bilim Araştırma Vakfı*.
- Çolakoğlu, R. (2012). *Hıdır İlyas Destanı*. İstanbul: Kerkük Vakfı İktisadi İşletmesi.
- Dada, M. N. H. (2015). *Son Dönem Irak Türkmen Klasik Edebiyatı Şairlerinden Ali Marufoğlu*. Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dağlı, H.(2018). Âşık Edebiyatında “Bade İçme” Motifi ve Günümüzdeki Benzerliği. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*. 12(5), 898-908.
- Dia (1999), Irak Türkleri, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, Bağdat, Türkmen Kardeşlik Ocağı Genel Merkez Yayınları.
- Dizdaroğlu, H. (1969). *Halk Şiirinde Türler*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Dönmez, B. M. (2010) Törensel (Cem) ve Dünyasal Türk Halk Müziği Performansı İçinde Âşıklık Geleneğinin Konumu. *Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 34(1), 33-37.
- Durbilmez, B. (1998). *Taşpınarlı Halk Şairleri*, Geçit Yayınları.
- Durbilmez, B. (1999). *Kayserili Halk Şairlerinin Şiirlerinde Kıbrıs*. Geçit Yayınları.
- Durbilmez, B. (1999). Âşık Veysel'in Kayserili Ozanlara Etkileri. *Folklor / Edebiyat*, 5/19, 155-179.

- Durbilmez, B. (1999). Kayserili Saz Şairlerinin Şiirlerinde Kıbrıs. *II. International Congress for Cyprus Studies/ İkinci Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi, 24-27 Kasım 1998, c.III, Türkçe Bildiriler, Edebiyat- Sanat* (Hızl. İ.Bozkurt, H. Ateşin, M. Kansu), 285-296, Doğu Akdeniz Üniversitesi Yayınları.
- Durbilmez, B. (2000). *Âşık Meydânî, Hayatı- Sanatı- Şiirlerinden Örnekler*. Laçın Yayınları.
- Durbilmez, B. (2000). Tarihî Olay-Edebî Metin İlişkileri Bağlamında Kıbrıs Konulu Âşık Tarzı Şiirler Üzerine Bir Değerlendirme. *Proceedings of the Third Internatioal Congress for Cyprus Studies/Üçüncü Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi Bildirileri, Volume/Cilt:2 Linguistics& Literature*, 87-105, Doğu Akdeniz Üniversitesi Yayınları.
- Durbilmez, B. (2002). Türk Kültüründe Abdallar ve Abdal Mahlaslı Halk Şairleri, *Yol / Bilim, Kültür, Araştırma*, 18, 54-67.
- Durbilmez, B. (2003). Efsaneden Destana: Kazakistan'da Korkut Ata ve Korkut Küyü. *Millî Folklor*, 8(60), 219-232.
- Durbilmez, B. (2003). Manas Destanındaki Kimi Motiflerin Türk Halk Kültüründeki Yansımalar. *Halk Bilimi Araştırmaları-Forschungen für Volkerkunde*, 2. Kitap, İstanbul- Aaacen, 154-176.
- Durbilmez, B. (2006). Somut Olmayan Kültür Mirası: Halk Hikâyeciliği ve Kars Yöresi Âşıkları. *Mitten Meddaha Türk Halk Anlatıları Uluslararası Sempozyum Bildirileri / Turkish Folk Narratives from Myth to Meddah International Symposium Papers*, 341-364, Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi.
- Durbilmez, B. (2006). Âşıkların Diliyle Erciyes Dağı. *Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'na Armağan*, (Hızl. A. B. Alptekin), 554-570, Kömen- SOTA Yayınları.
- Durbilmez, B. (2006). Sarıkamış ve Yöresi Âşık Tarzı Kültür Geleneği. *Folklor ve Etnografiya Beynelhalq Elmi Jurnal / Folklore and Ethnography International Scientific Journal*, 9, 42-51.

- Durbilmez, B. (2007). *Ozan Gürbüz Değer, Hayatı- Sanatı- Şiirlerinden Örnekler*. Kültür Ajans Yayınları.
- Durbilmez, B. (2007). Renk Adına Bağlı Mahlaslar ve Karacaoğlan Mahlaslı Halk Şairleri, *Doğumunun 400. Yılında Uluslararası Karacaoğlan Sempozyumu*, (Hızl. Kudret Ünal), Mersin, 30-44.
- Durbilmez, B. (2007). Âşık Tarzı Şiirlerde Sözlü Tarih (Kayserili ve Yozgatlı Âşıkların Şiirlerinden Örneklerle). *II. Kayseri ve Yöresi Kültür, Sanat ve Edebiyat Bilgi Şöleni (10-12 Nisan 2006)- Bildiriler*, 299-317, ERÜ Yayınları.
- Durbilmez, B. (2010). Âşıklık Geleneklerinde Saz. *Millî Folklor*, 11 / 85, 148-158.
- Durbilmez, B. (2013). "Halk Bilimi Araştırmalarının 100. Yılında: "Halk Bilimi" ile "Edebiyat"ın Ortak Alanları ve "Halk Edebiyatı" Üzerine Bir Değerlendirme", *Millî Folklor*, 12/ 99, 101-112.
- Durbilmez, B. (2013). *Vefatının 15. Yıldönümünde Yozgatlı Âşık Türkmenoğlu*. Laçın Yayınları.
- Durbilmez, B. (2013). Tarihî Gerçeklerin Âşık Edebiyatına Yansıması Bağlamında Türk Mukavemet Teşkilatı ve Kıbrıs Mücahitleri. *Folklor / Edebiyat - Folklore/ Literature, International Cyprus University Quarterly Cultural Journal*, 19/ 76, 173-193.
- Durbilmez, B. (2013). Национальное Единство в Поэзии Ашыка Вейселя и Тюркский Мир. *Вестник Тюркского Мира*, 1 / 33-44.
- Durbilmez, B. (2013). Âşık Veysel'in Şiirlerinde Millî Birlik Fikri ve Türk Dünyası. *Türk Yurdu*, C.33 (65), S. 307 (668), 47-52.
- Durbilmez, B. (2014). *Karşılı Âşık Murat Çobanoğlu Hayatı, Sanatı ve Eserleri*. Kardeşler Ofset.
- Durbilmez, B. (2014). Âşıkların Şiirlerinde Saz. *Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Uluslararası Müzik Sempozyumu: Doğu Dünyasında Geleneksel Türk Müzik Kültürü, 9-10 Haziran 2014, Kars*, Editör: Prof. Dr. Rafiğ İmrani, Kars, 199-204.

- Durbilmez, B. (2014). Yozgatlı Halk Şairlerinin Diliyle Kıbrıs. *Prof. Dr. Ali Çelik Armağanı*, (Hzl. C. Gökşen), 139-266, Akçağ Yayınları.
- Durbilmez, B. (2015). Eflâton Cem Güney'in 'Dede Korkut Masalları'na Metinler Arası Bir Yaklaşım: 'Kan Turalı' Örneği. *Millî Folklor*, 108, 165-179.
- Durbilmez, B. (2016). *Âşık Hasretî'nin Atışma Sanatı Üzerine Bir İnceleme*. Lâçin Yayınları / Bizim Büro Matbaası.
- Durbilmez, B. (2016). Ozan Kavramından Hareketle Dede Korkut Üzerine Bir Değerlendirme. (Haz. M. Ekici ve diğerleri), III. Uluslararası Türk Dünyası Kültür Kongresi: Dede Korkut ve Türk Dünyası (19-23 Ekim 2015, Çeşme-İzmir) Bildiriler Kitabı 1. Cilt (ss. 483-505). Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Yayınları.
- Durbilmez, B. (2017). *Gelenekli Türk Anlatıları*. Ötüken Neşriyat Yayınları.
- Durbilmez, B. (2017). *Türk Dünyası Kültürü 1*. Ötüken Neşriyat Yayınları.
- Durbilmez, B. (2017). Âşık Edebiyatının Oluşumu ve Gelişiminde Alevî- Bektaşî Zümrelerin Yeri ve Önemi. *Alevilik Araştırmaları Dergisi*, 13, 57- 86.
- Durbilmez, B. (2017). Sıdkı Mahlaslı Halk Şairleri ve Yeniceli Âşık Sıdkı Baba'nın Bu Şairler İçindeki Yeri. *Yeniceli Âşık Sıdkî Baba ve Popülerlik Çerçevesinde Kültür ve Sanat Sempozyumu Bildirileri (13-15 Ekim 2016, Mersin)*, (Hzl. Nilgün Çıblak Coşkun, Mete Bülent Değer), 43-85, Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığı Yayınları.
- Durbilmez, B. (2018). *Âşık Edebiyatı ve Taşpınarlı Halk Şairleri*. Akçağ Yayınları.
- Durbilmez, B. (2018). Türkiye Sahası Âşık Edebiyatında 'Ayak' Terimleri, Sorunlar ve Öneriler. *Yeni Türkiye / Türk Dili Özel Sayısı-I*, 24 / 99, 155-165.
- Durbilmez, B. (2018). Kırgız Destancılarında ve Destanlarında Rüya Motifi. 9. *Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, 4. Cilt: Gelenek Görenek ve İnançlar*, 143- 156, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü.
- Durbilmez, B. (2019). *Türk Dünyası Kültürü 2*. Ötüken Neşriyat.

- Durbilmez, B. (2019). *Türk Kültür Coğrafyası, Halk Bilimi ve Edebiyat Araştırmaları*. Ötüken Neşriyat.
- Durbilmez, B. (2019). *Derviş Tarzı Türk Edebiyatı ve Sıdkı Baba Dîvânı*. Bilge Kültür- Sanat Yayınları.
- Durbilmez, B.(2020). *Âşık Edebiyatında Şiir Sanatı Hasretî'den Örneklerle*. Akçağ Yayınları.
- Durbilmez, B. (2020). *Âşık Türkmenoğlu- Hayatı, Sosyo-Kültürel Çevresi, Âşık Edebiyatındaki Yeri, Şiir Sanatı ve Şiirlerinden Örnekler*. Akçağ Yayınları.
- Durbilmez, B.(2020). *Âşık Edebiyatında Şiir Sanatı- Hasretî'den Örneklerle*. Akçağ Yayınları.
- Durbilmez, B. (2020). *Karacaoğlan Geleneğinde Bir Âşık Âşık Mehmet İkrâmî*. Ürün Yayınları.
- Durbilmez, B. (2021). *Çanakkale Destanları: Yozgatlı Ozanlardan Örnekler Üzerine Bir İnceleme*. Ürün Yayınları.
- Durbilmez, B. (2022). Derviş Sanatı ve Âşık Sanatı İlişkileri Bağlamında Âşık Ruhsatî'nin Sıdkı Baba Üzerine Etkileri”, *Prof. Dr. Metin Ekici Armağanı*, (Hzl. S. Fedakar- M. Duranlı), 769-786, Ege Üniversitesi Yayınları.
- Durbilmez, B. (2023). *Âşık Edebiyatı ve Sözlü Tarih İlişkileri Bağlamında Şifaî'nin Çanakkale Destanı Üzerine Bir Çözümleme*. Türk Harp Dili Ve Edebiyatı Sempozyumu, 21 – 22 Haziran 2022, Millî Savunma Üniversitesi, Kara Harp Okulu Yayınları.
- Düzgün, D. (2018). *Âşık Edebiyatı. Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*. (Editör: M. Öcal Oğuz). 15. Baskı. Ankara: Grafik Yayınları
- Erendor, M. (2018) *Irak Türkmenleri Türkmenlerin Dünü, Bugünü, Yarını*, İstanbul: Bilgeoğuz Basım Yayını.
- Gülçiçek, D. (2012) *Âşık Kollarında Gelenek, Etkileşim, Eğitim Ve Pir Sultan Abdal Kolunun Oluşumu*. Doctoral dissertation, *DEÜ Eğitim Bilimleri*

- Günay, U. (2008) *Türkiye’de Âşık Tarzı Şiir Gelenği ve Rüya Motifi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Güzel, A. (2018). Geçmişten Günümüze Türk Dili Ve Edebiyatı Tasnifi İçinde Türk Halk Edebiyatı'nın Yeri, 9. *Milletlerarası Türk Halk Kültür Kongresi, Türk Halk Edebiyatı*, Ankara: T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Halil. İ. (1999). Tarih "Irak" TDV İslâm Ansiklopedisi, (*Bağdat, Türkmen Kardeşlik Ocağı Genel Merkez Yayınları*).
- Heziyeva, Ş. (2010). Tarihi Süreç İçinde Türkiye’de Âşıklık ve Âşıklık Geleneği. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 10(1), 81-89.
- Issa, Z. H. (2019). Irak Türkmen Kadın Edebiyatçıları. Yüksek Lisans Tezi, Bursa: *Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*.
- İsmael, M. A. (2017). Hüsam Hasret hayatı, Sanatı, Edebi kişiliği, Yüksek lisans tezi, Niğde: *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü*.
- Kasap, İ. Halup.(2019). *Gurbette ki Hykırış (Casim Babaoğlu)*, Kerkük: Avcı Matbaa.
- Kardaş, C. (2013) . *Dengbêjlik Geleneği ve Âşık Edebiyatı İle Karşılaştırılması*, Doktora Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kildiş, C. (2022). *Âşık Gökmen Dursunoğlu'nun Hayatı, Sanatı ve Şiirleri Üzerine Bir İnceleme*, Yüksek Lisans Tezi, Kars: Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kobotarian, N. (2008). *Tebriz Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı*, yüksek lisans tezi, Ankara: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kobotarian, N. (2013). *Tebriz Âşıklık Geleneği Ve Âşık Edebiyatı*. Adana: Karahan.
- Köprülü, F. (1989). *Edebiyat Araştırmaları I*, İstanbul: İstanbul ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Köprülü, M. F. (2004) . *Saz Şairleri I-V*. Ankara : Akçağ Yayınları.
- Köprülü, F. F. (2016). *Altın Köprü Edebiyatçıları Şair ve Yazarlar*. Kerkük: Genel Merkez .

- Küzeci, Ş. (2006). *Kerkük Şairleri*. Cilt 1. Ankara, Dünya Genç Türk Yazarlar Birliği.
- Küzeci, Ş. (2007). *Kerkük Şairleri*. Cilt 2. Ankara, Dünya Genç Türk Yazarlar Birliği.
- Küzeci, Ş. (2010). *Telafer Şairleri*. Ankara: TVKM Yayınlar.
- Mohammed, S. A. M. (2020). *Kerkük Türkmen Şairi Sabır Demirci'nin Şiirleri ve Kısa Sözlüğü*. Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Okatan, H. İ. (2023). Divan Edebiyatında Lirik Anlayış ve Fuzuli'nin Bir Şiirinin Lirizm Açısından Tahlili, *Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 19 (10), 2651-3250.
- Ökmen, S. (2019). Âşık Kevseri'nin Şiirlerinde Türk Halk Kültürü Unsurları. *Hars Akademi Uluslararası Hakemli Kültür Sanat Mimarlık Dergisi*, 2(3), 88-100
- Özdemir, C. (2011). Âşıkların Dilinden Âşıklık Geleneği, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 17 (4) ,130-146.
- Özer, Ş. Topal, M. (2021) Âşıklık Geleneği Ve Geleneğin Çerağlarından Amasyalı Âşık Özlemî. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 34(14), 652-665.
- Saatçi, Ö. (2015). Irak Türkmenlerinden Bir Portre: Ata Terzibaşı. *Hecetaşları*, 8.
- Saatçi, Ö. (2018). Irak Türkmenlerinden Bir Şair: Esad Naib. *Hecetaşları*, 38.
- Sakınç, M. (2017). *Ankara'da Âşık Tarzı Şiir Gelenekleri Ve Temsilcileri*. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kayseri.
- Sakoğlu, S. (2014). *Âşık Araştırmaları*. Konya: Kömen Yayınları.
- Sarıkahya, K. (2006). *Irak Türkmen Edebiyatında Hoyratlar*. Ankara: Meteksan Matbaa A. Ş.
- Sertkaya, A. G. (2010). Şehriyâr'a Irak'ta Yazılan Nazireler. Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 145-155.

- Sevindik, A. (2019). Âşıklık Geleneğinin Güncel Durumu ve Âşıklar Üzerine Bazı Tespitler. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (47), 127-144.
- Sulaman, H. I. (2021). *Irak Türkmen Şairi Felekoğlu Ve Şiirleri Üzerine Bir İnceleme*. Doktora Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.
- Şişman, B. (2015). Günümüz Âşıklarında “Rüya Ve Bâde Motifi, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 41(8), 316-323.
- Terzibaşı, A. (2013). *Kerkük Şairleri* (Cilt 3,4 ve 5). İstanbul: Ötken Naşriyat A. Ş.
- Terzibaşı, A. (2013). *Kerkük Şairleri* (Cilt 6, 7, 8 ve 9). İstanbul: Ötken Naşriyat A. Ş.
- Terzibaşı, A. (2013). *Kerkük Şairleri* (C 10, 11, 12 ve 13). İstanbul: Ötken Naşriyat A. Ş.
- Tutu, S. B. (2008). Saz Çalmayan Âşık: Âşık Ali Doğan (Berdarî). *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 2(VIII), 103-110.
- Umutoğlu, H. (2022). *Telafer'den İnce Sesler (Casim Babaoğlu)*, Necef: Modern Küresel Matbaa.
- Yağmuroğlu, A. (2016). *Sevgi Çemberi*. Ankara: Kerkük Kültür Derneği.
- Yanar, A. (2016). *Güneşi Bakleyen Adam Ekrem Tuzlu*. Ankara: Berikan.
- Yardımcı, M. (2002). *Başlangıçtan Günümüze Halk Şiiri-Âşık Şiiri-Tekke Şiiri*, Ankara: Ürün Yayınları.
- Yıldırım, N. (2014). *Türk Saz Şairleri Antolojisi*. İstanbul: Etkileşim Yayınları.

EKLER

Ek:1

*Irak Türkmenlerin Yerleşim Bölgeleri

*Casim Babaoğlu

*Casim Babaoğluyla Türkmen kardeşlik Ocağında buluşmamız (2023)

